

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İÇİMDEN GEÇEN ZAMAN

GÜLDAL MUMCU

GÜLDAL MUMCU

İÇİMDEN
GEÇEN
ZAMAN

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

um:ag Vakfı Yayınları: 132

Öteki **um:ag** Kitapları: 14

GÜLDAL MUMCU

İÇİMDEN GEÇEN ZAMAN

Birinci Baskı: Kasım 2012, Ankara, 10 000 adet

ISBN 978 - 605 - 4274-32-1

(Sertifika No: 12412)

Yayın Yönetmeni: Orhan TÜLEYLİOĞLU

Kapak Tasarımı: Turgut ERENTÜRK

Dizgi: **um:ag**

Baskı: DUMAT

(Sertifika No: 14021)

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

uğur ARAŞTIRMACI
mumcu GAZETECİLİK
VAKFI

Paris Cad. No. 14, 06540 Kavaklıdere - Ankara
Tel: (0312) 417 77 20 pbx Faks: (0312) 417 57 46
E-posta: umag@umag.org.tr www.umag.org.tr
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GÜLDAL MUMCU

İÇİMDEN GEÇEN ZAMAN

um:ag

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SUNUŞ

Uğur Mumcu, ailesi Ankaralı olmasına karşın, 22 Ağustos 1942’de, babasının görevi nedeniyle bulundukları Kırşehir’de doğdu. Babası Ankara’ya atanınca, Ulus’ta Devrim İlkokulu’nda başladığı ilköğrenimini Bahçelievler’deki Ulubatlı Hasan İlkokulu’nda tamamladı, Cumhuriyet Ortaokulu ve Deneme Lisesi’ni bitirdikten sonra (1961), Ankara Hukuk Fakültesi’ne girdi.

Uğur Mumcu, öğrencilik yıllarında “bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunamayacağı”nı kavramış, etkin, coşkulu, çok okuyan, araştıran ve sorgulayan bir gençti. Onun öncülüğünde yapılan toplantılara zamanın politikacıları, bilim ve sanat insanları çağrılıyor, “münazara”lardaki başarılarıyla dikkati çekiyordu. Daha 20 yaşındayken “Türk Sosyalizmi” başlıklı yazısıyla Yunus Nadi Makale Yarışması’nı kazandı. Hukuk Fakültesini bitirince (1965), bir süre avukatlık yaptı. Sonra dil öğrenmek için İngiltere’ye gitti, dönüşünde Hukuk Fakültesinin İdare Hukuku Profesörü Tahsin Bekir Balta’nın asistanı oldu. 12 Mart’ın aydınlara yönelik baskıcı tutumundan o da payına düşeni aldı; askerliğini yapmak için hazırlanırken tutuklandı, sonrasında “Sakıncalı Piyade” sayıldı. Askerlik dönüşü gazetecilikte karar kıldı, üniversiteden ayrıldı. *Yön, Kim, Devrim, Türk Solu, Ortam, Akşam, Milliyet* ve *Yeni Ortam*’dan sonra uzun süre *Cumhuriyet*’te yazdı. Ölümünden önce 25; ölümünden sonra yazılarının toplandığı 40’ı aşkın kitabı yayımlandı.

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye’nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana olan, hep araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile inandığı değerler uğruna öldürüldü.

Eşi Güldal Mumcu, çocukları Özgür ile Özge; Uğur Mumcu’nun, ilkelelerinden ödün vermeyen kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tarihsel sırasıyla, düzenli olarak araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak gibi amaçlarla, Ekim 1994’te *Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı*’nı kurdular. Vakıf, Aralık 1995’te amacı doğrultusunda etkinliklerini yaşama geçirmeye başladı. Şimdi genç gazetecileri araştırmacılığa yöneltmek, insanların düşündüklerini yazıya doğru aktarmalarını sağlamak için yazma seminerleri düzenliyor, başkentlileri sanatsal, bilimsel etkinliklerde buluşturan toplantıların yanı sıra kitaplar yayımlıyor.

Uğur Mumcu'nun gazete ve dergilerde beş bini aşkın köşe yazısıyla, dizi yazıları söyleşileri yayımlanmış, **um:ag** Yayın Bölümü bunların hepsini “*Bütün Yapıtları*” ve “*Bütün Yazıları*” dizilerinde kitaplaştırmıştır. Yapıtların yeni baskılarına, ilk baskılarda gözden kaçan yazılar da eklenerek, Mumcu'nun tek satırının eksik kalmamasına özen gösterilmiştir. Çünkü onun canına mal olan bir savaşımla yaptığı araştırmalar, yazdığı yazılar, geride bıraktığı en değerli kalıttır. Ölümünden bu yana geçen sürede bu yazıların hâlâ güncel olması ise, bu kalıtın önemini anlatmaktadır.

Bilimin ve sanatın aydınlattığı bir dünyada, demokrasinin yaşama biçimi ve adaletin herkes için olması, bir kişinin bile hak ve özgürlüklerinden yoksun kalmaması için savaşım veren Uğur Mumcu gibi aydınlar, düşündükleri için öldürüldüler. Daha aydınlık bir dünyanın Mumcu gibi aydınların çoğalmasıyla kurulacağına inanıyor ve bu inancı aydınlanmacılarla paylaşmanın verdiği güçle Mumcu'nun düşüncelerinin gelecek kuşakları da aydınlatacağını biliyoruz.

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin hiç unutulmaması dileğiyle...

um:ag

Özgür ve Özge'ye...

Bu kitapta anlatılanlar gerçektir.

Uğur'a

Öldürüldüğünden sonra beni bir an yalnız bırakmadı dostlarım.

Bir insanın en büyük zenginliğidir dostları. Senin o kadar dostun vardı ki, şehrin yollarından taştlılar. Milyonlarca insan seni uğurlarken benim de yalnız olmadığımı bana hissettirdiler. Mücadele etme kararlılığını hem senden, hem de onların desteğinden aldım.

Tabii ki ailemiz, en yakınlarımız, bu büyük dostluk ailesinin bir üyesi oldular. Onlara her zaman senin ve kendim adına hep yüreğimin derinliğinden teşekkür ettim.

Yazdıkların toplumu aydınlatmaya devam ediyor.

Şunu bilesin ki, artık hiç kimse parmağının arkasına saklanamayacak. Gerçekler önünde sonunda ortaya çıkacak.

Özgür ve Özge'yi bana armağan ettiğin güzel günler için sonsuzluğun içindeki sana teşekkür ediyorum.

9 Ekim 2012

Ankara

Camın önünde bordo koltukta oturuyorum. Dışarıda yoğun bir sis var. Karşımda, Uğur'un her zaman oturduğu koltukta ablam oturuyor. Görünmeyen şehre bakıyorum. Az önce çocukların odalarını dolaştım. Uyumaları zor oldu. Özge'nin odasında bir bulutun ardından benimle birlikte dolaştığını hissettim.

25 Ocak 1993 Pazartesi, saat 02:30

24 Ocak 1993 Pazar, saat 10:30

Bu sabah aynı koltukta otururken, Uğur telefonun yanındaki koltuktan, “Başım çok ağrıyor” diye mırıldandı. Yanına gidip biraz şakaklarına dokundum.

“Bu defaki ovma ile geçecek gibi değil, bir tuhaf ağrıyor” dedi. Tekrar yerime geçtim.

O pazar günü Kazım Türker’i hastanede ziyarete gidecektik. Uğur, ziyaret saati konusunda tereddüte düşmüştü. Ben 13:30’da olabileceğini söyledim. O da öğrenmek için telefon etti. Sonra bana, hangi saatte olduğunu söylemeyince,

“Saat kaçta imiş, söylemedin” dedim.

“Her zamanki gibi sen haklı çıktığın için söylemek istemedim,” dedi. Gülüştük. O içeri odaya geçti. Ben hazırlanmaya başladım. Saçlarımı sardım.

Özgür, o gün Altın Park’ta Bulutsuzluk Özlemi grubunun konserine gidecekti. Evden çıkarken Uğur ondan, arabanın lastiklerine bakmasını istedi:

“Lastiklere tekme at, şöyle bir arabanın etrafında dolaş bakalım inik lastik var mı? Varsa, dön bana haber ver.”

O cuma akşamı saat sekizde çocukların karne başarılarını kutlamak için Boğaz Sokak’taki Villa Piza’ya gitmiştik. Ailece yemek

yemek için gençlikle orayı tercih ederdik. Dönüşte Nenehatun Caddesi'nden yukarı çıkarken, Uğur, "Arabada bir gariplik var" dedi.

"Nedir?" diye sorunca, "Direksiyon çekiyor, lastiklerde bir şey mi var acaba?" diye karşılık verdi. Sağa yanaştık. İnip lastikleri kontrol etti. Bir sorun yoktu; yola devam ettik. Ama direksiyonun neden çektiğine de akıl erdirememiştik. Çünkü araç çok kısa bir süre önce Renault Servisi REKO'nun bakımından geçmişti.

Evin önünde park yeri bulamayınca, biraz ileriye, yan apartmanın karşısına park ettik. Etrafta çok fazla araba vardı. Bir bina aşağımızdaki Apart Otel'de bir toplantı olsa gerekti. Sokağa dönmeden önce, Cüneyt Arcayürek'lere gidip gitmeme konusunu görüştük. Saat ona geliyordu, geç olmuştu. Vazgeçip evde kalmaya karar verdik.

İşte o gece direksiyonun çekmesine aklı takıldığı için, Özgür'den lastikleri kontrol etmesini istiyordu. Çünkü cumartesi günü hiç dışarı çıkmamıştı. Abdullah Öcalan ve PKK'yı inceleyen araştırması üzerinde yoğun bir şekilde çalışıyordu.

Özgür dışarı çıktı, lastiklerde herhangi bir sorun görmedi ki, dönmedi.

*

Ben de işlerimi yaptım. Oturma odasından yatak odasına geçerken -oturma odası bir geçiş odasıydı- Uğur'u huzursuz gördüm. Ayakta kararsız bir halde duruyordu.

"Ne oldu, ne var?" dedim.

"Güldal, tuhaf bir şey oldu."

"Ne oldu?"

"Çalışma odasının havalanması için camı açarken karşıdaki apartmanın penceresinde Ömer Çiftçi'yi gördüm. Televizyondaki program hakkında konuştuk."

O sırada Kırmızı Koltuk programında 1982 anayasasının ünlü 15. maddesi tartışılıyordu.

"Çıtırıp olan nedir?" diye sordum.

“Bana bugün dışarı çıkıp çıkmayacağımı sordu. Bu şekilde ilgilenmesi tuhaf!...”

“Sen ne dedin?”

“Çıkacağımı söyledim. Sence böyle bir şeyi sorması tuhaf değil mi, neden sormuş olabilir?”

Gerçekten tedirgin olmuştu. Düşündüm. O an için Ömer Çiftçi’nin sokağın başında, caminin altında açılan taksi durağının bulunduğu yerden kaldırılması ile ilgili girişimlerini anımsayamadım:

“Zevzekliğindendir” dedim.

“Öyle mi düşünüyorsun?”

“Evet.”

“Çok tuhaf” dedi ve oturma odasındaki koltuğa, televizyonun karşısına oturdu.

“İstersen çıkmayalım” dedim. Bir şey söylemedi. Yatak odasına geçtim. Giyinmeye başladım. Hava soğuktu. Uğur’un armağanı olan kalın kırmızı kazağı; siyah eteğimi giydim. Oturma odasından geçerken Uğur koltukta oturuyordu. Acele etmemi söyledi. Niye bu kadar acele ettiğini sordum.

“Daha yazımı yazmadım. Çalışmamı da hızla tamamlamam gerekiyor biliyorsun” dedi.

Sonra Özge’nin odasına gittim. Bizimle gelmesini söyledim. Gelmek istemedi. Oysa babası gelmesini istiyordu; evde yalnız kalmasını istemezdi; ağabeyi de yoktu. Biraz ısrar ettim. Babasının gelmesini istediğini söyledim. Gözleri doldu, neredeyse ağlayacaktı.

“Anne gelmek istemiyorum” dedi. Daha fazla ısrar etmedim. Uğur’a, “Gelmek istemiyor” dedim.

“Peki madem” dedi. O da hazırlanmıştı. Bana, “Çıkıyorum; sen de çabuk ol” dedi.

*

Paltomu giydim. Mutfağa girdim, fırının saati 13:25’i gösteriyordu. Çizmelerimi zaten giymiştim. Vestiyerden çantamı aldım. Evin

sokak kapısından çıkarken Özge'ye "Hoşçakal, kapıyı kimseye açma" dedim. Merdivenlerden hızla yukarı ve apartman kapısından dışarı çıktım. Yan apartmandan komşumuz İbrahim Bey arabasını yıkıyordu. Selamlaştık. Fakat kapının tam kapanmadığını fark ettim. Geri dönüp kapıyı çektim. Özge evde yalnızdı çünkü. Kapıyı çekerken sağ tarafımda gözümün ucuyla beyaz bir arabanın geçtiğini gördüm, döndüm, bir adım attım...

Büyük bir patlama oldu!!..

Bir adım daha attım. Bir patlama daha!!!!..

Geriye, eve doğru bir adım attım. Bir patlama daha!!!!..

Yer ayağımın altında üç kere sarsıldı.

Eve dönmekle dönmek arasında kararsız kaldığım için eve yönelmiştim. Patlamalar bittince sokağa döndüm. Her tarafı sis gibi beyaz bir duman kaplamıştı. Önce ne olduğunu anlayamadım. Trafo patladı sandım. Apartmanın önündeki söğüt ağacının altına doğru ilerledim. Ama dallardan pek bir şey görülmüyordu.

Önce arabayı gördüm, duvarın dibinde bir enkaz halinde duruyordu.

"Uğur'a ne oldu!!! Uğur nerede!?!.." diye bağırdım. Birisi, "Bakmasanız..." dedi.

Bense onu görmek istiyor, etrafta onu arıyordum.

Sonunda gördüm!..

Su deposunun bahçesinde, tepede karların üstünde öylece yatıyordu. Gözünde gözlüğü, üzerinde paltosu.

"Gazeteye haber verin. Birileri polisi arasın, ambulans çağırın" diyen sesimi duydum. Sesim uzaktan geliyordu. Sanki bir başkasıydı konuşan. Aynı anda hem kendimi, hem etrafı görüyordum. Her şey bir yankılanmanın içinde gerçekleşiyordu.

() sırada apartman komşularımızın kızlarını gördüm. Gözleri yaşla doluydu. Panik ve telaş içindeydiler. Ne olduğunu anlamak istiyorlar-

dı. Birden Özge'yi hatırladım. Ayça'ya aşağıya inmesini ve onunla piyano çalmak istediğini söylemesini istedim. Ayça piyano çalmayı biliyordu. Ara ara beraber piyano çalarlardı.

“Ona bir şey söyleme, ben söylerim, aşağıya ininceye kadar onu oyala” dedim. Ayça'cığım derin bir şokla, o kocaman mavi gözlerinde yaşlarla gitti. Ona ağır bir görev vermiştim.

Yan apartmana doğru yürüdüm. Etrafta arabanın parçaları vardı. İnsanlar gelmeye başladılar. Yan apartmandan içeri girmemi istediler. Bir an girip girmeme konusunda kararsız kaldım. Uğur orada yatıyordu, onun yanına mı gitmeliydim yoksa?

“Ben şoktayım” dedim; “İçeri girmeyeceğim burada oturacağım. Her şeyi görmek istiyorum. Lütfen!..” dedim.

Birisi kolonya getirdi. Alıp almadığımı hatırlamıyorum. Bir sandalye çıkarıp yan apartmanın önüne koydular; oturdum.

Uğur'a bakmaya başladım. Yanına kimse gitmedi. Orada öyle yatıyordu. Gözünde gözlükleri... Gözlerim bakmaktan acımaya başladı.

“Birisi üstünü örtün” diyen sesimi duydum yine. Bir süre sonra taksi durağının oralardan birileri gazeteler, battaniyeler getirip üstünü örttüler.

Orada oturup yapılanları izlemeye başladım. Kırmızı beyaz şeritler getirip geniş bir yeri korumaya aldılar. Sonradan, hiç işe yaramayacak olan şeritleri...

Adamlar belirdi, ellerinde çalı süpürgeleri vardı. Kapıcılardan da süpürgeler istediler. Bir kısmı süpürürken bir kısmı da etraftan elleriyle bir şeyler topluyordu.

Uğur'un yanına kimse gitmedi önce. Sokakta, benim oturduğum yere çok yakın bir yerde arabanın anahtarını buldular. Sokağın alt yanından iki siyahi kadın geldi. Su deposunun bahçesinde bulunan tek katlı lojmanın önünden geçerek Uğur'un bulunduğu yere ağılayarak geldiler ve ellerinde fotoğraf makineleri, fotoğraf çektiler.

Her şey sürrealist bir tablo gibiydi.

Sokak yavaş yavaş kalabalıklaştı. Ama ortalık daha kalabalıklaş-

madan önce bir adam daha vardı sokakta; biraz meczup gibi davranan, sakallı ve iri yapılı...

Olanları öylece oturup seyrediyordum.

Cumhuriyet'ten Tuncay Özkan gelmişti, ilk onu gördüm. Ben hâlâ oturuyordum.

Sonra Ankara Emniyet Müdürü'nün benimle görüşmek istediğini söylediler. Yerimden kalktım. Apartmanın içine girdik. Bir kat aşağıya güçlkle indik. Elektrikler kesikti. Neden giriş katında bir dairede görüşmemiştik hatırlamıyorum; ama sanırım Ömer Çiftçi bir kat aşağıda olan evlerine gitmemiz için ısrar etmişti.

Emniyet Müdürü sordu:

“Kocanızın düşmanları var mıydı?”

“Böyle bir soruyu en son sizin sormanız lazım” dedim. Sorunun tuhaflığını o da anlamıştı sanırım. Sonra arabayı en son ne zaman kullandığımızı, kaçta park ettiğimizi, tehdit alıp almadığımızı sordu. Cevapladım.

*

Dışarı çıktık. Sokak epeyce kalabalıklaşmıştı. Özgür'ü hatırladım. Gazetenin (Cumhuriyet) Ankara bürosu İdare Müdürü Mehmet Açık-tan'ı gördüm o sırada. Özgür'ün Bulutsuzluk Özlemi'nin konserini izlemek için Altınpark'a gittiğini, onu bulup haber vermesini, ama babasının öldüğünü söylememesini rica edip, benim söyleyeceğimi belirttim.

“Abla, bu görevi bana verme!..” dedi. Yüzüne baktım:

“Bunu en iyi sen yaparsın. Lütfen...” dedim. Yanında Gencay Şaylan da vardı.

“Peki, o zaman. Abla sen merak etme” dedi. Gencay “Ben de seninle geleyim,” dedi. Gittiler.

Eve doğru yürümeye başladım. Evin önüne geldiğimde arkadaşımız Ercüment Ulay'ı, ablamı ve apartman komşumuz Aykut Hanım'ı gördüm. Hepsi çok üzgündü. Birbirimize sarıldık.

Evin önünde durdum. Etrafa baktım. O sırada uzun boylu, esmer, iri yapılı genç bir adam, hızla apartmanın önündeki otoparkta bulunan beyaz kartal arabanın yanına geldi. Arabanın kapısını açmak için elini uzattığında adama, “Bir dakika durun” dedim. Adam durdu. Yüzüne baktım, o da bana... Huzursuz ve kararsızdı. Gözüm adama takılı, “Bu adamı tanıyan var mı?” diye sorduğumu duydum. Çevremdeki insanlar da adama baktı. O da, korku ve endişe dolu gözlerle orada, arabanın yanında, ne yapacağını kestiremez bir şekilde bize bakıyordu. Havada kararlılıkla kararsızlık bir an asılı kaldı. Herkes gelirken giden adamı tanıyan çıkmadı. O da arabaya bindi ve gitti.

*

Apartmanın önündeki bankta bir süre oturdum. Bir bardak su istedim, içtim, ayağa kalktım, “Aşağıya eve iniyorum” dedim. Apartmanın kapısına yaklaştığımda Cumhuriyet Gazetesi’nden Evren Değer’i, Tuncay Özkan’ı ve Hakkı Erdem’i gördüm. Hakkı ve Tuncay yanıma gelip, “Abla, aşağıya iniyorsan hemen Uğur Ağabey’in odasının kapısını kapat. Şimdi herkes aşağıya inecektir” dediler.

“Olur. Ama o zaman siz de benimle aşağıya gelin” dedim. Saat 14:30 civarında, eve girdik. Önce hızla Uğur’un odasına gittik. Işığı yaktım. Hakkı, “Fişleri çekilecek herhangi bir şey var mı?” diye sordu.

“Yok” dedim, “Olduğu gibi kalabilir.” Pencerenin açık olduğunu fark edip kapattıktan sonra, “Tamam çocuklar çıkabiliriz” dedim. Işığı söndürdüm, kapıyı kilitledim. Birkaç adım ötedeki yatak odasının kapısını da kilitledim. Çocuklar, “Hatta oturma odasının kapısını da kilitle” dediler. Orayı da kilitledim. Anahtarları ablama verdim.

Bu işlemleri o kadar hızla yapmıştık ki ne oluyor demeye kalmadan, kendimi üzerimde paltoyla salonda buldum. Bu arada Serpil Şaylan ile Özge şaşkın bir şekilde bizi takip ediyorlardı. Özge’ye döndüm, “Özge, yiğit ol yavrum. Babanın arabasına bomba kondur, infilak etti, baban öldü” dedim.

“Öldü mü?!?!” dedi.

“Evet, bomba patladı, öldü” dedim.

Ağlamaya başladı.

“Kim bunlar?!.. Tabancayı alacağım, ben de onları öldürecek-
ğim!!..” dedi.

Paltomu çıkardım. Birbirimize sarıldık. Koltuğa oturduk. Onu teselli edecek, ruhunu sarıp sarmalayacak neler söylediğimi tam olarak hatırlamıyorum. Ama sanırım o, her sözcüğü on iki yaşın belleğine kaydetmişti. İkimiz birden ağlamaya başladık.

Biz böyle konuşup ağlaşıırken gazeteciler ve insanlar içeriye doldular. Bülent Ecevit’i, Hikmet Çetin’i, Doğan Güreş’i, Erdal İnönü’yü anımsıyorum, ilk gelenler arasında. Özge ile konuştuğum için, sessizce, hüzünlü gözlerle bir kenarda beklediler. Sonra başsağlığı dilediler. Fotoğraflar çekildiğini fark ettim. Salon kalabalıklaştı. O kadar kalabalık oldu ki, herkes üstümüze geliyormuş gibi hissettim. Sonra, kim bilmiyorum, birisi, “Arkadaşlar, yeter!! Biraz anlayışlı olun!.. Yeter artık. Ölen sizin de ağabeyinizdi. Aileyi biraz yalnız bırakın” diye seslendi. Bazıları dışarı çıktı, ama kalabalığın azalması ne mümkün!..

*

Özge’yi alıp içeri odaya götürdüm. Ağlamamasını söyledim. Ben de o dakikadan sonra kalabalıkların önünde ağlamamaya karar verdim. Acımızı sarmalayamamıştık. Tekrar salona döndüm.

O sırada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olan Hüsamettin Cindoruk geldi.

“Başınız sağ olsun. Zaten bekliyorduk” dedi.

Zaten bekliyorduk!!!..

Soğuk ve sert bir üslupla, eğer bekliyor idiyse neden tedbir almadıklarını, gereğini yapmadıklarını sordum. Hafif soğuk bir hava esti. Sonra Necmettin Erbakan geldi. Beni Uğur’un kızı, Uğur’un ablasını da eşi zannetti. Uyarıp “Kızı değil, eşi” dediler. “Başınız sağ olsun” dedi. Teşekkür ettim. Oturmadı, ayakta karşımda durup birkaç nezaket cümlesinden sonra beraberindekilerle ayrıldı.

Salonun o kadar çok insan alabileceğini hiç düşünmemiştim.

Sonra, o sırada Başbakan olan Süleyman Demirel geldi. Birisi kalktı yer verdi. Oturdu.

“Başınız sağ olsun” dedi. Teşekkür ettim. Kameraların ışıkları yandı. O anda fark ettim ben de kameraları. Yüzümü ona dönerek,

“Bulunacak mı yapanlar?” diye sordum biraz hafif bir sesle. O ise başını kameralara çevirerek,

“Şimdi bakın. Böyle şeyler oluyor. Kennedy’yi bile vurdular. Akıllarına koymasınlar yaparlar” dedi.

Sadece dinledim.

Sanki bütün Ankara evdeydi. O sırada Flash TV, evden yayın yapmış. Eve gelen kişiler bir yandan, onları izlemek isteyen gazeteciler diğer yandan, evde bir izdiham oldu. Bir saat kadar sonra gazeteciler evden çıktılar. Rica ettik, ondan sonra artık kameralar içeri girmedi. Gelenlerle evin dışında konuştular.

Bir süre sonra, Uğur’u bulunduğu yerden alıp götürmekte olduklarını haber vererek gidip gitmeyeceğimi sordular. Daha önce morga gitmek istediğimi belirtmiştim. Bir an düşündüm. Sonra gitmek istemediğimi söyledim. O’nu, arabanın enkazını ve arabanın su deposunun bahçesine yayılmış parçalarını alıp götürdüler. Saat herhalde 16:00’ya geliyordu.

Bir ara Uğur’un doktor olan teyzesinin kızını gördüm. Avucunda ilaçlar, sakinleştirici alıp almayacağımı soruyordu. İlaçlara baktım. Teker teker hepsinin nasıl etki ettiğini sordum. O da anlattı.

“Zihni bulandırmayan yok mu?” dedim.

“Yok, hepsi bir şekilde uyuşturur” dedi.

“O zaman almayacağım. Ben zihnimin bulanmasını, algılarımın perdelenmesini istemiyorum” dedim.

“İlaç alsan keşke!” dedi; “İlaçsız dayanabilir misin?”

“Denerim” dedim.

“Peki, o zaman” dedi ve o sırada evde olan kişilerden aile yakınlarımıza ve arkadaşlara yöneldi. Herhalde onlardan gereksinim duyanla-

ra ya da kendisinin almalarına gerek gördüklerine verdi. Özgür daha gelmemiştii.

*

Oturma odasına geçtim. Divanda otururken kapıdan Özgür girdi. Ayakta öyle bana baktı, “Anne doğru mu?!!..” dedi.

“Evet” dedim. Birbirimize sarıldık. Üçümüz!..

Mehmet Açıktan benimle konuştuktan sonra Gencay’la Altınpark’a gittiklerinde konser henüz başlamamışmış. Onu bulmuşlar.

“Siz ne arıyorsunuz burada?” diye sormuş Özgür.

“Babanın arabasına bomba koymuşlar, infilâk etti, ağır yaralı.”

“Anneme, Özge’ye bir şey oldu mu?!.. Hangi hastanede?!..” diye art arda sorunca Açıktan, “Onlara hiç bir şey olmadı. Gülhane’de.”

“Ne işi var babamın o hastanede? Doğru söyle babama ne oldu?!..”

Açıktan ne söyleyeceğini bilememiş. Birşeyler söylemiş ama, pek de inandırıcı olamamış. Bizim sokağı dönüp kalabalığı görünce ne olduğunu anlamış Özgür. Anlamış anlamasına, ama oda kapısının önünde öylece durup umarsızca bana, “Anne doğru mu?” diye sorarken, gözleri acı, endişe ve öfke doluydu.

Akşam oldu. Evde yoğun bir toz, çamur kokusu vardı. Yemek yemedim. Su içtim. Arkadaşları, dostlarımız, akrabalarımız geç vakte kadar oturdular. Gitmelerinin iyi olacağını söyledim.

“Yapacak bir şey yok, sizler de dinlenmelisiniz” dedim. İsteksizce ayrıldılar. Herkes gittikten sonra, emektarımız Mihri ve komşularımızla birlikte evi baştan sona süpürdük, tozlarını aldık. Bu işlemi aylar boyunca, her gece, düzenli olarak uyguladık.

Ev sakinleşince, ablamla birlikte camın önündeki bordo koltuklara oturduk. Sis ne zaman bastırmıştı bilmiyorum, ama yoğunlu ve şehir görünmüyordu. Sis bulutunun arkasındaki şehre bakarken, sanki sis bizi de içine alıyordu. O gece uyumadım. Şimdi neler konuştuğumuzu tam olarak anımsamıyorum. Öylece koltuklarda oturan halimiz ve camın dışındaki sis perdesi gözümün önüne geliyor. Bir de, ara ara içeriye gidip çocukların odalarında dolaşırken peşimi bırakmayan bulut...

25 Ocak, Pazartesi

Sabah oldu. Duş aldım. Patlama anındaki giysilerimi giydim. Ev tekrar kalabalıklaştı. Tanıdığım tanımadığım yüzlerce insan geldi gitti. O sırada Sağlık Bakanı olan Yıldırım Aktuna bir sağlık ekibiyle geldi. Bana herhangi bir yardıma ihtiyacımın olup olmadığını, ilaç alıp almadığımı sordu. Almadığımı ve almayacağımı söyledim. Olayın nasıl olduğunu sordu. Anlattım.

Salon çok kalabalıktı. Anlatırken kulaklarımda bombanın sesi yankılanıyordu. Bu yankılanma uzun süre devam etti. Belki bir ay belki daha uzun bir süre, konuşurken, dinlerken, yatarken, beynimin derinliklerinde bombanın sesi hep yankılandı durdu.

Pazartesi akşamüstü, cenazenin ne zaman kalkacağı ve hangi mezarlığa defnedileceği konuşulup tartışıldı. Herkes çeşitli düşünceler ileri sürüyordu. Salondaki masanın ucunda oturan tanımadığım bir adamsa ısrarlı bir şekilde şehitliğe gömülmesini öneriyordu. Bir an geldi ve şehitliğe gömülmesi görüşü ağırlık kazandı. Herkes oraya gömülmesinin çok yerinde olacağını, O'nun zaten şehit olduğunu, oraya gömülme hakkı ettiğini söylemeye başladı.

O anda ayağa kalktım. Adamın karşısına geldim. O da ayağa kalktı. Etrafımızdaki kalabalıkla salon kapısına doğru yöneldik. Antrede durduk. Adama döndüm ve sordum:

“Şehitlik diyorsunuz. Her isteyeniyi oraya gömmezler. Bunun bir yolu yöntemi olması gerekmez mi?”

“Evet, var ama o kolay.”

“Ne yapılması gerektiğini bana söyler misiniz?”

“Bakanlar Kurulunun kararı gerekiyor,” dedi ve hemen ilave etti, “Ama bu sorun olmaz.”

“Böyle bir karar için bizim başvurmamız gerekiyor herhalde” dedim.

“Evet, ama hallederiz.”

“Bakın beyefendi! Kocamın yaşarken can güvenliğini sağlayamamış bir Bakanlar Kurulundan gömülmesi için izin mi isteyeceğim?!..

Gömölmek için Uğur'un izne gereksinmesi yoktur. Şehitlik, şehitlik diyorsunuz; şehitlik gönöllerde olan bir şeydir. Gömüldüğü yerle bir ilgisi olamaz. O herkesin gönölünde o mertebeyi almıştır. Asri mezarlığa gömülecek, cenaze de Çarşamba günü kalkacak! Emrivakilerden de hiç hoşlanmam. İlginize teşekkür ederiz" deyip adamı uğurladım. Sonra dönüp kim olduğunu sordum. Çankaya Belediyesi Başkan yardımcılarından birisi dediler. Tekrar yerime geçip oturdum.

Uğur'un Deneme Lisesi'nden arkadaşı Ercüment Ulay yanıma gelip asri mezarlıkta yer seçimi için kendisine izin vermemi istedi. "Olur," dedim. Cumhuriyet gazetesinin Ankara bürosunun İdari İşler Müdürü Mehmet Açıktan, Çankaya Belediyesi yetkilileri ve ağabeyi Ceyhan Mumcu ile birlikte gidilip yer bakılmasına karar verildi.

Annem, babam, şehir dışında oturan ablalarım ve yakın akrabalarımız geldiler. Gece geç vakitlere kadar oturduk. Hepsinin olayı öğrenme öyküsü vardı. Her birinde şaşkınlık ve dehşet duygusu yaratıan...

O gece de uyumadım.

26 Ocak, Salı

Uğur'un eski arkadaşlarından Pırl ve Adil Özkol geldiler ve benimle özel olarak konuşmak istediklerini söylediler. Özge'nin odasına gidip kapıyı kapattık. Uğur'un son çalışmasını Sabah gazetesine vermemi, daha sonra da uygun bir iş ayarlanarak çocuklarla birlikte yurtdışına gitmemizin iyi olacağını söylediler. Örneğin İngiltere'ye gidilebilirmiş. Olanaklar ayarlanabilirmiş. Çocuklar daha iyi eğitim görebilirlermiş.

Onları dinledikten sonra, "Siz Uğur'un en eski arkadaşlarındansınız. Keşke bu konuşmayı hiç yapmasaydık. Hikmet Çetin de böyle bir öneride bulunmuştu. Anlayamıyorum. Daha onu toprağa bile vermedik. Bu cuma öğleden sonra Uğur 'Ölmeden önce iki şeyi görmek istiyorum: Birisi Sovyetler Birliği'nde sosyalistlerin tekrar iktidara geldiğini, diğeri de Sabah gazetesinin battığını...' diyordu. O'nun bu konudaki düşüncelerini sizler de gayet iyi biliyorsunuz. Yurtdışına gitme konusunu gelince; en çok çevrelenmeye gereksinim duyulacak

böyle bir dönemde hem çocukları, hem kendimi neden arkadaş ve dost çevresinden koparayım ki?!.. Ayrıca bu ülkeden neden kaçayım ki?!..” dedim.

Bu konuyu düşünmemi önerdiler. Düşünülecek bir şey olmadığını söyledim. Sabah gazetesinin teklifinin cazip olduğunu söylediler. İlk söz konusu olduğunda bunun önemi olmadığını söyledim ve odadan çıktım. Bu konuda ilana edilmem için aile bireyleri ve arkadaşlarla da konuştuklarını daha sonra öğrendim.

Alpaslan Işıklı geldi. Başsağlığı dileklerinden sonra, Ömer Çiftçi’nin Mülkiyeliler Birliği’nde, “ Uğur Mumcu ile en son ben görüş-tüm. Onunla pencereden görüştük. Dışarı çıkacak mısın diye sormuş-tum” dediğini, bunun doğru olup olmadığını sordu. Bir an durdum ve olay sabahı Uğur ile yaptığımız konuşmayı anımsadım; “Evet doğru” dedim.

Alpaslan Işıklı ile konuşurken, Ömer Çiftçi ile ilgili yaşadığımız bir başka olay aklıma geldi. 1992 yılında, galiba yaz öncesi, sokağın başında bir taksi durağı kurulmuş, Uğur da buna çok memnun olmuştu. Çünkü sokakta bir hareket olacak, camla kapanmış duraktan çevre rahatlıkla görülebilecek, olası eylemlere karşı caydırıcılık artacaktı.

Ama o sırada DİSK Başkanlar Kurulu üyesi olan Ömer Çiftçi, Çankaya Belediye Başkanı Doğan Taşdelen’i arayarak taksi durağının oradan kalkmasını istemiş; “O durağın kalkmasını Uğur Mumcu da istiyor zaten” demiş.

Doğan Taşdelen Uğur’u arayıp taksi durağının kalkmasını neden istediğini sormuş; Uğur da böyle bir isteğinin olmadığını, aksine, taksi durağının oraya kurulmuş olmasından memnun olduğunu anlatmıştı. Taksi durağı kalkmayınca, Ömer Çiftçi durağın bizim evin bulunduğu yeri gören kısmının buzlu camla kapatılmasını sağlamıştı.

“Bizimle, ekmeğimizle neden uğraşıyorsun ağabey?” diye kendisi-ni ziyarete gelen durak şoförlerine, “O zaman buzlu cam koyun. Ka-rıma kızıma bakarsınız,” diye baskı yapmış olduğunu suikastten çok kısa bir süre önce öğrenmiştik. Olay çok tuhafımıza gitmişti. Bunları Alpaslan Hoca’ya anlatırken kendimi çok kötü hissettim. Çünkü o sabah Uğur, “Sence neden dışarı çıkıp çıkmayacağımla ilgileniyor bu

adam?” diye sorduğunda bu gelişmeler aklıma gelmemişti. İkimizin de hafıza kayıtları sislenmişti demek.

Alpaslan Hoca ayrıca, 12 Eylül dönemine ilişkin bir gözlemini de anlatmıştı. O dönemde Çiftçi ile birlikte gözaltına alınmışlar. Gözaltında bulundukları sürede kendilerinin eşleriyle bile görüşmesine izin verilmez, tuvalete bile zorlukla götürülürlerken; Çiftçi’nin çok rahat bir şekilde girip çıktığını, sorulunca da “Çay içtik” dediğini; buna o zaman bir türlü anlam veremediklerini, garipsediklerini söyledi.

*

Ev yine çok kalabalık olmuştu. Bazı bakanlar geldiler. Cenaze töreninin nasıl olacağı konuşuldu. Etrafta fazla polis, özellikle üniformalı olarak görünmemesini ve törene katılanlara saygılı davranmalarının sağlanmasını gelen Bakanlardan ve yetkililerden rica ettik. Merak etmememizi, gerekenin en iyisini yapacaklarını söylediler.

Daha önce Cumhuriyet Gazetesi’nden cenazede hangi resmin kullanılacağını sormuşlardı. Ben de Uğur’un kitaplarından birinin arka kapağında yer alan, Cumhuriyet’in foto muhabiri Rıza Ezer’in çektiği fotoğrafı önermiştim. O resmi çerçeveletip getirdiler. Işık Kansu’nun elinde Özgür’ün odasında bana gösterildiğini anımsıyorum. Çok güzel olmuştu.

Akşamüstü, cenazenin izleyeceği güzergâh konusunda bilgi vermek ve düşüncemi sormak için düzenleme komitesinden birkaç kişi geldi. Salon kalabalık olduğu için Özge’nin odasına gittik. Cenazenin Maltepe Camii’nden kalkmasına daha önce karar verilmişti zaten. İçlerinden biri, cenazenin morgdan alındıktan sonra eller üstünde gazetenin önüne getirileceğini, oradaki törenden sonra yine eller üstünde Maltepe Camii’ne taşınacağını, mezarlığa da eller üstünde götürmeyi planladıklarını söyledi.

Dinledim ve eller üstünde taşınmasına itirazım olduğunu söyledim. Çok kalabalık olacaktı. Bu iyi bir fikir değildi. Eller üstünde taşımak istediklerini yinelediler. Bunun üzerine,

“Cenazenin ne kadar kalabalık olacağını tahmin bile edemezsiniz. Olayı kontrol edemeyebilirsiniz” dedim. Yine ısrar ettiler.

“Humeyni’nin tabutu gibi Uğur’un cenazesinin de parçalanmasını istemiyorum. Ne kadar kalabalık olabileceğini anlatabiliyor muyum?” dedim.

İran Devlet Başkanı Humeyni’nin parçalanmış tabutunun görüntüleri belleklerde henüz taze idi. Ama çok ikna olmuş gibi görünmüyorlardı. Odadan çıktım. Salona geldiğimde, “Hiç olmazsa gazeteden camiye kadar eller üstünde olsun” dediler. Benim her itirazımda güzergâhı farklılaştırarak yine eller üstünde taşıma fikrinde ısrar ediyorlardı.

Kâğıt kalem istedim. Gideceği yerleri işaretledim ve cenaze arabasının o noktalara olabileceği kadar yaklaşmasını, ancak arabaya konulurken ve indirilirken eller üstünde taşınabileceğini, bunun dışında bir davranışın uygun olmadığını vurguladım. Yine de “ama” diye itiraz edilince, kendimi, yumruğumu masaya vurarak, “Bu böyle olacak. O kadar!!!...” derken gördüm ve “Tersi bir davranışın sorumluluğunu hiç kimse alamaz. Uğur’un tabutunun parçalanma olasılığını unutmayın” dediğimi duydum.

Herkes şaşırmıştı. “Pekâlâ, tamam...” diyerek ayrıldılar. O anda, kalabalık salondan Ercüment Ulay’ın sesi geldi:

“Pes kızım, sen hepimizin cenazesini kaldırırsın” diyordu. Şaşırdım.

“Neden?!...”

“Baksana her şeyi en ince ayrıntısına kadar düşünüp planlıyorsun” Sonra da ekledi:

“Söyler misiniz hanımefendi; kortejin baştan üçüncü sırasında yürüyecek olanlar ne renk ayakkabı giysinler acaba?!...”

Şöyle çevreme bir baktım:

“Mor olsun” diyerek yerime oturdum. Herkes o kadar gergindi ki gülmeye başladık.

*

Gazeteden arkadaşlar, Çankaya Belediyesi'nin Uğur'un öldürüldüğü yerde bir anıt yapmak istediğini, bu konuda ne düşündüğümü sorular.

“O kadar erken ki... Şu an ne diyebilirim bilmiyorum. Anıt yapılır ya da yapılmaz, ama belki bir çınar dikilmesi en uygundur. Çünkü çınar özel bir ağaçtır. Hem anıtsal bir anlamı vardır hem de ömrü uzundur” dedim.

Bu konuşmaları Özgür'ün odasında yapıyorduk. Salona geçtiğimde Çankaya Belediye Başkanı Doğan Taşdelen'in beraberinde birkaç kişi ile birlikte oturduklarını gördüm. Başsağlığı dileklerini bildirdiler. Teşekkür ettikten sonra; “Buraya anıt yapmak istiyormuşsunuz” dedim.

Başkanın haberi yoktu. Ama daha önce şehitlik konusunda tartıştığım yardımcısı:

“Onu da mı öğrendiniz?” dedi, sanki büyük bir hata yapmış, kaba-hat işlemişim gibi sert bir tonda... Oysa böyle günlerde insanların daha duyarlı, hassas ve nazik olmaları ne kadar önemliydi.

“Bilmemem mi gerekiyordu ya da başkasının bilmesinde bir sakınca mı vardı?” diye sordum.

“A tabii ki yok. Burada daha yeni konuşuyorduk mimar arkadaşla. Mezarı yapma konusunun yanı sıra...” dedi.

Evin önünde yapılmak istenen anıt konusunu çözmeye çalışırken; bir de karşıma daha cenazeyi kaldırmadan mezarını yapmak isteyen biri olarak çıkmıştı aynı insan.

“Beyefendi, daha cenazeyi kaldırmadık” dedim.

“Her şeye hâkim olamazsınız, Uğur Bey topluma mal olmuştur” dedi. Bu sözleri o kadar yukardan bir tonlamayla söylüyordu ki; sanki ben onun bilincinde olmayan bir insandım. Ve ilave etti:

“İnsanlar tabii ki bir şeyler yapmak isteyecektir” dedi.

Mezarı yapmak ve cenazeyi kendilerinin kaldırmak istediklerini anlattılar. Mezarı nasıl yapmak istediklerini, cenazenin nasıl ve ne şekilde kaldırılacağını, suikastın gerçekleştirildiği yere doğalgazla

alışan meşaleler koymak istediklerini anlattılar. Bu konular üstünde bir süre konuştular. Dinledim. Sonra,

“Bir şeyler yapmak istemeniz elbette çok güzel” dedikten sonra, evin önüne doğalgaz meşaleleri konmasının ileriye yönelik sakıncaları olabileceğini söyledim. Bunun yerine köklerinin derine gitmesi, git-tikçe ululaşan gövdesinin görkemi ve yıllara meydan okuyan ömrü nedeniyle ınar dikilmesinin daha uygun olacağını söyledim.

“Ayrıca Uğur kimsesiz değil ki cenazesini belediye kaldırsın!.. Si-zin katkınız olmadan zaten cenaze töreni yapamayız. Mezarının ya-pılması konusuna gelince... Daha cenazesi kalkmadı. Bu daha sonra konuşulacak bir konu. İnceliğinize, duyarlılığınıza teşekkür ederim” dedim. Tartışma yine devam edince başkan Taşdelen, konuşmaları kesti ve, “Haklısın bacım. Ne zaman bir yardım gerekirse hazırız, bize haber verin yeter” dedi. Tekrar teşekkür ettim.

Her taraftan Uğur’un arkadaşları, dostları gelmeye devam ediyor-du. Bu arada akşam olmuştu. Dışarı çıkmamı, dışarıdaki insanları görmemi önerdiler. ıktım.

Gökyüzü berraktı. Ay hill şeklindeydi ve yıldız tam onun nn-deydi. Bayraktaki gibi...

Arabanın olduğu yerde, patlamayla açılan çukurun üzerinde, iek-lerden bir tepe oluşmaya başlamıştı. Ülkenin her yanından gelen in-sanlar, suikast gününden başlayarak her gece olay yerinde nöbet tutu-yorlar, türkülerle, ezgilerle Uğur’un öldürülmesini kınıyorlardı.

Çok güzel bir erkek sesi, şimdi anımsamadığım ama yüreğimde h-l izi saklı bir ezgi söylüyordu. Serpil şaylan, Uğur’u rüyasında gr-düğünü anlatıyor, Ali Sirmen ise, “Uğur te tarafta da yolsuzluklarla uğraşıyordur. Sahte belgeyle cennete gidenlerin peşine düşmüştür muhakkak” diyordu.

“Keşke bu ülkede doğmasaydık!” dedi birisi. Ali karşılık verdi:

“Bizde bu şans olduktan sonra, Amerika’da Menfis’te bir siyahi olarak doğardık!...”

Eve döndük. Epeyce geç olmuştu. Saat 23:00 civarında Fikri Sağ-lar ve eşi geldiler. Sağlar bakandı. Suikastin Bakanlar Kurulu’nda

görüldüğünü, ailecek tanışıklığımız nedeniyle Bakanlar Kurulu adına onu görevlendirdiklerini, cenaze töreni boyunca makam arabasını bizim kullanımımıza vermek istediğini söyledi. Bunun programda bir aksama yaratıp yaratmayacağını da sordu.

Nasıl gideceğimiz konusunu tam bilmediğimi, bu konuda bilgi almak ve öneriyi iletmek için Ercüment Ulay'ı arayacağımı söyledim. Sağlar ailesi de onu tanıyordu. Telefonu çevirdim. Ercüment açtı telefonu. Sesi ağlama yorgunuydu.

“Kortejin baştan üçüncü sırasındakilerin ayakkabı rengini sormuş-tun bana. Ben de mor demiştim. Fikrimi değiştirdim. Kahverengi olsun” dedim.

“Hay hay...” dedi; karşılıklı güldük.

Ben konuşurken Fikri ve Serap Sağlar şaşkınlıkla bana bakıyordu.

Öneriyi Ercüment Ulay'a ilettim ve ev halkının nasıl gideceğini sordum. Bir minibüs ayarlanmıştı; arkadaşların bir kısmı arabalarını getiriyorlardı; sabah saat sekizde evden hareket edip önce morga, sonra da gazetenin önüne gidileceğini söyledi.

Telefonu Fikri Sağlar'a verdim. Konuşup anlaştılar.

Görüşmeleri bittikten sonra ayakkabı renkleri esprisini ve buna yol açan tartışmayı anlattım. Güzel ve hoş sözlerle arabanın sabah saat sekizde emrimizde olduğunu söyledi. Nezaketlerinden dolayı teşekkür ettim. İyi geceler dileyerek ayrıldılar.

27 Ocak, Çarşamba

Saat sabahın dördü olmuştu. O saate kadar arkadaşlarla Uğur'un üzerinde çalıştığı kitabın kopyasını ve disk kaydını yapıp kaldırdım. Sonra konuklar gitti, sadece yakın akrabalarımız kaldı.

Oturma odasına geçtim. Nöbet tutanların protesto alkışları ve ezgi-leri duyuluyordu hâlâ. Ablalarımın ve kuzenimin rahatlatıcı konuşmalarından sonra divana uzandım. Zihnimi boşalttım. Bütün vücudumu esneme hareketleriyle gevşetmeye çalıştım. O sırada içimden nasıl davranmamak geliyorsa o hareketleri yaptım. Bir saati aşan vücut gev-

šetme ve zihin boşaltma egzersizlerinden sonra kendimi dinlenmiş hissediyordum. Hazırdım.

Saat altı buçuk olmuştu. Çocukları uyandırdım. Kahvaltımızı yaptık. Özge, “Anne, babamın en çok sevdiği, bana armağan getirdiği, puanlı, mor kadife elbisemi giymek istiyorum cenaze töreninde” dedi.

“Özge” dedim, “Onun armağanı bir giysiyle babanı uğurlamak istemen çok güzel, ama o ince bir kılık; onunla üşürsün. İstersen kalın bir kazak ve pantolon giy. O giysiyi eve gelince giyersen çok daha iyi olur” dedim.

“Peki” dedi.

Ben de içeri geçip giyinmeye başladım. Uğur’un bana yurtdışından getirdiği kalın beyaz kazağı, siyah mantomu giydim. Başıma yine onun yeni yıl armağanı olan şapka-bere arası başlığını taktım.

Aynaya baktım. Solgun bir yüz, koyu gözlerle bana bakıyordu.

Antreye geçtim. Özgür de giyinmişti. Çocuklara sarıldım, onları öptüm. Başlarını dik tutmalarını, başını egecek birileri varsa bunun biz olmadığımızı; cenaze sırasında olumsuz, tahrik edici laf söz olursa hiçbir şekilde tepki vermemelerini, dik duruşlarını bozmamalarını söyledim.

Hazırdık.

*

Dışarı çıktık. Araba gelmişti. Daha önce kararlaştırdığımız gibi babam öne biz de arkaya oturduk. Cebeci’deki morga gittik. Mehmet Açıktan ve Tuncay Özkan gelip Uğur’u görmek isteyip istemediğimizi sordular. Özge istediğini söyledi. Yüreğim iki görüntüyü kaldıramayacağı için ben görmek istemedim. Çocukların da görmesini istemedim. Evin önündeki görüntüsü yüreğimin gözünde çoktan yerini almıştı.

Babam ve Beyhan Abla (Gürson, Uğur’un ablası) görmek istedi. Biz onları arabanın içinde bekledik.

Gece berrak olan hava kapamış, yağmur başlamıştı. Tuncay yanımıza gelip,

“Çocuklar, babanız çok güzeldi, yüzü gülüyordu. Her zamanki gibi...” dedi. Çocuklar sessizce Tuncay’a baktılar.

Böyle zamanlarda sözcükler anlamını yitiriyor, çıplak kalıyor. O çıplaklık da bizi üşütüyor.

Tuncay da mahzunlaşmıştı.

Tabut cenaze arabasına yüklendi. Cenaze arabası önde, araç konvoyu arkada Kızılay’a doğru yola çıktık. Cumhuriyet gazetesinin önüne geldik. Cenaze arabası gazetenin önündeki İnkılâp Sokak’ta durdu. Sosyal Sigortalar İşhanı’nın önüne katafalk hazırlanmıştı. Ben, çocuklar ve babam tabutun arkasındaki yerimizi aldık. Ailenin diğer bireyleri de etrafına sıralandılar.

Başımı kaldırıp etrafa bakınca, o olağanüstü kalabalığı gördüm. Her zaman dolaştığım yerler başkalaşmıştı. Bir insan denizi içindeydim. Özge, babasının, göğsündeki resmini okşuyordu. İkisinin de elini sıkı sıkı tuttum.

İlhan Selçuk ve Erdal İnönü’nün konuşmaları bitince, tabut eller üstünde cenaze arabasına kondu. Daha önce bana, fotoğrafını taşımasını istediğimiz özel birisi yoksa meslektaşlarının taşımak istediğini söylemişlerdi. Ben de uygun bulmuştum.

Ama Uğur’un fotoğrafını kimin taşıyacağı konusunda, o anda bir karmaşa yaşandı. Özgür’ün taşımasını önerdiler. O durumda zordu. Olamayacağını söyledik. Bunun üzerine birkaç kişi Uğur’un fotoğrafını taşımak istedi. Ne söylesek, nasıl yapsak lafları dolaştı. Her söz, her davranış en ince ayrıntısına kadar bir yankılanma içinde ulaşıyordu bana.

Ufak bir kargaşa yaşandı. Bunun üzerine etrafıma bakındım; biraz ötemde duran Ercüment Ulay’a seslendim. Bir program yapılmış olduğu ve Uğur’un fotoğrafını bir meslektaşının taşımasının kararlaştırıldığı gayet sakin bir şekilde anlatılırsa sorunun çözülebileceğini söyledim. Bu öneri doğrultusunda taşımak isteyenlerle konuşuldu. Sonunda fotoğrafı gazeteci Recep Güvelioğlu taşıdı.

Cenaze arabası hareket etti. Bizler de arkasından ağır ağır yürüme-yo huşluduk. Kalabalıktan zorlukla ilerleniyordu. Özgür kulağıma

eğilip usulca “Göreceksin anne; bu araba bozulur” dedi. Gerçekten de Kızılay’ı biraz geçince cenaze arabası bozuldu. Herhalde yavaş gitmekten motor boğulmuştu. Arabayı iterek götürmeye başladılar. Çok fazla egzoz dumanı çıkıyor, genzimize doluyordu. Bir süre bu şekilde gittikten sonra, araç düzeldi.

Çocuklar, üzüntü, yorgunluk, sıkıntı nedeniyle başları önde yürüyorlardı. Onlara ara ara başlarını dik tutmalarını, yalnız olmadıklarını söylüyordum.

Türküler söyleniyor, sloganlar atılıyordu. Her taraftan yağmurla birlikte çiçek yağıyordu. Tüm duygular bir aradaydı:

Kitlenin sevgisiyle sarmalanmış acı, üzüntü, yaşanan olayın dehşeti...

Maltepe Camii’nin önüne ulaştığımızda kalabalık akıl almaz boyuta ulaşmıştı. İnsanlar, aralarından su sızmayacak bir şekilde yürüyorlardı. Cenaze arabası durdu. Tabutu eller üstünde alıp güçlkle caminin avlusuna taşıdılar. Avluya girmek imkânsız gibiydi. Bizi avluya sokabilmek için, “Ailesi geliyor yol açın lütfen” diye bağıyorlardı.

Bu sesleniş, çocukları da beni de çok rahatsız etmişti. Bir tuhaf olmuşuk.

“Lütfen öyle bağırmayın” dedik.

Güçlkle ilerlerken, bir adam, gözlerinde hüzn, kısık bir sesle,

“- Biz de ailesiyiz...” dedi. Gözlerim onun gözlerine takıldı “bir an”. Gerçekten yalnız olmadığımızı, işte o “bir an”da gördüm.

Avluya girdik. Ama tabutun yanına yaklaşmamız mümkün olmadığı gibi, nefes almamız bile zorlaşıyordu. Güçlkle avludan dışarı çıktık. Yağmur durmamacasına yağıyordu. Arabaya binmemizi önerdiler. Törenin bitmesini, babam ve çocuklarla arabada bekledik.

Cenaze arabası hareket etti. Bizler de arabayla arkasından takip etmeye başladık. Tuncay Özkan arabanın yanından, yakın koruma gibi mezarlığa kadar ayrılmadı. Bir de Uğur’un İrfan adlı ortaokul arkadaşları...

Mehmet Açıktan'ı anımsıyorum, arabanın yanında bir süre yürüdüğünü, ara ara camdan konuştuğumuzu...

Araba yürütme hızıyla ilerliyor, yanımızdan insanlar akıyordu. Göz göze geldiğim bakışlar, “kıyamam” ifadesi yüklüydü. O kıyamam ifadesi; o gözlerin ışıltılı sarmalından yüreğime aktı.

*

Mezarlığa geldik. Çocuklar ve babamla birbirimizi kaybetmemeye çalışarak mezara doğru ilerlemeye başladık. Sis bulutuyla çevrelenmiş bir şemsiye denizinin içinde ilerliyorduk. Ayaklarımız kayıyordu. Kendimizi küçük bir tepenin üstünde bulduk.

Uğur'un çiçeklerle kaplanmış tabutu, yağmurun ve pusun içinden, tüte tüte, eller üstünde gömüleceği yere doğru geliyordu. Daha önce caminin avlusuna getirilirken de izlemiştim bu görüntüyü. Kendisine sunulan, elini uzatsa avucunun içine doluverecekmiş kadar yoğun sevgi, onun canını, tüten bir bulut yapmıştı tabutunun üstünde.

Mezar kazılırken oluşmuş bir toprak tümseğinin, yağmurdan kayganlaşmış yüzeyinde durduğumuzu fark ettim. Onu, mezara indirdiler.

Bütün bunlar, erişemeyeceğimiz kadar uzak bir yerde gerçekleşiyormuş duygusu kapladı içimi. Çocuklar, kalabalığın hem içinde, hem dışında gibi biraz uzak izliyorlardı.

Üzerinde peleriniyle orta boylu, iri bir polis kalabalığının içinden bize doğru geldi:

“Güldal Hanım” dedi, “Sizleri korumakla görevliyim. Kalabalık dağılmaya başlamadan ayrılırsanız işimiz daha kolay olur. Kalmayı isterseniz de ne gerekiyorsa yaparız.”

Şöyle etrafa, o kalabalığa, seslere, atılan çiçeklere, ağaçların üzerindeki kameramanlara, kıpırdayan şemsiye denizine ve çocuklara baktım, “Peki ayrılalım” dedim.

*

Uğur toprağa verildikten sonra yok olmaya başlayan ince sisten sıyrılıp hep birlikte arabaya doğru giderken, çocuklara eğilip usulca, “Bakın çocuklar, o bizim babamızdı. Ama aynı zamanda, onu son

yolculuğuna uğurlamaya gelen bu binlerce insanın da yazarıydı. Onlar olaya sahip çıktılar ve bizi yalnız bırakmadılar. Hiç kimseye böyle bir sevgi nasip olmamıştır. Onlar bizim için de buradalar. Türkiye'nin her yerinden geldiler. Bugün, şimdi, burada, babanızla baş başa bırakalım onları, onu uğurlasınlar; sevgilerini sunsunlar, son görevlerini yapsınlar. Biz, daha sonra hep gelebiliriz. Ayrıca, hiç kimseye acısını paylaşmak için yüz binler gelmemiştir. Sizin acınızı paylaştılar, sizde acı kalmadı artık. Sizde sadece onun, babanızın onuru kaldı.”

Özge bana döndü ve sordu:

“Artık acı yok değil mi?”

“Evet, yok.”

Özgür hiçbir şey söylemeden dinledi. Babamın, “Ne kadar değişik, tuhaf bir kadınsın sen” dediğini duydum. Arabaya bindik.

Eve geldiğimizde ne kadar ıslanmış olduğumuzu fark ettim. Elektrikler kesikti. Ayvalık’tan Ahmet Yorulmaz ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Yüksel Çakmur gelmişti. Onlarla biraz sohbet ettim. Çakmur’un yanında birkaç kişi ve kameramanlar vardı.

Onlar ayrıldıktan sonra odama geçip üstümü değiştirdim. Saat dörtte geliyordu. Üç gün hiç uyumamıştım. Yavaşça uzun bir süre yatmayacağım yatağıma uzandım.

Beni uyandırdıklarında iki saat geçmişti ve ben hayatımın en derin, en koyu, en yoğun uykusunu uyumuştum.

Salona geçtim. Berin Nadi gelmişti. Çok güzel şeyler söylediğini hatırlıyorum. Bir ara güldüm. Babam “Olaydan bu yana ilk defa güldüğünü görüyorum. Onu güldürdünüz” dedi. Berin Hanım ellerimi sevgiyle tuttu ve, “Ne kadar soğuk” dedi.

“Ellerimi yeni yıkamıştım. Ondandır.”

“Ne pınarı bu böyle, bu kadar soğuk?!.. Nereden geliyor?”

“İçimdeki soğuk pından geliyor herhalde...” dedim.

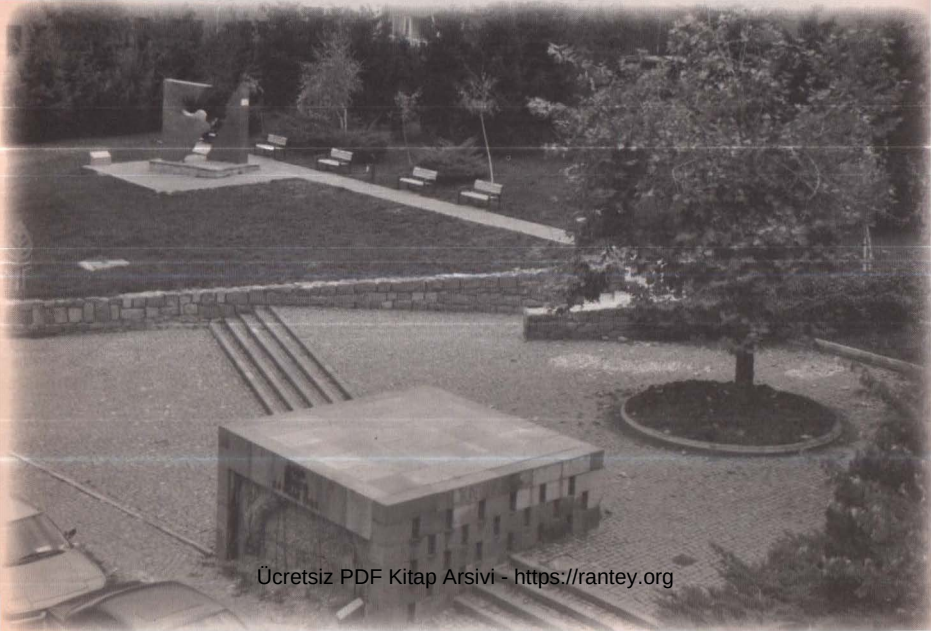

Korkmadan öldük
Ey halkın umumi düşmanı
Bütün meşinlenmiş gıllarından
Ey halkın umumi düşmanı
Seyranı seninle beşvirden
Kavaklarında yitirdikden
Ey halkın umumi düşmanı
Çarşabağında bu kapıyı açtık gibiyiz
Sana hep binizdir
Ey halkın umumi düşmanı bu
umumi düşmanı

UGUR MUMCU

1910-1930

Uğur'u sonsuzluğa uğurladığımız günün ertesinde kar her tarafı kaplamıştı. Beyaz bir sessizlik şehri sarmıştı sanki. Pencerenin önündeki bordo koltuğa oturdum. Şehrin karla kaplı sessizliğine baktım. Hayatımda yeni bir dönem başlıyordu.

İçimde bir endişe vardı. Polislerin, Muammer Aksoy'un öldürülmesinin ardından, onun çalışma mekânına girip uygunsuz söz ve davranışlarla odayı altüst ettiklerini çok iyi biliyordum. Çünkü Muammer Bey'in karısı Ülkem Hanım, bir gün Uğur'u çağırıp yardım istemişti. Uğur gittiğinde, çalışma odasının darmadağın edildiğini görmüştü. Başlarında savcı olmadan ve izin belgesine gerek duymadan içeri girmişler, Hoca'nın çalışmalarını ve tüm evrakını alıp götürmüşler; bu şekilde davranmalarının uygun olmadığını, yasalara uymadığını söyleyince Uğur'la tartışmışlardı. Onların halleri, davranışları ve sözleri, Uğur'u derinden etkilemişti. Bu şekilde bir olayla karşılaşmak istemiyordum. Onun için İçişleri Bakanlığı'na bir dilekçe vermek istiyordum.

O sabah, saat dokuz civarında Uğur Alacakaptan geldi. Safra kesesi ameliyatını yeni olduğu için doktor cenazeye katılmasına izin vermemiş. Başsağlığı dileğinde bulundu. Daha sonra İçişleri Bakanlığı'na dilekçe verme konusunu açtım. Çünkü bazı arkadaşlar böyle bir dilekçe vermenin hem bir işe yaramayacağını, hem de ayıp olacağını söylüyorlardı. O yüzden, "Hocam, söyler misiniz lütfen, hukukta böyle bir olayda ayıp diye bir şey olur mu?" diye sordum.

"Yoktur. Böyle bir değerlendirme şarklılıktır" diye cevapladı.

Bana bu açıklamayı yaptıranlar utansın!

"Sırlar Uğur Mumcu'nun bilgisayarında" şeklinde haberler çıkıyordu; İçişleri Bakanı'nın "Uğur Mumcu'nun disketlerine el konuldu" şeklindeki açıklaması da gazetelerde yer almıştı.

Avukatımız Emin Değer geldi. İçişleri Bakanlığı'na verilecek dilekçe üzerinde konuşup çalıştıktan sonra; basında çıkan bağış kampanyaları ile ilgili durumu anlattım. Zaten konuyu biliyordu. Açıklama

yapmak istediğimi söyledim. Eğer bir açıklama yapmazsak, bu tür birçok girişimin açılabileceğini, ortaya çıkabilecek tabloyu düşünmek bile istemediğimi söyledim. O da bir açıklamanın iyi olacağını söyledi. Ve istersem bu konuda da bir metin hazırlayabileceğini söyledi. Ben de ona zahmet verdiğimi belirtip bu desteği için teşekkür ettikten sonra açıklama konusunda yapacağı yardımdan da memnun olacağımı söyledim. Teşekküre gerek olmadığını söyledi.

Eksik olmasın öğlen saatlerinde de, dilekçeyi ve açıklama metnini imzalamam için getirmişti. Metni okudum. Bazı yerlerine ilaveler yapıp yapamayacağımı sordum. “Tabii,” dedi. Salon çok kalabalık olduğu için oturma odasına geçmiştik. Kâğıt kalem aldım ve ellerim titreyerek metni oluştururken Emin Değer’e böylesine zor günümde bana bu açıklamayı yazdıranların utanması gerektiğini söyledim.

Salona geçtim. El yazısıyla yazılmış metni salondaki kalabalık arkadaş gurubuna okudum. Verdikleri olumlu tepkilerden, açıklama metninin onların da duygularını yansıtmış olduğunu anladım. Dilekçeyi imzaladım.(EK:1) Açıklama metniyle birlikte Emin Bey’e verdim. Dilekçeyi İçişleri Bakanlığı’na, açıklama metnini de Cumhuriyet Gazetesi’ne götürdü. Açıklama daha sonra televizyonlara ve radyolara ulaştırıldı. O gece televizyonlarda, daha sonra da gazetelerde yayımlandı. Bu açıklama bize, Uğur’un cenazesine katılan katılmayan herkese ulaşip teşekkür etme fırsatı ve anısına saygısızlık yaparak kullanmak isteyenlere tavrımızı gösterme olanağını sağlamış oldu:

“Uğur Mumcu’nun bir suikast sonucu ölümü nedeniyle, onu seven sizlerin, onun yaşamı pahasına savunduğu bağımsızlık, laiklik ve demokratik hukuk devleti ilkelerine sahip çıkarak, bizlere destek vermiş olmanız, o içtenliğiniz ve o coşkunuz bizlere büyük bir dayanma gücü vermiştir. Bunun için hepinize tek tek teşekkür ediyoruz.

O’nun savunduğu ilkelerin, sizler tarafından böylesine güzel, coşkulu bir birliktelikle benimsenmesi, sağlığında görmek istediği en büyük özlemdi. Onun şu anda bu gözlemin huzurunu duyduğuna inanıyoruz. Ancak, O’nun adını sonsuzlaştırmak, sevgisini yüreklerde sınımsız yaşatmak için ya da her ne amaçla olursa olsun, birilerinin, O’nun adına para toplama girişimine kalkışmaları, Sevgili Uğur’un ikinci kez suikasta uğramasına eşdeğer bir olaydır.

Türk Eğitim Vakfı'nın dünkü gazetelere yansıyan ve 27 Ocak günü TV haberlerine konu edilen; çocuklarının da adını anarak, Uğur Mumcu Fonu kurma girişimini onaylamıyoruz.

Sizlerin bilmesini istediğimiz şudur; bizler, Uğur Mumcu'nun eşi ve çocukları, O'nun anısını ve yaşam ilkelerini, O'na yakışacak bir şekilde geliştirerek yaşatacağız. Gösterdiğiniz dayanışma, bizim de dayanağımız ve gücümüz olacaktır. Uğur Mumcu bu noktaya, inançlarından ve ilkelerinden ödün vermeden, düşün emeği ile ulaştı. O'nun böyle bir çabayla geldiği noktadan yola çıkacak olan bizler, O'nun bıraktıklarını kendisine yakışan bir biçimde geliştireceğiz. Çocuklarımız bu ilkelerle okuyacaklardır. Bizler, Uğur Mumcu ya da çocukları adına fon kurulması, para toplanması gibi girişimleri asla onaylamıyoruz. Sadece Uğur Mumcu'nun inandığı ve savunduğu ilkeleri ve dünya görüşü doğrultusunda yapılacak olan tüm düşünsel çalışmaları destekleyeceğiz.

Saygı ve sevgilerimizle..."

*

1992 yılının sonbaharında, bir sabah... Uğur gazeteleri okumuş, ayakta duruyor. Ben yine bordo koltuktayım. Birden, "Güldal," dedi "Bunlar beni öldürecekler!.."

"Kim?.." dedim.

Yaşar Kaya'nın Özgür Gündem Gazetesi'ndeki makalesini gösterdi. Şu satırları okudum:

"Kürtler Cumhuriyetin kurulmasında temel taş oldular. 1925'ten sonra Kürtler inkâr edildi. Bu konuda Mumcu'nun Kürtler için istediği bir şey var mı? Herkes maskesini çıkarsın!.. Yoksa yüzlerindeki maskeyi biz yırtacağız. Biz yırtmasak bile Kürt halkının dinamiği yırtacak. Herkesin notu, karnesi belli olmuştur. Kürt düşmanlığı yapmak bile namus borcudur."

"Nereden çıkarıyorsun?..." dedim.

"'Halkın dinamiği yırtacaktır' sözünden... Bundan daha açık söyleyemezler" dedi.

Uğur, 1992 yazı ve sonbaharı boyunca Kürt sorunu ve PKK konu-

suna yoğunlaşmıştı. Yurtdışına gitmiş, Kürtlerin konuyla ilgili olarak yayınladığı yayınları, dergileri, gazeteleri hepsini toplayıp gelmişti. Abdullah Öcalan da dahil PKK terörünün ve Kürt ayaklanmasının arkasındaki bağlantıları araştırmaktaydı. Zaten erken Cumhuriyet dönemindeki Kürt isyanlarını ele aldığı **Kürt İslam Ayaklanması** adlı bir kitabı da daha önce yayınlanmıştı. Şimdi de PKK terörünün bugünkü bağlantılarını araştırıyordu.

Bu çerçevede birçok kişiyle görüşüyor, çeşitli ülkelere gidiyordu. 1992 yılının sonuna doğru, yine bu araştırmalar için Almanya'ya gitti. Bu seyahatten dönüşünde, ilginç bir şey oldu. Uğur ile bir süre irtibatı kaybettik. Cüneyt Arcayürek arayıp sorduğunda, bana ertesi gün geleceğini söylediğini belirttim. Cüneyt Ağabey çok şaşırmıştı. Çünkü onlara o gün geleceğini söylemiş, ama bildirdiği saatte de uçaktan çıkmamıştı. Öğrendik ki, bizim beklediğimiz gibi doğrudan Ankara'ya gelmemiş, önce İstanbul'a inip Ankara'ya aktarma yapmıştı. İstanbul uçağına bakmamızı da bize o zaman küçücük olmasına rağmen Özge hatırlatmıştı.

Eve elinde ağır valizlerle geldi. Valizlerin içinde, Almanya'da Kürtlerin yayınladığı çeşitli dergiler vardı. Bunları araştırmasında kullanmak üzere satın almıştı. Esenboğa'da Bekir Coşkun'la karşılaştığını, kendisini eve Coşkun'un getirdiğini söyledi.

Kapı çalınıp onu karşımızda görünce o heyecan ve telaşla pek soru sormadık. O gelmişti ya... Biz onu dinledik:

Almanya'da görüştüğü bir gazeteci kendisiyle birisinin görüşmek istediğini söylemiş. Uğur bu şahısla, havaalanına gitmek için geldiği metro istasyonunda görüşüyor. Şahıs, bir takım olası suikastlerden söz edip Uğur'u da, kendisini takip ettiklerini belirterek dikkatli olması yönünde uyarıyor.

Uğur Türkiye'ye dönüşte bu uyarı üzerine kendisine göre tedbir almıştı.

1980'lerin ortasında, birlikte Avrupa'ya gittiğimizde Londra'da da, tüm örgütlerin yayınlarının bulunduğu Collets kitabevine gidip neler bulunduğunu taramış, oradaki bir yayından ASALA ile PKK'nın artık birlikte eylem yapacakları konusunda anlaştıklarını öğrenmişti.

Türkiye'ye dönüp bunları yuzdığı zaman, Genelkurmay'dan görüşmek üzere çağırdılar. Görtlümeyi, eve döndüğünde şöyle anlattı.

“Yazının dayandığı belge var mı?” diye sormuşlar.

“Gizli bir belge yok. Ama açık istihbarat diye de bir şey var. Bunları Londra'daki Collets kitabevinden herkes bulabilir” diye cevap vermiş.

/

Bunun üzerine görüştüğü kişi, elindeki kâğıtları masanın üzerine hızla çarpıp, “Lanet Olsun!.. Ne yapıyor bizim oradaki adamlar!.. Bundan sonra askeri ataşelerin sürekli bu tür yayınları taramalarını sağlamamız gerek” diye söylenmiş.

Uğur, bu son çalışmaları sırasında Genelkurmay ve Valilik arşivlerinde izin alarak araştırma yaparken, 70'li yıllarda Baki Tuğ'un savcı olduğu bir davada, Abdullah Öcalan'ın aynı suçtan yakalanan diğer sanıklardan daha hafif bir ceza almasının ve onlardan daha kısa bir sürede serbest bırakılmasının nedenini öğrenmeye çalışıyordu. O sırada Baki Tuğ da DYP milletvekiliydi. Uğur birkaç kez gidip Tuğ ile görüşmüş, bu konuda yazılar da yazmıştı. Terörist olarak nitelenen Öcalan'ın Maliye Bakanlığı'ndan aldığı bursun, kesilmesi gerektiği halde 80'li yılların ortasına kadar devam ettiğini yazmıştı. Daha başka ne şekilde korunduğunu merak ediyordu.

Bunları anlatınca Tuğ, “Bana onun MİT görevlisi olduğuna dair bir yazı gelmişti. Arşivimde olma olasılığı yüksek. Arşivime bir bakayım. Çarşamba günü gelin, bulmuşsam belgeyi size veririm” demişti. Bu görüşme gerçekleşemedi; çünkü o gün Uğur'u toprağa verdik.

Ama Tuğ, gazetelere yaptığı açıklamalarda, önce bütün bunları doğrulayacak, Uğur'la bu görüşmesini ve randevusunu kabul edecek, birkaç gün sonra da tam tersini söyleyip reddedecekti.

Uğur ise Türkiye'de yaşanan terör olaylarının, Kürt isyanlarının karmaşık arka planını araştırdıkça, tahmin edilemeyecek bir çok ilişkiye, ilginç bağlantılara, CIA, MOSSAD ve MIT ile Emniyet ve askeri istihbarat dahil birçok ülkenin istihbarat örgütünün varlığına ve bu arada Barzani'nin MOSSAD ve CIA ile ilişkilerinin ortaya konduğu yayınlara ulaşıyordu.

Yine 80'lerin ortasında, PKK ve Ermeni Terör Örgütü ASALA'nın birlikte eylem yapma kararı alınmasının ardından 1991'de de bu ikiliye Hizbullah'ın katıldığını öğrenmişti.

Uğur'un bu dönemde üzerinde durduğu konulardan biri de Türkiye'nin din devleti haline getirilmesi idi. O bunu Hristiyanlıktaki **Tanrı Devleti (Opus Dei)** kavramı ile açıklamaya çalışıyor, bununla Türkiye'nin bir İslam devletine dönüştürülmek istendiğine işaret etmek istiyordu. Yazdığı yazılar ve verdiği konferanslarda, ülkenin bir on beş yirmi yıl sonra imam hatip mezunları tarafından yönetileceğini, hakimlerin de imam hatip mezunları arasından çıkacağını yazıyordu. Son aylarda yazdığı yazılar genellikle bu konular üzerineydi.

İstihbarat örgütlerinin terör örgütleriyle bağlantılarını irdeleyen ve başka yayınlarda ortaya çıkmış gerçekleri kamuoyuyla paylaşan, uluslararası bağlantıları anlatan yazılar yazıyor; etnik kimlik üzerinden federasyon tartışmalarına ve Türkiye'nin bölünmesine, bu oyunları belgelerle anlatarak karşı çıkıyordu.

Uğur, öldürülmesinden iki hafta önce, 7 Ocak 1993 günü **MOSSAD ve Barzani** başlıklı bir yazı yazmıştı. Bu makalesinde, Guardian gazetesinin Tel Aviv muhabiri ile Amerika'daki Brookling Enstitüsü'nden bir öğretim üyesinin, İsrail ordu yetkililerince de incelendiğini önsözünde belirttikleri ve İsrail Dışişleri Bakanlığı ile MOSSAD yazışmalarına dayandırdıkları kitabından hareketle MOSSAD'ın Molla Mustafa Barzani ile ilişkilerini ele almış, 1991 Körfez Savaşı sırasında Irak füzelerinin Tel Aviv'e düşmesi üzerine bu ilişkilerin yeniden başladığını yine aynı kitaba dayanarak yazmıştı. MOSSAD'ın, Mesud Barzani'ye çekler vererek bu desteği sürdürdüğünü, Almanya'da çıkan bir Kürt yayınına dayanarak da İsrail'de Kürtlerin yaşadığını belirttikten sonra yazısını şöyle bitirmişti: *"Kürtler sömürgeciliğe karşı bağımsızlık savaşı yapıyorsa, ne işi var CIA ve MOSSAD'ın Kürtler arasında?!.. Yoksa CIA ve MOSSAD anti emperyalist savaş yapıyorlar da dünya bu savaşın farkında mı değil?!.."* (EK:2)

8 Ocak 1993 günü İsrail Büyükelçisi Uğur'u görüşmeye davet etti. Döndüğünde, sohbet ettiklerini, ne için çağırdığını tam anlamadığını, ama konuşmanın bir yerinde Büyükelçi'nin,

“- Öldürölmekten korkmuyor musunuz?” diye sordugunu söyledi.

Bu arada Harp Akademileri Komutanligi da *basinin sorunlari* konusunda bir konferans vermesi için davet etmişti.¹ Uğur kabul etti ve bu konferans için bir süre çalıştı. 13 Ocak 1993 günü de konferans için İstanbul’a gitti. Gazeteci arkadaşı, Cumhuriyet’ten Ali Sirmen de dinleyiciler arasındaydı. Kurmay subaylar ayakta uzun uzun alkışlayınca, Sirmen, Uğur’a dönüp, “Seni sakıncalı piyade yapan ordu, şimdi ayakta alkışlıyor. Ne tuhaf!..” demiş.

Bu konferans, Uğur’un Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde verdiği ilk konferanstı. Ama hayatının son konferansı olduğunu bilmiyorduk elbette.

Ev başsağlığı dilemeye gelenlerle dolup taşmaya devam ediyordu. Her gün ayakta saatlerce başsağlığı dileklerini kabul ediyordum. Yakınlarım ayakta bu kadar durmamdan endişe duyuyorlar, konuk kabul etmeye zaman zaman ara vererek beni dinlendirmeye çalışıyorlardı. Kapıda konuk trafiğini Uğur’un yakın arkadaşları ve ev halkı dönüşümlü olarak idare ediyorlardı.

Bu yoğun trafik yaz başına kadar sürdü.

Şubat

TBMM, Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu kurulmasını kararlaştırdı.

İçişleri Bakanlığı’na vermiş olduğumuz, Muammer Aksoy’un ölümünden sonra çalışma odasının aranıındaki hoyratlığı da hatırlatarak soruşturmanın daha özenli yapılmasını talep ettiğimiz dilekçe bakana ulaşınca, telefon etti. İçişleri Bakanı İsmet Sezgin, “Güldal Hanım, dilekçenizi aldım. Çok üzıldüm. Ben dilekçenizde belirttiğiniz gibi Uğur Bey’in disketlerine el konulduğuna dair bir beyanda bulunmamıştım” diyordu.

¹ Uğur Mumcu, *Gazetecilik*, **umi:ag** Kitapları, 1998.

“Ama gazetelerde çıktı” dedim.

Aslında öyle demek istemediğini, biraz farklı yansıtıldığını söyledi. Oysa o anda telefonda söyledikleri de basında çıkanlardan çok farklı değildi. Avukat Turgut Kazan’la konuşmuş olduğunu, böyle bir şeye izin verilmeyeceğini ona ilettiğini söyledi.

Hiçbir yorum yapmadan dinledim. Verdiğim dilekçeyi tartışmak niyetinde değildim. Suskunluğumu Bakan da fark etmiş olsa gerek ki,

“Biz bu olayı soruşturacağız. Failler ortaya çıkacak. Bu bizim namus sözümüzdür” dedi.

“Biz de göreceğiz efendim namusu. Tabii ki başka bir şekilde de düşünmek istemeyiz. Kuşkumuz da yoktur, bu olayı ortaya çıkaracağınızdan” diye karşılık verdim.

Aynı günlerde gazeteci Yavuz Donat, DGM Savcısı Nusret Demiral ile yaptığı söyleşiyi köşesinde yayınladı. O söyleşide Demiral, beni kast ederek “Hanımının da ifadesinin alınacağını” söylüyordu. Oysa böyle bir olayda hukuken, yakınlarının “ifadesine” değil “bilgisine” başvurulurdu. Olaya yönelik özensizlik, hukuki kavramlara karşı dikkatsizlik ipuçlarını vermeye başlıyordu.

Şubat ayının ilk haftasında bir gün telefon çaldı. Oturma odasımdaydım. Açtım. Telefondaki ses, DGM Savcısı Ülkü Coşkun’un Güldal Mumcu ile görüşmek istediğini söylüyordu. “Benim” dedim. Ülkü Coşkun, “Verdiğiniz dilekçeyi aldık. Ama böyle bir dilekçe aldığımıza da üzüldük” dedi.

“O dilekçede yazılan olaylar çok yakın bir tarihte yaşandı, biz de böyle bir olayla karşılaşmayı istemeyiz. Aksoy’un çalışma odası talan edilmişti. Uygulamaların yasalar çerçevesinde yapılması gerekir. Dilekçeye neden üzüldüğünüzü de anlamadım doğrusu” dedim.

Meslek hayatında böyle bir dilekçe ile hiç karşılaşmadığını, aslında Muammer Aksoy cinayetinin soruşturmasını da kendisinin yürüttüğünü söyledikten sonra;

“Evet oldu efendim böyle şeyler. Ama sizin izniniz olmadan nasıl yaparız biz bu tür şeyler” dedi.

“Ama” dedim “Yapıldı, ben de bu nedenle, aynı uygulamaya muhatap olmamak için bu dilekçeyi verdim. Ayrıca gazetelerde ifademın alınacağına dair beyanlar okuyorum.”

“Siz ne zaman arzu ederseniz o zaman ifadenizi alınız” dedi.

“Bu işler benim arzuma göre yapılmaz. Siz ne zaman isterseniz o zaman ‘bilgime’ başvurursunuz” dedim.

“O zaman, telefon eder, ayarlar, geliriz.”

Karşılıklı nezaket cümleleri ile telefonu kapattık.

Dilekçeyi eline alan üzülyordu.

14 Şubat, Pazar

Günlerden pazar olduğu için ev daha kalabalıktı. Tanıdık tanımadık dostlarımız ve ev halkı konuşuyor, olay hakkında yorumlar yapıyorduk. Birden salon kapısında ablamın bembeyaz olmuş bir yüzle beni çağırdığını gördüm. Âdeta nutku tutulmuştu. Kekeleyerek birisinin elindeki tek bir kırmızı gülü bana vermek istediğini, “**Kim yolladı**” diye sorunca “**Uğur Mumcu...**” dediğini anlattı. Yerimden kalkıp kapıya gittim. Adam bir kart iliştilmiş olan gülü bana verdi ve gitti. Bir elimdeki güle, bir de karta baktım:

“**Sevgililer gününü kutluyorum... Uğur Mumcu, Bolu**” yazıyordu.

Ürperdim.

Bu sözleri yüksek sesle okuyunca herkes şok oldu. Şaşkınlığımız geçince şöyle düşündük: Uğur’un bir okuru, onun ölümünden sonraki ilk sevgililer gününde beni çiçeksiz bırakmamak için tek kırmızı gülü O’nun adına yollamıştı herhalde.

Dokusu ne değişik bir toplumduk biz.

17 Şubat

Uğur’un öldürölmesinin üzerinden daha bir ay bile geçmeden, bu kez Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis, Diyarbakır’a

gitmek üzere bindiği askeri uçağın kalkıştan hemen sonra düşmesi üzerine hayatını kaybetti. Genelkurmay Başkanlığı alelacele yaptırdığı soruşturmaya dayanarak kazaya buzlanmanın sebep olduğunu açıkladı. Ama çeşitli çevreler, uçağın teknolojisinin ve o günkü hava koşullarının buzlanmaya yol açmasının mümkün olmadığını ileri sürdüler. Hatta bilirkişi raporunun da bu yönde olduğu söyleniyordu. Dolayısıyla Bitlis'in ölümü de yoğun bir kuşku bulutuyla kaplandı ve o bulut bugüne kadar ortadan kalkmadı.

Olayın suikast olabileceğini ileri sürenlerin gerekçesi şuydu: Bitlis, bölgede faaliyette bulunan Amerikan Çekiç Güç'ünün Türkiye'den ayrılması gerektiğini, ABD'nin Kuzey Irak'ta oluşturmaya çalıştığı Kürt Devleti'nin Türkiye'nin zararına olduğunu söylüyordu. Bu nedenle ABD Büyükelçiliği tarafından birkaç defa hükümete şikayet edildiği iddia edilmişti. 17 Aralık 1992'de Çekiç Güç'e bağlı Amerikan savaş uçakları, kendilerine bildirildiği halde Irak'ın Selahattin kentine gitmekte olan Bitlis'in helikopterine karşı taciz uçuşu yapmış ve helikopteri inişe zorlamıştı.

Bu film hiç mi bitmeyecekti?

18 Şubat, Perşembe

DGM savcısı Ülkü Coşkun, yaptığımız telefon konuşmasından yaklaşık bir hafta sonra, **bilgime başvurmak** için 18 Şubat tarihinde gelmek istediğini avukatımız Emin Değer'e söylemiş. Avukatımız Emin Değer ve Uğur'un ablası Beyhan Gürson bana iletiler. Tarihte anlaştık. Onların da bulunmalarını istedim.

Emin Bey ve Beyhan Abla sabah saatlerinde geldiler. Annem, babam ve ablam da bizdeydi. Uzun bir zaman da bizde kaldılar.

Ülkü Coşkun, bir bayan yazıcı ve bir beyle birlikte geldi. Merhabalaştıktan sonra "Uğur Bey"i tanıdığını, takdir ettiğini, hatta birlikte içki içerken resimleri olduğunu söyledi.

Uğur'un seneler önce anlattıklarını hatırladım.

12 Eylül döneminde bir gün, bir görüşme yapmak için sıkıyönetime gittiğinde, sanki geleceğini biliyormuş gibi koridorda karşısına

Ülkü Coşkun çıkmış; onunla bir görüşmesi olmamasına rağmen ısrarla odasına davet etmiş, öğle saati olmasına rağmen içki ikram etmek istemiş, Uğur'un "Ben içmem" demesine rağmen ısrar etmiş ve hatta getirtmiş; nereden çıktığını anlamadığı bir şekilde bir fotoğrafçı gelip fotoğraflarını çekmiş. Bütün bu olaylara hiçbir anlam veremediğini, gelince bana hayretle anlatmıştı.

"O'nu tanırdım" diyen adamın yüzüne baktım. Sabırla konuşmasını dinledim; Uğur'u ne kadar çok tanıdığını, içki bile içmişliğini anlatırkenki yüz ifadesini izledim.

Ayakta yapılan bu konuşmalardan sonra masaya geçtik. Yazıcı bayan masanın başına daktilosunu yerleştirdi ve oturdu. Karşıma Ülkü Coşkun geçti, benim yanıma Beyhan Gürson, onun yanına Emin Değer oturdu. Onlarla birlikte gelen adam da bordo koltuklara...

Bana soru sormaya başlamadan önce Coşkun'a döndüm ve, "Uğur'u tanıdığınızı söylediniz. Saçının rengini de biliyorsunuzdur. Saçları ne renkti? Beyaz mıydı? Siyah mıydı?

"Siyah saçlıydı."

"Öyleyse ne demeye saçlarını ak, gözlerini mavi yapan otopsi raporunu imzaladınız?"

"Raporun altında üç kişinin daha imzası var. Onlara neden sormuyorsunuz?"

"Bu rapor sizin yönetiminizde ve sorumluluğunuzda düzenlendiği ve siz burada olduğunuz için size soruyorum. Gerekirse onlara da sorarız. Ayrıca üç kişinin daha imzasının olması, siyah saçları ak, ela gözleri mavi yapmaz."

"Hanımefendi, insanların öldükten sonra nasıl değiştiğini bilemezsiniz. Ölüm insanı çok değiştirir.

"Otopsiyi o akşam yaptınız değil mi?

"Yapmasa mıydık?" dedi sinirli bir şekilde.

"Yapıp yapmamanızı tartışıyor değilim. Ölümünden yaklaşık altı saat sonra bu rapor düzenlenmiş. Söyler misiniz bana hangi biyolojik olay, ölümden sonra saçları ak, gözleri mavi yapıp bir kişiyi böyle bir

değişikliğe uğrattır?”

“Bu bir ayrıntıdır.”

“Ayrıntı önemlidir. En iyi bildiğimiz bir konuda bile yanlış yapılan bir raporun öbür satırlarına nasıl güveneceğiz?”

“Hanımefendi, bu hususları ve güvensizliğinizi ifadenizde belirtirsiniz; ben de derhal istifa ederim.”

“İstifa lafını ben değil, siz söylediniz. Ben sadece bizi rahatsız eden unsurları söylüyorum. Gerisi size kalmış bir şeydir. Ayrıca, bundan sonra okumadığınız raporların altına imza atmayın.”

“İtimatsızlığınız varsa, diğerlerine de sorun.”

Yüzü gerginleşmişti. Devam etti:

“Demiral hakkında söylenenler, benim hakkımda söylenseydi, çoktan çekilirdim.

“Biz, bizi rahatsız eden noktaları söylüyoruz.”

Emin Bey, “Başlayalım mı?” diyerek araya girdi.

Soru üzerine o gün neler olduğunu anlatmaya başladım. Ardı ardına üç patlama duyduğumu söylediğimde Ülkü Coşkun, “Yaz kızım. Patlama olmuş” deyince itiraz ettim:

“Kayda geçmeli üç patlama olduğu. Çünkü öyle duydum.”

“Bu bir ayrıntı. Sayısı önemli değil.”

“Ayrıntılar önemlidir. Cinayet davaları ayrıntılarla çözülür.”

Ne tuhaf. Hem soruluyordu, hem de ayrıntı deyip geçiştirilmeye çalışılıyordu.

İşlemler tamamlandıktan sonra, “Beyefendi, yine ayrıntı diyeceksiniz ama ben bomba raporunda bazı noktaları size göstermek istiyorum” dedim, “Polis bir kroki çizmiş. Su deposu ile traфонun yerlerini değiştirmiş. Daha başka terslikler de var.

“O zaman birebir ölçekte çizecek mimarlar getirin” dedi alaycı bir tavırla; “Polise dilekçe verin. Gerekirse yeniden tatbik ederler. İtimatsızlığınız devam ederse yine bildirirsiniz, istifa ederim.”

“Gerekirse onu da yaparız” dedim. Sorulan her sorunun ardından devamlı istifa etmek isteyen bir savcıyla karşı karşıyaydık.

“Bakın beyefendi, bunu size söylemem çok doğaldır. Polisler sizin emrinizde görev yapmıyor mu? Sizden ricamız, bu konuda biraz daha özen göstermenizdir. Gördüğümüz aksaklıkları başka kime bildireceğiz? Ama görüyoruz ki, baştan savma gidiyor bu iş.

Ayrıca bomba raporunu Emin Bey’e verirken, basına sızması konusunda uyardınız. Biz neden basına verelim?”

“Bu raporu basına, bu olayın aydınlanmasını, ortaya çıkmasını katiyetle istemeyenler verir” dedi Emin Bey de.

“Bizim basına vermeyeceğimiz ortadadır. Fakat bir haftadır Ertürk Yöndem’in Perde Arkası adlı televizyon programında raporun yayınlanacağı duyuruluyor. Bombanın ne olduğunun, nasıl konduğunun anlatılacağı belirtiliyor. Üstelik de bu akşam yayınlanacak.”

“Öyle mi? Hiç böyle bir şeyden haberim yok.”

Bu kez dayanamayan Beyhan Abla oldu:

“Bir haftadır basında, televizyonda duyurusu var, nasıl haberiniz olmaz!..”

“Bu katiyetle yayınlanamaz. Gider gitmez derhal TRT’ye uyarı yazısı yazıp yayını durduracağım.”

“Raporu hazırlayan görevli konuşacakmış. Devlet memuru değil mi? İzinsiz konuşulabilir mi? Hem görevden alınmış. Neden görevden alındı biliyor musunuz?”

“Bilmiyorum. İyi bir adam diyorlardı. Program bu akşam katiyen yayınlanmayacak.”

“Göreceğiz beyefendi, hanginiz daha güçlüsünüz” dedim.

Tüm bu konuşmaları ayakta masanın başında yapıyorduk. Mübaşir ve yazıcı salondan çıktılar. Ülkü Coşkun da tam çıkarken geri döndü ve daha önce yazıcının oturduğu yere masanın başına oturdu ve,

“Güldal Hanım, üstüme gelmeyin. Namus borcumuz dediler, bugüne kadar hükümetin hiçbir üyesi dosyanın ne olduğunu bana sorma-

dı. Bu işi devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse çözer.”

“Nasıl yani?!.. Hani Amerikan filmlerinde izliyoruz, onun gibi mi?

“Evet.”

“Temizlikçilerini de yolladılar mı?”

“Evet. Ama bu söylediklerimi basına açıklarsanız yalanlarım Güldal Hanım.”

Hiçbir şey söylemedim. Sadece yüzüne baktım. Karşılıklı nezaket cümleleriyle Ülkü Coşkun’u yolcu ettik. Siyah rugan ayakkabılarını anımsıyorum salon, kapısından çıkarken gözüme ilişen.

Sonra, hayretle ve biraz da tedirginlikle, Ülkü Coşkun’un söyledikleri üzerine konuştuk. Bir dehşet tablosuydu önümüze konan. Ülkenin adalet mekanizması yapbozlardan oluşuyordu. Durumun tahminlerin ötesinde vahim olduğunu çok net bir şekilde anlıyorduk.

Daha sonra öğrendiğimize göre, Ülkü Coşkun gider gitmez TRT’ye yazıyı yazmış, haber müdürüyle görüşmüş. Ama haber buna rağmen yayınlandı. TRT1 televizyonunun Perde Arkası programının yayından sonra DGM Başsavcılığı’na hazırlık soruşturmasının gizliliğinin ihlal edildiğine dair bir dilekçe verdik. (EK:3)

Şubat ayının son haftasında bir gün de, CHP’nin kadın kolları başkanı Perihan Ergun ziyaretime geldi. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla yılın kadını olarak beni seçtiklerini, bunun için AKM’de tören düzenleneceğini söyledi. Oysa ben o sabah gazetelerde, kadın örgütlerinin 8 Mart’ı Bosnalı kadınlarla dayanışma ve yas günü ilan ettiklerine dair bir haber okumuştum. Okuduğum bu haberi aktarıp, “Sorabilir miyim, bugüne kadar Türkiye’de iki kadına ve olaya birden bu ödül verildi mi?”

“Yok, böyle bir şey olmadı.”

“Lütfen, bundan sonra da olmasın” dedim.

Bosna-Hersek’li kadınları seçmeyi düşündüklerini, ama suikast sonrasında göstermiş olduğum dirayet, metanet ve davranış biçimim nedeniyle beni yılın kadını seçmek istediklerini söyledi.

Bir an durdum. Sessizce derin bir nefes aldım. Yılın kadını seçilmeme yol açan şey, bir suikast sonucu yitirilen bir eşin acısına dayanabilme gücüydü. Bir farksızlık çizgisinin üzerinde durduğumu gördüm. Perihan Hanım'a döndüm, daha önce seçmeyi düşündükleri Bosna-Hersek'li kadınların uygun olduğunu, söz konusu olan şey, eşlerin, çocukların ve yakınların öldürülmesinden sonra duyulan acıya dayanabilme ve direnme ise arada bir fark görmediğimi, yitirilenlerin ardından hissedilen acının evrensel olduğunu söyledim.

“Ödülü paylaştırsak...” dedi.

“Paylaştırsanız da, tek başına bana verseniz de kabul etmem. Benim için acı, acıdır. Böyle bir şeyi kabul edemem. Siz o kadınlara veriniz. Simgesel olarak savaş ya da terörle yakınları öldürülmüş olan tüm kadınları kapsar. Ayrıca beni düşündüğünüz ve nezaketiniz için teşekkür ederim” dedim. Biraz daha konuştuktan sonra ayrıldı.

Ziyaretçiler eksik olmuyordu. Bir gün Bakan Şerif Ercan geldi. Olay konusunda çeşitli yorumlar yapılırken, “Uğur Bey de ihtiyatsızlık yapmış. Keşke kontrol etseydi, uzaktan kumandalı kilit taktırsaydı” gibi bir şeyler söyledi. Konuşmalar bu konu üzerinde yoğunlaştı. O sıralarda basında ve etrafta da bu tarz konuşmalar ve yorumlar yapılmakta, hatta uzaktan kumandalı araba alarm ve kilitlerinin ilanları yayınlanmakta idi. Bir bakanın bu tarz konuşmasından rahatsız oldum.

“Bakın Beyefendi” dedim, “Sizin Başbakanınız da ‘akıllarına koymaya görsünler yaparlar. Kennedy’i bile vurdular’ dedi. Son zamanlarda ağızlardan çıkan sözleri kulaklar duymamaya başladı. Bu biçimde konuşmanın, hele sorumlu bir mevkide olan biri tarafından yapıldığında, ‘Ey terör örgütleri, aklınıza ben dâhil herkesi koyabilir ve eylem yapabilirsiniz. Benim emniyet güçlerim bir işe yaramaz’, demeye gelebileceğini düşünemiyorlar herhalde. Siz de bu tarz konuşuyorsunuz. Neredeyse Uğur’a tazminat davası açacaksınız, kendi emniyetini yeterince sağlamadı diye.”

“Ben böyle bir şey demek istemedim” dedi.

“O zaman daha dikkatli sözcük seçiniz lütfen” dedim. Başka konulara geçildi.

Cenazeden birkaç gün sonra, Aktüel dergisinin beni kapak yapacağı ve benim hakkımda çevremdeki insanlardan bilgi toplamaya çalıştığını öğrendim. Benim üzülmemi istemeyen dostlar biraz çekinerek konuyu anlattılar.

Bu konunun tartışıldığı bir gün, Büyükşehir Belediye Başkanı olan Murat Karayalçın eşiyle birlikte başsağlığına geldi. Amerika’da oldukları için cenazeye yetişemediklerini söylediler. Başsağlığı dilekleri ve üzüntülerini dile getirdikten sonra tartıştığımız konuya döndük. Ben böyle bir girişimin son derece yersiz olduğunu, bir suikast söz konusuysa olayı magazinleştirme girişimlerini hoş karşılamadığımı, benim ne yemeği sevdiğim, ya da ne giydiğim, ne tür takılar taktığının yazılıp çizilmesinin hiçbir anlam taşımadığını söyledim.

Dergi çevresinden ulaşabildikleri bana yakın kişilere bu doğrultuda sorular sormaya başlamış olduklarını da öğrenmiştim. Karayalçın,

“Aktüel dergisine kapak olmanın ne zararı var?” dedi. Belki tam anlaşılmamıştır diye tekrar anlattım. İkinci kez anlatmamın sonunda da,

“Ama anlamıyorum Güldal, ne zararı var?” deyince, “Bak Karayalçın! Çevremdeki insanların zekâ düzeylerinin giderek azaldığını düşünmeye başlamıştım, umarım sen onlardan değilsindir” dedim.

Ev kalabalıktı. Kısa bir sessizlik oldu. Sonra karşılıklı nezaket cümlelerinin ardından gittiler.

Konuya netlik getirmek için o sırada Aktüel dergisinin yönetiminde bulunan Adil Özkol’a telefon edip böyle bir girişimin hiç uygun olmadığını söyledim. Toplumun beni merak ettiğini belirten Özkol da aynı soruyu soruyordu:

“Böyle bir olayın ne zararı var?”

“Bir yararı da yok. Ama bir suikast söz konusuysa basına düşen görev olayı sorgulamaktır; dikkatleri farklı yönlere kaydırıp olayı sulandırarak magazinleştirmek değil!..” dedim.

Kısa bir tartışmadan sonra konu kapandı; kapak olmaktan kurtuldu.

Yapmak zorunda kaldığını bu görüşme ve tartışmalar, bana, olayın ağırlığını ve ciddiyetini farklı yönlerle taşımak niyetinin her kesimde olabileceğini gösteriyordu. O'nun ardından yapılacak her şeye karşı dikkatime dikkat eklememin gerekebileceğini de...

*

Bir öğleden sonra, O'nun gömüldüğü yeri görmek istedim. Bir arkadaşımın rica ettim. Çiçekçiden çiçekler alıp birlikte mezarlığa gittik.

Mezarlığa girdiğim zaman önce algılayamadım. Cenaze günü geldiğimiz yer burası mıydı?!..

Etrafa baktım. O kadar insan buraya nasıl sığmıştı? Başım döndü.

Elimdeki çiçekleri taze toprağın üzerine koydum.

Kendimi bir boşluğun içinde buldum. Boşluk duygusu etrafımı sardı. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum, yerçekiminin ayaklarımdaki ağırlığını hissettiğimde, hâlâ mezarın önündeydim. Tekrar etrafa baktım. O'nun en çok sevdiği mazi türü çam, mezarının başucunda öylece duruyordu. Yer seçimi gerçekten çok isabetli yapılmıştı.

Birkaç adım attım ve bir bayram gününü anımsadım. Eğer Ankara'da isek, hep gerçekleştirdiğimiz mezar ziyaretlerinden sonuncusunda; annesinin, babasının ve Muammer Aksoy'un mezarını ziyaret ettikten sonra, ağır ağır yürüyorduk. Birden durdu;

“Ben öldükten sonra mezar taşıma **“Vurulduk ey halkım, unutma bizi”** diye yazılmasını istiyorum” dedi. İçim ezilmişti.

“O nasıl istek! İnsan ancak öldürülürse öyle yazılır” dedim.

“Nasıl bir son olur ki?!..”

“Böyle konuşma!..”

Geçmişten gelen görüntülerimiz ve seslerimiz beynimde canlandı. Daha fazla dayanamadım. “Gidelim” dedim. Eve döndük.

Eve döndüğümüzde birden O'nu çok özlediğimi fark ettim. Babam çay içiyordu, yanına oturdum ve Uğur'u çok özlediğimi söyledim. Babam yüzüme baktı, elini sırtıma koydu ve “Bak sevgili kızım, ölümler

özlenmez, sadece hatırlanır" dedi.

Mart

Uzun süre evden dışarı çıkmamıştım.

Dostlarımızla dışarıya yemek yemeğe gittik bir öğlen. Dönüşte biraz uzun yürüyüş yaptım. Eve geldiğimde her tarafım ağrıyordu. İki aya yaklaşan bir süre evde oturmak kaslarımı hamlaştırmıştı.

Mart ayının ikinci yarısında Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu'nun çalışmaya başladığını öğrendim. Uğur'un öldürülmesi dâhil, faili meçhul cinayetler konusunda geniş kapsamlı bir araştırma yapılacaktı. İlk defa böyle bir komisyon kuruluyordu. Faili meçhul cinayetler gibi hassas bir konunun TBMM çatısı altında tartışılması ve bir rapora bağlanması sırasında, milletvekillerinin tavırlarını ve neler yaşanabileceğini merak ediyordum.

Mart ayının son haftasındaki bayram tatilinden yararlanıp arkadaşların davetleri üzerine İstanbul'a, oradan da Ali Sirmen'lerin İznik'teki evlerine gitmeye karar verdik. Bayram süresince boş kalması için de evde annemler ve ablamlar kaldı.

İznik'te dostların kucağında, çocuklarla birlikte çok güzel iki gün geçirdik. Gece ılıca suyunun kaynağında suya girdik. Milyonlarca hava kabarcığının insanı aşağıdan yukarıya ittiği bir gölette sırt üstü yatıp gökyüzündeki yıldızları seyrettik. Sabah anemonların ve yabancı menekşelerin çiçek açtığı doğada yürüyüşler yaptık. Huzurlu ve dingin bir şekilde uyudum. Yaşadıklarımın uzağında içimin baharla dolduğunu hissettim.

Sonra İstanbul'a döndük. Uğur'un çocukluk arkadaşı Önder Pekcan'ların evinde arkadaşlarla otururken, Uğur'u anma toplantısına katılmak için İstanbul'da bulunan ağabeyi Ceyhan Mumcu'nun bizi görmek için geleceğini söylediler. Şaşırmıştım. Birkaç gün sonra Ankara'ya zaten dönecektik. Ne olmuştu?!..

Merakla beklemeye başladık. Toplantıdan çıkıp geç bir vakit yine Uğur'un arkadaşlarından Tokar Öner ile birlikte geldiler. "Bu anlatacaklarımı çocuklar duymasın" dedi. Çocuklar zaten aşağıda Önder'in

çocuklarıyla oynuyorlardı, salonun kapısını kapattık.

Ceyhan Ağabey, ayın 22'sinde Ankara'da bizim eve gençten, Ozan adında bir kişinin geldiğini, olaydan sonra kapının önüne konan korumanın da o günlerde çekilmiş olduğunu söyledi. Eve gelen şahıs beni sorup olmadığını öğrenince, "Önemli açıklamalar yapacağım" demiş. Bunun üzerine içeri almışlar. Bu şahıs, Uğur'un Apo-MİT ilişkisini ortaya çıkardığı için öldürüldüğünü; benden de çekindiklerini, çünkü Uğur'un bulduğu ya da bildiği şeyleri benim de bildiğimi düşündüklerini; o yüzden de öldürüleceğimi, kendisinin de beni öldürmek için görevlendirildiğini; vicdan azabı çektiği için bunları anlattığını; beni kendisi vurmaya bile başkasının vuracağını; beni tanımadığını, para da istemediğini; Turgut Özal'ın bunu bildiğini; Ulus'ta Hitit Otel'de bir arkadaşıyla kaldığını söylemiş.

Bu bilgiler üzerine Beyhan Abla, Emin Değer ve babam ertesi gün İçişleri Bakanı'ndan ve Başbakan'dan randevu istemişler, hemen verilmiş ve gitmişler. Anlatılanları dinledikten sonra ikisi de gerekenin yapılacağını; İçişleri Bakanı İsmet Sezgin ayrıca koruma için İstanbul polisine haber vermeye gerek olmadığını, Ankara'dan bir ekip yollayabileceklerini; ama aslında, kaldığım yerin kimseye haber verilmesinin daha güvenli olacağını söylemiş. Bu nedenle Ceyhan Ağabey'in bizzat gelip anlatmasının daha uygun olacağını düşünmüşler.

Anlattıklarını dinlerken görünmez bir sisin etrafımı sarmaya başladığını, üzerimde bir basınç yarattığını, Uğur'un öldürülmesinin çok uzun sürecek ve uzun soluk gerektirecek bir süreç içinde aydınlığa kavuşabileceğini hissettim.

Herkes panik duygusunu bastırmaya çalışarak ne yapılması gerektiği konusunda düşüncelerini belirtti. Sonunda buna sabah karar vermek üzere diğer arkadaşları yolcu ettik. Uyku ile uyanıklık arasında sabahı zor ettim. Kalkıp giyindiğimde görünmez sis yok olmuştu.

Ankara'ya dönmeye karar verdim. Ama gerçekten böyle bir suikast ihtimali varsa toplu taşıma yollarını kullanmamız uygun olmayacaktı. Önder Pekcan, onun arabasıyla Ankara'ya gitmemizi önerdi. Çocuklara fazla hissettirmeden bir plan değişikliği olduğunu, bu şekilde dönmemiz gerektiğini söyledik. Onlar da çok fazla bir şey sormadılar. Çocuklar, ben, Önder ve onun arkadaşı Erkanı Bey ertesi sabah yola

çıktık. Yol boyunca değişik ve eğlenceli konulardan bahsederek Ankara'ya geldik.

Uğur'un öldürüldüğü andan itibaren, arkadaşlarımızın göstermiş olduğu dostluğın, benim ve çocukların dayanma ve direnme gücüne güç eklediğini belirtmeliyim. Tanıdığımız, tanımadığımız dostlarımızın sevgisi ve desteğiyle çevrelendik. Bu sevgi haresi, bizi umutsuzluk ve yalnızlık duygusunun karanlık kuyusuna düşmekten hep alıkoymdu.

İstanbul'da bulunduğumuz sırada, Cumhuriyet gazetesinin "Uğur Mumcu Suikastının Soruşturmasını İzleme Kurulu" oluşturduğunu öğrenmiştim. Soruşturma komitesinin üyeleri 11 avukattan oluşuyordu. İçlerinde tanımadığım isimler de vardı. Atilla Coşkun, Halit Çelenk, Emin Değer, Veli Devicioğlu, Ergun Gökdeniz, Hasan Fehmi Güneş, Reşat Kadayıfçılar, Turgut Kazan, Kemal Kumkumoğlu, Ceyhan Mumcu, Muzaffer Özbayrak.

Nisan-Mayıs

"İzleme Kurulu" ilk toplantısını Nisan ayının ilk günlerinde Cumhuriyet gazetesinin Ankara bürosunda yaptı. İlk toplantısına nezaketen beni de davet ettiler. İlhan Selçuk'un da katıldığı toplantı sonucunda kurul başkanlığına Halit Çelenk, Sekreterliğine Atilla Coşkun seçildi. Kurul, DGM Savcılığı'nın ve kolluk kuvvetlerinin yürüttüğü soruşturmanın izlenmesine, yetkili merciler nezdinde yeni girişimlerde bulunulmasına, yapılan ihbarları değerlendirme çalışmalarının derinleştirilmesine, Adalet Bakanı Seyfi Oktay'la görüşülmesine karar verdi. Kurul ayrıca, suikastla ilgili ihbarlar yapılması için gazetede telefon numaraları yayınlatılmasını, çalışmalarını kamuoyu önünde ve sürekli bilgilendirerek sürdürülmesini de kararlaştırmıştı.

Sokağın, caddenin adı Uğur Mumcu...

Çankaya ve büyük şehir belediyeleri Uğur'un anısına bir şeyler yapmak isteğiyle birçok öneriyi tartıştılar ve bizlere bildirdiler. Karayalçın'ın İspanya'da görüp beğendiği bir uygulama olan, caddelere adı verilen kişilerin yüzlerinin rölyefi ile onları tanıtan birkaç satır

yazının bulunduğu taştan bir anıtın caddelerin başına ve sonuna konulması fikrine herkes sıcak baktı. Uğur'un anısına böyle bir uygulama başlatılabilir, daha sonra da bu uygulamaya devam edilebilirdi.

Bu düşünce ile Köroğlu Caddesi'nin adını Uğur Mumcu Caddesi olarak değiştirmeye karar verdiler. Ama Çankaya Belediyesi de bizim sokağa O'nun adını vermek istiyordu. Sokaklar yerel belediyelere caddeler ve bulvarlar ise büyük şehir belediyelerine bağlıydı. Aynı bölgede hem cadde hem de sokak isminin aynı olması ise bazı karışıklıklara yol açabilirdi. Kaldı ki ben de oturduğumuz sokağın adının değişmesinden yana değildim. O yaşarken sokağın adı Karlı Sokak'tı. Yaşadığı sokağın adının aynı kalması bana göre daha doğru idi. Oysa Çankaya Belediyesi de isim değiştirmekte kararlıydı. Yaşadığı sokağın adını Uğur Mumcu'nun Sokağı yaparlarsa fazla bir sorun doğmayacağını düşünerek, cadde ve sokağa O'nun adını verdiler. Böylece caddenin adı Uğur Mumcu Caddesi, sokağın adı da küçük bir değişiklik ile Uğur Mumcu'nun Sokağı oldu.

Ayrıca oturduğumuz apartmanın dışına "Uğur Mumcu Burada Yaşamıştır" yazılı bir onurluk koymak istediklerini söylediler.

Bir başka gün, Erdal İnönü eşi Sevinç Hanım'la birlikte başsağlığı ziyaretine geldiler.

Erdal Bey soruşturmanın nasıl gittiğini, polisin soruşturmayı iyi yürütüp yürütmediğini sordu. Bir başbakan yardımcısının sorusunun anlamsızlığına karşın sakın bir şekilde,

"Bizim hukuk sistemimizde soruşturmayı savcılar yürütür; polis ise ona bağlı olarak ve onun direktifleriyle çalışır. Soruşturmanın ne aşamada olduğunun bilgisi ise sizdedir. Ben de size bunu soracaktım" diye cevap verdim.

"A tabii tabii yürütüyorlardır" şeklinde yuvarlayarak bir şeyler söyledi.

Korumaların ilgisizliği ve yeterli eğitime sahip olmadıklarından söz edildi. Uğur'un koruması olup olmadığı ve polis noktasındaki polislerin olayı görüp görmediği tartışılırken, Sevinç Hanım korumaların genellikle uyuduğunu; koruma hizmetinin bazı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi özel şirketler tarafından verilmesinin daha iyi olabileceğini söyledi.

leceğini söyledi. Erdal Bey de “Olur mu öyle şey, Sevinç” dedi.

Sonra arabaya konan bombanın, Uğur arabaya bindikten sonra mı yoksa binmeden hemen önce uzaktan kumanda ile mi patlatıldığı üzerinde duruldu. Ben binmemiş olabileceğini, kontak anahtarının dışarıda, gözümün önünde, yerde bulunduğunu, patlama anında yoldan oğluyla birlikte geçen beyaz Murat marka arabanın sürücüsünün de Uğur’u dışarıda gördüğünü söylediğini ama sonra “Hatırlamıyorum” dediğini; Uğur’un vücudunun üst kısmının ve başının sağlam, hatta gözlüğünün gözünde olduğunu, arabada olsa idi paramparça olacağını söyledim. Erdal İnönü ise tersinin de mümkün olduğunu, yani patlamanın Uğur arabaya bindikten sonra gerçekleşmiş olabileceğini; o sırada yurtdışında birisinin arabasına bomba konduğu halde kurtulduğunu söyledi. Ama araba zırlıymış. Bunun üzerine,

“Bizim olayla ne ilgisi var! Adam kurtulmuş, araba da zırlı” dedim.

“Ama olabiliyor” dedi.

Arabaya bomba konması dışında, sonuçları ve gerçekleşme seyri farklı bir olayı, Uğur’un patlama olduğunda arabanın içinde olabileceği görüşünün doğruluğu konusunda bir örnek olarak anlatması beni şaşırtmıştı.

Ben, bombanın Uğur’un arabasına binmeden önce, uzaktan kumanda ile patlatılmış olduğunu düşünüyordum. Çünkü kontak anahtar yerinde takılı değildi ve gözümün önünde sokakta yerde bulup almışlardı. Evde yapılan tartışmalarda bu konudaki görüşlerimi belirtiyor ve bomba raporunu yetersiz bulduğumu söylüyordum.

Bir gün, bomba raporunu düzenleyen Kriminal Laboratuvar Daire Başkanı Muhittin Kaya’nın benimle görüşmek istediğini söylediler. Ceyhan Mumcu iletti sanırım.

“Niye görüşecektim benimle” dedim.

“Güldal Hanım’ı ikna etmek istiyoruz” demiş.

Uzun süre ilgilenmedim. Görüşme talebi birkaç kez daha iletildi. Bu sefer Muzaffer Albayrak devreye girmişti. Avukat olan ve soruşturma komisyonunda yer alan Albayrak emniyet kökenliydi.

Bir rapor tamamen bilimsel verilere dayanıyor ve tüm ayrıntılar gözetilmiş idiyse ikna etmek gibi bir yükümlülüğün söz konusu olmaması gerekirdi. Ama bu kadar ısrar ilginç geldiği ve ne söyleyeceğini merak ettiğim için görüşmeyi kabul ettim. Kararlaştırdığımız bir öğleden sonra, Albayrak ve Kaya eve geldiler. Tamamen tesadüf eseri Ankara’da bulunan Uğur’un fakülteden hocası, 12 Mart askeri darbesinden sonra hapisanede birlikte yattığı Uğur Alacakaptan da o öğleden sonra bize uğramıştı. Görüşmede o da bulundu.

“Evet, sizi dinliyorum” dedim. Bana uzun uzun patlayıcıyı tespit ettiklerini, bağlantıda kullanılan misina parçasını, gözlük sapını bulduklarını anlattı. Patlamada önce arabanın üstünün uçmuş, sonra “Uğur Bey”in fırlayıp su deposunun bahçesine düşmüş olabileceğini söyledi. Kendisi TRT de Ertürk Yöndem’in hazırladığı bomba raporu-nu anlatan programa da çıkıp konuşmuştu.

Sordum:

“Hazırlık safhasındaki bir soruşturmada bilgiler gizlidir. Siz bir devlet memurusunuz. Televizyona çıkıp bu konu hakkında konuşmaya tek başına karar vermiş olamazsınız. Program teklifi geldiğinde, size televizyona çıkma iznini kim verdi?”

“İçişleri Bakanı İsmet Sezgin verdi; bu konu hakkında çok spekülasyon yapılıyor, programa çıkıp anlatırsan kamuoyu bilgilendir dedi.”

“İzin talimatı yazılı mıydı?”

“Hayır, sözlü olarak bildirdi.”

Çok ilginçti. Böyle bir olayın sonunda herhangi bir sorun çıkarsa kim sorumlu olacaktı? Yazılı bir emir yoktu; savcı Ülkü Coşkun programın yayınlanmaması için -soruşturmanın gizliliği ihlal edildiği gerekçesiyle- bizim hatırlatmamız üzerine programın yayınlanacağı gün TRT’ye bir yazı yazmış, ama tabii ki bir sonuç alınamamıştı.

Anlatılanları ilgi ve hayretle dinledim. Sonra sordum:

“Arabanın enkazı yeterli bir şekilde incelendi mi? Bomba patlayınca arabanın ve içindeki insanın ne hale geleceğini bir deneme ile teyit ettiniz mi?”

Yapmadıklarını söyledi.

“Çok pahalı bir şey olmasa gerek; en azından bilgisayar programıyla yapılması mümkün olabilirdi. Ayrıca arabanın kapıları sağlamdı. Kilitlerinin kontrol edilip edilmediğini merak ediyorum, en azından açılıp açılmadığı anlaşıldı” deyince,

“Kontrol ettirmedik” dedi.

İçeri gittim ve Terörle Mücadele Dairesi’nden Ömer Açıkbaş tarafından bir tutanakla Uğur’un eşyası olarak bana verilen ve benim suikast günü, o yerde yatarken gözünde durduğunu gördüğüm gözlüğü getirdim.

“Demin gözlük sapından bahsettiniz. Bunu bana emniyet yetkilileri verdi. Gördüğünüz gibi gözlük sağlam. Ayrıca bana altın kaplı kaleminin yarısı teslim edildi, diğer yarısını ise olay yerinde bulan kişiler getirdiler” dedim. Bunun üzerine,

“Bana ne verildiyse onların üzerinde çalıştım” dedi.

Her şey çok açıktı. Savcının söylediği “**temizlikçiler**” iş başındaydı.

Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Karayalçın bir gün beni aradı. Caddeye Uğur’un adı verilirken ve eve “Uğur Mumcu burada yaşadı” diye onurluk çakılırken törenlere katılıp katılmayacağımı daha önce sormuş ben de kabul etmemiştim. Şimdi tekrar arıyor ve bana,

“Evin önüne de mi çıkmayacaksın?” diye soruyordu.

“Çıkmayacağım. Yapılan her şey için teşekkür ederim; ama karısı olmayabilirdi, o zaman bütün bunları yapmaktan vazgeçmeyeceğinize göre beni mazur görebilirsiniz” dedim. Bunun üzerine,

“Kadın kolları başkanı Perihan Hanım’ın yılın kadını seçilme teklini de kabul etmemişsin. Herkesin gri giydiği bir toplumda gri giymiyorsun” dedi.

“Giymeyeceğim Karayalçın. Beni değil yılın kadını, evren sonsuzluğunun kadını seçseniz umurumda değil. Sizden istediğim, parti ve kişi olarak, Uğur Mumcu cinayetinin aydınlatılması için ne gerekiyorsa onun yapılması ve olayın peşinin bırakılmaması. Ha tabii bir de yapabilirsiniz, Uğur Mumcu’nun savunageldiği ilkelerin takipçisi ve

uygulayıcısı olmanız. Uğur için yapmış olduğunuz ve yapacağınız her şeye, tekrar ve şimdiden teşekkür ediyorum” karşılığını verdim.

Sorusunu yineledi:

“Yani şimdi çıkmıyorsun öyle mi?..”

Yeterince açık söylemiştim; ama galiba bu konulardaki ısrarları ve-ri olarak almam ve sakın olmam gerekiyordu. Derin bir nefes aldım sessizce ve “Evet, öyle. Şimdiden tekrar teşekkür ediyorum. Yapmış olduklarınızın beni ne kadar mutlu ettiğini de bilmenizi isterim,” diye-rek biraz uzamış olan görüşmeyi sonlandırdım.

Haziran

14 Haziran sabahı saat sekiz civarında telefon çaldı. Olaydan sonra telefonlara bakmamayı tercih ediyordum ama bu kez ben açtım. Tok bir erkek sesi, suikastin içinde olup cinayeti gerçekleştirdiklerini ileri sürdüğü bazı emniyet görevlilerinin adlarını verdi. Not ettim.

“Siyasi Şube Müdür Yardımcısı Şükrü Açıkbaş...

Eski Hassas Korumalar Müdürü -şimdi Trafik Müdürlüğü’nde- Fahrettin Kaçar...

Pasaport Şubesi’nden Başkomiser -**Rabıta ve Hizbullahcı, o sırada hacda**- Ahmet Düşünmez...

Ve emekli Başkomiser Nihat Demir...”

Soru sormama fırsat vermeden, daha fazla konuşamayacağını söyleyerek telefonu kapattı.

Bu arada DGM savcısı Nusret Demiral haber yollamış, olaydan sonra çekilmiş bantları izletmek ve görüşmek istediğini bildirmişti. Emin Değer, “İstemiyorsan, izlemek durumunda değilsin. İzlemezsin; sadece görüşmeye gideriz” dedi. Benimse aklımda herkes gelirken giden adamın bindiği beyaz kartal model araba vardı. Acaba çekimlerde plakası görülebilir mi, düşüncesiyle kabul ettim.

Bir de 14 Haziran sabahı telefonda söylenenler... O telefonda dile getirilen bilgileri savcılığa verebilir miydik bu vesile ile?.. “Tabii bu

notu da iletiriz” demişti Emin Bey.

Randevu saatinde Emin Bey ile birlikte DGM’ye gittik. Bizi, içinde televizyon olan büyükçe bir odaya aldılar. Ceyhan Mumcu daha sonra geldi. Bandı izledik. Televizyonda gösterilenlerin dışında bir şey yoktu. Etraflıca ve detaylı bir çekim değildi izlediğimiz. Neye yönlen-diği belli olmayan bir çekim...

Ruhum sıkıldı. Filmi niye gösterdiğini de pek anlamadık. Elimiz-deki notu Demiral’a verdik. İlgileneceğini söyledi. Soruşturmanın neden ilerlemediğini sorduk. Yetkisinin yeterli olmadığını söyledi.

“DGM’ye bağlı adli zabıta olsa” dedi, “daha iyi sonuç alabilece-ğiz.”

“Yetkileriniz Yunanistan veya İspanyol savcılarından daha mı az? Onlar ülkelerinde birçok siyasal cinayeti aydınlatabildiler.”

“Tam yetkisiz değiliz ama durum biraz daha değişik”

“Polis size bağlı çalışmıyor mu?”

“Aynı şey değil” diye cevapladı.

Daha sonra Ülkü Coşkun da geldi. Soruşturmanın ne aşamada ol-duğu konuşulurken Ülkü Coşkun,

“Bana olayı aydınlatmam konusunda yazılı emir verilirse olay çö-zülür” dedi.

“Size olayı aydınlatmayın diyen kim? Bir savcı olarak önünüze ge-len dosyayı aydınlatmakla yükümlüsünüz zaten” dedim.

“Anlamıyorsunuz Güldal Hanım” dedi.

“Evet anlamıyorum. Kim size ‘olayı çözme’ diyor? Yazılı emir istediğinize göre...” deyince,

“Emin Bey benim ne demek istediğimi anladı” dedi.

Emin Bey hiç cevap vermedi. Ama onun katiller ve arkalarındaki güçlerin bağlantıları konusundaki kuşkularını biraz biliyordum. Çünkü kontrgerilla konusunda kitap yazmıştı.

Yargı bağımsızlığı sadece kâğıtta kalan bir söz olarak ortada öyle-ce duruyordu. Yazı istediğine göre, savcı kendisini hem siyasi, hem

yaşamsal olarak güvence altına almak istiyordu anlaşılan. Korku, insanı mesleğinin gereğini yerine getirmekten alıkoyan, ete, kana bürünmüş bir unsur olarak karşımızdaydı. İnsanoğlunun genlerine içgüdüsel olarak yerleşen bu duyguyu kullanmayı çok iyi biliyorlardı.

Temmuz –Ağustos

2 Temmuz günü, Pir Sultan Abdal şenlikleri için Sivas’a giden aydınların kaldığı Madımak Otelі’nin gericiler tarafından kuşatılıp yakılışı sırasında, devlet yetkililerinin aymazlık, aldırmazlık içinde ve insanlıktan yoksun bir şekilde olayı izlemelerine tanıklık ederken; “devlet yapmıştır”ın ne olduğu da gözler önüne seriliyordu. İçim acıyıp ruhum kavrulduğu için, görüntülere daha fazla bakamadım.

Çocuklar, ben ve kedimiz, bir otobüs yolculuğuyla Ayvalık’a, her zaman tatilimizi geçirdiğimiz, Uğur’un babasından kalma bir kooperatif evi olan yazlığa gittik.

Uğur’un annesi de öldükten sonra, o evi kardeşleriyle dönüşümlü olarak kullanıyorduk. Son yıllarda ise kardeşlerinin yazlıkları olduğu için daha çok biz kalıyorduk. Uğur, Ayvalık’ı, o evde yaşamayı seviyordu. Bu nedenle hep o evi almayı, orada daha uzun kalmayı düşünmüştü. Bahçe içindeki bu evde hepimiz çok mutlu olurduk. Bahçeyle uğraşmaktan, sulamaktan çok büyük bir keyif duyardı. O kadar ki, yanımızdaki evin sakinleri olmadığı zaman dayanamaz, onların bahçe-sindeki çiçekleri de sulardı.

Çok büyük olmayan bahçede fıstık çamları, palmyeler, zeytin ağaçları, güller, sarmaşıklar, mor salkımlar vardı. Uğur 1992 yılının yazında kardeşleriyle konuşup evi almayı istediğini söylemiş, onlar da bu isteğe sıcak bakmışlardı. Biraz paramız olduğunda yapacağımız ilk iş evi kardeşlerinden almak olacaktı.

Öldürölmesinden sonraki o yaz Uğur’un bu düşünüyü gerçekleştirdik. Düşler insan ömrüyle sınırlı değildi nasıl olsa.

Biz Uğur’la, 1976 Temmuz’unun 19’unda evlenmiştik. Sıcak ve rüzgârlı bir gündü. Gençlik Parkı nikâh salonunda olağanüstü bir kalabalık vardı. Benim şahidim Uğur Alacakaptan, Uğur’un şahidi de

Bülent Ecevit'ti. Nikâhı, o zaman Ankara Belediye Başkanı olan rahmetli Vedat Dolakuy kıymıştı. İki kişinin birlikteliğinin toplumsal ve özel yanlarını vurgulayan konuşması o kadar duyarlı ve içtendi ki, yüreğimin genişlediğini, gözlerimin dolduğunu hatırlıyorum. Bir de tebrikleri kabul ederken, kalabalıktan ezilme tehlikesi geçirdiğimizi... Evlendikten sonra balayını geçirmeye Ayvalığa, bu eve gelmiştik.

Yıllar sonra aynı tehlikeyi, Uğur'un cenazesinde, mahşeri kalabalık nedeniyle geçirecektim. Bu kez yanımda çocuklar vardı; o ise caminin avlusunda eller üstündeki tabutun içindeydi.

Suikastten önceki yaz ise, Ankara'ya dönmeyi hiç istememiştim. Anlamadığım bir şekilde, canım sonsuza kadar o "yaz"da kalmak istemişti. O yıla kadar da, Ankara'ya dönerken ayaklarımın böyle geri geri gittiğini hatırlamıyorum.

Uğurla sağlığında karar verdiğimiz gibi, Özgür'ü İngiltere'ye dil okuluna yollamak istiyordum. On altı yaşındaydı. Kısa süreli bir değişikliğin, farklı bir ortamın ona iyi geleceğini düşünmüştüm. Onunla konuştum. O da bu düşünceleri paylaşınca programı yürürlüğe koyduk. Gerekli işlemler yapılırken Uğur'un yakın arkadaşları yine en yakın destekçilerim, yardımcılarımdı.

Ağustos ortasında Özgür'ü almak için Özge ile birlikte İngiltere'ye gittik.

Bir gün Alton Towers diye Disneyland benzeri büyük bir parka gittik. Çocuklar çeşitli araçlara binerken, ben de geniş yeşil çimenlik alanda bir ağacın altına uzanıp düşüncelere daldım.

Onun ardından ne yapılacaktı? Vakıf kurulması fikri öne sürülüyordu, ama vakfın ne yapacağı konusunda bir netlik oluşmuyordu. Tabela vakfı olamayacağına göre ne olabilirdi? Uğur'un Cumhuriyet'teki genç gazetecilerin eğitilmesi, bilgilendirilmesi için çaba sarf ettiğini; bu konuya ne kadar önem verdiğini, bu konudaki konuşmalarımızı anımsadım. Basına genç, heyecanlı, kendilerinin ve toplumun farkında gazeteciler kazandıran bir vakıf kurulabilirdi. «Neden olmasın» dedim; dönünce bu konuda çalışmaya, konuyla ilgili insanlarla konuşmaya karar verdim. Yılgınlığa düşmemeliydik.

Bir iki haftalık gezi, Özge'ye de, bana da iyi gelmişti.

Eylül

İngiltere'den Ayvalığa, oradan da Ankara'ya döndük. Çocukların okulları başlıyordu. Ben de yoğun bir trafiğin içinde buldum kendimi. Biraz azalmış da olsa, evden ziyaretçi yine eksik olmuyordu.

O günlerde Reha Muhtar'ın televizyondaki Ateş Hattı programına, arabaya bomba konmasına tanık olduğunu söyleyen biri çıkarılmıştı. Adı Ayhan Aydın'dı. 31 Ocak'ta Yıldız Karakolu'na giderek suikast günü orada olduğunu, arabaya bombanın yerleştirildiğini gördüğünü anlatmış. Soruşturma devam ederken, 20 Eylül günü Reha Muhtar'ın programına polislerce getiriliyor ve milyonlarca televizyon seyircisinin önünde sorguya çekiliyor, Reha Muhtar tarafından da yalancı tanık olduğu ilan ediliyordu.

Ayhan Aydın'ın teşhis ettiği kişilerle ilgili olarak İstanbul polisinin gözaltına alma tutanaklarında tahrifat yapılmış olduğuna dair belgeler, o sırada basında yer almış, DGM Başsavcısı Nusret Demiral da Reha Muhtar'ın programına konuk olmuştu. Ama çok ilginçti; yüzü net görünmüyor, karanlıklar içinden konuşuyor, Uğur'un dostu olduğunu ileri sürüyordu.

Tuhaf bir durumla karşılaşmıştık. Hem olası tanıkların cesaretleri kırılmaya hem de deliller karartılmaya çalışılıyordu sanki.

Basına bu konularla ilgili bir açıklama yolladım. Yayınladılar. 26 Eylül günü Milliyet gazetesine baktığımda Ali Sirmen'in açıklamayı *"Uğur Mumcu'nun hayat ve mücadele arkadaşı Güldal Mumcu, son olaylarla ilgili bir açıklama yaptı. Komuyla en yakından ilgili ve gelişmeler konusunda en bilgili olan Güldal'dan gelen ve son gelişmelere ışık tutacağına inandığım bu açıklamayı olduğu gibi yayınlıyorum"* sunuşuyla köşesine aldığını gördüm:

Uğur Mumcu'nun öldürülmesinin üzerinden sekiz ay geçti. Şöyle bir geriye baktığımızda, bu sekiz ayın ilk günlerinde devletin tüm yetkilileri, olayın aydınlatılacağını, bunun bir namus borcu olduğunu sık sık vurgulamaktaydılar. Aradan günler, haftalar geçtikçe bu söylemlerin giderek yokluğa karıştığı ve olayın gizinin çözülemediği görülmektedir.

Bu sorumluların başında olanlardan biri, bugün sorumsuzluk

zırhına sığınmış, bir diğeri de neredeyse politikadan çekilme çabalarına düşmüştür.

Arada işin ciddiyetliyle bağdaşmayacak söylemler de çıkmaktadır. Örneğin soruşturmayı yürütmekten sorumlu ve yetkili Başsavcı'nın «*Bu iş bir yıl sonra çözülür*» gibi, hukuk mantığına sığmayan sözleri, bulunduğu makamın sorumluluğuyla bağdaşmaktadır. Ayrıca bu sözler, öteki yetkililerin de işi savsaklamalarına neden olmaktadır.

Son günlerde basında yer alan haberlerden olayın soruşturulmasında hukuk ciddiyetine sığmayan çarpıklıklar yapıldığı anlaşılmaktadır. Olayı aydınlatılabileceği sanılan bir tanığın, sorumlu ve yetkili bir savcı yerine, TRT'den hiçbir yetkisi ve sorumluluğu olmayan bir programcı tarafından sorgulanması ve yetkili savcılığın bu hukuk dışı olaya seyirci kalması da, bir şeylerin bilindiği ama üzerine gidilmediği kanısını güçlendirmektedir.

Bırakalım diyalektik düşünmeyi, düz mantık bile, TRT'nin bu konuda yayınladığı iki programın, ancak devletin kendini savunma amacına yönelik olduğunu anlamaya yeter. TRT, acaba hangi yetki ve sorumlulukla ceza yargılama hukukunu bir yana iterek olayın çok önemli olabilecek tanığı olan kişiyi 60 milyonun gözü önünde sorgulamış ve «*Sen yalancı tanıksın!..*» demek sorumsuzluğunu göstermiştir?!..

İşin ilginç yönü, aradan günler geçmesine karşın, bu hukuka aykırı davranışın yetkililerce, yani yetkili savcılarca soruşturulmadığıdır. Oysa ortada açık olarak işlenmiş bir suç vardır ve bu suç, delillerin karartılması amacına yöneliktir.

Bu durum, ortaya çıkması olası tanıkların cesaretlerinin kırılmasına da yol açacaktır.

Bu nedenle, ben savcılarını göreve çağırıyorum. Hiç olmazsa benzer olaylarda bir daha hiç kimse bu tür sorumsuzluklar sergileyemesin. Böylesi bir suç işlenmesine karşın yetkililerin suskunluğu, ister istemez «*Acaba devlet bu işlerin aydınlığa çıkmasını istemiyor mu?..*» sorusunu gündeme getiriyor.

Bu ve benzeri soruların uslara takılmasını haklı kılacak haberler de son günlerin gündeminden düşmüyor. Ayhan Aydın adlı tanığın teşhis ettiğini söylediği kişilerle ilgili olarak İstanbul polis yetkililerinin imzalarını taşıyan tutanakların tahrif edilmiş metinleri gazetelerde sergilenmektedir. Bunlar kadar düşünceleri karıştıran bir başka konu, Ayhan Aydın'ın teşhis ettiğini söylediği iki kişiyle ilgili olarak DGM Savcılığınca bugüne değin Aydın'ın ifadesine başvurulmamasıdır.

Görülüyor ki, Uğur Mumcu olayı da bundan önceki olaylar (örneğin Prof. Muammer Aksoy, Prof. Bahriye Üçok) gibi karanlığa gömülmek istenmektedir. Bu durumun tek bir açıklaması vardır. Anlaşılan, «Devlet bu olayların gizli kalmasını istiyor.»

Burada «Devletin gücü olayların aydınlatılmasına yetmiyor.» demeyi, devletin ve onun yetkililerinin güçlerini azımsamaktan başka, devletin güçsüzlüğünü vurgulamak olacağı düşüncesiyle uygun bulmuyorum. Ayrıca, her koşulda devlete ve onun yetkililerine güvenmeyi de bir yurttaşlık görevi sayıyorum. Ancak, devletin de beni ve Uğur Mumcu'yu yurttaş saymasını beklediğimi söylemeliyim.

Son günlerin basında yer alan tartışmaları üzerine, Reha Muhtar'ın programında, DGM Başsavcısı Nusret Demiral'ın, kendisini Uğur'un aile dostu gibi göstermeye kalkışma çabasını anlayamadığımı da söylemek istiyorum. Olaydan hemen sonra, olay yerine gelip bir tutanak tutarak delil toplamayı polise bırakıp giden Demiral, bırakalım Uğur'un dostluğunu, sorumluluğunun bilincinde olan bir görevli olsaydı, ilk sorgu için olay öncesi durumu öğrenmek amacıyla bizi arar, bu arada da bir başsağlığı dilerdi. İnsanlığın en basit gereğini yerine getirmeyen Savcı'nın, olayı ciddiyetle soruşturduğu izlenimi vermek için, sahte dostluğa sığınması gerçekten ilginç değil midir?

Kaldı ki, Uğur'un, Demiral'ın görevlerinin gereklerini yerine getirmeyişini eleştiren yazıları hâlâ kamuoyunun belleğindedir. Sahte dostluklar icat eden, gölgelerden ürken, karanlıklara sığınanlar, Uğur'un dostu olamamışlardır, olamazlar da!..

İnanıyorum ki, yığınlıklar, Uğur'un doğadaki her canlıyı tek tek kucaklarken gösterdiği sevgi, aklın gücü, bilginin cesareti ve gerçeğin karanlıkları sorgulaması ile aşılacaktır.

Güldal MUMCU

MİT Müsteşarı: “Hizbullah diye bir örgüt yoktur!..”

Bu arada MİT Müsteşarı Sönmez Köksal ile görüşmek istedim. Kendisiyle görüşsem acaba bir şeyler anlatabilir miydi bana? Bu duygu ve düşünce ile çevremde onu tanıyan olup olmadığını araştırmaya başladım. Mülkiyeli olduğunu, Uğur'a düzenlenen suikasttan üç ay kadar önce bu göreve atandığını, müsteşar olmadan önce Bağdat'ta büyükelçi olduğunu, Saddam'ın Kuveyt'i işgal edeceğini önceden bildiriniş olmasının yıldızını bu yönde parlatmış olduğunu öğrendim. O sırada Ankara Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri olan Timur Erkman'ın Mülkiye'den arkadaşı olduğunu da öğrenince; Erkman'dan görüşme isteğimi müsteşara iletip iletemeyeceğini sordum. O da iletebileceğini söyledi. Bunun üzerine, Köksal da görüşmek isterse uygun bulacağı bir yerde görüşebileceğimi bildirdim.

Bir süre sonra Timur Erkman aradı, Sarısözen Sokak'ta belediyenin lojmanı olan evlerinde 19:00-21:00 saatleri arasında görüşmeyi kabul ettiğini söyledi. 1993'ün son aylarının birinde, bir akşam Erkmanların evine gittim.

Uzun boylu, beyaz tenli, kibar bir beyle tanıştırıldım. Evde, Timur Erkman'ın eşi Emel Hanım da vardı. Nezaket cümlelerinden sonra, Köksal yanıma gelerek, yavaş bir sesle,

“Sizi temin ederim ki hanımefendi, benim başında bulunduğum teşkilatın, eşinizin öldürülmesi olayıyla bir ilgisi yoktur” dedi.

“Teşkilatınıza hâkim misiniz beyefendi?” diye sordum.

Sorumun ardından alnında beliren iri ter damlalarına gözüm takıldı. Boncuk boncuk terlemenin ne demek olduğunu böylece görmüş oldum.

“Bu nasıl bir soru böyle!..” deyince,

“Uğur öldürüldüğünde, siz teşkilatın başına geçeli daha üç ay olduğu için böyle sordum” dedim.

“Tabii ki hâkimim, öyle diyorsam öyledir” dedi.

Bunun üzerine yine sordum:

“Bizde beyan esastır. Öyle diyorsanız, öyledir. Peki o zaman, bu teminatı Türkiye’deki diğer kurum, kuruluş ve genel müdürlükler için de verebilir misiniz?”

“Hayır, veremem.”

“Bu suikasti siz nereye bağladınız? Bir araştırma yapmışınızdır, nasıl bir sonuca ulaştınız? Ne var bu olayın arkasında, onu öğrenmek istiyorum.”

“Bir dış ülke diyebiliriz.”

“Yani nasıl bir ülke? Doğuda mı, Batı da mı?”

“Doğu’da.”

Konuşmamız coğrafya oyununa dönmüştü. Canım sıkıldı. Hafifçe doğruldum:

“Sönmez Bey, bu işi açıkça konuşalım. Bu ülke hangi ülke ve nasıl bir bağlantı olduğunu söyler misiniz” dedim.

“İran, diyebilirim.”

“Peki, o zaman Sönmez Bey, sizi hangi veriler ve hangi bulgular İran’a götürdü? Ne sizi İran’a götürdü bu olayda?”

“Sezgilerimizle ulaştık.”

“İran’ın arkasında kim var?”

“Bilmiyorum. Hem ayrıca, bir tek faili meçhul cinayet eşinizinki değil ki Güldal Hanım. Bir sürü faili meçhul cinayet oluyor.”

O sıralarda Batman’da durmadan adam öldürülüyor ve failleri bulunamıyordu.

“Batman’da ki olayları mı kastediyorsunuz” diye sorunca,

“Evet” dedi. Dayanamadım:

“Sönmez Bey, yapmayın, Batman avuç içi kadar bir yer. Eğer oradaki cinayetleri kimin yaptığını bilmiyoruz dersiniz; bu teşkilat ne için var, siz orada ne için bulunuyorsunuz? Hiç bulunmayın daha iyi” dedim.

“Evet biliyoruz” dedi.

“O zaman, Batman’da faili meçhul yok. Faili meçhul olarak yine Uğur’un öldürülmesi kaldı. Peki, neden bu kişiler yakalanmıyorlar” diye sorunca:

“Bizim görevimiz, sadece bildirmektir. Gerisi siyasi otoritenin yapacağı iştir. Zaten, bu görevi kabul etmiş olmakla ne derece doğru bir şey yaptım; ya da yapmadım mı onu da bilmiyorum” dedi.

“Bu görev size teklif edildiği zaman ‘hayır’ da diyebilirdiniz” dedim.

“Evet. Tabii kabul ettikten sonra bunun da gereklerini yerine getirmek durumundayız. İdarede o kadar çok boşluk var ki, kim kime muhatap, belli değil. Zaten benim mevkiim dolayısıyla şikâyet etmeye hiç hakkım yok. Şikâyeti siz yapabilirsiniz, benim yapmaya hakkım yok. Zaten ben de bu konuları ancak beş kişiyle konuşabilirim” dedi.

Basında, Batman’daki cinayetleri Hizbullah adlı bir örgütün işlediği gündeme getiriliyordu. Sordum:

“ Basın da bu yönde haberler çıkıyor. Batman’daki cinayetlerin arkasında Hizbullah örgütü mü var?”

“Hizbullah adında bir örgüt yoktur.”

“Adı önemli değil. İster Hizbullah olsun ister x-bullah... Ama böyle bir örgüt var. Kim bunlar? Böyle bir örgütle bağlantı nedir?” diye üstelleyince, bir örgütün varlığını inkar etmedi, yavaşça öne eğildi ve,

“Başlangıçta istihbarat örgütlerinin böyle bir örgütle, bir şekilde bağlantısı olmuş olabilir; fakat daha sonra denetimi kaçırmış olabilirler” dedi.

“Denetimi olsa olsa siz kaçırmışsınızdır. Diğer istihbarat örgütlerinin denetimi ellerinden kaçırdığını hiç sanmıyorum” dedim. Hiç sesini çıkarmadı.

Sönmez Köksal'ın itirazının, böyle bir örgütün varlığına değil, adına olduğunu anladım.

Daha sonra, Savcı Ülkü Coşkun'un, benim bilgime başvurduktan sonra, "Güldal Hanım, üstüme gelmeyin. Bu işi devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse çözer" dediğini; bunun ne anlama geldiğini, bu konuda ne düşündüğünü sordum. Devlet yönetiminin zafiyetinden, devletin zayıflatılmışlığından söz etti. Üzülerek dinledim.

Gazetelerde Doğu illerinden birinin valisinin halka silah dağıttığının haberleri çıkmıştı.

"Ne oluyor Sönmez Bey?! Bir vali halkı silahlandırır mı?!.."

"Ben de gazetelerde gördüm. Olmaması gerekir. Öyle bir oyun oynanıyor ki, eğer gerçekleşirse siz nerede olursunuz, ben nerede olurum belli değil."

Bu defa Timur Erkman dayanamayıp,

"Ne demek oluyor şimdi bu?" diye sorunca, Sönmez Köksal,

"Daha fazla bir şey söyleyemem" demekle yetindi.

Sönmez Köksal ile Timur Erkman, Mülkiye'den önce Saint Joseph lisesinden arkadaşmışlar. Bir süre, geçmişe döndüğünüzde sizi hemen çocukluk ve gençlik günlerinize götürüveren okul anılarını konuştular. Anılarda yaşanan tartışmalar ve takılmalar sona erince; Sönmez Köksal, "Bugün maç vardı, açabilir miyiz televizyonu?" dedi.

Televizyon açıldığında bir oyuncu yerde yatıyordu; spikerin "Aman sakın olalım" gibi sözleri duyuldu.

"Sönmez Bey, sezgileriniz ne kadar kuvvetli. Televizyonu tam olay anında açtınız" dedim.

"Ah! Nerede bizde o sezgi" dedi.

"Sezgilerinizi o kadar küçümsemeyin! Olaydan sonra da, önce de açtırabilirdiniz televizyonu. Tam olay anında açtınız, baksanıza" dedim. Hiç bir şey söylemedi. Benim de söylenenlere canım sıkılmıştı. Göndermemi anlayıp anlamadığını da bilmiyordum.

Maç bitti. Kuzunun taraf Cinnah Caddesi'nin trafiğini kilitleyince, randevu saati sonu ermesine karşın evden çıkamadık. Bu caddeyi kullanmak durumundaydık.

Bir süre daha genel konulardan söz edildi. Bir ara, meşhur istihbaratçı "Gehlen'in Anıları"² okuyup okumadığını sordum. Bu defa o,

"Bunu neden soruyorsunuz?" diye sordu. Şaşırmıştı.

"Hiç, sadece merak ettim" dedim. Soruma yine bir soruyla karşılık verdi.

"Siz" dedi, "Okudunuz mu?" Sessiz kaldım. Bu kez Timur Erkman merakla, "Gehlen'de kim?!.." diye sordu.

"Meşhur bir istihbaratçı" diye cevap verdi Sönmez Köksal. Erkman bana dönüp, "Sen okudun mu?" diye sordu.

"Şöyle bir bakmıştım" diye cevapladım.

Ayrılırken, "Güldal Hanım, Özgen Acar -Cumhuriyetin o sıradaki genel yayın yönetmeni- bana telefon ettiğinde, Uğur Mumcu'nun katillerinin bulunması konusunda ona söz verdim. Namus sözü verdik. Bulmak istiyoruz" dedi.

"Sönmez Bey, keşke namus sözü vermeseydiniz. Sadece görevinizin gereğini yerine getirseniz yeterli" dedim.

"İnşallah bulacağız" dedi.

"İnşallah dememenizi isterdim" dedim.

"Başka ne diyeyim ki... Ümit ederim ki bulacağız." Yüzüne baktım, "İnşallah Sönmez Bey" dedim ve ev sahiplerine de iyi akşamlar dileyip çıktım.

*

² Reinhard Gehlen (1902-1979): Nazi Almanyası'nda espionaj faaliyetlerini başlatan kişi olarak tanındı ve adından gelmiş geçmiş en büyük casusluk ustalarından biri olarak söz edilmeye başlandı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Amerika'ya götürüldü Amerikan Stratejik Hizmetler Bürosu ve CIA bünyesinde faaliyet gösterdi.

Gehlen'in Anıları, Berikan Yayınevi, İstanbul, 2004.

Bütün bunlar beni yıllar öncesine götürdü.

Galiba 1988 idi. Bir akşam Uğur’la Cumhuriyet’te birlikte çalışmış olan Ahmet Tan, MİT Daire Başkanlarından Mehmet Eymür’le akşam çayına gelmişlerdi. Ahmet Tan, Eymür’ün Mülkiye’den sınıf arkadaşımış. Bir yıl kadar önce yayınlanıp toplumda geniş yankı uyandıran ve Eymür’ün kaleme aldığı ünlü MİT raporu üzerinde görüşmüş, geç bir vakitte de ayrılmışlardı.

Hatırlıyorum. Ertesi sabah erkence bir saate, 08:00 gibi, kapı çalındı. Uğur açtı: Gelen Mehmet Eymür’dü. Onu çalışma odasına aldı. Beş dakika kadar ya kaldı ya kalmadı, gitti. Ne olduğunu sorduğumda Uğur, “Dün akşam apartman ana kapısından çıkarken bazı insanlar görmüşler. Bunların bizim apartmanın ön dairesinin ikinci katında oturduğunu tespit emiş. Bana bunların kim olduğunu, tanıyıp tanımadığımı sordu” dedi.

Uğur, “Vallahi kiracı olduklarından başka şey bilmiyorum” diye cevap verince Mehmet Eymür, “Bunlar İran istihbaratının elemanları. Biz gereken tedbirleri alacağız, ama sen de dikkatli ol” demiş.

Ben o sırada (88-89) apartman yöneticisiydim. Ev sahibinin bize söylediğine göre daire, Adana’da iş yapan bir Alman şirketinin, mühendislerine Ankara’ya gelip gidişlerinde misafirhane olarak kiralanmış. Kiracılar da o şirketin mensubu idi yani. Hatta su paralarını ödemişler; ben de yönetici olarak kapıcıyla birlikte çıkıp kendilerini uyarmıştım. Mehmet Eymür’ün bize bu bilgiyi aktarmasından sonra, sözü edilen kiracılar ortadan kaybolmuşlardı.

Suikasten sonra o dairenin ev sahibinden kira kontratını istediğim zaman, “Nereye koyduğumu bilemiyorum” gibi bir cevap almıştım.

Adamlar ortadan yok olduktan sonra aynı daireyi siyah bir Amerikalı tuttu. O ayrıldıktan bir süre sonra, Uğur’un öldürülmesi ve sonrasında kadar köpekleri olan sağır dilsiz Amerikalı bir karı koca tuttu. Adam teknişyendi. Apartmanın arsa sahipleri de sağır dilsizdi. Zamanla o kiracılarla diyalogları epey ilerledi; hatta onların misafiri olarak Amerika’ya da gittiler. Suikastten yanılmıyorsam bir yıl kadar sonra, bu sağır dilsiz karı koca da ülkelerine döndüler.

MİT müsteşar yurdımcısı Hiram Abas da Uğur’la görüşmek istemiş; gazeteci, polis adliye muhabiri Ünal İnanc aracılığıyla, bu isteğini Uğur’a iletmış, o da kabul etmişti. Bir gün Mehmet Eymür’ün Çankaya’daki evine gittiler. Gece geç vakit döndüğü için ancak sabah konuşabildik.

“Nedir? Niye çağırmışlar?” dedim.

“Vallahi genel konuştuk. Benim yazı konuları üzerine... Tek ilginç nokta Hiram Abas’ın ‘Öldürülmekten korkmuyor musun?’ sorusuydu. Ben de ‘demirden korkan trene binmez’ dedim.”

Bunun üzerine ağzımdan, “Demek senin için ölüm düşünüyorlar. Seni nasıl öldürmeyi düşünüyorlarsa kendileri de öyle ölsün o zaman” sözleri dökülüyordu.

Ertesi gün yaşadığım bütün bu ve benzeri olayları düşündüm. MİT üst düzey yetkilisi Hiram Abas’ın 1990 yılında arabasının içinde, cadde orasında öldürülmesi ve İsrail Büyükelçisi’nden üç yıl önce ve aynı sözcüklerle “Öldürülmekten korkmuyor musunuz?” diye sorması; zamanın MİT müsteşarı Teoman Koman’ın 1992 yılının Temmuz ayında, MİT Müsteşarlığı’nda basın mensuplarına verdiği bir yemek davetinde, toplantıda sansasyon yaratacak şahıslara yönelik suikastlar düzenleneceğini haber aldıklarını söyleyip, hatta “İçinizden biri hedef seçilebilir” dedikten sonra “Ama biz önlersek böyle bir eylem olmaz” demesi; Harp Akademileri Komutanlığı’nda basının sorunları konusunda konferans verdiği zaman kurmay subayların ayakta alkışlamaları; Mehmet Eymür’ün İran gizli servisinden olduklarını söylediği, apartmandaki kiracıların Alman şirketinde çalışıyor olması; Savcı Coşkun’un “Devlet yapmıştır, siyasi iktidar isterse çözülür” demesi; dönüşünde bir an onun izini kaybettiğimiz Almanya seyahati sırasında kendisiyle Metro istasyonunda görüşen şahsın “Bu sıralarda bir hazırlık içindeler. Seni de takip ediyorlar. Dikkatli ol” diye uyarması, bu suikastın çok boyutlu, çok ülkeli, karmaşık bir yapısı olduğunu gösteriyordu. Aslında belki çok basitti de sadece bize karmaşık gösteriliyordu.

Aralık

Aralık ayında bir gün Cüneyt Arcayürek aradı. Cumhuriyet Gazetesinden ayrıldığını ve Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in danışmanı olduğunu anlattıktan sonra, "Güldal, Cumhurbaşkanı sana mektup yazacak" dedi.

"Ne yazacakmış?" dedim.

"Yazılır bir şeyler."

"Ne gereği varmış!.. Uğur öldürüldüğünde Başbakan değil miydi?!.."

"Olsun. Şimdi sen ters bir şey yapma, aksi davranma" dedi. Bakarız... Duruma bağlı gibi sözcükler sıraladım. Telefonu kapattım.

Herkes açısından, ne zor ve sıkıntılıydı birçok şey. Dünyanın en yorucu işiydi galiba, düzgün bir çizgide durmayı başarmak.

Süleyman Demirel, Mayıs ayında Cumhurbaşkanı seçilince Başbakanlık boşalmış; Haziran 1993'te birinci Çiller Hükümeti kurulmuş, Karayalçın da Eylül ayından sonra Başbakan Yardımcısı olmuştu. 1993 yılının son günlerinin birinde, yine Timur Erkman'ın evinde Karayalçın'la görüştüm. Ona da Savcı Ülkü Coşkun'un söylediklerini aktardım ve siyasi olarak bu konuyu takip etmelerini rica ettim.

"Ben İçişleri Bakanı ve Müsteşarı ile görüştüm. Her ay bana bu konuyla ilgili rapor verilmesini istedim. Savcı ile ayrıca görüşmem, yargıya karışmış gibi olurum" dedi.

Konu değişti; Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na SHP'den aday olup olmayacağını sordu. Olmayacağını söyleyince de Erkman'la birlikte siyasete atılıp atılmayacağını sordular. Bu konuyu düşünmediğimi söyledim.

Savcı Coşkun'un ilginç sözlerinden sonra, yetkili yerlerde bulunan, ulaşabildiğim kişilerle bu görüşmeleri yapmıştım ki hiç kimse "Savcı'nın söylediklerinden haberimiz yoktu, keşke o zaman bize aktarıl-saydı" demesin.

Ocak

24 Ocak'tan birkaç gün önce, akşam saatlerinde evde anma toplantısının hazırlıklarını yaparken, Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın ziyaret etmek istediğini söylediler. Çok kısa bir süre sonra geldi. Arkadaşlar içeri odaya geçtiler.ERCÜMENT Ulay ile birlikte, salonda Ağar'la görüştük. Sivas olayından sonra, Erzurum Valiliği'nden Emniyet Genel Müdürlüğü'ne getirilmişti. Erzurum Valiliği'ne de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden gitmişti. Bahriye Üçok suikasti sırasında da, Muammer Aksoy suikasti sırasında da Ağar, Ankara Emniyet Müdürü'ydü. Başsağlığı diledi. Uğur ile Ankara Emniyet Müdürlüğü döneminden tanışıyorlardı. Konuşma doğal olarak Uğur'un koruma istemediği ve koruma konusunda yazılı bir talimatın olmadığı yolundaki tartışmaya geldi. Bahriye Üçok suikastinden sonra, koruma veren kendisi idi.

“Korumayı siz vermemiş miydiniz?” diye sorduğumda,

“Evet, biz verdik” dedi.

“Peki, yazısını neden yazmadınız?” sorusuna cevabı,

“İhmal etmişiz Güldal Hanım” oldu.

24 Ocak

Sabah, anma töreni için evc ziyaretçiler gelmeye başladı. Evin önünde bir tören düzenlenecekti. Gelenler, gazeteyi okuyup okumadı-

ğımı soruyorlardı. “Ne var, ne olmuş?” diye sorunca, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in bana mektup yazdığını ve bunun gazetede yayınlanmış olduğunu söylediler.

O sırada evde Cüneyt Arcayürek de vardı. Benim şaşırdığımı görünce,

“Sana mektubu getirmediler mi?!..” diye sordu.

“Hayır, benim hiç bir şeyden haberim yok”, diye cevapladım. Biraz sinirli bir şekilde, “Yahu bunlar da...” diye söylenerek salondan çıktı.

“Ne yazmış, okumayacak mısın?” diye sorulduğunu işittim.

“Şimdi okuyamam. Daha sonra bakarım. Mektup, daha gönderilen kişiye ulaşmadan gazetelere gitmiş. Basın yoluyla mektup yollama usulü de yeni çıktı herhalde” dedim.

Tören için dışarıya çıktık. Konuşmaların yapılabilmesi için düzenlenen platformun üzerinde yerlerimizi almıştık ki, bir el omzuma dokundu. Arkama dönüp baktım; mavi gözlü, beyaz saçlı, yaşlıca bir adam,

“Güldal Mumcu siz misiniz?” dedi.

“Evet” dedim.

“Cumhurbaşkanlığından size bir mektup var” dedi ve elime büyükçe, beyaz, kalın bir zarf verdi.

“Teşekkür ederim” deyip zarfı aldım ve o sırada yanımda bulunan Mehmet Açıktan’a “Bu şimdilik sende kalsın” diyerek verdim.

Şahsıma yazılmış mektubun önce bana gönderilmeyip, gazetede yayınlattıktan sonra, ama yine evde değil tören alanında verilmesine bakınca, o anda “Cumhurbaşkanından mektup var” diye ilan edebileceğimi düşünüp düşünmediklerini merak etmedim değil doğrusu.

Eve dönünce mektubu okudum.

“Muhterem eşiniz, değerli araştırmacı yazar Uğur Mumcu’yu ölümünün birinci yıldönümünde bir kere daha rahmetle anıyorum. Alçakça bir suikast sonucunda, en verimli çağında kaybettiğimiz Uğur Mumcu, Türk basınında titiz araştırmaları ve yazıları

ile bir dürüstlük anıtı olarak nesiller boyu takdirle hatırlanacaktır.

“Uğur Mumcu, büyük Atatürk’ün kurduğu Cumhuriyet’e, onun ilkelerine olan akılcı bağlılığı ile en değerli varlığımız Türkiye’mizi; vatan toprağının ve aziz milletimizin bölünmez bütünlüğüne yönelik saldırıların arttığı bir ortamda, bilimsel birikim, mantık ve vakarla savunmaktan geri kalmamıştır. Atatürk Türkiye’sine kendisini Kuvayı Milliye ruhuyla adayan Uğur Mumcu, Türkiye’nin hafızasında yaşamaya devam edecektir. Menfur bir saldırıyla onu ölümsüzlüğe gönderen hainler mutlaka bulunacaktır. Bu düşüncelerle size ve sizin şahsınızda Mumcu Ailesi’ne, sabır ve metanet dileklerimle sevgilerimi iletiyorum.”

Cevap vermeli miydim?!..

25 Ocak 1994

Genelkurmay’dan evi arayarak, eğer uygunsam Genelkurmay Başkanının aynı gün öğleden sonra ziyaret edip edemeyeceğini sordular; “Buyursunlar” dedim.

Akşamüstü kapıyı açtım; emir subayı bir albay, Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş ve Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden karşımdaydı.

Bir yıl gecikmeli bir taziye ziyaretiydi bu. Sohbet sırasında, olay çok yeni olduğu için Demirel’in mektup göndermesinin öyküsünü anlattım. Özden, “Utanmaz...” demekten kendini alamadı. Ben de mektubun gönderiliş biçimi nedeniyle aynı biçimde cevap yazmama artık hiçbir mani kalmadığını söyledim. Özden, yazacağım cevap konusunda, “Siz yine de basına vermeyin. Siz de kalsın. Ne de olsa Cumhurbaşkanıdır” deyince, “Merak etmeyin Yekta Bey, ferasetli yazarım” diye karşılık verdim.

Genelkurmay Başkanı hiç sesini çıkarmadan dinliyordu. O günlerde eğitim müfredatına Arapça derslerin konulması, türbanların rengine göre cemaatlerin ayrılması gibi konular gündemdeydi. Laiklik konusundaki endişelerimi belirtip,

“Beni rahatsız eden bir çok şey var. Bir yıldır laik-anti laik gerginliği yaratılmak isteniyor. Bu konularda çok fazla gerginlik yaratılırsa, yani fazla gerilirse ip kopar. Çok dikkatli konuşulması gerektiği herhalde göz ardı edilmemeli” deyince, Özden sessiz kaldı ama Güreş:

“Evet kopar” diye beni doğruladı ve devam etti:

“Uğur Bey’i çok severdim, dostluğumuzun da uzun bir geçmişi vardır, siz de çok iyi bilirsiniz.”

“Bilmez miyim...” dedim.

Gerçekten öyleydi. Uğur’un teyzesinin oğlu Muammer ile Doğan Güreş, Harbiye’den çok yakın sınıf arkadaşı imişler. O kadar yakın ki, birbirlerinin yerine okulda cezaya bile kalırlarmış. Hatta Uğur’ların evine, kayınvalidemin ünlü kurabiyelerinin tadını bilecek kadar aşına imiş. Çok yakışıklı ve çapkın olan Muammer Bey, tıp okumuş. Askeri doktor olmuş. Genç yaşta bir trafik kazasında ölmüş.

Güreş:

“Uğur Bey’in öldürülmesine çok üzüldüm, içim yandı” diye devam etti.

Yekta Güngör Özden de, Uğur’la dostluğunun geçmişten geldiğini söyledi. Ben yineledim:

“Bilirim efendim, bilmez miyim...”

Biliyordum. Çünkü Yekta Güngör Özden Anayasa Mahkemesi Başkanı olunca Uğur kendisini tebrike gitmiş ve görüşmede Özden, Uğur’a,

“Herkes gibi ben de değiştim. Ama ben olumlu yönde değiştim...” demiş.

Zamanın Yargıtay Başkanı İmran Öktem, sıkı bir laiklik savunucusuydu. Bunu da her fırsatta ifade ederdi. 1969’da ölünce sağcı-dinci fanatikler cenaze namazını kıldırılmamak için olaylar çıkarmışlardı. O sırada avukat olan Yekta Güngör Özden namaz kıldırılmayan grubun ileri gelenlerindenmiş. Namaz kıldırılmaması için çıkan arbede sırasında Uğur da “engelleymeyeceklerini” söyleyerek Özden’e yumruk atmış.

İşte Özden'in, ziyareti sırasında Uğur'a "Değiştim, ama olumlu yönde değiştim" derken kastettiği, cenazedeki davranışı ile bugünkü tavır arasındaki değişimi vurgulamaktı.

Genelkurmay Başkanı söze girip, "Efendim, bizi sıfatlarımızın ötesinde, bir ağabey olarak telakki ediniz" dedi. Özden de aynı şeyi tekrar etti.

Güreş, "Bana bugüne kadar hiçbir emriniz olmadı" diye devam etti.

"Aman efendim, benim size ne gibi bir emrim olabilir ki..." diye karşılık verdim; "Yalnız bir şeyi merak ediyorum. Uğur'un soruşturması gelip gelip bir yerde tıkanıyor. Niyeyse?!.."

Güreş:

"Ben MİT Müsteşarıyla görüştüm, bunu bulmasını söyledim. Zaten biliyorsunuz bizim ordu istihbaratımız çok yeterli değildir. Biraz da polis çalışsın."

Ben, DGM Savcısı Nusret Demiral'ın soruşturmayı yürütüşüyle ilgili kaygı ve tepkilerimi ifade edince, Özden:

"Demiral aslında iyi bir adamdır. Bu olayda niçin böyle davranıyor, anlayamıyorum bir türlü. Zaten bu hafta bana gelecek görüşmeye. Konuşurum kendisiyle" diye karşılık verdi.

Daha sonra birbirimize iyi günler diledik, kendilerini uğurladım. Ziyaret kırk dakika sürmüştü. Ve ben bir anda iki tane ağabey sahibi olmuştum. Biri asker, biri de sivil!!!..

28 Ocak

Demirel'e cevap...

Demirel'in, Uğur'un ne kadar değerli bir gazeteci olduğunu vurgulayıp başsağlığı dileklerini bildirdiği mektubuna cevap vermeye karar verdim:

"Olaydan hemen sonra başlayan ve devam eden ilginiz, konuya gösterdiğiniz yakınlığı anlatması yönünden çok önemlidir. Bu

bağlamda, Uğur’un değerini vurguladığınız titiz araştırma ve yazılarının hangi konulara yöneldiği bilginiz içindeyken; yönetim sorumluluğu taşıdığınız başbakanlığınız döneminde re’sen korumaya alınmamasının nedenini anlayabilmiş değilim. Uğur’a düzenlenen suikastten hemen sonra, gerçek demokratik toplumlarda hiç karşılaşmayacak bir ‘namus sözü’ verilmesi, görevlilerin, görevlerini sorumluluk bilinciyle yerine getirmeyecekleri gibi bir anlam taşımakta değil midir? Soruşturmada en ufak bir ilerlemenin olmaması da verilen sözlerin ne derece geçerli olduğunu anlatmaktadır.”

Mektubu cumhurbaşkanlığı kapısından, tarih ve sayı alarak elden verdim. Ama Demirel gibi özensizlik yapmadım; mektubu teslim ettikten sonra basına yansıttım.

Mart-Nisan

Bugüne kadar Cumhuriyet Gazetesi bünyesinde çalışan Uğur Mumcu Cinayetini İzleme Komitesi, görevini Türkiye Barolar Birliği’ne devretti.

Cumhuriyet Gazetesi’nde kurulan komisyon çeşitli anlaşmazlıklar nedeniyle tıkanmıştı.

Komisyonun Cumhuriyet Ankara Bürosu’nda yapılan ilk toplantısında zamanın Adalet Bakanı Seyfi Oktay’la görüşülmesi kararlaştırılmış, ancak Başkan Halit Çelenk’in bu görüşmeyi diğer üyelere bildirmeden tek başına gerçekleştirip hiç bilgi vermemesi rahatsızlık yaratmıştı.

Öte yandan, ben de Halit Çelenk’e, o yaz Ömer Çiftçi ile Uğur arasında geçen konuşmaları ve Uğur’un endişelerini anlatmıştım. Oysa Çelenk, komisyonda Çiftçi’nin dinlenip dinlenmemesi konusu gündeme geldiğinde Ceyhan Mumcu’ya, bunun yine bana sorulması düşüncesini ortaya atmış ve sanki konuyu bilmiyormuş gibi davranmış, Çiftçi’nin dinlenmesi hususunu muğlak bırakmıştı.

Ayrıca Çelenk bazı yerlerde “Ömer Çiftçi bu işi yapmamıştır” şeklinde demeçler vermişti. Bunun üzerine kendisini telefonla aradım.

“Böyle demeçleriniz var. Sizin bu demeçlerinize dayanarak Ömer Çiftçi çarpıtıyor. Televizyon kanallarına çıkıp Uğur’la konuşmadığını, sadece pencerede bir gölge gördüğünü söylüyor. Hürriyet’te benim psikolojik bunalım geçirdiğim için bu şekilde konuştuğumu iddia ediyor. Ve sanki ben ‘Suikasti Ömer Çiftçi yapmıştır’ diyormuşum gibi, siz de ‘Bu işi Ömer Çiftçi yapmamıştır’ diyorsunuz. Ben size olayı yazın bütün açıklığıyla anlatmış olmama, siz bu olayın ayrıntısını benim ağzımdan dinlemiş olmanıza rağmen bu adamı dinleyip dinlememeye karar vermek için Ceyhan Ağabey’e bu konuda ne olup ne bittiğini bana sormasını söylüyorsunuz. Demiyorsunuz ki, ben bu olayı GÜldal’dan dinledim, ben de biliyorum... Neden bu böyle oluyor? Ne demek oluyor bütün bunlar?!..” diye sorunca Çelenk,

“Siz de neden böyle bir şey söylediniz? Söylemeseydiniz!!!..” karşılığını verdi.

“Halit Bey, siz bir hukukçusunuz. Bunu bana neden söyledin diye soramazsınız. Ben size konuyu bütün ayrıntılarıyla yazın anlattım. Siz olayı böyle değiştirerek beni yalancı durumuna sokuyorsunuz.”

“Ömer Çiftçi hakkında ben bugüne kadar hiçbir şekilde ajandır, ya da şöyle bir adamdır şeklinde hiçbir şey duymadım, görmedim.”

“Olabilir. Ama bu söylenen gerçeği değiştirmez.”

“Ama adam şimdi durduk yerde zan altında kalıyor.”

“Hayır onu zan altında tutan yok. Benim söylediğimi değiştirerek siz sistematik bir şekilde beni yalancı durumunda tutuyorsunuz.”

“GÜldal Hanım, bugüne kadar bana hiç kimse böyle bir şey söylemedi. Ne bir müvekkilim, ne de başka bir kimse beni yalan söylüyor durumuna düşürüyorsunuz demedi. Bunca yıllık avukatlık hayatımda hiçbir zaman böyle bir durum olmadı. Sonra ben her şeyi doğruluk, dürüstlük içinde yaptım. Bütün hayatım boyunca hep bu yönde mücadele ettiğim için devamlı kötü bakıldım. Bildiğimden şaşmadığım için böyle oldu. Kimse de bana böyle bir şey söylemedi, bu duruma da düşürmedi. Ama siz şu anda bunu yapıyorsunuz.”

“Daha önce yapmamış olabilirsiniz, ama şu anda yaptığınız ve söylediğinizle beni o duruma düşürüyorsunuz.”

“Ben de, hiçbir şekilde söylememiştir demiyorum.”

“Yapmamıştır diyorsunuz, ama söylememiştir beyanına nedense hiç yer vermiyorsunuz.”

“Güldal Hanım, bana itimatsızlığınız varsa komisyondan istifa ederim.”

“O sizin bileceğiniz iştir Halit Bey. Beni hiç ilgilendirmiyor ne yapacağınız. Burada acı olan şu ki, Ömer Çiftçi sizin bu konuşmanızı kullanarak bir gerçeği çarpıtmaya kalkıyor. TGRT’ye çıkıyor, ben gölge gördüm, hiç konuşmadım diyor. Hürriyet’e benim için ‘psikolojik rahatsızlık geçiriyor’ diye demeç veriyor.”

“Bunların hiçbirini ne gördüm, ne seyrettim, ne de okudum. Ayrıca okumak zorunda ve seyretmek durumunda da değilim.”

“Okumak ve seyretmek durumundasınız Halit Bey. Çünkü İzleme Komisyonunun başındasınız, bu bir. İkincisi, eğer bir şahsa kefil oluyorsanız, onun ne yaptığını, ne söylediğini bilmek zorundasınız.”

“Neyi nasıl söyleyeceğimi bana söyleyemezsiniz.”

“Tabii ki Halit Bey, neyi nasıl ifade edeceğinizi en iyi siz bilirsiniz. Ne haddimize size böyle bir şey söylemek... Yalnız şunu söylüyorum. Sizin konuşmalarınızı kullanıyorlar. Benim söylemek istediğim yalnızca bu.”

“Bana telefon açıyorsunuz, bu şekilde konuşuyorsunuz; müthiş alıyorum.”

“Hep sizler alınıyorsunuz Halit Bey. Benim alınmamı ve alınabileceğimi hiç düşünmüyorsunuz nedense. Hep siz alınacaksınız, ben hiç alınmayacağım öyle mi?!.. Hem kuzum, söyler misiniz, ben bunları sizinle tartışmayacağım da kiminle tartışacağım?!?..

“Haklısınız Güldal Hanım.”

“Eğer tartışmamız sert olduysa Halit Bey, psikolojime(!) verirsiniz... Şekibe Hanım’a selam söyleyin. İyi günler.”

Telefonu kapattım.

İlişkileri soğumaya bırakmak en doğrusu olacaktı.

Aynı günlerde Cumhuriyet Gazetesi yazarı Şükran Soner (o zaman Ketenci) görüşmek için randevu istedi. Bir gün öğleden sonra geldi. Beyhan Abla'yı da çağırmıştım. Hal hatır sorduktan sonra Şükran,

“Üstümdeki yükü bir atayım” dedi. Merakla yüzüne baktım.

Evren Değer'in Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan ve Ömer Çiftçi'nin Uğur'la yaptığı görüşmenin de yer aldığı suikastle ilgili yazı dizisinden sonra, Anadolu'dan üye işçiler DİSK'e telefon etmişler:

“Böyle bir adam DİSK'te hâlâ ne duruyor?” diye...

DİSK yönetimi de bundan çok rahatsız olmuş. Genel Başkan Kemal Nebioğlu ve Ömer Çiftçi'nin de dahil olduğu bir heyetle kalkıp Cumhuriyet'e gitmişler. Şöyle bir tartışma yaşanmış;

“Efendim biz bu yazı dizisinden rahatsız olduk. Bu konuda, özellikle Ömer Çiftçi boyutunda gazetenin bir tavrı olsun.”

İlhan Selçuk:

“Biz de ortada kaldık. Ailesi buna inanıyor. Bir açıklama gönderin biz de onu yayınlayalım.”

Nebioğlu:

“Böyle bir açıklama bizi aklamaz. Gazete olarak bir şeyler yapın.”

Selçuk:

“Biz böyle bir şey yapamayız.”

Nebioğlu:

“Ben vicdanen Ömer Çiftçi'nin bu soruyu sorup sormadığına kani olamadım. Suçlu mu, değil mi bilmiyorum. Eğer sizin elinizde daha fazla delil varsa bizi bilgilendirin ki, bize söyleyin ki, biz de kani olalım, bu arkadaşı Başkanlar Kurulu'nda barındırmayalım.”

Şükran bunları anlattıktan sonra, “Şükran Ketenci” dedim “Şimdi bunları bana niye anlatıyorsun? Gazetede o açıklamayı okudum, sizin yazdığınızı da okudum. Yazı dizisinde sadece ‘Uğur Mumcu’nun Güldal Mumcu’ya söylediklerini ve Güldal Mumcu’nun ona cevaplarını aktardık’ diyen bir açıklamaydı. Şimdi bir yıl sonra bu neden tekrar gündeme geliyor?

“Yayın Kurulu’nda İlhan Selçuk, ‘Şükran Ketenci sen Ankara’ya gidiyorsun, git Güldal’a anlat bu durumu, DİSK’in açıklamasının neden yayınlandığını... Bir de Ceyhan Mumcu’ya anlat’ dedi. Ben de onun için geldim, anlatıyorum.”

“Bak Şükran. Bir olay olduğu zaman yaşanan gerçekleri anlatmak durumundayım. Hiçbir zaman, hiçbir güç bunları saklamamı benden isteyemez. Sen bir gazetecisin, bildiğin gerçekleri saklayarak mı yazıyorsun? En azından gazeteci olarak bu uygun değildir. Ben kendi sorumluluğumun bilincinde, yaşadığım olayı anlatırım. Ve ne gariptir ki, Halit Çelenk, ‘Neden söyledin, söylemesen olmaz mıydı?’ diyor. O da bir hukukçu!!.. Ve ben bu garabeti bir türlü anlayabilmiş değilim. Doğrusu Halit Bey’in bu hali beni çok rahatsız etti, çok üzüldüm. Onun adına üzüldüm.”

“Halit Ağabey’i çok severim, onu mazur gör.”

“Mazur göremem. Her şeyi mazur görürüm, bunu mazur göremem. Çünkü bu hukuk bilincine de, vicdana da, akla da, her şeye aykırı bir şey. Bana bir gerçeği saklamamı söylüyor ki... İmkânı yok, olacak şey değil. İnsanlar gerçekleri gerçek olarak değil, acayip bir ‘*takım*’ bilinciyle görüyorlar.”

“Canım, o DİSK’i çok sevdiği içindir...”

“Yani burada bir öldürme olayı var. Gerçekleşmiş bir konuşma var. Ama kalkıp siz, hepiniz birden, ‘yalan söylüyorsunuz’ demeye geliyorsunuz. Bunun sonucu budur. Kusura bakmayın, Nebioğlu’nun ‘bizi aklayın’ sözü, ‘Güldal Mumcu yalan söylüyor, diye yazın’ demektir. Başka nasıl aklanacak?!!”

“Tabii tabii... O anlama geliyor. Ama böyle bir şey kesinlikle söz konusu olamaz. Yerden göğe kadar haklısın.”

“Siz yazı dizisini yazan gazeteci arkadaşınıza da sahip çıkmıyorsunuz. O da yalan yazmış oluyor. Başında bulunduğu gazetede yayınlanmış yazı dizisinde yer alan bir şeye İlhan Ağabey nasıl ‘Ailesi böyle inanıyor’ der?!.. Bu bile uygun değil. Ben sadece olayı anlattım. Bu işi Çiftçi yapmıştır, buna inanıyorum diye bir şey asla söylemedim ki!..”

“Bu gibi durumlar kritik durumlardır. Çünkü kimin ne olduğunu bilebilmenin imkânı yoktur. Bu adamı fazla tanımıyorum.

“Benim en rahatsız olduğum nokta; burada öldürülmüş bir arkadaşınız var. Cinayetin aydınlatılmasına çalışmanız gerekirken, siz Ömer Çiftçi’yi aklamak için uğraşıyorsunuz.”

Bu arada başka konulara da girildi. Soner, “Sivas olaylarının planlaması sırasında Türk-İş’e bağlı bazı sendikaların da bu planlamaların içinde olduğu çok açık. Ama haklarında soruşturma dahi açılmamış” dedi.

“Vicdanlarına sormuşlardır, Ketenci. İçlerinden doğru ve olumlu yanıt gelmediği için, vicdanları çok rahatsızlık duyduğu için soruşturma açmamışlardır.”

Soner şöyle suratıma baktı, “Mesajını gayet iyi aldım. Seninle uğraşılmaz” dedi.

“Bak, ben vicdanımın ve sorumluluğumun gerektirdiği işi yapıyorum. Nebioğlu’na git söyle, vicdanı evet diyorsa evet yapsın, hayır diyorsa hayır yapsın. Beni hiç ilgilendirmiyor. Gerisi onun vicdanına kalmıştır, tamam mı? Söyle bunu Nebioğlu’na...”

“Nebioğlu’na ileteceğim bunu.”

“İyi edersin.”

Biraz daha konuştuktan sonra Soner kalktı. “Allahısmarladık” dedi. Odada bulunan hiç kimsenin elini sıkmadan paltosunu giyip çıktı.

Sıra Nebioğlu’nda

DİSK Genel Başkanı Kemal Nebioğlu eve ziyarete geldi. Bir bakıtım, yanında Ömer Çiftçi!!!!.. Evde yine başka konuklar vardı o sırada.

Nebioğlu başsağlığı dileklerini ilettikten ve nezaket ifadelerinden sonra Cumhuriyet Gazetesi’nde Çiftçi ile ilgili bir açıklama yapılması konusuna değindi. Böyle bir açıklamayı neden gazeteden beklediklerini sordum. Net bir cevap alamadım.

“Ömer Çiftçi bizim arkadaşımızdır. İyi insandır. Bizi nasıl biliyor-

sanız o da öyledir” dedi. Ömer Çiftçi bu sözler sırasında, kıpkırmızı bir yüzle hiçbir şey söylemeden başı önünde oturuyordu.

Olay günü Uğur’la yaptığı konuşmayı önce kabul edip sonra inkar eden bir Ömer Çiftçi’yi, Nebioğlu’nun kendisiyle özdeşleştirmesini hayretle izledim.

Uğur Mumcu Cinayetini İzleme Komisyonu’na dahil edilen isimlerden biri de Avukat Mustafa Kemal Kumkumoğlu idi. Bir süre sonra Kumkumoğlu’nun İslami Hareket sanıklarından birinin avukatı olduğu ortaya çıktı. Kumkumoğlu’nu tavsiye edense Şükran Ketenci idi.

Mart

Ankara İdare Mahkemesi’nde İçişleri Bakanlığı aleyhine maddi ve manevi tazminat davası açılması için Av. Metin Günday ile görüştük.

Açılan bu dava, daha sonra lehimize sonuçlandı.

Bu arada vakıf kurma konusunda birçok dostumla, arkadaşım ile konuştum görüş alışverişinde bulundum, tartıştım. Herkes düşünsel açıdan cesaret verdi. Ama işin hayata geçirilmesi konusunda beni en çok etkileyip cesaretlendiren Uğur Yurdakul oldu. Ben önce daha geniş kapsamlı bir yapı düşünüyordum. Yurdakul beni her şeyden önce bu işin sadece ben ve çocuklar tarafından başlatılması gerektiği konusunda uyardı:

“Çünkü ne yapmak istediğini en iyi sen biliyorsun. İyice oturtursun, kendi ayakları üzerinde durabilecek hale gelir; o zaman daha farklı yapılanmalara geçebilirsin.”

Bu girişimden vazgeçebilme olasılığımı ortadan kaldırmak ve beni cesaretlendirmek üzere bir miktar parayı da, benim daha erken olduğu yolundaki itirazlarıma rağmen derhal tahsis etti.

Daha sonra da Aydın Doğan’la görüştüm. Vakıf için temel olarak düşündüğüm gazetecilik eğitiminden yetişecek gençlere staj için kendisine bağlı yayın organlarını açıp açamayacağını sordum. O da memnuniyetle kabul etti.

Böylece, gerekli girişim için kendimi yeterince desteklenmiş hisse-

derek vakıf kuruluşu için adımımı attım.

14 Kasım

Ülkü Coşkun'un Şubat 1993'te bilgime başvurduğunda söylemiş olduğu **"Bu işi devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse çözer"** sözü zihnimi sürekli meşgul ediyordu. Ülkü Coşkun'un cinayetin hazırlık soruşturması ile ilgili çalışmalarını da bir yıldır basından takip ediyorduk. Savcılıktan alınıp yargıçlığa atandığını öğrenmiştik.

Uğur Mumcu cinayeti ile ilgili hazırlık soruşturması artık aleni bir hale dökülmüştü. Neyi soruşturup neyi soruşturmadığını basından okuyorduk. Soruşturmanın gereğine uygun davranmadığı ve savsakladığı kanaatine ulaştık. Ben bir dilekçe vermek istedim. Ülkü Coşkun ile ilgili, soruşturmadaki savrulukları anlatan. Konuştuğum hukukçular, dilekçe vermenin bir yararı olmayacağı görüşündeydiler. Belki haklıydılar. Çünkü bugüne kadar Nusret Demiral ve Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) tarafından yapılan uygulamaların hukuka uygun olmadığına dair birçok dilekçe vermişlerdi, ama bir sonuca ulaşılmamıştı. Belli ki bir yılgınlık oluşmuştu.

Ben, Uğur Mumcu için bir dilekçe vermenin ne sakıncası olacağını sorunca pek bir faydası da olmayacağını söylediler. Oysa bu dava sadece bizim aile olarak şahsi niteleyebileceğimiz, şahsi olarak davranabileceğimiz bir dava değildi. Biz tarihe karşı da sorumluyduk. Üstelik bürokrasi kâğıttan çekinirdi. Dilekçe vermenin bir sonuca ulaşmayacağı yönündeki bu tarz söylemlere karşın, bir dilekçe örneği kaleme aldım; Beyhan Abla ile ve o sırada Antalya'da bulunan Emin Değer ile konuşarak, Adalet Bakanı'na soruşturma sırasında gördüğümüz aksaklıkları bir dilekçeyle bildirdim.

Eşim, Cumhuriyet Gazetesi yazarlarından Uğur Mumcu'nun 24 Ocak 1993 tarihinde uğradığı suikast sonucu ölmesi üzerine başlatılan soruşturma, aradan yirmi iki ay geçmesine karşın bir sonuca bağlanamamış ve soruşturmayı yürüten Devlet Güvenlik Mahkemesi savcısı Ülkü Coşkun da bu görevinden alınarak hakimliğe atanmıştır. Bu atamayla dosya uzun süre bekletilmiş; dosyanın hangi savcıya verildiği konusundaki ısrarlı taleplerimiz yanıtsız kalmış, ancak 1 Kasım 1994 günü dosyanın savcı Kemal Ayhan'a verilmiş olduğu öğrenilmiştir. Kemal Ayhan, aynı gün yapılan telefon görüşmesinde dosyanın kendisine yeni verildiğini, bu nedenle ayrıntıları hakkında henüz bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir.

Olaydan hemen sonra, zamanın en yetkili kişilerinin verdiği sözlere karşın, soruşturmanın kimi konularda neredeyse gerçeklerin aranmaması amacıyla sürüncemede bırakıldığı izlenimi doğmuştur.

Soruşturma dosyasının, ilk savcı Ülkü Coşkun'dan, hizmetin gereği nedeniyle mi yoksa suçluların bulunmasında gösterdiği basiretsizlik yüzünden mi alındığı, tarafımdan bilinmemektedir. Kesin olarak bildiğim, dosyanın tam bir aldırmazlık içinde, uzun süre savcıya havale edilmeden bekletilmiş olduğudur.

Suikastten sonra yapılan yanlışlardan birkaçına değinmek istiyorum. Olay sonrası yapılan delil toplaması, bu konudaki teknik kurallara, yasaya ve hukukun genel ilkelerine tamamen aykırıdır.

TRT'de yayınlanan bir programda, Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı tarafından "gizlidir" denilen bilirkişi raporu konusunda soruşturmayı etkileyecek ve saptıracak biçimde açıklamalar yapılmış, böylelikle soruşturma adeta yönlendirilmek istenmiştir.

Bir başka programda, olay hakkında bilgisi olduğunu söyleyen

Ayhan Aydın adlı kişi, tanıkların korunması ilkesi göz ardı edile- rek, ekranda alenen sorguya çekilmiş ve böylece bu konuda bilgi vermek isteyenlere gözdağı verilmiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğündeki tutanaklarda birkaç yerde yapılan tarih tahrifatının beşeri hata olduğu, bu nedenle de tahri- fat yapılmamış sayıldığı, savcı Ülkü Coşkun'un raporundan anla- şılmıştır. Bu rapora dayanılarak, adeta terör örgütünü korur gibi, Ayhan Aydın hakkında Cumhuriyet Savcısı tarafından iftira da- vası açılmıştır.

Olaydan iki gün sonra, ihbar üzerine Ankara'da bir evde yaka- lanan ve Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi'nce hakkında cinayet- ten giyabi tutuklama kararı bulunan Şefik Polat adlı kişi, gerekli incelemeler yapılmadan salıverilmiştir.

Bunlar, hemen ilk anda göze batan ve kamuoyunun da belle- ğinde bulunan usule aykırı işlemlerdir.

Soruşturmanın aylardan beri sürüncemede bırakılması bir ya- na, İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin, *"Eski bir olay. Ama biz hâlâ üzerindeyiz. Yalnız bir netice çıkmıyor."* şeklindeki sözleri, Devletin bu olaya gerçekten önem vermediğini belgelemiştir. Çünkü, Hu- kuk Devleti suç teşkil eden bir olayı eski veya yeni diye ayırarak izlemez. Suç sayılan bir olayın faillerini ortaya çıkarmak Devletin görevidir.

Soruşturmayı yürüten ilk savcı Ülkü Coşkun'un benim ifademi alırken söylediği "Bu olayı Devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse bu iş çözülür" şeklindeki sözlerini de ayrıca vurgulamak istiyor- um.

Bu olaylardan ve soruşturmanın sürüncemede bırakılmasın- dan çıkan sonuç, bu olayın kimler tarafından ve nasıl gerçekleştiril- diğinin, Devlet örgütünün bir kısmının bilgisi dışında olmadığı- dır. Bunun söylenmesi elbette çok zordur; ama Genelkurmay eski başkanı emekli orgeneral Doğan Güreş'in, bir gazeteci ile yaptığı söyleşide, Uğur Mumcu cinayeti hakkındaki bir soruya verdiği yanıt, bu kanıyı doğrulayacak niteliktedir. Uğur'u kardeşi gibi sevdiğini söyleyen sayın general, katillerin neden yakalanamadı-

ğına ilişkin soruyu, “Bu konuya hiç girmek istemiyorum” diye yanıtlamıştır. Bu yanıt, «Bu konuyu biliyorum, ama söylemek istemiyorum» anlamını taşımaktadır.

Ben yine de Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin bir hukuk Devleti olduğu inancıyla, eldeki bilgiler ve bu dilekçemde ileri sürdüğüm görüşler doğrultusunda konunun değerlendirileceğini ve bilindiğine inandığım suikast düzenleyicilerinin ortaya çıkarılacağı umudunu taşımaktayım.

Soruşturmanın çabuklaştırılması ve sonuçlandırılması için gerekli emrin verileceği inancı ve güveniyle saygılar sunarım.

14.11.1994

Güldal MUMCU

23 Ocak

İstanbul'da Payel Yayınevi, Uğur Mumcu'nun katillerinin bulunması için bir imza kampanyası başlatmıştı. İmza sayısı 1 milyonu aştı. İmza klasörlerinin bulunduğu çuvallar bir kamyonu doldurdu.

Dilekçeler, Türkiye Barolar Birliği (TBB) bünyesindeki Mumcu Cinayetini İzleme Komisyonu tarafından, TBMM Başkanı Hüsamet Cindoruk'a teslim edildi.

4 Nisan

Uğur'un ablası Beyhan Gürson ile 4 Nisan 1995 günü 14:30'da davaya yeni savcı olarak atanan Kemal Ayhan'la görüşmeye gittik. Savcı çok şişman, esmerce, orta yaşlı biri idi. Soruşturmanın hangi aşamada olduğunu öğrenmek istediğimizi söyledik. Bu dava ile ilgili olarak poliste de ayrı bir dosya bulunduğunu duyduğumuzu, soruşturma ile ilgili bütün dosya ve bilgilerin kendilerinde olup olmadığını sorduk.

Poliste ayrı bir dosya bulunup bulunmadığına açıklık getirmede, kendisinin bütün belgeleri bildiğini söyledi.

“ O zaman, acaba bu olayın failleri konusunda bir kanaat elde ettiniz mi, bize bir şeyler söyleyebilir misiniz?” dedim.

Biraz tereddüt geçirdi. Daha önceki savcının “devlet yapmıştır...” sözlerini dilekçemde belirtmiş olduğum için, gerçekleri söylemekten

kaçınacağını düşünerek:

“ Sizi temin ediyorum ki burada söyledikleriniz burada kalacaktır” dedim.

Ayağa kalktı, iri gövdesini masanın arkasından çıkardı ve:

“ Uluslararası istihbarat örgütleri, biraz mafya ve karanlık güçler... diyeyim,” dedi

“ Tamam da sayın savcı. Bunlar bu cinayeti aydaki adamlarla işlemediler ki... Muhakkak buradaki adamlarıyla işlediler. Kim bunlar?!..

“Büyük ölçüde ulaşmaya çalışıyoruz.”

O dar odada Beyhan Abla ve ben oturuyoruz, o iri gövdesiyle ayakta dolaşarak, nasıl söyleyeceğini bilemez bir şekilde,

“Haklısınız, ama çok zor ve sıkıntılı bir süreç” dedi, “elimizden geleni yapacağız...”

Savcının odasından çıktık.

Durum ilginçti. Beyhan Abla’yla ne kadar böyle olacağını tahmin etsek de, biraz da şaşırarak değerlendiriyorduk. Çünkü cinayetin uluslararası bir boyutunun olduğu, böylece bizzat bir savcı tarafından da doğrulanmış oluyordu. Uluslararası boyut konusunda kafamızda bulunan şüpheler bu konuşmayla dağıldı.

17 Nisan

Beyhan Abla’yla birlikte Adalet Bakanı Mehmet Moğoltay’ı ziyaret ettik. 14 Kasım’da Adalet Bakanlığına Ülkü Coşkun hakkında verdiğimiz dilekçemiz hakkında ne gibi bir işlem veya değerlendirme yapıldığını sorduk. Moğoltay savcı Kemal Ayhan ile görüşeceğini, vermiş olduğumuz dilekçe ile gerekeni yapacağını söyledi. Ayrıca bir soru sordu:

“Bu dilekçenin altında niye avukatınızın değil de sizin imzanız var?

“Bir sakıncası mı var?”

“Tabii yok, ama avukatlar olsa, onlarla görüşülse daha iyi olurdu

diye düşünmüştüm...”

Böyle bir soru ve böyle bir cevap bana tuhaf ve ilginç geldi.

29 Mayıs

Moğoltay, gerekeni yapmış, bakanlık müfettişlerini görevlendirmişti. Soruşturmayla görevlendirilen Adalet Başmüfettişleri A. Vehbi Aksoy ve Muharrem Coşkun 29 Mayıs 1995 günü bilgime başvurdu-
lar. Adalet Bakanlığı ek binasının 9’uncu katında 909 numaralı odada
iki müfettişle, daha ziyade bir sohbet havasında görüştük. Herhalde
sordular ki, Ülkü Coşkun “devlet yapmıştır” dediği sırada yanımda
kimlerin bulunduğunu söyledim.

Beyhan Gürson ve Ceyhan Mumcu da bilgi vermek üzere müfettiş-
lerce çağrılmıştı.

20 Haziran

Müfettişler hazırladıkları inceleme raporunda Coşkun hakkında so-
ruştırma izni verilmesi gerektiği sonucuna varmışlardı.

22 Haziran

Moğoltay beni aradı. Ülkü Coşkun hakkında soruşturma açılmasına
izin verdiğini, Coşkun’un asker olması nedeniyle de gereğinin yapıl-
ması için dosyayı Milli Savunma Bakanlığı’na sevk ettiğini söyledi.

26 Haziran

Savcı Kemal Ayhan, eşi ve çocuklarının tatilde olduğu bir sırada
evinde ölü bulundu ve cenazesi aynı gün, otopsi dahi yapılmadan Baş-
savcı Nusret Demiral’ın talimatıyla defnedildi.

4 Ağustos

Adalet Başmüfettişleri de, yaptıkları incelemeyi, Askeri savcı Ülkü

Coşkun hakkında disiplin cezası verilmesi gerektiği görüşü ile 4 Ağustos 1995 tarihli rapora bağladılar.

İlginç olan, aynı dönemde aynı hükûmetin Adalet Bakanlığı'nın gereğinin yapılması talebini, Milli Savunma Bakanlığı'nın reddetmesiydi.

Mehmet Gölhan'ın bakanlığı döneminde, Milli Savunma Bakanlığı, soruşturmaya yer olmadığına ve dosyanın işlemiden kaldırılmasına karar verdi.

22 Eylül

Kemal Ayhan'ın esrarengiz ölümü, hele cenazesinin otopsi bile yapılmadan aynı gün başsavcının emriyle defnedilmesi dikkatimi çekmişti. Öte yandan Ayhan'ın ölümünden sonra Uğur'un davasıyla hangi savcının görevlendirildiğini de bilmiyordum.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve bu kimliğiyle aynı zamanda Uğur Mumcu Cinayetini İzleme Komitesi Başkanı olan Önder Sav'la görüştüm. Çünkü hem yeni savcını öğrenmek istiyordum, hem de Ayhan'ın cesedine otopsi yapılmamasına, davanın müdahili olarak dikkat çekmek istiyordum. Önder Sav'la bir dilekçe yazdık. Her iki soruyu da sordum. Ülkü Coşkun'dan itibaren soruşturmada dikkatimi çeken usulsüzlüklere değindim:

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ SAVCILIĞINA ANKARA

22.9.1995

Bilindiği üzere eşim Uğur Mumcu'nun 24 Ocak 1993 tarihinde öldürülmesinden sonra başlatılan soruşturma halen devam etmektedir. Öldürülenin eşi, hukuken de soruşturmada müdahil olmam sıfatıyla soruşturmanın hangi aşamada olduğunu öğrenme ve bil-

me hakkım vardır. Maalesef dosyamız, bir fiili ve hukuki şanssızlıklar zincirinden kurtulamamıştır.

Soruşturmayı yürüten ilk savcı Ülkü Coşkun'un ceza hukukuna ve usule sığdırılamayacak ihmali nedeniyle önemli bir zaman yitirilmiştir. Bilindiği gibi anılan savcı hakkında Uğur Mumcu dosyasındaki tutumu nedeniyle Adalet Bakanlığı müfettişleri tarafından yapılan soruşturmada “DİSİPLİN CEZASI TAYİNİ” verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Daha sonra, dosyanın verildiği savcı Kemal Ayhan, 26.6.1995 tarihinde evinde ölü bulunmuştur. Uğur Mumcu dosyası gibi tüm toplumun ve hukuk camiasının dikkatle izlediği bir soruşturmayı yürüten savcının ölümünde; ölüm sebebini tıbben ve hukuken tam, tartışmasız ve şaibesiz olarak ortaya koyacak olan otopsinin yapılmamış olmasını, yetkililerin bağışlanamaz bir kusuru olarak gördüğümü belirtmek istiyorum. Bu konuda kamuoyu vicdanı da tatmin olmamıştır. Kusurlular hakkında talepte bulunma hakkımı saklı tutuyorum.

Savcı Kemal Ayhan'ın ölümünden sonra soruşturmanın hangi aşamada olduğunu da bilmiyoruz. Uğur Mumcu Cinayeti dosyasının, savcı Kemal Ayhan'ın ölümünden sonra DGM savcılarının hangisine, hangi tarihte verildiğinin tarafıma en kısa zamanda bildirilmesini saygılarımla dilerim.

Ş. Güldal MUMCU

26 Eylül

22 Eylül'de verdiğimiz dilekçeye, 26 Eylül'de soruşturma ile görevlendirilen yeni savcı Tevfik Hancılar bizzat cevap verdi. Dava ile hangi savcının ilgilendiğini öğrenmiştim. Ama kolayca tahmin edilebileceği gibi Ayhan'ın cesedine otopsi konusunda o günden bu yana hiç kimseden hiçbir açıklama gelmeyecekti.

Hatta verdiğimiz dilekçeye, Kemal Ayhan'ın eşinin kızdığını gazetelerde okudum. Otopsi talebinin, kural olarak ölenin yakınlarından veya görevli savcıdan gelmesi gerektiğini ben de biliyordum. Ama her

ikisi de böyle bir talepte bulunmamıştı. Ölen Savcı ise öldürülen Uğur Mumcu davasını soruşturmakla görevli idi. Ben de Uğur Mumcu'nun eşiydim. Ama insanlar "ona ne" diyebiliyorlardı.

Nisan sonunda bir gün çiçekçiye gittim, kırmızı kadife güller aldım. Uğur'un mezarına gittik; gülleri mezarın çevresine diktirdim.

12 Ekim

Faili Meçhul Cinayetleri Komisyonu'nun raporu yayınlandıktan sonra Sadık Avundukluoğlu ile komisyon raportör/danışmanı hukukçu Akman Akyürek eve geldiler. Sohbet ettik; komisyonun çalışmaları sırasında ciddi bir takım güçlüklerle karşılaştıklarını anlattılar. Avundukluoğlu gençliğinde yaşanan terör olayları sırasında avukatlık yaparken tanık olduğu birçok olayda; bu kadar silahın nerden geldiğini hep merak ettiğini anlattı.

Çalışırken engellendiler; bir daha da seçilemediler.

Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu başkanı avukat Mehmet Sadık Avundukluoğlu 19'uncu dönemde (6 Kasım 1991 - 24 Aralık 1995) Doğru Yol Partisi – DYP Kırıkkale milletvekili olarak meclise girmişti. Avundukluoğlu bundan sonra bir daha seçilemedi; çünkü aday bile gösterilmemişti. Dönemin Başbakanı Tansu Çiller, aynı zamanda DYP Genel Başkanı'ydı.

CHP Milletvekili Mustafa Yılmaz ile RP milletvekili Hüsamettin Korkutata da komisyonun en çalışkan üyeleri idi. Her ikisi de bir daha seçilmedi.

Gerçi DYP'li Melih Pabuççuoğlu, RP'li Osman Seyfi de bir daha seçilmedi. Ama bu iki ismin komisyonun çalışmalarını içtenlikle desteklediklerini, dolayısıyla Uğur'un katillerinin bulunmasına içtenlikle çalıştıklarını söylemek pek mümkün değildi. Onlar için, tam tersi söz konusuydu.

Buna karşılık, Pabuççuoğlu ve Seyfi ile birlikte komisyon çalışmalarını ve hele raporun genel kurula inmesini engellemek için cansipereane gayret gösteren İsmail Köse ve Nevzat Ercan, bu çabalarının

değerlendirilmediğini gerçekten söyleyemezler. Çünkü ikisi de en az iki, üç dönem daha seçildiler.

Ama 11 kişiden oluşan komisyonun 5 üyesinin, yani neredeyse yarısının daha ilk seçimde elenmiş olduğu da bir gerçek.

Öte yandan... O dönemde de değinilmişti ama, 2008 sonunda ve 2009 başında Komisyon Başkanı Sadık Avundukluoğlu, üyelerden Hüsamettin Korkutata, Mustafa Yılmaz, sorular üzerine aynı konuya yeniden değindiler. Ocak ayında gazetelere yaptığı açıklamalarda Avundukluoğlu, engelleyenlerden birinin o dönemin İçişleri Bakanı Nahit Menteşe olduğunu belirterek:

“Ayhan Aydın adlı biri dürbünü almış, Mumcu’nun kurban gittiği sokakta yaşananları tek tek çekmiş. İfadesini gördüm, Komisyona çağırdım. Polis ‘Biz ifadesini aldık bıraktık.’ dedi. Dönemin İçişleri Bakanı Menteşe’yi aradım. Durumu anlattım. Bana ‘Ne yapacaksın... Karıştırma bu işleri!..’ dedi” diyordu.

Hüsamettin Korkutata ise, Yekta Güngör Özden’le başsağlığı ziyaretine geldiğinde “Bizi bir ağabey olarak kabul edin” diyen Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş’in “Bunlar bizimle uğraşmasın” dediğini ve Meclis Başkanı Hüsamettin Cindoruk’la birlikte komisyon çalışmalarını engellediklerini söyledi.

Malatya Milletvekili Mustafa Yılmaz da DGM Başsavcısı Nusret Demiral’ın, Emniyet Genel Müdürlüğü’ne yazı yazarak komisyona bilgi ve belge verilmesine engel olduğunu söylüyordu. Engellemeler başarılı oldu. Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu Raporu’nun TBMM Genel Kurulu’nda görüşülmesi mümkün olmadı.

Silah ruhsatı:

Uğur’un bir silahı vardı. Ruhsatının süresi dolmuştu. Daha da önemlisi, ruhsatın artık benim üstüme olması gerekiyordu, aksi taktirde evde yasadışı silah bulundurmuş olacaktık. Gerekli başvuruyu yapmak için Emniyet’e gittim. Görevli memura dilekçeye ne yazılması gerektiğini sorunca “«ruhsat sahibi eşim vefat ettiği için...» yazın” dedi. Ben “... suikast sonucu öldürüldüğü için” diye yazmak isteyince

memur itiraz etti. Sonunda benim istediğim oldu, ama dilekçeye “sui-kast sonucu öldürüldüğü için” ifadesini koyuncaya kadar epeyce uğ-raştım. Bir komiserin, bir gerçeğin dilekçeye geçirilmesine neden bu kadar direndiğini anlayamadım.

Ocak

Uğur Mumcu davasında tanık olarak ifade veren Ayhan Aydın, Çetin Emeç suikastinin İslami Hareket Örgütü mensubu olduğu ileri sürülen kimi sanıkların teşhis etmişti. Ancak bu sanıkların Mumcu öldürüldüğü sırada tutuklu olduğu iddia edildi. Hatta bunun üzerine DGM Askeri Savcısı Ülkü Coşkun, tanık Ayhan Aydın hakkında İslami Hareket Örgütü'ne iftiradan(!) dava açmıştı. (EK:4)

Bir Devlet Güvenlik Mahkemesi savcısının, İslami Hareket Örgütü'ne iftiradan dava açması çok ilginçti. İlginç olan diğer bir noktaysa, Uğur'un Muammer Aksoy'un öldürülmesinden sonra yazdığı bir yazısında İslami Hareket Örgütü'nü sorgulamasıydı.

"(...) Devletin görevi, bu gibi cinayetlerin kanutlarını bulmak değil midir? Devlet, İslami hareket adına, uçlarına susturucu takılmış silahlarla cinayet işleyen çetelere karşı bu kadar çaresiz midir? Yoksa devlet dediğimiz şu büyük aygıtta takılan başka susturucular var da biz mi bu susturucuları bilemiyoruz?!" (EK: 5)

Öte yandan bu sırada aynı sanıkların yakalanma tarihlerinin farklı belge ve tutanaklarda farklı biçimde yer aldığı anlaşılmıştı. Savcı Coşkun ise, bunun beşeri hata olduğu gerekçesiyle "yapılmamış" sayılmasına karar verdi. O sırada Adalet Bakanı olan Mehmet Ağar da televizyonda yaptığı açıklamada "Bu farklılığın sehven yapılmış bir hata" olduğunu söyledi.

Oysa yakalama müzekkeresinin metni içinde 26 Ocak'ta tutuklandıkları yazılı iken, metnin altında tutanağın düzenlenme tarihi olarak 23 Ocak yazılmıştı. Ayhan Aydın'ın teşhis ettiği sanıkların o sıra-

da tutuklu oldukları savı da 23 Ocak şeklindeki bu düzenleme tarihine dayandırılmıştı.

Bu gelişmeler üzerine konuyu konuşmak için Ağar’dan bir görüşme talep ettim. O da eve gelebileceğini söyledi. Tek başıma görüşmek istemediğim için, avukatım Emin Değer’e haber verdim. O da geldi.

Önce ben konuştum:

“Televizyonda bu tahrifat konusundaki açıklamanızda sehven (dalgınlıkla) yapılmış olduğunu söylediniz. Bunu nasıl izah ediyorsunuz? Böyle bir şey nasıl sehven olabilir?”

Sonra Emin Bey söze girdi. Elinde tahrif edilmiş tutanağın örneği, fotokopisi de vardı:

“İşte belgeler... Bunca yıllık avukatım, tutanakların nasıl hazırlandığını bilirim. Bu açık bir tahrifattır. Sehven yapılması mümkün değildir.”

Elindeki belgeyi Ağar’a göstererek, “Sehven olabilmesi için, üstü çizilen kısmın yanında ilgililerin parafının olması gerekirdi.”

Ağar belgelere baktı. İlk defa görüyormuş gibi, “Evet, buralarda bir şeyler olduğu görülüyor” dedi.

“Karşımıza sürekli engeller çıkıyor. Bir duvar örülüyor sanki” dedim.

Emin Bey’le belgeler konusunda konuşurken, bu sözüm üzerine, şöyle bir durdu; hafifçe bana döndü ve,

“Evet, Güldal bir duvar örülüyor” dedi.

“O zaman bir tuğla çekin, duvar yıkılsın.”

“Çekemem.”

“Tuğlayı çekin, kenara çekilin.”

“Yapamam. Onu da yapamam” dedi.

“Soruşturma için yeni bir ekip kurulmasını sağlayabilirsiniz belki” dedim.

“Kusura bakma Güldal, yapamam!!..” dedi.

Ülkü Coşkun'un "Bu işi devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse çözülr" sözlerini hatırlatınca:

"Aptal bunlar... Böyle şeyler söylenir mi..." diye karşılık verdi.

"O zaman, başkaları çeker, altında kalırsınız" dedim. "Ona kimse-nin gücü yetmez" gibi müstehzi bir ifadeyle gülümsedi.

Akşamın bir saatinde Ağar'ı uğurladıktan sonra Emin Bey'le şaşkınlıkla bakıştık. Görüşmeyi not etmek istediğini söyledi. "Tabii..." dedim.

Mayıs

"Köşedeki caminin adı «Ti cami» olsun!!.."

Galiba Kurban Bayramı'ydı. Galatasaray Üniversitesi'nde okuyan Özgür tatil vesilesiyle Ankara'ya gelmişti.

Hep birlikte bayram kahvaltısı yapıyorduk. Bir ara ben içeri geçmiştim. O sırada kapı ısrarla çalınmış. Çocuklar "Kim o?" diye sorduklarında, muhakkak bayramımı kutlayarak benimle görüşmek istediğini belirten birisi, ısrarla eve gelmek istemiş.

Çocuklar kapıyı açmamış. Ben tekrar salona geçince olayı anlattılar. O sırada kapı tekrar çalındı. Kim olduğunu sorunca, aynı ısrarlı tavırla,

"Çocuklarımla birlikte geldim. Sizinle görüşmek istiyorum. Üç dakikanızı alacağım. Ayakta, çok kısa bir şey söylemek istiyorum" dedi.

Bayram için o aralar çok ziyarete gelen olmuştu. Hem taziye, hem bayram kutlaması yapıyorlardı. Biraz tedirgin olmakla birlikte, "Bakalım kimmiş?" dedim. Açtık sokak kapısını.

Merdivenlerden inerken izliyordum. Biri kız biri erkek üç dört yaşlarında iki çocuğun ellerinden tutmuş bir adam bizim kapının önüne geldi. Sakallı, benim boyumda, biraz ince, lacivert bir ceket ve gri bir pantolon, ceket özensiz, pantolon ütüsüz, hafif eskimiş... Böyle bir kılık. Çocukları da yeğenlerim diye tanıtacaktı, konuşma sırasında...

Çok telaşlı ve hızlı, adeta nefes almaksızın konuşarak;

“ Fazla zamanınızı almayacağım. Lütfen bana üç dakikanızı ayırın” dedi.

“Buyurun” dedim.

Kapının eşiğinde kendisinin ve çocukların ayakkabılarını çıkarttı. İçeri girdi. Salona geldik. Çocuklar birer koltuğa hemen kuruldular.

“Siz de oturun” dedim.

“Ben oturmayacağım. Ayakta... Fazla vaktinizi almayacağım” dedi.

Çocuklara ve kendisine şeker ikram ettim. Şekeri alıp almadığını hatırlamıyorum, ama çocuklar almıştı.

“Evet buyurun” dedim.

Salonun ortasında karşılıklı ayakta duruyoruz. Özgür’le Özge salon kapısının önünde bizi izliyorlar.

Hızlı bir şekilde, birbiri ardına adeta nefes almadan konuşmaya başladı. Biraz aksanlı.

“Suikast olduğunda ben Tahran Caddesi’nden geçiyordum. Uğur Beyi, daha önce televizyonda Oğuzhan Asiltürk’le birlikte katıldığı programda izlemiştim. Ben görüş olarak Uğur Beye karşıyım.”

Uğur’la Asiltürk’ün tartışmasında Asiltürk’e daha yakın durduğunu söyledi. Söylemi, hali tavrı ve görünüşüyle sanki bana dinci bir adam izlenimi vermek istiyordu.

“Peki” dedim, “Bütün bunları bana niye anlatıyorsunuz?”

Yine aynı hızla konuşarak bir sürü şey söyledi.

“Nasıl biri olduğumu anlatmak istiyorum.” Ve gözümün içine bakarak,

“Biliyor musunuz. Ben adam öldürdüm” dedi...

Ben de onun gözlerinin içine baktım;

“Herhalde isteyerek öldürmemişsinizdir” dedim, “Hangi yılda oldu? Hapse girdiniz mi?” diye devam ettim soğuk bir sesle.

“1975 yılında... Evet hapse de girdim...”

“Nasıl çıktınız o zaman?”

“Deli raporu alındı benim için...” Doğrusu biraz şaşırmıştım. O devam etti.

“Ben elektrik mühendisliği okudum... Bu işlere girdiğim için ailem bana kızıyor; deli muamelesi yapıyorlar...”

“E raporunuz varmış zaten!.. Peki benden bir şey isteyeceğinizi söylediniz. Sizi dinliyorum, ne istiyorsunuz” dedim.

“Sokaktaki caminin adının *ti camii* olarak değiştirilmesi gerekir. Bunu sizin sağlamanızı istiyorum.”

Salonda karşılıklı ayakta duruyoruz. Yüzüne baktım,

“Yanlış yere gelmişsiniz. Burası camilere isim veren veya isimlerini değiştiren bir yer değil. Benim yapacağım bir şey yok. Bunun için size yardımcı olamam.”

Daha sonra, artık çıkması gerektiğini hissettirecek şekilde kapıya doğru yürüdüm. O da benimle birlikte yürüdü. Özgür’le Özge kapıdan çekildi. Salondan çıktık. Adam durdu, bana döndü. Sesi düzelmişti. Son derece normal, son derece düzgün bir Türkçeyle, “Olayın failini bulsak, sizin için yeterli olur mu?”

“Ben gerçeği istiyorum” dedim.

“Olayı yapanı bulsak, sonra etrafından da birkaç kişi bulunsa yeterli mi? Çünkü siz ne isterseniz o olacak...”

Ben yine:

“Ben gerçeği istiyorum” dedim.

Adam bunun üzerine; “Haa, anladım. Siz hepsini istiyorsunuz” dedi. Üçüncü kez yineledim:

“Ben gerçeği istiyorum.”

“Siz hepsini istiyorsunuz. O zaman üç tane gül alacağım. Birini Başbakanlığa, birini Çeçenistan’a, birini de Uğur Bey’in öldürüldüğü yere koyacağım” dedi.

Kapıyı açtım. Adam çıktı çocuklarla birlikte. Arkasını bana döndü. Eşiğe oturdu. Kendi ayakkabısını giydi. Çocukların ayakkabısını giy-

dirdi. Bu sırada ben sordum:

“Şimdi ne iş yapıyorsunuz?..”

“Alavere, dalavere...” diye cevap verdi.

“İyi o zaman, hadi size güle güle...”

Merdivenlerden çıkarlarken kapıyı kapattık. Bu arada Özgür, tedirgin olduğunu, salon kapısında bizi dinlerken, ekmek bıçağını arkasından saklayarak beklediğini söyledi.

Kapıyı kapatmamızdan sonra birkaç dakika geçmemiştik ki, apartman içinden bağırımlar duyduk.

“Olayların hepsi açığa çıksın!.. Bütün gerçekler açığa çıksın!.. Artık yeter!.. Buraya gerçek adımı da yazıyorum. **Gerçek adım Mahmut Yıldırım**. Buraya yazıyorum. Gerçekler açığa çıksın!..”

Ne oluyor diye kapıya çıktık. Bağırın, bize gelen adamdı. Sonra apartman kapısından çıkıp gitti.

Merak etmiştik, yukarı çıktık. Taziyeye gelenler için koyduğumuz masa ve defter hâlâ duruyordu. “Buraya yazıyorum” dediği için merakla deftere baktık; hakikaten söylediklerini yazmıştı. Defteri yerine koyup eve geçtik.

Ertesi sabah “Defteri alıp saklamam gerekir” diye düşünerek çıkıp baktım; ama artık defter yoktu... Bittikçe yerine yenisini koyardık. Çünkü taziye defterinin ortadan kalkacağı, kaybolacağı hiç aklımıza gelmemişti. O güne kadar hiçbir defter kaybolmamıştı. Ama bu defa öyle olmadı.

Bayram tatili bitti. Aradan üç dört gün geçti. Bir sabah, komşumla evde sabah kahvesi içerken kapı çalındı. Gözetleme deliğinden baktım. Uzunca boylu, yapılı, deve tüyü rengi bir palto giyinmiş bir adam duruyordu. Kapıyı açtım.

“Buyurun, ne istiyorsunuz?” dedim.

“Beni tanımadınız mı?” dedi. Dikkatle baktım. Hayır tanıyamamıştım.

“Gözlerime bakarsanız, hatırlarsınız” dedi. “Geçen gün çocuklarla

size gelen bendim.”

Gözleri benziyordu, ama tipi tam olarak benzemiyordu. Sanki daha iriydi.

“Evet, ne istiyorsunuz?” dedim. O anda elinde boş bir jelatin tuttuğunu gördüm.

“O gün size söylediğim gibi, gülleri koymaya başladım. İlkini, Uğur Beyin öldürüldüğü yere koydum. Bu da jelatini!...

“Evet?!...” dedim

“Efendim bundan sonra sizi hiç kimse rahatsız etmeyecek. Ben de şimdi radyomun başına, talimat almaya gidiyorum.”

Merdivenden yukarı çıkmaya başladığında,

“Eh, hadi yolunuz açık olsun...” dedim ve kapıyı kapattım. Bu arada komşum da içeride oturuyordu.

“Kimmiş?” diye sordu.

“Benimle sinir savaşı yapıyorlar” dedim. Gerçekten de hem sinir savaşı yapıyorlardı, hem de bir sürü sembolle ya bana doğru yerleri işaret ediyorlardı ya da yönlendiriyorlardı. Zihnimin arka planında bu sorular dönüp durmaya başladı.

Meçhul ziyaretçim, çiçeklerden birini Çeçenistan’a bırakacağını söylemişti. Yıllar sonra, Çeçen direnişçiler feribot kaçırmışlar; MİT’in kayıtlı adamı oldukları ileri sürülmüş; kısa süre sonra da kendileri hapisneden, hastaneden, kaçarak, kaçırılarak, tahliye edilerek serbest kalmışlardı.

23 Temmuz

Askeri Yüksek İdari Mahkemesine, savcı Ülkü Coşkun’a verilen disiplin cezası tayininin uygulanması istemiyle dava açtık. Bu açtığımız dava pek açılan türden bir dava değildi. Çünkü genelde verilen cezaların kaldırılması için mahkemeye başvurulur. Oysa biz tayin olunan bu cezanın uygulanmasını istiyorduk.

Sonbahar

1996'nın sonbaharında Uğur'un çok istediği bir şeyi daha gerçekleştirdim. Uğur'un İstanbul'da bir ev sahibi olma düşü vardı. Bunun için bir kooperatife girmiştik. Fakat bitecek gibi görünmüyordu. Özgür de geçen sene İstanbul Galatasaray Üniversitesi'ni kazanınca, İstanbul'da bir ev hayalimizin önü açılmıştı. İstanbul'da bir evimiz oldu.

3 Kasım günü, Kuşadası'ndan yola çıkan ve İstanbul eski Emniyet Müdürü Yardımcısı, Kemalettin Eröge Polis Okulu Müdürü Hüseyin Kocadağ'ın kullandığı Mercedes marka otomobil, Balıkesir'in Susurluk ilçesini geçtikten sonra, yolun solundaki benzin istasyonundan çıkan Hasan Gökçe yönetimindeki kamyonla çarpıştı. Kazada Mercedes'te bulunan Hüseyin Kocadağ, üzerinde Mehmet Özbay sahte kimliği bulunan Abdullah Çatlı, Melahat Özbay sahte kimlikli manken Gonca Us ölürken, DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak yaralı olarak kurtuldu. Otomobilde çok sayıda susturucu ve silah bulundu.

Bu kaza tüm Türkiye'yi ayağa kaldırdı. Polis-mafya-aşiret ilişkileri ortaya çıkmıştı. Bir "çete"den söz edilmeye başlandı. Buna göre "devlet içinde çete oluşturulmuştu ve söz konusu kişiler bu çeteye mensup"tu. Olayın aydınlatılması için geniş bir toplumsal muhalefet oluştu. "Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" adı verilen eylemler gerçekleştirildi. Konu yargıya taşındı. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde konuyu araştırmak için bir komisyon kurulması kararlaştırıldı. Ancak "Susurluk çetesi" olarak tanımlanan oluşumun amacı ve boyutları hakkındaki tartışmalar bitmedi.

Uğur'un Çatlı'nın kim olduğunu sorguladığı bir yazısını anımsadım. (EK: 6)

14-31 Ocak

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 Ocak 1997 günlü toplantısında “Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu” kurulmasına karar verildi; Komisyon 31 Ocak günü çalışmaya başladı.

3 Şubat – 14 Mart

Komisyon üyeleri 3 Şubat’ta bana bir nezaket ziyaretinde bulundular.

Öte yandan davanın savcısı Tevfik Hancılar emekliye ayrılmış, yerine 4 Şubat’ta Ankara Cumhuriyet Savcılarından Hamza Keleş getirilmişti.

5 Şubat’ta Komisyon beni davet ederek bilgi aldı.

14 Mart’ta sabah 09:30’da da Savcı Keleş bilgime başvurmak üzere beni çağırdı. Ne sorduysa cevapladım. (EK: 7)

17 Mart

Abdullah Argun ÇETİN diye biri...

Kurmuş olduğumuz Uğur Mumcu Araştırmacı Gazeteci Vakfı’nın, Atatürk Bulvarı 125 numarada bulunduğu dönem... Öğleden sonra... Sekreter, Yayın Yönetmeni Ali Tartanoğlu’nun odasına geliyor. Ürkünçlü.

“Ali Bey tuhaf bir adam geldi. TBMM Komisyonuna da ifade verenlerdenmiş. Bir yetkiliyle görüşmek istiyor. Ama ben korktum. İsterseniz, bir şekilde gönderelim gitsin...”

“Niye korktun ki? Nesi var? Nesi tuhaf?”

“Vallahi bilmiyorum... Üstü başı, hali tavrı... O da ürkek, o da tedirgin...”

“Olsun... Getir bakalım. Bak kaç kişiyiz. Korkacak bir şey yok...”

Sekreter çıkıyor. Biraz sonra sözünü ettiği konukla birlikte tekrar geliyor. Boyu 1.70'in üzerinde, esmer, yeşil gözlü. Üstünde parkaya benzer bir kaban, başında beyzbol şapkası var. Siperliğini gözlerinin üstüne kadar indirmiş. Kirli sakallı. Kabanın göğüs cebinde koyu siyah bir güneş gözlüğü... Yorgun ve uykusuz görünüyor.

Tartanoğlu soruyor:

“Buyurun?..”

Sıkıntıyla çevresine bakınıyor. Odada başkaları da var.

“Daha sakın bir yer olsa...”

Tartanoğlu boş bir odaya götürüyor. Karşılıklı oturunca, konuk soruyor bu kez:

“Ben kimim biliyor musunuz?”

“Ne bileyim?... Polissiniz herhalde...”

Genç adam gülümsüyor. Konuşması düzgün, saygılı...

“Hayır. Ben sizin kontrgerilla dediklerinizdenim...”

Bu da ilginçtir, ama Tartanoğlu'na yetmemiştir cevap.

“Tamam da... Yine de siz kimsiniz? Niye geldiniz?”

Adının Abdullah Argun Çetin, Ankara Koleji mezunu ve Çorum eski senatörlerinden Osman Çetin'in oğlu olduğunu söylüyor. 35 yaşındaymış. Sigara kullanıyor. Ama sigarası yok. Ankara'da tanıdığı polisler sayesinde üç gündür otogarda yatıp kalkarak geçirdiği son üç günü hiç unutmayacağını söylüyor.

Başlangıçta daldan dala uçarak, bir sürü farklı konuya değinerek anlattıkları özetle şöyle:

Abdullah Çatlı aracılığıyla Fransız lejyonuna girmiş. Fransa'da, İtalya'da antiterör ve bomba eğitimi görmüş. Türkiye'deki "parmakla sayılacak kadar az" C-4 uzmanından biri imiş. İtalya'daki kurslarda kendilerine İtalyan Gladysu ev sahipliği yapmış. Bu kurslarda Kennedy suikastini de ders olarak okumuşlar. MANUKYAN, YUDA YÜRÜM, İstanbul Üniversitesi olaylarına tetikçi, bombacı, kışkırtıcı olarak katılmış; Susurluk Komisyonunu inandırıcı ve ciddi bulmadığını, bir sonuç çıkacağını sanmıyormuş:

"- Susurluk bir kaza değil. Biz ÇATLI'nın öldürüldüğüne inanıyoruz. Çünkü araçtaki ABS frenleri, dijital kısa dalga sinyallerle uzaktan kumanda ile kilitlenebilir. Zaten karşısına kamyon çıkmasaydı 100 metre ileride keskin bir viraj ve uçurum vardı. (...) Mehmet Ağar'ın siyasi hayatını belki bitirirler. Ama kimse onun kılına zarar veremez. Çünkü çok şey biliyor. (...) Devlet kademelerindeki ülkücüler mutlaka yoğun biçimde kullanılırlar. (...) Sizin kontrgerilla, gladyo dediğinize biz YUVA deriz. Bizim içinde bulunduğumuz uyuşturucu trafiğinin ele başları GRILLMAYER, ÇATLI VE AHMET CEM ERSEVER'di. Uyuşturucu ticaretinde önce PKK ile bir takım sorunlar vardı. Sonra uzlaşma sağlandı. Yoğun bir işbirliğine gidildi. Biz yoğun biçimde PKK ile işbirliği halindeydik. Onların olanaklarını, kanallarını kullanıyorduk. Mesela bizim uyuşturucular da onların et kamyonlarıyla giriyordu Avrupa'ya. Ayrıca, 38'inci koğuştan gelenler (PKK itirafçıları) da çok yoğun biçimde kullanılmaktadır. Uyuşturucudan kazanılan paranın en kolay aklanma yolu kumarhanelerdir. ÖMER LÜTFİ TOPAL'ın öldürülmesinin açıklaması budur. İşte narkotik olayı bu çerçevede çok büyüdü. ÇATLI bu işten kendisine çok pay ayırmaya başladı. Biz uyuşturucu işini, örgütü ve eylemleri finanse etmek için yapıyorduk. Ama sonradan, bu iş tamamen kişisel gelire dönüştü. Biz kullanılıyorduk. Üstelik en düşük payı alıyorduk. Milliyetçi duygularımız, inançlarımız kullanıldı. Örneğin, biz üstlendiğimiz iş bittikten sonra bir tür bahşış şeklinde alırız paramızı. Oysa Manukyan olayında para önceden verildi. Sonra öğrendik ki hedef Manukyan değil, koruması imiş ve biz yalnızca Özer Çiller'in çıkarı için bu işi yapmışız. Bu tür olaylarla özel çıkarlar için kullanıldığımızı anladık. (...) Yurtdışından bize sila-

hı GRILLMAYER sağlardı. (...) Yurtiçinde kullandığımız silahlar ise, işte o JİTEM'in kaybolan silahlarıydı. JİTEM, Eşref BİTLİS ve Ahmet Cem ERSEVER tarafından, Turgut ÖZAL'ın MİT'i sivilleştirme girişimine karşı bir tepki olarak kuruldu.

"Güneydoğu olayı artık asla bir terör olayı değildir. Tamamen bir çıkar çatışmasıdır. Bu nedenle de bitmez, bitirilemez. Çünkü biterse bu çıkarlar da sona erer. 95'ten itibaren bölgede korucular arasındaki bölge dışı, yani doğum yeri itibariyle OHAL bölgesi dışından olan insanların sayısı artmaya başladı. Şu anda bir ALAY boyutundalar. Adı da ŞAHİN ALAYI... Oysa Koruculuk Kanunu'na göre mutlaka bölge doğumlu olmaları gerekir. Bu sorun, insanlara Sedat Bucak'ın köylerinden ikâmet verilerek çözülüyor. Biz de dahil bütün bu insanları boş bırakamazsınız. Bir şekilde kullanmak zorundasınız. Güneydoğu, bu nedenle bitmez."

Konunun Uğur Mumcu cinayetine gelmesini bekleyen Ali sabrının taşıdığını ima edince, Çetin 1992 yılında Haydar Aliyev'e karşı Elçibey'i iktidara getirmek için girişilen başarısız darbe girişimi sırasında Azerbaycan'da bulunduğunu, 1992'nin Ekim-Kasım'ından itibaren antiterör ve bomba eğitimine başladıklarını, eğitime az sayıda Azeri'nin de katıldığını, ancak kendilerinden emir almayışlarının dikkatini çektiğini; yine eğitime katılanlar arasında Jack Kamhi'ye saldırı nedeniyle mahkum olan, Nizamı Alem Ocakları aracılığıyla Büyük Birlik Partisi'ne bağlı İBDA-C'ci üç kişinin de bulunduğunu söylemiş ve şöyle devam emişti:

"Bu insanlara doğrudan C-4 eğitimi verdik. Hem de fiilen bir Renault üzerinde... Oysa Azerbaycan'da Renault hemen hiç yoktur. Yani arabanın Azerbaycan'a girmesi de tartışmalıdır. Bana fünüye hazırlama emrini doğrudan ÇATLI verdi. Benim eğitim verdiklerim arasında, sonradan Kamhi olayının sanıkları olan üç kişinin de bulunduğunu biliyordu. Yani UĞUR MUMCU'NUN KATİLLERİNİ AZERBAYCAN'DA BEN EĞİTTİM. OLAYDA KULLANILAN FÜN-YEYİ BEN HAZIRLADIM. Kimin için, hangi olay için istendiğini bilmiyordum tabii. Zaten bu bize söylenmez. ... Ben Uğur Bey'in OTOP-Sİ RAPORUNU da gördüm. Rapor bana Gence'deki kampta gösterildi. «Bak nasıl temiz iş yapıyoruz» gibisinden övünmek istemiş olabilirler.

“Ekspertiz raporu kendi kendini çürütüyor. Yazarlar ya bilgisiz, ya da bilerek çarpıtıyorlar. Patlamayı sağlayacak mekanizma yok. Anahtarın Uğur Bey'in cebinden çıkması, tahrip olmuş olması tuhaf. Bu sistemler ekspertiz raporundaki gibi kurulmuşsa, kontak anahtarı çevrilmeden patlamaz. Bu yöntem, modası geçmiş, filmlerde kalmış bir yöntemdir. Otopsi raporundaki bilgilere göre patlamanın Uğur Bey koltuğa oturduktan sonra olması mümkün değil. Çünkü sağ ayak kopuk ve gövdenin orta kısmı, karın nahiyesi tahrip olmuş. Artı... Koltuk nerede?..

“Dolayısıyla bu patlamada mutlaka “CIVALI FÜNYE” kullanılmıştır. Cıva bir plakanın ortasına yerleştirilir. Plakanın bir ya da iki ucunda birden bombaya bağlı elektrik devresi vardır. Herhangi bir basınçla cıva bu uçlardan birine veya ikisine birden akınca devre tamamlanır, ateşleme gerçekleşir. Bunun için Uğur Bey'in arabaya ayağını koyması bile yeterlidir. Ekspertiz raporunda telden değil kablolardan, misinadan söz ediliyor. Onların da en uzununu 6 santim bile değil. Oysa arada 50 santim mesafe var.

“Siz olaydan sonra hep İslamcılar üzerinde durdunuz. Oysa Uğur Bey'in ölümüne sevinenler onlar değildi. O sırada benim çevremde bulunanlardan bir GRILLMAYER sevindi. Bir de adını vermek istemediğim birisinin «İyi ki öldü. Alacağımız vardı» dediğini anımsıyorum.”

“Peki neden öldürüldü?” sorusuna, Abdullah Argun Çetin şöyle bir yorumla karşılık veriyor:

“Zamanlama çok uygun. Bir kere o İran Azerbaycan'ı konusu vardı. İkincisi bizim uyuşturucu işi var. Üçüncüsü de Radyo Liberty konusu var. Uğur Bey bütün bu konularda ciddi şeyler yazıyordu. Radyonun başındaki ülkücü şahsı deşifre etmişti. Hele konunun uluslararası boyutunu yazsaydı bizim için çok tehlikeli olurdu. Düşünebiliyor musunuz!.. Bağımsız, egemen bir devlet var; biz gitmişiz orada darbe yapıyoruz. Bu olay zaten Türkiye'de siyasi karar mekanizmasındakiler arasında çıkan görüş ayrılıkları yüzünden başarıya ulaşamadı. Birileri bize «gidin darbe yapın» dedi; Demirel'se Aliyev'e haber verdi.

"Yani ülkücüler için Azerbaycan olayının özel bir anlamı var. Uğur Bey ise yavaş yavaş ciddi biçimde bu konunun üzerine gitmeye başlamıştı.

"Jak Kamhi olayı Uğur Mumcu Cinayetinin perdelemesidir. Uğur Mumcu Cinayeti tek başına orada dursaydı, o üç sanık tam anlamıyla yanacaktı. Oysa daha basit cezalarla kurtuldular. Bunların İBDA-C veya İslami Hareket üyesi olmaları bir şey değiştirmez. Çünkü nihayet tetikçidirler. Anımsarsanız, Kamhi olayında bir Lav silahı ele geçti. Lav silahı, C-4 gibi ordu malıdır. Öyle İBDA-C'nin elinde piyasadan alınmış olarak bulunması mümkün değil. Ve bu silah, bomba uzmanlarınca olay yerinde imha edildi. İmha edildi, çünkü üzerinde seri numarası vardır. Oysa böyle şeyler çok önemli delildir.

"Uğur Mumcu Cinayetinde, o tarihte, o saatlerde çevrede nöbette olan polisler yerlerinde miydi? Öyle idiyse, kendilerinden denetim imzası almaya normal bir ekip otosu mu geldi, yoksa minibüs mü geldi? Bunlar sorulmalıdır. Eğer minibüs ise, bu büyük olasılıkla kamuflej amaçlıdır. O sırada karşıdaki taksi durağında taksi var mıydı yok muydu? Bu da sorulmalıdır.

"C-4 öyle üç gün bırakılmaz. En çok 24 saat önceden bırakılmalıdır. Bu şekilde patlaması ise ancak cıvalı fünüye ile mümkündür. Başka türlü patlamaz. Çift patlamadan söz ediliyor. Bu imkansız. Her örgütün bir saldırı tekniği vardır. PKK, C-4 kullanmaz. C-4 devlet malıdır. Üreten bellidir. Çok pahalıdır. Uzman sayısı çok azdır. Fünüye önceden konur. C-4 kullanan bu kadar salak olmaz. Yani vites koluna, kontak anahtarına bağlı yapacak kadar...

"Bütün bunlarla bir isme ulaşmanız, bir şeyler çözmeniz çok zor. Ama en azından, örneğin şu ekspertiz raporunun yanlış olduğunu kanıtlarsanız, bu bile önemli bir adımdır."

Abdullah Argun Çetin, bize gelmeden önce Fikri Sağlar'la da görüştüğünü, hatta Komisyona onun aracılığıyla ifade verdiğini söylemiş.

Öğleden sonra 15:00 sularında başlayıp, akşam ortalık karardıktan sonra biten, üç saatten fazla sürmüş görüşmenin sonunda kapıdan

çıkmağ üzereyken de mahcup bir tavrıla “biraz para” istiyor. Ali, Uğur’un öldürölmesinde rolü olduğunu itiraf eden bir adamın bu rahathlığına sinirlenerek, “Nerede bulunduğünün, kimden para istediğinin farkında mısın?!!!..” deyince, pişman olmuş görünerek, “Lütfen bunu sölölenmemiş kabul edin” diye özür dilemiş.

Ali daha sonra Fikri Sağlar’ı vakfa davet ediyor, Ceyhan Mumcu ile birlikte görüşüyorlar. Çetin’in Sağlar’a sölöledikleri de aşaağı yukarı aynı şeyler. Ancak bazı noktalar Ali’nin dikkatini çekmiş. Örneğın, ona “Azerbaycan’da Çatlı ile uzun sohbetleri olduğünü, kendisine fünüye hazırlama talimatını onun verdiğini” sölölemişti; oysa Sağlar’a “Çatlı’nın orada olduğünü bilirdik, ama genellikle ortalarda pek görölmezdi” demiş. Ali’ye hiç sölölemediğı bir şeyi ise Sağlar’a sölölemiş: Cinayetden önce bir günlüğüne Türkiye’ye gelmiş. Kendisine olay yeri, çevresi, Mumcu’nun aracı gösterilmiş. Polis kulübelerini, taksi durağınını görölünce “Olmaz bu iş. Yapamazsınız. Ne yapacaksınız bu taksi durağınını, bu polis kulübelerini?..” diye itiraz etmiş. “Merak etme biz hallederiz” demişler.

Ali Tartanoğlu bütün bu olanları, Çetin gider gitmez hemen bilgi-sayarında not etmiş. Ertesi günü oturduk değeriendirdik. Ne yapabileceğimizi tartıştık. Ali, bir dilekçe ekinde bu notları Cumhuriyet Savcılığın’a vermemizi önerdi. O sırada böyle, cinayet hakkında bilgisi olduğünü veya bizzat yaptığını ileri süren çeşitli kimselerin yazılı başvuruları ulaşuyordu bize. Bunları da birleştirip Beyhan Gürson, Ceyhan Mumcu ve benim imzama hazırladığımız dilekçeyi Cumhuriyet Savcısın Hamza Keleş’e verdik.

Abdullah Argun Çetin daha önce de gazeteci Evren Değeri’le görüşmüşti. Sadece Uğur Mumcu cinayeti üzerinde odaklanmışlar ve bombanın kendisi ve patlama düzeneğini tartışmışlardı. Çetin esas olarak cıvalı fünüye üzerinde duruyor, ısrarla uzaktan kumanda kullanılmış olamayacağını savunuyor; öte yandan da vites koluna bağlanmış bir misinin vitesin kullanılmasıyla patlamayı gerçekleştirmiş olabileceğı görüşüne de karşı çıkıyordu.. Ama aracın altında açılan çukurdan, aracın tavanının havaya uçmasından, cesedin hasar göröl bölölmlerinden ve gövdenin metrelerce havaya uçup, yandaki demir parmaklıkları aşarak arkadaki parka düşmesinden, ceset parçalarının

çevredeki apartmanların duvarlarına yapışmasından söz edilince, bu defa, önceki tek bir patlama iddiasını geri alıp birden fazla patlama olabileceğini kabul ediyor ve kafası karışıp dehşete düşerek:

“Eğer öyleyse bu işin sistemi değişir. Her şey değişir” diyordu.

Evren Değer:

“Nasıl yani? SAVAMA sistemi mi değişir? Değişirse ne olur?. Ne demektir değişmesi” diye sorunca,

“Değişir. SAVAMA sistemi değişir, bu iş Batı’ya kayar. Zaten bu iş, öyle sıradan terör örgütünün işine benzemiyor. Hepsinin bu olaylarda kendisine özgü bir tekniği vardır. Bu hiçbirine benzemiyor. Korktum. Ben bu işe daha fazla bulaşmayayım” diye cevap veriyordu.

25 Mart

Yine Hamza Keleş’in daveti

Hamza Keleş, birkaç gün sonra Beyhan Abla ve Ceyhan Ağabey ile birlikte beni yeniden çağırdı. Bazı sorular sorup not aldı. Sanıyorum kafasına takılan bazı noktaları aydınlatmaya çalıştı.

Nisan

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Daireler Kurulu’na açtığımız davanın sonunda, Ülkü Coşkun’a disiplin cezası uygulanması talebimiz ret edildi. Milli Savunma Bakanlığı’nın dosyayı işlemekten kaldırma kararının tümü davacılara, yani bizlere devlet sırrı gerekçesiyle verilmedi. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Daireler Kurulu kararında yayınlanan Milli Savunma Bakanlığı’nın savunma özeti ilginçti:

“(…) Hak. Yb. Ülkü COŞKUN’a ceza verilip verilmemesinin davacının yararını ihlal ettiğinden sözedilemeyeceği, adı geçene ceza verilmesinin veya verilmemesinin Uğur MUMCU suikastı ile ilgili soruşturmayı şöyle ya da böyle etkilemeyeceği, davacıya bazı belgelerin 1602 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin buyrultucu hükmü uyarınca verilmediği, değinilen maddenin 3 üncü fıkrasında: istenilen bilgi ve belgelerin Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğine ve yüksek menfaat-

lerine veya Türkiye Cumhuriyetinin güvenliği ve yüksek menfaatleri ile birlikte yabancı devletlere de ilişkin ise, Başbakan, Genelkurmay Başkanı veya ilgili Bakan gerekçesini bildirmek suretiyle, söz konusu bilgi ve belgeleri vermeyebileceklerinin açıklandığı, maddenin 4 üncü fıkrasının; görevli daire veya kurul ya da savcılar tarafından getirilen veya gönderilen gizli her türlü belge ve dosyaların taraf ve vekillerine incelenmeyeceğinin hüküm altına alındığı, bu nedenle idarece gizlilik derecesi verilerek mahkemeye gönderilen her türlü belge veya dosyanın taraf vekillerine incelenmesi yasal olanak bulunmadığı, gizli belge veya dosya gönderilmesinin salt bu davaya özgülendirilemeyeceği, diğer bazı davalarda da bu tip uygulamanın yapılabildiği, gizli gizlilik derecesi ile gönderilen dosya kapsamındaki belgelerin tamamının Milli Savunma Bakanlığına ait olmadığı, Adalet Bakanlığına, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına, Emniyet Genel Müdürlüğüne ve Ankara Emniyet Müdürlüğüne ait gizli, kişiye özel, gizli ve kişiye özel gizlilik dereceli belgelerin dosyada yer aldığı, bu belgelerin tamamının Uğur MUMCU suikastını aydınlatmaya yönelik olduğu, Milli Savunma Bakanlığının diğer birimlerin belgelerindeki gizlilik kayıtlarını kaldırma yetkisinin bulunmadığı, kaldı ki bu belgelerin bir kısmının suikastla ilgili hazırlık soruşturmasına ait bulunduğu, Uğur Mumcu'nun öldürülmesi olgusunun aydınlatılmasının davacının olduğu kadar kamuoyunun da bir beklentisi olduğu, işlemin hukuka uygun bulunduğu savunularak, davanın reddine karar verilmesi istenmiştir.(...)”³

4 Haziran

Komisyon Raporunu tamamladı

Türkiye Büyük Millet Meclisi Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu çalışmalarını tamamladı, hazırladığı raporu, genel kurulda görüşülmek üzere Meclis Başkanlığına sundu.

³ Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Daireler Kurulu, GENSEK NO: 1997/1357, E:1997/16, K: 1997/19, K.T.:03.04.1997

12 Haziran

Komisyonu teŖekkür mektubu

Ceyhan Mumcu ve Beyhan Gürson’la birlikte 12 Haziran’da TBMM Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu’nu ziyaret edip, gösterdikleri ilgi ve titiz çalışmaları dolayısıyla bir teŖekkür mektubu sunduk.

Bir süre sonra Ceyhan Ağabey telefon etti.

“ Güldal, TBMM komisyonu da raporunu tamamladı. Biz artık üstümüze düşeni yapmış olduk. Daha yapacak bir şey kalmadı” dedi.

“Ceyhan Ağabey sen ne diyorsun!.. Olay asıl şimdi başlıyor.”

“İyi de, daha ne yapabiliriz ki...”

“Onu bilemem, zaman gösterecek. Ama olay asıl şimdi başlıyor. Bitti diye bir kenara çekilip oturamayız.”

13 Haziran

Meclis Başkanını ziyaret

Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu raporunu TBMM Başkanlığı’na sunmuştu. Bu tür raporların Mecliste görüşölüp kabul edilmesinden sonra Meclis Başkanı’nın imzalayacağı bir yazıyla Başbakanlığa havale edilmesi gerektiğini biliyordum. Aksi takdirde rapor işleme konmuyordu.

Bu nedenle randevu istedim ve 13 Haziran’da o sırada Meclis Başkanı olan Hikmet Çetin’le görüştüm. Komisyon raporunun TBMM Genel Kurulu’nda kabul edildikten sonra Başbakanlığa havale etmeyi ihmal etmemesini rica ederek, aksi takdirde işlerlik kazanamayacağını hatırlattım. Çetin ilgileneceğini, merak etmememi, ne gerekiyorsa yapacağını söyledi. “Tabii ki raporu makamda bekletmem” dedi.

Temmuz

Komisyon raporu kabul edildi

Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu’nun Raporu TBMM Genel Kurulu’nda görüşölüp kabul edildi.

Balıkesir’de Uğur Mumcu adına itiraz

Balıkesir Belediye Meclisi üyeleri ANAP’lı Turgut Bilgehan, Refah Parti’li Mürşit Gürçay ve DYP’li Haydar Altıntaş, Uğur Mumcu adı verilmiş bir kavşağın adının “Eşref Bitlis” olarak değiştirilmesi için önerge vermişlerdi. Ancak önerge gerekçesinde Uğur’un ne devlet-millet düşmanlığı kalıyordu, ne komünistliği, ne de yargılanmaktan ancak 1974 genel affıyla kurtulabildiği. Ceyhan Ağabey, bütün bu hakaretler dolayısıyla önerge sahipleri hakkında tazminat davası açtı. Mahkeme, Ocak 1998’de üç belediye meclisi üyesini tazminata mahkum etti; Yargıtay da bu karar aynı yılın sonunda onayladı.

Uğur, 12 Mart 1971 darbesinde hapis yatmıştı. Annesinin ve ablasının, o hapisteyken çocukluğuyla ilgili anlatıkları bir öyküyü anımsadım. Uğur’un annesi Nadire Hanım, çok güzel yemek pişirir ve tatlı yapardı. Uğur 12-13 yaşlarındayken, akşam yemeğinde konukların da olacağı bir gün, Nadire Hanım lokma dökmüş, öğleden sonra da dışarı çıkmış. Bu arada Uğur okuldan eve gelmiş, bakmış mutfakta bir tencere dolusu lokma tatlısı, mahalledeki bütün çocukları çağırmış bir güzel lokma ziyafeti vermiş. Akşam sofrası kurulmuş, yemekler yenmiş, sıra tatlıya gelmiş, Nadire Hanım tencerenin kapağını açmış ki, bir tek lokma dahi yok. Sormuş Uğur’a “Oğlum ne oldu, bu lokmalara?” Uğur cevap vermiş “Mahalledeki arkadaşlarla birlikte yedik.” Konuklar dahil başlamışlar gülmeye.

Uğur’un hapis yattığı dönemde, annesi kardeşleri bu öyküyü hatırlar hem güler, hem de hüzünlenirlermiş. Uğur böylesine diğergam, elindekini olmayanla gönül rahatlığıyla paylaşan bir insandı. Yetişkin yaşlarında da hep eşit paylaşımdan yana oldu. Hep yardım etti. Sadece dostlarına yakınlarına değil, başkalarına, tanımadıklarına da, haksızlığa uğrayan herkese... Genel olarak ilgilendiği üzerine gittiği konularda zaten herkesin, yani toplumun sorunlarıydı.

Ağustos

Başbakan Yılmaz’la görüştüm

Meclis Başkanı Çetin’le görüştüğümde sonra, Temmuz sonunda komisyon raporunun hemen işleme konması çerçevesinde o sırada Baş-

bakan olan Mesut Yılmaz ve Başbakan Yardımcısı Bülent Ecevit'ten de randevu istemiştim. Mesut Yılmaz, 13 Ağustos'a randevu verdi. Ama Ecevit'ten ses seda çıkmadı.

13 Ağustos Çarşamba günü öğleden sonra Yılmaz'ı makamında ziyaret ettim.

“Meclis Araştırma Komisyonu raporu size geldiğinde, raporun gereğinin yapılması için ilgili bakanlıklara göndermenizi rica ediyorum. Duyarlı olacağınıza eminim.”

“Soruşturma için ne gerekiyorsa yapacağım. Gerekli yerlere gönderilmesini sağlar, raporu takip ederim. Merak etmeyin. Raporu okuyacağım, sanıyorum pazartesi günü de gereğini yaparım.”

25 Ağustos

Mülkiye Müfettişleri bilgi aldı

Tatil için Ayvalık'a gitmiştim. 25 Ağustos'ta Ankara'dan İçişleri Bakanlığı'ndan aradılar. Mülkiye Müfettişleri, “Uğur korunma istememişti.” söylemleri üzerine İçişleri Bakanlığı'na verdiğimiz dilekçe konusunda görüşmek için davet ediyorlardı. Bunun için Ankara'ya döndüm. Mülkiye Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı Derya Kadioğlu ve Mülkiye Müfettişi İsa Parlak ile görüştüm. Uğur'un korunması, koruma isteyip istemediği konusundaki tartışmalarda ortaya atılan ‘koruma istemediği’ iddialarının doğru olmadığını ifade etmiştik bu dilekçede. Müfettişler görüşmede konunun ayrıntısı hakkında bilgi istediler.

Biz 1976'da evlenmiştik Uğur'la. 12 Eylül'e doğru hızla giderken olaylar yoğunlaşıyor, şiddet hızla tırmanıyordu. Savcı Doğan Öz'ün, Bedrettin Cömert'in, İstanbul Üniversitesi önünde 7 öğrencinin öldürüldüğü 1978 yılında hem kapının önünde sürekli bir bekçinin, hem de sürekli bizimle birlikte dolaşan bir yakın koruma vardı. Zamanın İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'nın talimatıyla tahsis edilmişlerdi.

O sırada şimdiki adı Exim Bank olan Devlet Yatırım Bankası'nda çalışıyordum. Özgür de henüz bir yaşlarındaydı. Her gün sabah onu Bahçelievler'de oturan kayınvalideme bırakıyor, her akşam da alıyor-

dum. Arabada giderken herhangi bir saldırı olursa Özgür'ü nasıl koruyacağımı, onu nasıl koltukların arkasından iyice yere yaklaştırıp, kendim nasıl üstüne kapanacağımı planlardım. Çünkü o dönemin suikast yöntemi, otomobilleri çapraz ateşe tutmaktı. Hatta bir gece eve gelirken, arabayla Bilir Sokak'ın Esat girişinden döndüğümüz sırada köşede duran bir adamın, elini yavaşça paltosunun iç cebine yönelttiğini gördük. Bir anda zaman ağır çekimli film karelerine dönüşüverdi. Bizim aklımıza o günün genel ve bizim özel koşullarımızda tabanca, silah gelmişti tabii. Ama adam bir paket Samsun sigarası çıkardı. Gülmeye başladık. Gülmek, gerilmiş sinirlerimizi sokak boyunca eve doğru ilerlerken, biraz rahatlattı.

Bütün bunlar bizi yormaya başlamıştı. Özellikle de o sırada çok küçük olan oğlumuz Özgür'ü düşünüyorduk. Bu koşullar yüzünden uzman olduğum Devlet Yatırım Bankasından, dolayısıyla memuriyetten istifa ederek ayrıldım. Çünkü çalışmaya devam etmem halinde hareketlerimizin zamanlaması çok belirli ve değiştirilemez oluyordu. Aynı saatte evden çıkmak, aynı saatte dönmek zorundaydık. Saldırganlar içinse bu durum biçilmiş kaftan oluyordu. Gerçi onların da yöntem değiştirebileceklerini, çapraz ateş yerine bombayı yeğleyebileceklerini yıllar sonra göreceğiz yaşıyacaktık ama, o dönemde Özgür'ü düşünerek bu kararı vermiştik.

Uğur'a yönelik tehditler Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra daha da arttı. Sokaklara bile açıkça bu tehditlerin yazıldığı söylenmişti. Gün Sazak cinayetinin soruşturmasını Dürüst Oktay adlı bir komiser vermişlerdi. Dürüst Oktay suikastin kimler tarafından yapıldığını hızla çözmeye başlayınca görevden alındı.

O yaz Kemal Türkler de öldürüldü.

Ve geldik 12 Eylül'e...

Askeri darbelerde darbelerin gerekçeleri ne olursa olsun, hep solcu aydınlar toplandığı için Uğur o sabah çok erken saatte küçük bir valiz hazırladı. Sokaktan askeri cipler geçiyordu. Ve kapı çaldı. Biz götürmeye geldiler, diye düşünürken; kapının önünde beliren bir asker Uğur'a bir mahkeme tebligatı verdi.

Kenan Evren'in o gün saat 13.00'te darbenin mahiyetini açıklaya-

cağı bir basın toplantısı yapacağı bildirilmişti. Tam onu dinlerken telefon çaldı. Arayan, o sırada yurtdışında bulunan Mümtaz Soysal'dı. Ne olup bittiğini öğrenmek istiyordu. Uğur'un içeri alındığını öğrenirse Türkiye'ye dönmeyecek, alınmamışsa dönecekmiş.

Terör, 12 Eylül darbesiyle bıçakla kesilmiş gibi durdu. Bu arada bizim koruma da geri çekildi. Darbeyle birlikte Komiser Dürüst Oktay gibi "dürüst" emniyetçilerin neden görevden alındığı, cinayetlerin faillerinin neden bulunmadığı da böylece, yani darbe ile birlikte terörün anında kesilmesiyle anlaşılmış oluyordu.

Uğur o dönemin ünlü Sıkıyönetim savcılarından Süleyman Takkeci'nin mafya ile olan ilişkilerini yazmaya başladıktan sonra yeniden koruma verildi. Birkaç yıl sonra bu koruma da geri çekildi.

Bahriye Üçok'un öldürülmesinden sonra, o zamanki Hassas Korumalar Şube Müdürü eve geldi. Uğur'a yönelebilecek bir suikastin olası yöntemlerini tararken, apartman kapısı kilitli olduğu ve diyafonla açıldığı, Uğur evde çalıştığı için giriş çıkış saatlerinin düzenli olmadığı, dolayısıyla geriye bir tek arabaya bomba konulması ihtimalinin kaldığını söyledi.

Oturduğumuz apartmanın karşı çaprazında Tunus Elçiliği vardı ve elçiliğin bir koruma kulübesi vardı. İki-kulübe arasında belli bir mesafe olması gerektiği için bizim evin kapısına bir kulübe kurulmasının mümkün olmadığı söylendi. Tunus Elçiliğini korumakla görevli polisler uyarılacak ve bizim apartmanı da kontrol edeceklerdi. Uğur'un evden çıkış saatleri belli olmadığı için; çağırılmalı yakın koruma verildi. Yani Uğur evden çıkıp herhangi bir konferansa veya başka bir yere giderken onlara daha önce telefon edecek, onlar gelecek ve gideceği yere koruma aracının takibiyle gidecekti.

Bu yöntemin uygulaması birçok sorun yarattı. Onun evden veya bulunduğu yerden çıktığı anda koruma ekibinin orada bulunmasını sağlamak mümkün olmuyor, Uğur, uzun süre onları beklemek zorunda kalıyordu. Bu ise hem can sıkıcı, hem de tehlikeliydi. Zamanında gelseler bile takipte aksaklıklar çıkıyor, gidilecek yere Uğur'dan daha sonra ulaşıyorlardı. Uğur da çağırılmaz oldu.

18 Eylül

Bu arada Ecevit'e randevu talebimi birkaç kere yinelemiştim, ama Ecevit'ten randevu almamız Mesut Yılmaz'dan almak kadar kolay olmadı. İlginç bir özel kalem müdürü vardı. Randevu talebimi Yılmaz'a da, Ecevit'e de aynı anda iletmiş ve önce Ecevit'in cevap vereceğini düşünmüştüm doğrusu. Yanılmışım.

Nihayet 18 Eylül öğleden sonrası için randevu verdi. O sırada Başbakan Yardımcısı idi. Onunla da makamında görüştük.

"Sayın Ecevit" dedim, "Bu ülkede kontrgerillayı telaffuz eden ilk siyasetçi sizsiniz. Şimdi de Başbakan Yardımcısısınız. Bizim size neyin ne olduğunu, ne olmadığını söylememiz gereksiz. Eşimin öldürülmesinin soruşturulabilmesi için sizden de yeniden destek ve gerekli girişimlerde bulunmanızı rica ediyorum."

"Ben Uğur Bey'i severdim" dedi, "Bana yapılan suikastı, ardındakileri araştırırken hep duvarlara çarptım. Eşiniz de, arı kovanına çomak sokmuştu."

Doğrusu ne diyeceğimi şaşırmıştım. Beklemediğimiz birinden hiç düşünmediğiniz bir sözle karşılaşınca bazen kalakalırsınız ya, sözün bittiği noktalardan biriydi bu da!!..

Ekim

Özgür'ü görmeye İstanbul'a gittim. Ekim ayıydı sanıyorum. Özgür'ün evinde, açık duran bir gazete sayfasında vesikalık bir fotoğraf dikkatimi çekti. Avurtları çökük, sakallı, gözleri yuvarlak. Ben bu yüzü bir yerden tanıyordum. Biraz daha dikkatlice baktım. Sonra kim olduğunu okudum. Özgür'ü çağırdım.

"Bu resimdeki kişiyi tanıyor musun?"

"Tanıdık geliyor. Ama nereden tanıdığımı çıkaramıyorum."

"Bize Bayram'da gelen adam değil mi bu?!!!"

Özgür resme dikkatlice baktı.

"Evet, çok benziyor!.." dedi.

İkimiz de şaşırmıştık. Çünkü gazetedeki habere göre adamın kod adı

“Yeşil”, gerçek adı da Mahmut Yıldırım’dı. Hani o bizim apartman merdivenlerinde avaz avaz haykırılıp ertesi günü kaybolan taziye defterine de yazılan isim... Hani yanında iki küçük çocukla gelip, köşedeki caminin adını “Ti camii” olarak değiştirmemi isteyen; Uğur’un öldürüldüğü yere, Başbakanlığa ve Çeçenistan’a çiçek bırakan, benimle Uğur’un katilinin yakalanması konusunda bir tür pazarlığa girişip “Ha anladım... Siz hepsini istiyorsunuz!..” diyen adam...

8 Aralık

Komisyon raportörü Akyürek trafik kazasında öldü

Akman Akyürek... Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu’nun raportörü, danışmanı...

Hukukçu olan Akyürek, aynı zamanda resmen Başbakanlık Hukuk Müşaviri olması dışında, sadece Faili Meçhuller Komisyonu’nun değil, Hayali İhracat Komisyonu’nun da, Susurluk Komisyonu’nun da raportörü, danışmanı olarak çalışmıştı.

Son derece ilginç ve önemli bilgilere sahip olduğu söylenen, Susurluk Komisyonu Başkanı Nevşehir Milletvekili Mehmet Elkatmış’ın ise “İçimize sokulmuş köstebekti” diye niteleyerek kendilerine hiçbir faydasının olmadığını, komisyon çalışmaları sırasında hep dışarıya bilgi verdiğini, not alıp araştırmasını istedikleri konularda hiçbir şey yapmadığını, bazı istihbarat servislerince kullanılıp öldürülmüş olabileceğini iddia ettiği Akman Akyürek, 8 Aralık günü İstanbul-Maslak’ta tıpkı Susurluk olayındaki gibi, otomobilinin bir kamyonun altına girmesi sonucunda kuşkulu bir şekilde öldü.

14 Aralık

Savcı Keleş yine çağırdı

14 Aralık’ta ise Savcı Hamza Keleş, Ceyhan Mumcu ve Beyhan Abula ile beni bir kez daha çağırdı. Abdullah Argun Çetin’in yakalandığını, çok ilginç bağlantıları olduğunu söyledi. Uğur’un Cem Ersever’i tanıyıp tanımadığını sordu.

“ Bilmiyorum. Ama tanıdığını da sanmıyorum. Uğur evde çalıştığı için, eve gelip giden çok olurdu; ama böyle birini hatırlamıyorum.”

Koruma istiyor musunuz?

Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden Hassas Korumalar Müdürü Ahmet Özdemir Şubat ayında bir cumartesi sabahı vakfa gönderdiği bir memur aracılığıyla “koruma isteyip istemediğimi” sordu. Sabah emniyette toplantı yapmışlar.

“Kendi adıma bir talebim yok. Ama bir tehlike, bir tehdit, bir istihbarat varsa elbette isterim.”

“Hayır öyle bir istihbarat, tehdit yok. Sabah toplantıda konuşuldu.”

“O zaman neden arıyorsunuz?”

“Belki istersiniz. İsterseniz verebiliriz.”

Çok ilginçti. Ayrıca bu konuşmanın bir cumartesi günü, yani bir resmi tatil gününde gerçekleşmiş olması dikkatimi çekmişti. Pazartesi günü Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican'ı aradım. Konuyu aktardım. Bana “tehdit olup olmadığını” sordu. Olmadığını söyledim, “Ama bu yönde vakıfla veya benimle ilgili bir tehdit varsa isterim tabii” dedim.

“Ben sizi ararım” dedi. Ama aramadı.

11 Kasım

Gazeteler 1997 Mart'ında Vakfa gelerek yayın yönetmeni Ali

Tartanoğlu'na üç saat boyunca açıklamalarda bulunan Abdullah Ar-
gun Çetin'in, 11 Kasım 1998'de Romanya'nın başkenti Bükreş'ten
İstanbul'a geldikten sonra yakalandığını bildirdi.

Temmuz

Tamamlandıktan sonra genel kurulda da kabul edilen TBMM Uğur Mumcu Cinayeti Araştırma Komisyonu'nun raporunda bir takım tespit ve öneriler de vardı. 20 Temmuz'da o sırada İçişleri Bakanı olan Sadettin Tantan'a bu tespit ve önerilerin gereğinin yapılması ve bundan önce bu gereğin yerine getirilmesinde ihmali görülenler hakkında idari ve cezai takibat açılması talebiyle Beyhan Gürson, Ceyhan Mumcu ve benim imzamlı bir dilekçe hazırladık:

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

Sayın Bakan,

1-) Malumları olduğu üzere, 19. Dönem TBMM 10/90 E. Numaralı Faili Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonu, yaptığı çalışmalar sonucunda, *"Toplumda infial uyandıracak, çatışmaya sebep olabilecek nitelikteki faili meçhul siyasi cinayetlere"* ilişkin araştırmasında birinci sırayı Uğur MUMCU Cinayetine ayırmıştır. TBMM Komisyonu, raporunun 115-130. sayfalarında geniş biçimde irdelenen bu olay hakkındaki bölümü şu tümceyle tamamlamıştır:

"Adeta olayın açıklığa kavuşmaması için her türlü ortam hazırlanmaktadır."

Raporun tümünde olduğu gibi Uğur MUMCU cinayetine ayrılan bölümde de, Bakanlığınız ağır biçimde ve suçlama niteliğinde eleştirilmekte, yakınmaya yol açan konularda somut öneriler ortaya konulmaktadır.

“Sonuç ve Alınması Gereken Tedbirler” başlıklı bölümünün 16. maddesinde Uğur MUMCU örneğinden hareketle, “İdarenin, yanlış yapan kamu görevlisini ne pahasına olursa olsun savunması gerektiği düşüncesi ve uygulamasından vazgeçilmesi sağlanmalı, böylece kamu görevlisinin kusurlarının kapatılması uğruna sistem yıpratılmamalıdır. Devlet kendi içerisinde görev suçu işleyenleri ne pahasına olsun yargıya teslim etmelidir” denmektedir.

Raporun 27. maddesinde de “Uğur MUMCU cinayeti bölümünde belirtilen aksaklıklara yol açan, kusurlu davranışlarıyla Uğur MUMCU cinayetini çıkmaza sokan ve ilgili bölümde açıklandığı üzere, hatalarında ısrar edip TBMM Komisyonu’ndan gönderilen yazılara çeşitli defalar ilgisiz cevaplar veren” Bakanlığınız görevlileri hakkında, “TBMM Komisyonu’nda tarafsız bir soruşturma yapılamayacağı inancı hasıl olduğundan, bu konudaki aksaklıklara yol açan kamu görevlileri hakkında gerekli işlemlerin yapılması; görevde kalmalarının soruşturmaları aksatacağı ve yanlış yöne sevk edeceği anlaşıldığından bunların görevden alınması için konunun Başbakanlık Teftiş Kurulu’na tevdi” talep edilmiştir. (Komisyon raporunun Uğur MUMCU Cinayeti Bölümünü içeren 115-130. sayfaları ile önerilere dair 153-160. sayfaları dilekçemiz ekinde sunulmuştur.)

2-) Uğur MUMCU’nun eşi ve kardeşleri olarak hizmet kusurunun tespiti amacıyla değişik Ankara İdare Mahkemelerinde açmış olduğumuz davalar sonucunda Danıştay da, Uğur MUMCU Cinayetinde Devletin, dolayısıyla Bakanlığınızın hizmet kusuru bulunduğu sonucuna varmıştır.

Hizmet kusurunun varlığı Yüksek Mahkeme kararıyla saptandığına göre, hukuk devleti kuralları içerisinde Bakanlığınızın kusurlu görülmesine neden olan personelin cezalandırılması ve Bakanlığınız bünyesinin bunlardan arındırılması doğal bir sonuç olmaktadır. (İlgili Danıştay kararları ektedir.)

3-) TBMM'nin 20. döneminde, Uğur MUMCU Cinayetinin açıklığa kavuşturulması amacıyla yeniden Meclis Araştırma Komisyonu kurulması söz konusu olmuş ve bu komisyon çalışmaları tamamlamıştır. Komisyonun 175 sayfadan ibaret olan raporu, TBMM'nin 1.7.1997 tarihli oturumunda görüşülmüş, rapor bütün parti gruplarınca ayrı ayrı değerlendirilip desteklenmiş ve dönemin hükümeti adına Adalet Bakanınca, hükümetin rapordaki eleştirileri dikkate alacağı, önerilerin tümü hakkında gereğinin yapılacağı beyan ve ifade edilmiştir.

Bir önceki dönemdeki Faili Meçhul Cinayetler Komisyonu raporunda olduğu gibi bu raporda da, Mumcu Suikasti nedeniyle Bakanlığınız ağır biçimde suçlanmış ve sonuç olarak;

“a-) Uğur MUMCU’yu koruma konusunda gerekli önlemleri almayan Ankara Valisi ve her kademede görev yapan diğer ilgililer,

b-) 18.2.1993 tarihinde TRT’de yayınlanan Perde Arkası programına katılıp görüş açıklayarak soruşturmanın gizliliğini ihlâl eden kamu görevlileri,

c-) Tanık Ayhan Aydın’ı 20.9.1993 tarihinde TRT’de yayınlanan Ateş Hattı programına götürerek soruşturmanın gizliliğini ihlal eden güvenlik görevlileri,

d-) İstanbul Emniyet Müdürlüğünde görevli polisler olup tutanakta tahrifat yapan ve imha tutanaklarını tanzim edenlerle diğer ilgili ve görevliler hakkında inceleme, araştırma ve gerekli soruşturmanın yapılması” istenmiştir.

Tüm parti gruplarınca ve Meclis Genel Kurulu’nca desteklenen, medyada yakından izlenip hatırlatılan bu konuda, Bakanlığınızın ne gibi bir işlem yaptığı, somut kanıtlarla yapılan suçlamalara karşı ilgililerin aklanmalarını sağlayacak, yine somut kanıtlarla destekli savunmaların bulunup bulunmadığı hususlarında ne tarafımıza, ne TBMM’ye, ne de kamuoyuna bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmamış, İçişleri Bakanlığı adeta “susma hakkı”nı kullanmıştır.

Sayın Bakan,

Devletimizin idari sisteminde İçişleri Bakanlığının görevli ve yetkilileri, ulusal güvenliğimiz ve kişilerin güvenliğiyle ilgili görev ve sorumluluklarını en iyi biçimde, ciddi, tarafsız ve dürüst yöntem ve yaklaşımlarla değerlendirmek ve kullanmak durumundadırlar.

Sizden önceki dönemlerde görev üstlenmiş meslektaşlarınızın, Uğur MUMCU Cinayetinin aydınlatılmasıyla ilgili olarak yapılan uyarı, duyuru ve başvurulara karşı sergiledikleri kayıtsız ve hatta baştan savma tutum ve davranışların, sizin bakanlık döneminizde tekrarlanmayacağına inanmak istiyoruz.

Bu nedenle, Uğur MUMCU Cinayetinin soruşturmasını yürüten güvenlik güçlerindeki görevli ve yetkililerden, olayın açıklığa kavuşturulmasında gereken özen ve dikkati göstermeyenler hakkında idari ve cezai yaptırım uygulanmasını; TBMM Araştırma Komisyonlarının, İdareye ve Bakanlığınıza yaptığı duyuruları ve uyarıları önemsemeyip savsaklayarak görevlerini yerine getirmeyenlerin de ortaya çıkarılarak cezalandırılmalarının sağlanmasını ve bu konuda duyarlılığını sürdüren kamuoyuna ve tarafımıza sonuç hakkında bilgi verilmesini saygılarımızla arz ederiz.
20.7.1999

Şükran Güldal MUMCU Av. Beyhan GÜRSON

Av. Ceyhan MUMCU

Bu dilekçeyi vermek için Ceyhan Ağabey ile birlikte gitmiştik. Sadedtin Tantan'la ilk kez o zaman karşılaştım. Karşılıklı hal hatırdan sonra, "Uğur Bey öldürüldüğü zaman, az çok kimlerin yapabileceği hakkında kendi aramızda fikir yürütmüştük. Tahminlerde bulunduk." dedi.

"Hangi sonuca ulaştınız peki? Kim yapmış olabilir?"

"Yani akla gelebilecek bazı isimler var. Bunlar üzerinde genel konuştuk. Aslına bakacak olursanız, her şey devlet kayıtlarında vardır."

“O zaman... Şimdi İçişleri Bakanısınız. Madem devletin kayıtlarında her şey var, madem siz de bu eğilimdesiniz, bu dilekçeyi size sunuyor, cinayetin aydınlatılmasını istiyoruz.”

“Elimizden geleni yapacağız” dedi. Ve öğrendik ki; Uğur Mumcu Suikastı, Emniyet’te “Olay yeri inceleme biriminin” yeniden kurulmasına neden olmuş. Olay yeri inceleme biriminin görevlendirildiğini, hem TBMM raporunun öneri ve uyarılarını, hem de bizim dilekçeyi dikkate alıp yeni bir ekiple cinayeti yeniden inceleyeceklerini söyledi.

Ağustos-Eylül

Ceyhan Mumcu’nun avukatlığımızdan istifası

1999 yazında bir gün, Özgür’ün askerlik tecili ile ilgili Ceyhan Ağabey’i aramıştım. Hal hatırdan sonra daha ben Özgür’ün işini açmadan, “Biliyor musun, ben Cumhurbaşkanının avukatı oldum!...” deyiverdi.

Donup kaldım. O sırada Cumhurbaşkanı Demirel idi. Hem çok şaşırmış, hem de sinirlenmişim.

“Uğur öldürüldüğünde Başbakan sıfatıyla taşıdığı sorumluluğu yerine getirmediği için dava açabileceğimiz insanlardan biri olan Demirel’in nasıl avukatı olursun Ceyhan Ağabey?!...” dedim, “Ben eşiyim, ama sen kardeşisin. ‘Mumcu’ benim değil, senin soyadın. Bu soyadını Süleyman Demirel’e kullanıramazsın. Ayrıca çocuklar var. Sen onların da hem amcası, hem avukatısın. Kaldı ki sen bunu kendine nasıl açıklıyorsun?”

Hem benim hem Demirel’in avukatı olmasını hiç doğru bulmadığımı belirttim özetle.

Bu arada Ağustos 1999 Marmara depremi olmuştu. Yıkılan binalardan birinin müteahhidinin Demirel’in yakınlarından olduğu anlaşılmış; buna atıfla gazetelerde “İşte Demirel’in aile fotoğrafı” başlıklı yazı ve haberler yer almış, Ceyhan Ağabey de bunlara karşı, avukatı sıfatıyla bir açıklama yapmıştı. Kamuoyunda başlayan tartışmalar üzerine Ceyhan Mumcu beni aradı. Ben Demirel’in avukatlığı konusundaki rahatsızlığımı yinceyince, “E o zaman ben sizin avukatlığı-

nızdan çekileyim” dedi.

“Ben sana öyle bir şey söylemiyorum. Ama sen böyle bir noktada kardeşi olarak kendini düşünmeden, yeğenlerini düşünmeden; kendinin, yeğenlerinin ve benim yerime Demirel’i tercih ediyorsan, bu senin bileceğin şey. Ben bu konudaki görüşlerimi sana söyledim. Bu görüşlerime rağmen sen avukatlığımızdan çekileceksen o senin bileceğin şey. Şu anda çok dramatik bir konuşma yapıyoruz. Bizim avukatlığımız yerine Süleyman Demirel’in avukatlığını yeğlemen çok garip.”

“Hayır, ben sizi değil, sen beni istemiyorsun” dedi.

“Ben Demirel’in avukatlığı konusundaki görüşlerimi belirtiyorum. Bunun sonucu vereceğin karar seni bağlar. Ve sen Demirel’in avukatlığını tercih ediyorsun.”

Bu konuşmayı vakıftaki odamda yapmıştım. Özge de yanımdaydı.

İnsanoğlu ne kadar ilginç diye düşündüm. Hiç kimseden, en yakınlarımdan bile aynı duyarlılığı ve özeni beklememek gerekiyordu galiba. Yine de, Uğur’un ağabeyi, çocukların amcası olan, Uğur’un öldürülmesi dolayısıyla aynı acıya ortak olduğumuz, cinayetin aydınlatılması için var gücüyle uğraşan Ceyhan Ağabey ile ilişkilerimiz elbette kopmuş değil. Yine görüşür konuşuruz.

10 Eylül

“Katili ben mi bulayım?!..”

Eylül ayında bir telefon geldi. Ankara Emniyet Müdür Yardımcısı Uğur Badem görüşmek istiyordu. Vakfa davet ettim. İçişleri Bakanlığıyla görüşmemizden sonra gerçekten yeni bir olay yeri inceleme ekibi oluşturulmuş. Ekiple ilgili olarak fazla bilgi vermek istemedi. Ekibin kimlerden oluştuğunu, hangi kurumlarla birlikte çalışacakları, kimin başkanlığında yürüyeceği; kendisinin sorumluluğun ne olduğu soruları boşlukta kaldı.

Ceyhan Ağabey ile de görüşeceğini söyledi. Genç ve çok sigara içen bir adamdı. 6 yaşındaki çocuğuna karşı sorumlu olduğunu, bu cinayeti aydınlatmak istediğini söyledi...

Kürt unsuru dışındı cinayetin başka bir nedeni olup olmayacağı sorusuna verdiğim cevaplar üzerine:

“Bu bir aşk cinayeti olamaz mı?..” diye sordu.

Yüzüne baktım.

“Olamaz...” dedim, “Gerçekten âşık olanlar cinayet işleyemezler.”

Yine sinir savaşına, psikolojik harbe başlıyorduk galiba. Aklıma birden, cinayetden hemen sonra, “Düşmanları var mıydı?” diye soran emniyet müdürü Ali Kalkan geldi. Ben bunu anlatınca:

“Her olasılığı değerlendirmemiz gerekir...” dedi.

Düşündüm... Bir âşık belki başka araçlarla cinayet işleyebilirdi ama bombayla öldüren bir âşık duymamıştım. “Diğer arkadaşlarımızla birlikte gelip bilginize başvurmak istiyoruz” dedi, “Akşam saati bizim için daha uygun olur.”

“Eve buyurun öyleyse.”

“Peki, evin adresini alabilir miyiz?”

Çok ilginçti.

“Evin adresini bilmiyor musunuz?”

Lafı ağzında geveledi. Kâğıt kalem uzattım.

“Siz yazıp verseniz...” dedi.

Adresi yazarken her halde “el yazıma” ihtiyaçları oldu diye düşündüm...

“Ben size yarın telefon ederim” dedi ve ekledi:

“Yalnız. Video kaydı da yapmak isteriz. Mümkün mü acaba?..”

“Hayır” dedim, “Benim sadece bilgime başvuruyorsunuz, videoya alamazsınız...”

Yüzüme baktı, kararlılığını görünce, adres yazılı kâğıdı aldı ve ayrıldı.

Ertesi sabah aradı, akşam saat sekizde geleceklerini bildirdi.

10 Eylül akşamı saat sekizde, önce Uğur Badem geldi.

“Başka kaç kişi gelecek” diye sordum.

“Bilmiyorum. Kimlerin yollanacağını bilmiyorum” dedi.

Çay içerek beklemeye başladık. Onları beklerken yine aşk cinayeti olup olmayacağı konusunda laf söyleyince; o sırada ikram yapan kızım Özge gülmeye başladı, sinirinden Özge gülünce, “Görüşmede olmasa daha iyi olur, rahatsız olabilir” dedi Uğur Badem. Sanki böyle bir suikast için aşk cinayeti sorusunu daha önce sormamış gibi yinelemesi garibime gitti. Kısa aralıklarla iki kişi daha geldi. Üç kişi oldular. Gelenler kendilerini tanıttı. Terörle Mücadele’den Başkomiser Ayhan Koç ve Komiser Tufan Demirel...

Görüşmenin bütününde, Uğur’un korunması, tehdit alıp almadığı, son dönemde yazdığı yazıların konusu, yaptığı çalışmalar, bu çalışmalar sırasında ilişki kurduğu kişiler, benim Uğur’un çalışmalarına ne ölçüde katıldığım, apartmandaki yabancı kişiler, Ömer Çiftçi, taksi durağı, polis kulübesi, sokaktaki cami vb. konularda sorulan sorulara cevap verdim.

Son olarak, “Sizce Uğur Bey’i kim öldürmüş olabilir?” diye sordu.

Onlara Uğur’un gazetedeki köşesinde ele aldığı konuları kısaca anlattım. Türkiye’de bir Kürt-İslam Federasyonu kurulmak istendiğini, bunu önlemesi gereken MİT ile Emniyet ve TSK istihbaratının da bu yapılanmaya adeta göz yumduğu ve zemin hazırladığına dikkat çektiğini anlattım. Daha önce yazdığı yazılar nedeniyle, Mehmet Eymür ve Hiram Abas’ın Uğur’u Eymür’ün evine çağırdıklarını, yazdığı yazılar üzerine konuşup **“Öldürülmekten korkmuyor musunuz?”** dediklerini; Uğur’un da **“Demirden korkan trene binmez”** diye cevap verdiğini, yaşadığımız ve onun karşılaştığı benzer hususları anlatınca Badem şaşırdı;

“Ama o kadar geniş bir perspektif çiziyorsunuz ki, kim öldürmüş olabilir sorusunu bulmak zor.”

Cevabı net olarak benden almak istiyorlardı herhalde. Cevap verdim:

“Siz bana kim öldürmüş olabilir diye sordunuz, ne düşündüğümü sordunuz. Ben de bu konudaki düşüncelerimi söyledim. Yaşanan olay-

ları aktardım. Siz kendi düşüncenizi sonra kendiniz oluşturunuz. Katili de benim bulmamı mı istiyorsunuz?”

Bunun üzerine, üçlü kanepede onun yanında oturan ve sürekli yere bakan adam:

“Estağfurullah...” dedi ve ekledi:

“Bunları yazmayı düşünüyor musunuz?”

“Bilmiyorum...”

“Eğer yazmak istiyorsanız bunların birer nüshasını verebiliriz.”

Cevap vermedim. Tam çıkacakları sırada Uğur Badem, “ Bilgisayarlarını ve varsa kalan bütün ajandalarını şimdi almak istiyoruz.”

Şöyle bir yüzlerine baktım:

“Onları alabilmeniz için tutanak tutulması lazım. Tutanaksız size hiçbir şey veremem. Gecenin bu saatinde de size hazırlık yapamam. Almak istiyorsanız yarın gelirsiniz. Yazı getirin. Yazı gelmeden ve tutanak olmadan size tek bir sayfa bile vermem.”

O ana kadar hiç konuşmamış olan üçüncü kişi;

“Olayın aydınlanacağına inanıyor musunuz?” dedi.

“Tabii inanıyorum” dedim, “Aksini düşünmem, sizlerin varlığını reddetmek olur.”

Ertesi gün ayın 11’i ve cumartesiydi. Yazı ve tutanakla geldiler. Disketler ve bilgisayar ile sadece son yılın ajandasını teslim aldılar. Daha sonra, disketlerle bilgisayar iade edildi, ancak ajanda iade edilmedi.

27 Eylül 1999

Amerikan NDI Direktörü: “Vakfınızla işbirliği yapabiliriz...”

Sekreterim Aynur, NDI koordinatörü Thomas Berry adında bir kişinin randevu istediği söyledi. Bakalım şimdi ne olacaktı. Görüşme istediğini kabul ettim.

15 gün sonra; Amerikan NDI - National Democratic Institution'ın (Ulusal Demokrasi Enstitüsü) koordinatörü Thomas Berry, tercümanıyla vakfa geldi.

NDI, merkezini Orta Asya'dan Ankara'ya taşımış. Berry bu kuruluşa uzun yıllar başkanlık yapmış. Daha önce, Amerika'da iken hangi görevde bulunduğunu sorunca **Pentagon'da çalıştığını** söyledi.

Merkez Ankara'ya taşınınca işbirliği yapabilecekleri bazı kurum ve kuruluşları belirlemişler. Bunlardan ilki de bizim vakıf olmuş.

Çeşitli konulardaki görüşlerimi sordu. O sırada RTÜK üyelerinin siyasi partilerce belirlenip belirlenmemesi gündemde idi. Fikrimi sordu. Ben de Amerika'da buna benzer bir kurum bulunup bulunmadığını, üyelerinin seçiminde ABD Başkanının rolü olup olmadığını sordum.

“Evet, siyasetin rolü var ama biz de mekanizma başka türlü işliyor.”

“E önünde sonunda siyaset rol oynuyor. Peki bizde oynayınca niye sorun?..” dedim.

Sonra da ekledim;

“Sebebi ziyaretiniz?...”

NDI'nın amacının ülkelere demokrasiyi yerleştirmek olduğunu, NDI ile bizim vakıf arasında bir işbirliği kurulabileceğini, demokrasi çerçevesinde bir işbirliği arzu ettiklerini; konferanslar düzenlenebileceğini, bu konferanslara konuşmacılar sağlayabileceğini, kabul edersem daha sonra ayrıntıların tartışılıp bu faaliyetlerin gerçekleştirilebileceğini söyledi.

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın neden kurulduğunu anlattım. Uğur'un bir suikast sonucu öldürüldüğünü herhalde bildiğini, bu vakfı böyle suikastlar yaşanmasın, yaşanır da yılgınlık olmasın ve insanlar korkmadan bu tür olaylara karşı durabilsinler, susmasınlar diye kurduğumuzu; her sene Uğur'un öldürülüşünün yıldönümü olan 24 Ocak ile Muammer Aksoy'un öldürüldüğü tarih olan 31 Ocak arasında Vakfın öncülüğünde demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleriyle birlikte bu ülkede adalet ve demokrasinin gelişme-

si için, adı “Adalet ve Demokrasi” olan bir hafta düzenlediğimizi, adaleti ve demokrasiyi bu ülkeye yerleştirmek için elimizden gelen her çabayı bir vakıf olarak gösterdiğimizi söyledim ve ekledim;

“Bu nedenle sizin amaçlarınızla bizim amaç ve faaliyetlerimiz arasında bir fark yok. Biz zaten yapıyoruz. Sizinle işbirliğini gerektirecek bir durum olduğunu düşünmüyorum. Yani sizinle ne yapacağız?

Adamın yüzü kıpkırmızı oldu.

“Gerçek duygularım olarak şunu söylemeliyim ki, çok etkilendim. Yaptığınız bu işler çok etkileyici... Ama yine de bir şekilde işbirliği yapabiliriz diye düşünüyorum. Sizinle görüşmemi **Büyükelçilik** istedi. Bundan sonra başka kuruluşlara da gideceğim. Siyasi partileri de ziyaret edeceğim.”

Nezaket cümlelerinden sonra izin istedi. Bilgileri, notları, telefonları bıraktı.

“Güle güle. Sizin işiniz de zor” diyerek uğurladım.

Ekim

Özge üniversiteye başladı. Bilkent Üniversitesi’nin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü.

22 Ekim

Ahmet Taner Kışlalı’nın öldürülmesi

Evden sabah dokuz sularında çıktım. Arabaya binerken telefon çaldı. Ahmet Taner Kışlalı’nın öldürüldüğünü böyle öğrendim. Evine gittim. Eşi Nilüfer Kışlalı’yla daha önce tanışmamıştım. O gün gördüm. Ev kalabalıktı. Ellerini tuttum, teselli edecek sözler söylemeye çalıştım. Henüz 1 aylık olan çocukları kucağındaydı. Sonradan çok iyi arkadaşım olacak olan Nilüfer, beni görmüş olmaktan mutlu olduğunu ve güç verdiğimi söyledi.

21 Kasım

Susurluk Komisyonu Sözcüsü İncetahtacı da trafik kazasında öldü

Susurluk Komisyonu sözcüsü, Fazilet Partisi Gaziantep Milletvekili Mehmet Bedri İncetahtacı, 21 Kasım sabahı, Almanya'ya uçmak için Esenboğa havalimanına giderken arabasının orta refüjdeki ağaçlara, sonra da bir elektrik direğine çarpması sonucunda öldü.

Gazetelerdeki bu ifade ilk bakışta insanın aklına dikkatsizlik sonucu olmuş bir kazayı getirse de, Savcının hemen olay yerine giden Komisyon Başkanı Mehmet Elkatmış'a aracı ve cesedi göstermemesi dikkat çekiciydi.

Yine Faili Meçhul Cinayetler Komisyonu raportörü Akman Akyürek'in öldüğü kazayı ve Susurluk kazasını hatırladım. Yollar son zamanlarda tehlikeli mi olmaya başlamıştı?

17 Ocak

Hizbullah örgütü elebaşı Hüseyin Velioğlu'nun İstanbul-Beykoz'da bulunduğu evde güvenlik güçleriyle giriştiği çatışmada öldürüldüğünü haber verdi gazeteler.

17 Şubat

A. Argun Çetin: "CIA'ya çalışıyorum.

Fünyeden, bombadan da anlamam!..."

1997 Mart'ında Vakfa gelip yayın yönetmeni Ali Tartanoğlu ile görüşen ve bizim de hakkında savcılığa dilekçe verdiğimiz Abdullah Argun Çetin'in 17 Şubat'ta duruşması vardı.

Çetin duruşmada, gizli celse istemiş. Avukatımız Halil Sevinç ve Beyhan Ablâ'nın itirazlarına rağmen, hakim talebi kabul etmiş. Daha sonra elde edilen mahkeme tutanağına göre gizli oturumda özetle şunları söylemişti:

"Amerikalılarla çalışıyorum. Amerikan İstihbarat Teşkilatından istasyon şefi Paul Henze ile 1988 yılında tanıştım. 1983'te angaje olduğum Teşkilatın bana vermiş olduğu basınla ilgili doneleri ezberleyerek gazetecilere ve Uğur Mumcu Meclis Araştırma Komisyonu'na anlattım. Ben bu doneleri Mahkemenizde daha önce verdiğim ifadelerimde de belirtmiştim. Mahkemenizce araştırılan telefon numaralarından da anlaşılacağı gibi Amerikan Büyükelçilikleri ile Bükreş'ten telefonla

görüşmüştüm. 1996 yılının Eylül ayında Aydınlık Gazetesi'ne gittim. Amerikan istihbarat teşkilatının verdiği doneleri Aydınlık Gazetesi'ne verdim. Başka bir sebeple Aydınlık gazetesine gittiğimde, beni Çiller gizli örgütü provokatörü olarak manşet yaptılar. Benim cıvalı fûnye hakkında hiçbir bilgim yoktur.”

Savcı, sözünü ettiği Amerikalıların isimlerini sormuş, Argun da isimlerini bilmediğini belirterek bu işi para karşılığı yaptığını söylemişti.

13 Nisan

“Bulun ulan!!!!...” demiyorlar...”

Nisan ayının ortasında, olay yeri inceleme ekibinden Ankara Emniyet Müdür Yardımcısı Uğur Badem telefon edip ziyaret etmek istediğini söyledi. Vakfa davet ettim, geldi. Aramızda ilginç ve ilginç olduğu kadar tuhaf bir konuşma geçti.

Çalışmalarına devam ettiklerini, araştırmalarını sürdürdüklerini söyledi. Ama biraz sıkıntılı bir hali vardı. İçişleri Bakanı'nın İngiltere'ye gittiğini, bu konu üzerinde olduğunu ve durduğunu belirtti. Dinliyordum. Huzursuzdu.

“Güldal hanım, bize ‘bulun’ diyorlar” dedi.

“E başka ne söyleyeceklerdi ki” diye sorunca,

“‘Bulan ulan!’ denmiyor. MİT, Emniyet, siyaset arkamızda tam durmuyor,” diye cevap verdi. Yine aynı yere gelmiştik. Savcı Ülkü Coşkun'un, olaydan sonra söylediği sözlerle yedi yıl sonra gene karşılaşmıştım.

Huzursuz adamın yüzüne baktım ve, “Çözsünüz de çözmeseniz de benim için bu olay bitmiştir” dedim.

“ Nasıl yani?!” diyerek hayretle yüzüme baktı.

“Devletin içinde bir kırılma var. Dramatik bir kırılma.... Yok mu?”

“Var.”

“İşte bu olayı gerçekten tüm bağlantıları ve ayrıntılarıyla çözerse-

niz bu kırılmanın biraz düzeliş olayların bu ülkenin yararına gelişeceğini; tüm bağlantıları ile ortaya çıkarıp çözmezseniz her zaman olduğu gibi bu ülkenin çıkarlarını pek dikkate almayanların kazanacağını ve kırılmanın daha da derinleşeceğini düşünüyorum” dedim.

“Biz elimizden geleni yapacağız” diyen mutsuz ve huzursuz adamı yolcu ettim.

Bu görüşmeden sonra artık bana her şey daha net görünüyordu. Evinde ölü bulunan Savcı Kemal Ayhan’ın bize söylediği gibi, olayın arkasındaki tüm uluslararası ve ülke içi karanlık bağlantılar ve tabii ki Uğur Badem’in yakındığı, olayın açığa çıkmasını engelleyen, “Bulun ulan!...” demeyen tüm odaklar, Türkiye’de bugüne kadar yaşanan terör olaylarının nedenlerinin ortaya çıkmasını ve tüm bağlantıları ile aydınlatılmasını istemiyorlardı. İstemiyorlardı, çünkü gerçekler ortaya çıkınca herkes vatandaş olarak sorgulamasını yapacak, bu ülkenin gelecekte nerelere götürülmek istendiğini daha net algılayacak ve iktidarları ona göre seçeceklerdi. Olayları böyle puslu, gölgeli ve daima şüpheli, “acaba”lı bırakmak her zaman işlerine geliyordu.

İçim sıkıldı.

6 Mayıs

UMUT Operasyonu ve Davası

Cumartesi günü kızım Özge ile bir arkadaşımın otururken Kanal-D’de suikast zanlılarının yakalandığını duydum.

Pazar günü Oran’da yürüyüş yaparken İçişleri Bakanı Sadettin Tantan aradı, suikastı gerçekleştirdiklerini saptadıkları kişilerin yakalandığını, gerekli araştırma ve çalışmaların devam ettiği bilgisini verdi. Tantan’ın aylar öncesinden başlattığı UMUT Operasyonu’nun bir sonucuydu bu gelişme.

Başta İçişleri Bakanı olmak üzere hükümet yetkilileri ve siyasilere, her şeyden emin, memnuniyetlerini ifade ediyorlardı; onlara göre Uğur’un kanı yerde kalmamıştı!

Ama yine çok tuhaf, rahatsız edici şeyler, herkesin gözü önünde cereyan etmekteydi.

Örneğin; İstanbul Emniyet yetkililerinden gazetecilere kadar farklı çevreler bir yandan bombanın arabaya en az iki gün önce yerleştirildiğine inanıyordu. Ama yine aynı çevreler bir yandan da inatla, ısrarla bombanın uzaktan kumandalı olmadığını, muhakkak misinalı veya fûnyeli olduğunu iddia ediyordu.

Anlamak mümkün değildi. Çünkü misinalı veya fûnyeli dedikleri bomba, yapılan açıklamalara göre en ufak bir harekette patlaması gereken bir bomba türüydü veya patlatma yöntemi idi. Asıl rahatsız edici nokta... Suikast gününden itibaren niye herkes panik halinde bir inatla, cansiperane bir şekilde bombanın uzaktan kumandalı olmadığını iddia ediyor ve ispat etmeye çalışıyordu? Niye herkes benim duyduğum üç patlamayı inkâr veya reddediyor ve ille de tek patlama olduğunda ısrar ediyordu? Bu kadar ısrar ve ikna etme çabası, bu konuda bir tersliğin olduğunu gösteriyordu.

Sanıklardan ikisi, Çeçenistan'da "casus" diye Ruslar tarafından tutulanıyor, Türk Dışişleri Bakanlığı'nın girişimiyle serbest bırakılıyordu. Bu bilgi gazetelerde açık açık yer almış, ama kimse tekzip gereği duymamıştı. Oysa sanıklardan bazılarının ortak özelliğinin ise Afganistan, Çeçenistan ve Bosna savaşlarına katılmış olmaları olduğu belirtiliyordu.

Yine Yeşil olduğunu daha sonra tesadüfen öğrendiğim meçhul bayram ziyaretçimin, birini Uğur'un öldürüldüğü yere bıraktığını, birini Başbakanlığa birini de Çeçenistan'a bırakacağını söylediği gülleri anımsadım.

8 Mayıs

Tatbikat yapılma olasılığı nedeniyle evin önünde basın kamp kurunca; akşamüstü vakıftan çıktıktan sonra bir arkadaşıma gittim ve onda kaldım. Akşam avukatımız Turgut Kazan aradı. İçişleri Bakanı Tantan bizimle görüşmek istiyormuş, makamında sabah dokuzda. Bakanlıkta buluşmak üzere sözleştik.

9 Mayıs

Tantan: “Telemen olaylarını bilmeden, olayları anlamak zor”

Av. Turgut Kazan’la sabah buluştuk ve İçişleri Bakanlığı’na gittik. Tantan ile birlikte Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanı Kazım Abanoz da vardı.

Ocak ayında Beykoz’da giriştiği çatışmada öldürülen Hizbullah örgütü elebaşı Hüseyin Velioğlu’nun evindeki bilgisayarların disketlerinde yapılan incelemede Yusuf Karakuş adlı şahsın Uğur Mumcu cinayetini üstlendiği anlaşılmıştı. Yusuf Karakuş, Velioğlu’na gönderdiği bir mektupta Tevhit-Selam Grubunda iken ayrıldığını, artık Hizbullah’la çalışmak istediğini söylüyor ve referans olarak da daha önce gerçekleştirdiği eylemleri anlatıp “Uğur Mumcu suikastında da görev aldığını” belirtiyormuş. Bunun üzerine operasyon genişletilmiş ve bu noktaya gelinmiş.

Turgut Kazan, Yusuf Karakuş’un itiraflarının yer aldığı, öldürülen Hüseyin Velioğlu’na ait disketteki kayıtların çarpıtma amacıyla kullanılmış olabileceği ihtimaline dikkat çekti.

Sadettin Tantan ise;

“Öyle ise onların ellerini öpmek gerekir.. Banka hesap hareketleri ve diğer bulgular araştırılıyor. Bunların hepsi birbiriyle örtüşebilir.”

Hizbullah, PKK ve Asala’nın birlikte eylem yapma kararı aldıklarını, Uğur’un bunu yazılarında anlattığını söyledim. Nasıl ki, kirler kireçleşip bir yumak haline dönüşerek kanalizasyonu tıkar, çalıştırmaz ve geri tepirse bu olayların da böyle bir hale dönüştüğünü belirttim. Eğer bu tür yapılanmalar çözülmez ve aydınlatılmazsa her şey geri tepip gerçekleri pis suların altında bırakır; devlet kendi kendini kitler. Bu kilidi açıp açamayacaklarını sordum. (EK: 8)

Bunun üzerine Hizbullah ile PKK’nın bir araya gelmesinde İran’ın önemli bir rol oynadığını anlattılar. Bu verilere göre çok umutlu olunamayacağını söyleyince İstihbarat Daire Başkanı,

“Umutlu olun, umutlu olun” dedi. Bunun üzerine,

“İranlıları da buldunuz o zaman” dedim. Bakan Tantan cevap verdi:

“Telemen olaylarını bilmeden, bağlantılarını anlamadan, olayları aydınlatıp anlamak zor” dedi.

Ben, Sönmez Köksal’ın “Hizbullah diye bir örgüt olmadığını” söylediğini belirtince İstihbarat Daire Başkanı,

“Ne demek yok!” diye itiraz etti.

“Belki onlarda bu adla değil de farklı bir adla kayıtlıdır. Ama adı her ne ise, MİT Müsteşarı Sönmez Köksal, bana “kurulurken, istihbarat örgütleri de bu oluşumda yer almış, ama sonra kontrolden kaçmış olabilirler’ demişti,” dediğimde,

“MİT hiç yardım etmiyor” diye yakındılar.

“Hizbullah’ın çözülmesinde gösterilen azim ve gayret, cinayetlerin tüm bağlantıları bulunmaz, arka planı aydınlatılmazsa başarısızlığa dönüşebilir” dedim.

Bakan:

“Bir savaş başladı. Olayın arkasında kim var; İran’ı kim destekliyor, onlara da bakıyoruz” dedi.

Bakan, özür dileyerek, on otuzda basın toplantısı yapacakları için ayrılması gerektiğini söyledi. Vedalaşırken, çok umutlu değil, ihtiyatlı iyimser olduğumu söyledim.

Bakan Tantan’ın, İbrahim Telemen’den söz etmesi ilgimi çekmişti. Uğur’un bu konu ile ilgili birçok yazı yazdığını biliyordum. Bu konuyu araştırmaya ve yeniden değerlendirmeye başladım.

Uğur’un 1979’dan 1986’ya kadar tam 28 yazısını İbrahim Telemen’e ayırdığını gördüm. Ayrıca özellikle Ağca Dosyası⁴ ile Silah Kaçakçılığı ve Terör⁵ adlı kitaplarının esasını İbrahim Telemen’in itiraflarına dayandığını biliyordum.

Uğur’un yazılarından anlaşılacağı üzere, İbrahim Telemen ünlü bir silah kaçakçısıydı. 1979’un ilk aylarında resmi makamlara gönderdiği bir mektupta, Türkiye’de silah kaçakçılığını kimlerin yönettiğini açık-

⁴ Uğur Mumcu, *Ağca Dosyası*, um:ag Kitapları, 13. Baskı, 2011.

⁵ Uğur Mumcu, *Silah Kaçakçılığı ve Terör*, um:ag Kitapları, 30. Baskı, 2011.

lamıştı. Mektubu alan güvenlik güçleri, İstanbul'da olduğunu belirledikleri Telemen'i aramaya başladılar; ama cesediyle karşılaştılar.

O sırada iktidarda bulunan Ecevit Hükümeti yaygın terör olayları nedeniyle başta Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun hemen tamamında sıkıyönetim ilan etmişti. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, düzenlediği operasyonlarla mektupta adı geçen iş adamı-silah kaçakçılarını gözaltına aldı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü ve Haydarpaşa Gümrüğü'nde görevli birçok kişi de gözaltına alınanlar arasındaydı.

Bu operasyonlardan sonra, intihar ettiği söylenen İbrahim Telemen'in cesedi üzerinde intihar mı cinayet mi olduğunun anlaşılabilmesi için otopsi yapılması gereği ortaya çıktı.

İlgililer, Kızılcahamam'a gömüldüğü bildirilen İbrahim Telemen'in cesedine otopsi yapmak üzere Kızılcahamam'a gittiler ama Telemen'in mezarını bulamadılar. Telemen'in nereye gömüldüğünü kimse bilmiyordu. Uzun araştırmalar sonunda ceset bulundu. Otopsi bu nedenle ancak günlerce sonra yapılabilirdi.

Bu sırada, silah kaçakçılığına karıştıkları savıyla İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklanan sanıklar, 1'inci Ordu Askeri Mahkemesi tarafından salıveriliyordu. Sanıkların avukatlığını ise 12 Mart dönemi sıkıyönetim mahkemelerinde görev yapmış bazı emekli askeri yargıçlar üstlenmişti!

Ayrıca, silah kaçakçılığı ile ilgili operasyon, umulmadık yerlerde tepkiler doğuruyor; kaçakçıların birtakım siyasi ilişkiler içine girdikleri anlaşılıyordu. Olayın üzerine gidenler de yoğun biçimde tehdit edilmekteydi.

Peki, Uğur bütün bunları nereden biliyordu, nasıl öğrenmişti? Birtakım art niyetlilerin, öldürülmesinden sonra bile iddia ettiği üzere, gerçekten "derin devletin adamı" olduğu için, bu "derin" ilişkiler yoluyla mı edinmişti bu bilgileri?

Hayır!

1979 yılının Nisan ayında bir akşamüstü evde Uğur'a bir telefon gelmişti. Arayan, kendisini İbrahim Telemen olarak tanıttıktan sonra

soruyordu:

“Size bir mektup yolladım; aldınız mı?”

“Hayır, almadım.”

“Bu mektup benim için çok önemlidir. Aman ellerine geçmesin...”

“Kimin eline geçmesin?”

“Mektubu okuyunca anlarsınız.”

İbrahim Telemen ertesi gün öğle üzeri bu kez gazeteden aramıştı Uğur’u:

“Aman, beni öldürürler, mektubum elinize ulaştı mı?”

Mektup bir gün sonra “Özel Ulak” damgalı bir büyük zarf içinde gelmişti. Telemen, yer ve adres vererek, silah kaçakçılığı yaptığını ileri sürdüğü birtakım adlar açıklıyordu.

Akşam yine evden aradı. Mektubunun geldiğini öğrenince çok heyecanlı bir sesle hemen görüşmek istediğini söyleyecekti. Uğur, Ankara’ya gelmesini isteyince;

“Gelemem, takip ediliyorum, öldürecekler” demiş, bunun üzerine Uğur, “Pekiyi, ben geleyim” demiş, İstanbul’da Nişantaşı’nda bir dostun işyerinde buluşmaya karar vermişlerdi.

Uğur, “Beni İçişleri Bakanı korusun. Silah kaçakçıları hakkında bilgi vereceğim ve hepsi kısıkvrak yakalanacak” diyen Telemen’e, niçin kendisine başvurduğunu sorunca, “Siz bir televizyon açık oturumunda silah kaçakçılığı konusuna değindiniz. Bu yüzden...” diye cevap veriyordu.

Bakana doğrudan başvurmak istemediği için mektubu İçişleri Bakanına vermesini Uğur’dan istiyordu. Mektubun bakanın eline geçmeyeceğinden endişe ediyordu. Benzer bir mektubu Milli Güvenlik Kurulu’na da gönderdiğini söylemişti.

Uğur, mektubu zamanın İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş’e verdi. Güneş, kısa bir soruşturma yaptırdı. Anlaşılıyordu ki, İbrahim Telemen, azılı bir silah kaçakçısıydı. Almanya üzerinden yollanan silahları Türkiye’ye getirmekteydi. İzmir’de suç ortağı bir Alman ile yaka-

lanıp, mahkûm olmuş, sonradan cezaevinden kaçmıştı.

İbrahim Telemen, mektubunda Türkiye'deki silah kaçakçılığının Hüseyin Uğurlu ve Abuzer Uğurlu adlı baba-oğul tarafından yönetildiğini açıklıyor ve baba-oğul Uğurlu'larla işbirliği yaptığını ileri sürdüğü güvenlik görevlileriyle bazı bürokratların da adlarını veriyordu.

Uğur gerekli önlemleri alarak İstanbul'a gitmiş, buluşma yerinde beklemiş, ama İbrahim Telemen gelmemişti!.. Bir süre sonra gazete-lerde "İbrahim Telemen adlı bir kişi Opera Oteli'nin penceresinden atlayarak intihar etti..." şeklinde küçük bir haber yer alacaktı.

Sonraki günlerde İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Üruğ'un yönettiği bir operasyon sonucu, ihbar mektubunda adı geçen Hüseyin Uğurlu ile bazı işadamları gözaltına alındılar. Bu arada bazı emniyet görevlilerine de işten el çektirildi. Sonradan İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'e başvuran bazı parlamenterler, bu polis memurları için aracı olmaya kalkıştılar.

Telemen'in ihbar mektubunda yer alan işadamları, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce tutuklandılar. Ancak sanıklar bu tutukluluk kararına, 12 Mart'ın askeri mahkemelerinin yargıçları iken, emekli olup avukatlığı seçenlerin yazdığı dilekçelerle, Birinci Ordu Askeri Mahkemesi'nde itiraz etmişler ve mahkeme, bir yedek subay hâkimin karşı oy yazısı ile sanıkların salıverilmesine karar vermişti.

Telemen'in ihbarı üzerine tutuklanan Uğurlu'ların Sıkıyönetim Mahkemesi'nce salıverilmesi ve dosyanın sivil mahkemeye gönderilmesi üzerine açılan soruşturma ise, salıvermenin yargıç takdiri olduğu gerekçesiyle, yine askeri makamlarca kapatılmıştı.

Ve Uğur, bütün bu bilgileri, Cumhuriyet Gazetesi'nde 23 Kasım 1979 tarihli, "Sayın Korutürk'e Arz" başlıklı yazısıyla hem Cumhurbaşkanı'yla, hem de okuyucularıyla paylaştı.⁶

Yazı üzerine zamanın Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, 1979 yılının Aralık ayında, Genel Sekreter Haluk Bayülken aracılığıyla Uğur'a bir

⁶ Uğur Mumcu, *Atam İzindeyiz*. **um:ag** Kitapları, 6. Baskı, 2010.

yazıyla cevap vermiş, soruşturulması ve sonucundan kendisine bilgi verilmesi talimatıyla konuyu Başbakanlığa havale ettiğini bildirmişti.

Uğur, 20 Aralık 1979 tarihli ve “**Bir Kanlı Zincir**”⁷ başlıklı yazısında Korutürk’e bir başka soru daha soruyordu:

*“Acaba, son atamalarda, silah kaçakçılığı ile ilgili operasyonlarda gözaltına alınıp tutuklananların yazıhanelerinden çıkmayan **merkez valileri**, güvenlik kuvvetlerinin çok önemli koltuklarına mı oturtulmuşlardır? Sayın Cumhurbaşkanımız bu satırlarımla neyi anlatmak istediğimi, çok kısa bir incelemeyle kolaylıkla öğrenebilirler. Öyle sanıyorum ki, alacakları sonuç kendilerini derin üzüntüye boğacaktır...*

Türkiye’de neler oluyor? (...) Bir emniyet müdürünün milyarlık bir uyuşturucu madde kaçakçılığına karışmış olması çok düşündürücü değil midir? Soruşturulsun; bu soruşturmaların ardında başka çapanoğulları da çıkar herhalde!.. Bir kanlı zincir! Bir ucunda uyuşturucu madde, öteki ucunda kaçak silahlar... Nasıl kırılacak bu zincir, nasıl?..”

Bu uzun, karmaşık, fakat çok önemli konuyu, Uğur’un 9 Aralık 1979 tarihli ve “**Namus Borcumuz**”⁸ başlıklı yazısını özetleyerek kapatacağım.

“Geçenlerde gazetelerin bir köşesine sıkıştırılmış ilginç bir haber okudum. İtalyan polisi Şark Ekspresi yolu ile uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan ve çoğunluğu Türk’lerden oluşan otuz kişilik bir şebekeyi ortaya çıkarmış!.. (...) Dört Türk kadının üzerinde yapılan aramada piyasa değeri yaklaşık 1 milyar 250 milyon tutan eroin ele geçirilmiş. İtalyan polisi, uyuşturucu maddelerin silah karşılığı olmak üzere satıldığını da bildirmiş.

Yine geçenlerde bu köşede İbrahim Telemen adındaki bir silah kaçakçısının bana bir mektup göndererek bir takım kişileri silah kaçakçılığı yapmakla suçladığını yazmış, konu hakkında geniş bilgi vermiştim, Telemen’in benimle buluşmak için randevu verdiğini, ancak bu randevuya gelmediğini, bir süre sonra da İstanbul’da Opera Oteli’nin

⁷ Uğur Mumcu, *Atam İzindeyiz*, **um:ag** Kitapları, 6. Baskı, 2010.

⁸ a.g.y.

penceresinden atlayarak intihar ettiğini, bu intiharın şüpheli görülerek ceset üzerinde otopsi yapılmak istendiğini, ancak cesedin uzun süre aranıp, bulunamadığını da yazmıştım.

Telemen'in, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na suç ihbarında bulunduktan bir gün sonra intihar etmiş ya da öldürülmüş olması, olayın önemini büsbütün artırmıştır. Telemen'in ihbar ettiği kişiler, İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nce tutuklanmış, ancak sanıklar, Birinci Ordu Mahkemesi'nce salıverilmişlerdir.

İhbar mektubunda adı geçen Hüseyin Uğurlu, tutuklanıp salıverildikten sonra içlerinde şoförünün de olduğu bir takım kişilerce kaçırılmış, yine ihbar mektubunda adı geçen oğlu Abuzer Uğurlu'dan "fıdye" istenmiştir. İstanbul polisi, aldığı önlemlerle fidyecileri yakalamış ve Hüseyin Uğurlu'yu da kurtarmıştı. O günlerde olay hasına, "Solcuların Hüseyin Uğurlu'yu kaçırdığı" biçiminde yansıtılmıştı.

Ancak geçenlerde Hüseyin Uğurlu, avukatı ile birlikte gazeteye gelerek benimle görüştü. Hüseyin Uğurlu benimle karşılaşır karşılaşmaz, "Beni sağcılar kaçırdı." diyor ve ısrarla şu sorunun sorulmasını istiyordu:

- Beni kaçırın araba kimindir?

(...) Uğurlu, "Ben bu işte yokum." diyor, avukatı da Hüseyin Uğurlu'nun 1974 yılında "toplu kaçakçılık" suçundan tutuklandıktan sonra yapılan yargılamada beraat ettiğini, son tutuklamada ise herhangi bir suç kanıtının söz konusu olmadığını söylüyordu.

(...) Bu davada sanık olanların adları şöyledir: Haydarpaşa Gümrük Müdür Vekili Ali Galip Kayıran, oto satıcısı Osman İmamoğlu, inşaatçı Nizamettin Aytemiz, tüccar Mehmet Candaş, otel sahibi Hacı Mirza, lastik şirketi sahibi Mustafa Mirza, Kristal Han odabaşısı Mehmet Özer, Hüseyin Uğurlu, inşaatçı Mehmet Tonbul, Seyfettin Orbak, Orfi Çetinkaya, Hayrettin Yağcı, Selahattin Gönensoy, Avni Karadurmuş, Nedim Dışkaya, Mustafa Uğurlu, Sabri Uğurlu, Ahmet Uğurlu ve Abuzer Uğurlu...

Sanıkların bir kısmının avukatları 12 Mart döneminin askeri yargıçlarıydı. Salıverme kararını veren Birinci Ordu Mahkemesi duruşma yargıcı da bir süre sonra kendi isteğiyle emekliye ayrılmıştı. Şu yuka-

rida adları açıklanan kişilerin silah kaçakçısı olup olmadıklarını bilmem. Bu konudaki kararı mahkeme verecektir. Dosya da şu anda sivil mahkemenin elindedir.

Almanya'da eroin ile yakalanan MSP eski milletvekili Halit Kahraman, Alman polisine verdiği ifadede MSP Genel Başkanı Erbakan ile milletvekili Fehim Adak'ın da kaçakçılık işlerine karıştıklarını bildirmiştir. Bu ifade devletin resmi görevlilerinin elindedir. MHP senatörü Kudret Bayhan da Fransa'da üzerinde baz morfinle ele geçirilmiştir. İtalyan polisinin yaptığı son açıklama, ele geçen bir milyar iki yüz elli milyon liralık uyuşturucu maddenin, silah satın almak üzere İtalya'ya sokulduğu yolundadır.

(...) Silah kaçakçılığı konusunda açıklamalar yapan İbrahim Telemen, bu kaçakçılığa bazı siyasal kuruluşların da karıştığını bildirmişti.

Bu konulara el atmanın ne derece tehlikeli olduğunu biliyorum. Üzerimde son günlerde yoğunlaştırılan cinayet kışkırtıcılığının amacını da biliyorum. Ne olursa olsun, Türk kamuoyunun bunları öğrenmesini ve son iki yılda ele geçen iki milyar Türk liralık silahın nereden geldiğinin araştırılmasını ve soruşturulmasını istiyorum. Bu görevi yerine getirmek bizim namus borcumuzdur."

İşte Sadettin Tantan'ın, yani Türkiye Cumhuriyeti'nin İçişleri Bakanının sözünü ettiği, "... Anlamadan olayları açıklamak mümkün değil" dediği "Telemen olayı" buydu.

Uğur'un, öldürülmesinden 14 yıl önce yazdıkları... Hele "Bu konulara el atmanın ne derece tehlikeli olduğunu biliyorum. Üzerimde son günlerde yoğunlaştırılan cinayet kışkırtıcılığının amacını da biliyorum..." sözleri... 1993 Ocak'ında bu "kışkırtıcılığın" sonuca, amacına ulaşması mıydı?... Uğur'un öldürülmesinin soruşturulmasında en üst düzeyde yetkili olan bir İçişleri Bakanının, Sadettin Tantan'ın, konuyu İbrahim Telemen'e getirmesi...

Uğur'un yazdıklarına bakınca, DGM savcısı Ülkü Coşkun'un "Bu işi devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse çözülür" sözlerini hatırladım. Acaba Tantan, "Telemen olaylarını bilmeden, bağlantılarını anlama-

dan, olayları aydınlatıp anlamak zor” derken, bu tarz ilişkiler ağını mı kastediyordu?!..

12 Mayıs

Sabah evin önünde Yusuf Karakuş’la Abdülhamit Çelik’e tatbikat yaptırdılar. Dışarı çıkmadım. Televizyondan izledim.

20 Mayıs

Bugün de sanıklardan Necdet Yüksel ve Ferhan Özmen’e evin önünde tatbikat yaptırıldı..

31 Mayıs

Beyhan Gürson, Turgut Kazan, Emin Değer ve ben Savcı Hamza Keleş’e gittik. Gelişmelerin hangi aşamada olduğunu öğrenmek istiyorduk. Dava dosyası (iddianame) üzerindeki çalışmasını henüz tamamlamamakla birlikte, bazı tereddütleri olsa da umutlu olduğunu söyledi.

Temmuz

Temmuz ortasında bir gün Savcı Keleş aile olarak bizleri davet etti. Ceyhan Ağabey, Beyhan Abla ve ben gittik. Her birimize iddianame-nin birer suretini verdi. Gene radyosunu açtı. Odasına her gidişimizde radyosunu açıyordu.

“Ne de olsa devletin savcısıyım. Yeşil pasaportlar kullanılmış. Ancak bu kadar yazabildim. İddianameyi dikkatle okursanız pek çok şeyi de anlayabilirsiniz” dedi.

Ne demekti **yeşil pasaport**? Kimlere verilirdi? En üst düzeydeki, yani birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü derecedeki devlet memurlarına!. Daha sonra ortaya çıktı, yeşil pasaport verilenler arasında, Susurluk’daki kamyon kazasında ölen, Bahçelievler katliamı sanığı Abdullah Çatlı da vardı!..

Mayıs ayında evin önünde, zanlı olarak önce Yusuf Karakuş ve

Abdülhamit Çelik’e bir hafta sonrada Ferhan Özmen ve Necdet Yüksel’e tatbikat yaptırılmıştı.

Yusuf Karakuş pazarcı idi. Bir gün polisler gelip ona Uğur Mumcu cinayetini işlemiş olduğunu söylüyorlar. O, bu olaya karışmadığını, bunu da herkesin bildiğini ileri sürer. Polisler, onun karışmış olduğu başka bir olay nedeniyle ona baskı yapıp olayı kabul etmesini sağlıyorlar. Karakuş, tatbikattan sonra, savcıya bunları anlatıyor ve savcı da tespit ettiği bu polisler hakkında dava açıyor. Bir hafta sonra diğer zanlılara tatbikat yaptırıyor. Uğur Mumcu özelinde de davayı Necdet Yüksel ve Ferhan Özmen’e açıyor. Ve bir de bulunamayan Cihan kod adlı Oğuz Demir’e.

15 Eylül

Ayvalık’ta yaz tatili sırasında Hakan Altınay adında bir şahsın ısrarla ve açılan randevu talep ettiğini iletiler Vakıftan. Ne için ve neden görüşmek istediğini belirtmemişti. Ankara’ya dönünce görüşebileceğimizi söyledim. Eylül ortasına randevulaştık. Randevu günü sabah telefon edip yanında birisini daha getirip getiremeyeceğini sormuş, kabul ettim.

Geldiler. Onları, Vakfın temel direklerinden olan yazar Mehmet Eroğlu ile birlikte dinledik.

Altınay, yanındaki adamı tanıştırdı. Adı Antony Richter idi. Richter, “**Bay Soros**” diye konuşmaya başladı. Soros’un Macar asıllı bir Yahudi olduğunu öğrenip kısacaca yaşam öyküsünü dinledik. Richter de Soros Vakfı’nın Proje Direktörü imiş. Vakfın bütçesi yıllık 500 milyon dolarmış. Bay Soros’un Türkiye’de de faaliyette bulunmaya karar verdiğini, Türkiye’ye bunun için geldiğini; inceleme yaptıklarını, bizim vakfımızın itibarının yüksek olduğunu ve işbirliği yapılmasını uygun bulduklarını söyledi. Altınay’ın da Açık Toplum Enstitüsü’nün Türkiye temsilcisi olacağını belirtti.

Bu bilgiler ışığında Soros Vakfı’nın temsilcileriyle görüştüğümüzü öğrendik.

Hangi alanlarda faaliyet gösterdiğimizi muhtemelen gayet iyi bilmesine rağmen, bize vakıf olarak neler yaptığımızı sordu.

Gazeteci yetiştirme-gazetecilik mesleğine insan kazandırma programımızı anlatınca;

“ Bay Soros da gazeteci olmak istemişti. Bu programı çok beğenecektir...” dedi.

Fotoğraf sergileri açtığımızı belirtince, sinema ve fotoğrafçılığa çok ilgi duyduklarını, İran’da Açık Toplum Enstitüsü olarak sinema sektörünü desteklediklerini, ilgi alanlarımızın birbiriyle örtüştüğünü söyledi. Faaliyet alanlarımızın neredeyse hepsi onların da ilgi odağının içindeydi.

“Biz, olayları sol bakış açısıyla değerlendiririz. Toplumun her kesiminin demokratik haklarını savunuruz, etnik farklılıkları zenginlik olarak görürüz. Etnik farklılıkları ayrıştırıcı noktalara taşımayı ırkçılık olarak niteleriz” dediğimizde, adamın suratı asıldı.

“Bunu niye söylediğinizi tahmin edebiliyorum. Irk olarak ırkçılığın en şiddetlisine maruz kaldık. Biz de karşıyız” diye cevap verdi.

Bizimle işbirliği yapma arzularını tekrar dile getirdiler. Böyle bir işbirliğini şimdilik düşünmediğimizi söyledik. Uçağa yetişmesi gerekiyormuş Bay Richter’in, ayrıldılar.

24 Ekim

Yargıç buyurdu: “Gel, müdahillik dilekçeni kendin oku!”

Açılan UMUT davasında ailece müdahil olacaktık. Normal işleyişte müdahil, konuyla ilgili dilekçesini avukatı aracılığıyla dosyaya konulmak üzere mahkemeye göndermekle yetiniyordu. Davanın diğer müdahilleri böyle yapmıştı. Ama Avukat Halil Sevinç söyledi ki, mahkemenin başkanı benim için bu teamülü bir yana bırakıyor ve müdahil olma dilekçemi okumak için ille de benim mahkemeye gelmemi istiyordu. Mahkeme, Özgür, Özge ve bana hitaben bu konuda bir çağrı çıkartmıştı.

24 Ekim günü Barolar Birliği'nde yapılan ve bütün müdahil avukatlarının da katıldığı toplantıda bu konu ele alındı. Hepsi de böyle kesin bir kural olmadığını ancak, takdirin hâkime ait olduğunu, ben rızaen gitmezsem ihzaren (zorla) getirtileceğimi söylediler.

Bunun üzerine ne yazılması gerektiği konusuna geçildi. Genelde müdahillik dilekçelerinin formatı belli idi. Ben böyle bir kalıp metin yerine, bizzat yazacağım metni tercih ettiğimi söyledim. Avukat dostlar da ben yazdıktan sonra genel hukuki değerlendirme için katkıda bulunmaya hazır olduklarını söylediler.

31 Ekim

Emniyetten İbrahim adlı birisi telefonla aradı. Korumanın güçlüğünden bahsedip arabanın enkazını alıp alamayacağımızı sordu. Daha önce, yaz başında da aramışlardı. Ben de davanın açıldığını, mahkemenin bu konuda bir kararı olmadan alamayacağımızı söyledim.

“Muhafaza etmek güç oluyordur. Size zahmet veriyoruz ama...” dedim.

“Tabii tabii, biz bakarız” gibi laflar ağzında geveledi. Telefonu kapattık.

24 Kasım

Müdahil olma isteğimizin dilekçesini mahkemede okumamın talep edildiği duruşma günü geldi. Sabah Devlet Güvenlik Mahkemesine gittim.

Duruşma salonuna çağrılmayı beklerken, sanık yakınlarıyla aynı yeri paylaştım. Kadınların hemen hemen hepsi uzun pardüsülü ve başları bağlıydı. Epey bekledikten sonra mahkeme salonuna çağrıldık. Sanıkların gelmeleri gecikmişti.

Salona girdim. Mahkeme heyetinin karşısında sayıları yirmi beşi geçen sanıklar oturmuştu. Mahkeme heyetinin sağında müdahil avukatları ve ben, solunda da sanık avukatları yerleşmişti. Dinleyiciler ve basın sanıkların arkasındaki sıralarda oturuyorlardı. Basının görüntü

alması yasaktı. Sanıklar, uzun saatler boyu tahliye taleplerini ve işkence iddialarını dile getirdiler. Daha sonra hâkim beni çağırdı. Salonunda büyük bir sessizlik oldu. Sadece benim topuk seslerim duyuluyordu. Yürürken bütün gözleri üzerimde hissettim. Dilekçemi okumaya başladım:

ANKARA 2. NO.LU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ SAYIN BAŞKANLIĞINA

Dosya No: 2000/102

Sayın Başkan,

24 Ocak 1993 günü, saat 13:30'da evimizin bulunduğu apartmanın dış kapısını kapatırken art arda duyduğum üç patlama sesinin ardından, Uğur'u, apartmanın karşısındaki su deposunun bahçesinde cansız yatarken gördüğümde neler hissetmiş olabileceğimi, içinde, yüreğimde insani duygular barındıran, "ben insanım" diyen herkesin, Sayın Başkan, sizin ve Mahkeme Heyetinin derinden anlayabileceğini sanıyorum.

Bu konudaki görgüye dayalı bilgilerimi DGM savcısı Ülkü Coşkun'a, TBMM Faali Meçhul Cinayetleri Araştırma Komisyonuna, TBMM Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonuna, DGM Savcısı Hamza Keleş'e ve TBMM Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu'nun suç duyuruları sonucu, İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın talimatıyla suikasti yeniden incelemeye alan Olay Yeri İnceleme Ekibi'ne ayrıntılarıyla açıklamış bulunuyorum.

Benim çşimi; olay tarihinde 16 yaşında olan oğlum Özgür ve 12 yaşında olan kızım Özge'nin babalarını, böylesine vahşi ve ancak imha etme duygusuyla açıklayabildiğimiz bir şekilde yitirmemiz; yüreğimizi derinliklerinden fırlatan isyan duygumuzu, unutmamak ve unutturmamak düşüncesi ve eylemi ile dirence dönüştürmemize yol açtı.

Sayın Başkan,

Aydınlanma yolunda ilerlerken, aydınlanma ışığının kitlelere ulaşması her devirde hep engellenmek istenmiştir. Işığın getirdiği aydınlıktan, bilgiden ve gerçeklerden, karanlık ilişki ağlarını çıkar ilmekleriyle örüp halkın yarınlarnını çalanlar korkarlar. Ve bu korkuyla da sürekli baskı yaparlar; zulüm yaparlar, ölüm emirleri yağdırırlar. Son 30 yıldır aydınlarımız, aydınlanmanın ışığını topluma aktarmak isteyen o güzel insanlar, bu korkakların verdikleri emirlerle baskı ve zulüm görmüşler, arkalarında dul eşler, yetim çocuklar, acılı analar babalar bırakarak öldürölmüşlerdir.

24 Ocak 1993 günü Uğur Mumcu'nun öldürölmesinden sonra bu cinayeti işleyenler açığa çıkarılmış olsa idi, başka aydınlarımızın öldürölmesi engellenebilecekti. Acımızın üstüne acı ekleyip, birçok cenaze daha kaldırmayacaktık.

Otuz yıl önce Uğur Mumcu, *"Bizim Kemalist doğrultudaki savaşımız, Türk halkının ve Türkiye'mizin kurtuluşunun savaşıdır. Bu savaştan kaçanlar, korkanlar ve susanlar utansın!.." diye yazarken, kimlerin ve hangi çevrelerin korkulu rüyası olacağını açıkça biliyordu.*

Herkesin yakından bildiği gibi, Uğur Mumcu bir gazeteci idi ve bir gazeteci olarak tam bağımsız, demokrat ve mutlu Türkiye'nin önüne dikilen çevrelerin oyunlarını gün ışığına çıkarıp, halkın gerçekleri öğrenme hakkına olan sonsuz saygısı gereği, öğrendiklerini okurlarıyla paylaşmıştı. O'nun araştırmalarından ve yazdıklarından korkanlar O'nu öldürttüler.

1974'te *"Unutmayalım ki «cesur bir kez, korkak bin kez ölür!» Önemli olan, insanın böyle bir toplumda bir «mezar taşı» gibi suskunluk simgesi olmamasıdır."* diye yazan Uğur Mumcu, suskun ve korkaklar gibi bin kez değil, bir kez ölmüştür.

Sayın Başkan,

Terör eylemlerini yapanlar, kanla ve toplumlarda yaygınlaştırmaya çalıştıkları yalınlıkla beslenirler. Kimi zaman umursamazlıklarla, savsaklamalarla, ne acıdır ki yönetimlerden gördükleri destekle ve toplum belleğinin unutkanlığıyla da cesaretlenir-

ler. Uğur Mumcu'nun mezar taşına *"Vurulduk ey halkım; unutma bizi!.."* diye yazdırırken, Uğur Mumcu'nun vasiyetini yerine getirmenin yanı sıra, toplum olarak belleğimizin unutkanlıkla sakatlanmaması dileğimizi de vurgulamak istemiştik.

Biz hiç unutmadık. Toplumumuz da Uğur Mumcu'nun düşüncelerini, özgürlük ve bağımsızlık aşkını unutmadı... Unutmayacak da!..

Sayın Başkan,

Çağlar boyunca aydınlanma yolunda ilerleyenler, yok edilmeye çalışılsa ve hatta yok edilseler bile; çağdaşlarının özverili ve yılmaz çabaları sonucunda daima kazanmışlar, onları engellemek isteyen güçler ise, sonunda tarih önünde gün ışığına çıkarılmış ve mahkûm olmuşlardır.

Sayın Başkan,

Ben Uğur Mumcu'nun karısı, çocuklarımız Özgür ve Özge, arabaya bomba koyarak bu cinayeti işleyenlerin, Uğur'un öldürülmesi emrini verenlerin ve asıl önemlisi hepsinin arkasındaki güçlerin bütün bağlantıları ile açığa çıkartılmasını, davanın sonuçlandırılmasını ve sorumluların cezalandırılmasını, yüce heyetinizden saygılarımızla talep ederiz.

Müdahil

Ş. Güldal Mumcu

Bizler Ş. Özgür Mumcu ve Özge Mumcu, annemiz Ş. Güldal Mumcu'nun 24.11.2000 tarihli yazılı ifadesine aynen katılıyoruz. Mahkemenizde ayrıca dinlenmemizde yarar görmüyoruz. Takdiri yüce mahkemenize bırakıyoruz.

Müdahil

Müdahil

Ş. Özgür Mumcu

Özge Mumcu

Karşı tarafın avukatı söz uluruk, “Hanımefendinin söylediklerinden hepimiz payımızı aldık” dedi.

Sonra ilginç bir şey daha oldu. Sanıklardan birisi kendi savunmasını okumak için ayağa kalktığı anda, Hâkim aracılığıyla bana hitaben şunları söyledi:

“Hanımefendiden özür dileriz. Bizim bu işle hiçbir ilgimiz yok. Burada niye bulunduğumuzu bile anlamış değiliz.”

Yine saatler süren savunmalarını dinledik. İşkence gördüklerini, İran’a gidip göz ameliyatı olduklarını, baskı altında olduklarını söylediler. Duruşmanın sonuna doğru son sözleri sorulunca sanıklardan biri “Benim var” dedi;

“Adım Arif Tarı yetmiş beş yaşındayım. Yataklıktan yatıyorum. Ben yataklık yapmışsam kendi polisime, jandarmama yaptım. Tahliyemi istiyorum.”

Arada birisi daha tahliye istedi. Arif Tarı tekrar söz aldı. Herhalde önce söylediklerinin kayda geçirildiğinden emin olmak istiyordu.

“Lütfen kayda geçirilsin. Ben yataklık ettiysem kendi polisime, jandarmama yataklık ettim.”

Duruşmadan çıktığımda akşam karanlığı bastırmıştı.

Gerçekten Uğur’un katilleri olup olmadıklarını bilmediğim, ama birçok olaya karıştıklarına da kuşku duymadığım bir takım insanlarla sabahdan beri karşı karşıya idim.

Sanıklar, sanık yakınları, mağdurlar, avukatlar, hâkimler, herkes aynı yere yakarıyor. Allah herkesin Allah’ı. Herkes kendisini kurtarması için ondan dilekçi oluyor. Eğer ilahi bir adalet varsa, sadece gerçekten yana olması gerekir diye düşündüm. Dünyadaki adalet zaafıyla sakatlanmıştı çünkü.

Saatler boyunca sanıkların işkenceye maruz kaldıkları iddialarını dinlemiştim. İşkence insanlığa karşı işlenen en ağır suçlardan biridir. İnsanın, en sevdiğini cansız yatarken görmesi de işkence değil miydi? Onu öldürenler, hem katil, hem de işkenceci olmuyor muydu o zaman?

Kendimi birden çok yalnız ve yorgun hissettim.

Suikasttan kısa bir süre önce, bir gece yarısı uyandığımda Uğur ya-
tağın kenarında oturuyordu, derin derin soluk alıyor ve bacaklarını
yokluyordu. Ne olduğunu sorduğumda bir rüya gördüğünü söyledi.
“Nasıl bir rüya?” dediğimde önce söylemek istemedi, ayağa kalktı.
Üsteleyince de:

“Güldal, bir patlama olmuş, ben toprağın üstünde yatıyorum bacak-
larım yok. Bedenimin bu halini yukandan görüyorum” dedi. Birden
içim cız etti. Yüreğim yandı. Ama ona bir şey belli etmedim.

“Son zamanlarda çok çalışıyorsun. Ondandır. Hadi gel yanıma.”
dedim ve onu sakinleştirecek sözler söyledim. O’nun sezgileri çok
güçlüydü. Olaylar planlandığı zaman, zamanda yolculuk mu yapmıştı?

5 Aralık

“Ti’ye alma”nın anlamını öğrendim

Suikasttan birkaç ay sonra 1993 Mayıs’ında eve gelen, daha sonra
bir gazetede ki resim ve haber üzerine tesadüfen Yeşil olduğunu öğ-
rendiğim meçhul ziyaretçinin, bizim mahallenin caminin adı olarak
önerdiği “ti”nin ne anlama geldiğini bir türlü çözememiştim. Askerli-
ğini deniz asteğmen olarak yapan bir arkadaşım, bir askeri denizcilik
veya deniz savaşı terimi olduğunu söylemişti.

Bugün katıldığım bir yemekte yanımda emekli bir amiral oturuyor-
du. Fırsatı değerlendirip, “ti”ye almanın askeri olarak denizcilikteki
anlamının ne olduğunu” sordum.

“Bir savaş gemisinin, art arda sıralanmış düşman gemilerine iskele
veya sancak tarafından yani yan taraflarından cephe oluşturmaya -t-
harfl çıkar ortaya. Böyle bir durumda bütün gemiler saldıran gemi
için avlanacak keklik gibidir. Denizcilik dilinde bu duruma ‘ti’ye al-
mak’ denir. Bu, denizaltılar için de, su üstü savaş gemileri için de
geçerlidir” diye cevap verdi.

“Yani hedefe almak?”

“Öyle de denebilir.”

Sonra hayretle yüzüme baktı ve

“Niye sordunuz?!”

“Hiç! Sadece merak ettim...” diye cevap verdim.

“Ti’ye almak denince, insanın aklına günlük dildeki anlamıyla hep “dalga geçmek, alay etmek, hafife almak” geliyor. Bu anlamıyla da kişinin hedef alınması söz konusu, ama bu eylemin sonunda bir ölüm yok.

Yeşil bana, denizcilik savaş terimi olan “Ti”yi cami adı olarak önerirken, acaba neyi kast etmişti? Uğur’un camiden hedefe alınmış olduğunu, yani bombayı patlatan “uzaktan kumanda”nın camide konuşlanmış olabileceğini mi? Yoksa bu olasılık dahil, diğer sembolik ve gerçek olasılıkları mı?

12 Arahk

İstanbul’da terör saldırısı sonucunda öldürülen iki polisin cenaze töreninde olay çıktı. Polisler kabza göstererek eylemde bulundular. İçişleri Bakanı Tantan için “Bizi satanı, biz de satarız” dediler ve İstanbul Emniyet Müdürü Kazım Abanoz, Tantan ve Ecevit’in istifasını istediler.

Ertesi gün, Başbakan Ecevit bir basın toplantısı düzenledi ve bu olay için “Birileri düğmeye bastı” dedi.

Bu düğmeye basma lafı; Ecevit’in kendisiyle görüşmeye gittiğim zaman bana söylediği “Kocanız da arı kovanına çomak sokmuştu” sözünü anımsattı.

Yoksa bu düğmeye basanlar, arı kovanını kuranlar mıydı?

22 Ocak

Türkçe konuşan ve adını Hopkins olarak veren bir kadın telefon edip benimle görüşmek istiyor. Ben bulunmadığım için sekreterim Aynur Hanım not almış.

Amacını, gelişmekte olan ülkelerde değişim ve dönüşüm yaratan sosyal girişimcilere kişisel maddi destek sağlamak olarak açıklayan Ashoka adlı uluslararası bir kuruluşun temsilcisi olduğunu söylemiş. Çocuklarımla yabancı bir ülkede eğitim masrafları ile yabancı bir ülkede yaşamak istersem bile, benim ömür boyu her türlü maddi ihtiyacımı, hem de yüklü bir miktar halinde karşılayacaklarmış. Bu tür bir uygulama pek yaptıkları bir uygulama da değilmiş. Çok özel bir uygulama imiş. Bunları anlatmak için görüşmek istediğini söylemiş.

Ashoka diye bir kuruluş hiç duymamıştım. Ne olduğunu bilmiyordum. Çocukların ve benim tüm masraflarımı neden karşılamak istediklerini anlamamıştım doğrusu.

Araştırdım. Toplumları değiştirme ve dönüştürmeyi temel alarak, bütün dünyada, Hindistan'dan Afrika'ya kadar gelişmekte olan birçok ülkede doğal tarımdan tutun birçok değişik konuda uğraşan kişi ve kuruluşlara destek verdiklerini söylüyorlardı. Kurucusu olarak, McArthur Vakfında da bulunmuş Amerikalı bir avukat olan William Dryton görünüyordu. 1981 yılında kurulmuştu.

Neden ve ne için desteklenecektim, pek anlayamamıştım. Bu konuda bir açıklamaları da yoktu. Sadece çocuklara ve bana, hayatımızı

maddi olarak garantileyeceklerini söylüyorlardı.

İlginçtir, çocuklar ve ben nedense sürekli yurtdışına gönderilmek isteniyorduk.

Sekreterim Aynur Hanım'dan tekrar ararlarsa görüşmek istemediğimi ve tekliflerini kabul etmediğimi söylemesini istedim. Aradıklarında, Aynur Hanım benim tekliflerini kabul etmediğimi söyleyince, arayan kişi çok şaşırılmış ve öfkelenmiş ve **“Başkanınız neyi reddettiğinin farkında mı?!”** diye adeta azarlamış.

“ O da biliyordur herhalde efendim. Ben sizin notunuzu aktardım” deyince de sinirli bir şekilde telefonu kapatmış.

24 Ocak

Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ın öldürülmesi

Gaffar Okkan'ın, Diyarbakır'da göreve gelmesiyle kentin özellikle sosyal yaşantısında gözle görülür değişiklikler olmuştu. Okkan, şehrin huzur bulması ve gençliğin terörden uzaklaşması için sporun önemli görev üstlendiğini inanıyor, PKK'ın etkinliğinin bu yolla kırılabileceğini düşünüyordu. Hizbullah'a en büyük darbeyi vuran Gaffar Okkan, 24 Ocak 2001 günü, “profesyonel suikast timlerinin” bombalı ve silahlı saldırısına uğrayarak şehit oldu. Gaffar Okkan, Uğur Mumcu'yu anma etkinliğine katılmak üzere makamından ayrılmıştı.

Ertesi gün gazetelerde, Hizbullah'ın kullandığı bilinen silahlardan Makarov'un olay yerinde “imza” amacıyla bırakıldığı açıklandı.

MİT Müsteşarının “Yoktur” dediği, yapılanma yine işbaşında mıydı?

Nisan

Çeçen Swiss Oteli baskını

Çeçen direnişine destek veren Türk eylemciler İstanbul Swiss Oteli bir baskın düzenlediler. Bu baskının neden yapıldığı ve neden bitirildiği doğrusu pek anlaşılmadı.

Bu baskını yapan direnişçilerden birinin söylediği söz ise çok ilginçti:

“Tantan Ağabeyimizi biraz üzdük galiba.”

5 – 7 Haziran

Tapınak şövalyeleri ve Tantan’ın istifası

5 Haziranda İçişleri Bakanlığı’ndan alınıp, gümrüklerden sorumlu Devlet Bakanlığı’na getirilen Sadettin Tantan, iki gün sonra hem yeni atandığı Devlet Bakanlığı’ndan, hem de ANAP’tan istifa etti. Kısa bir süre sonra da Tantan’ın göreve getirdiği Emniyet Genel Müdürü Turan Genç ve İstanbul Emniyet Müdürü Kazım Abanoz istifa ettiler. Kazım Abanoz’un yerine Ardahan Valisi olan Hasan Özdemir getirildi. Özdemir, Ardahan Valiliği’ne atanmadan, yani Abanoz’dan önce de İstanbul Emniyet Müdürü’yü. Abanoz ise, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı’ndan İstanbul’a atanmıştı.

Sadece “Beyaz Enerji” değil “Serhat”, “Buffalo”, “Kasırga”, “Fırtına” adını verdiği büyük çaplı operasyonlarla yolsuzlukların üzerine giden **Tantan**, istifa etmek zorunda kalınca, “**Önünü kimlerin kestiği**” sorusuna “**Tapınak Şövalyeleri**” diye cevap verecek, “**Yıllarca bu adamların önünde ölümlümü iliklemişiz**” diyecekti.

Tapınak Şövalyeleri sözünü epey önce kullanmış olan Tantan, 21 Ekim 2000 tarihinde düzenlenen **Yolsuzluk Konferansı**’nda şunları söylüyordu: “*Kirli siyasetin ve bürokrasisinin korunması altında yolsuzluk ekonomisinden hayat bulanlar, toplum içerisinde kabul görmelerini sağlamak amacıyla tapınak şövalyeleri içerisinde yapılanmaya gittiler.*”

Tantan, 2 Kasım 2000 tarihli Hürriyet’e de şunları anlatıyordu: “*Bir süre önce İtalya’da mafya ve çetelere karşı yapılan mücadele sırasında da ortaya çıkan bir durum vardı. Bir ucu yurtdışında, diğeri yurtiçinde olan organize suç örgütlerini kast ediyorum. Yurtiçinde iyi niyetle bir yapı ortaya çıkıyor; bu iyi niyetli yapı bir süre sonra bazı kişiler tarafından ele geçirilip bozuma uğruyor, bir çıkar ve suç örgütü halini alıyor. Bunun da etrafında ikinci bir çember oluşuyor, bunlar*

da o suç örgütünden ekonomik olarak nasiplenmeye başlıyor. Aynen Tapınak Şövalyeleri'nde olduğu gibi. Bu deymi de 1980'lerin başında okuduğum bir kitaptan hatırlıyorum. BBC muhabirleri yazmışlar. Kitabın adı, 'Kutsal Kase, Kutsal Kan' idi."

Tantan, Yerel Yönetimler Sempozyumu'nda da: "Türkiye'de örtülü bir savaş var. Bu örtülü savaş, menfaat gruplarının kendi birliklerinin çözülmemesi, ortaya çıkmaması ve gücünün elinden gitmemesi şeklindedir. Bu örtülü savaş içerisindeki menfaat grupları, sadece bu ulusun içerisinde değil, uluslararası boyuta ulaşmış, işbirlikçi olarak tabir edilecek menfaatleri önde tutan, bayrağı asla düşünmeyen, oluşum içerisinde organize kitlelerden oluşmaktadır."

Gazete haberlerine göre, koalisyon ortağı ANAP'ın Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Mesut Yılmaz, Tantan'a, ona bağlı Jandarma'nın yürüttüğü Beyaz Enerji operasyonu nedeniyle içerlemişti. Çünkü operasyon Enerji Bakanı ANAP'lı Cümhur Ersümer'i istifa etmek zorunda bırakmıştı. Yılmaz Operasyon konusunda parti grubunda "gestapo", "polis devleti" içerikli sert bir konuşma yapmış; Jandarma Genel Komutanlığı buna karşılık vermiş, ayrıca Jandarma'nın yine ANAP'lı Cavit Kavak'ı dinlemek için DGM'den izin aldığı ortaya çıkmıştı. Jandarma, operasyonu kendilerinin başlattığını belirtirken Yılmaz doğrudan soruşturmayı ve soruşturmayı yürüten Ankara DGM Savcısı Talat Şalk'ı eleştiriyordu. Yılmaz'ın, "Yolsuzlukla mücadeleden halk kahramanı olarak çıkmak isteyenler var. ANAP'ı kendi reklamını yapmak için kullananlar yakamızdan düşsün. Düşmezlerse düşürürüz." sözlerine Tantan, "Yürüyüşümüze bakıp aptal olduğumuzu sanmasınlar." karşılığını vermişti.

İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, bir süre sonra partisi ANAP ile ters düştü. Partiden istifa etti.

Dönemin Jandarma Genel Komutanı, Orgeneral Aytaç Yalman; operasyonun asıl sorumlusu ise, Jandarma Genel Komutanlığı Harekât Başkanı Tümgeneral Osman Özbek'ti. Özbek, görevinden alınıp yine bölge komutanlığına atanınca istifa edip emekliye ayrıldı. Çünkü bir tümgeneral olmasına rağmen, tuğgenerallerin görevine atanmıştı. Yani bir tür tenzil-i rütbe söz konusuydu onun için.

Osman Özbek birkaç yıl önce bir bayram günü bize ziyarete gelmişti. Özgür, Özge ve birkaç konuk da evdeydi. Uçağı düşen Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in yakın çalışma arkadaşı olduğunu o zaman öğrendim. Bayram ziyareti sırasında söylediğı bir söz çok ilginçti. Sohbetin bir yerinde, "Daha önce NATO'cuyduk, şimdi Kemalist olduk" dedi. Aynı sözleri, daha sonra İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah'tan da duyacaktım. İstanbul'da Leman Sam, beni ve birkaç arkadaşımı sahne aldığı bir mekana davet etmişti. Şarkı söylerken, bir ara çok güzel ve övücü sözlerle orada olduğumu belirtince, birden bir adam bizim masamıza yöneldi. Kendisinin İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah olduğunu söyledi. Galiba yeni atanmıştı. Uğur Bey'in yazılarını yıllar sonra daha iyi idrak ettiklerini söyledi ve "Daha önce NATO'cuyduk, şimdi Kemalist olduk" dedi.

"Kemalizm" ve "Kemalist" kavramları, ilk kez 1920'lerde Amerikan basını ile İngiliz gizli yazışmalarında "isyancı, bozguncu, milliyetçi ve Bolşevik" anlamlarında kullanılmıştı. Bir yanda Kurtuluş Savaşı'nda savaştığımız Yunanistan'ı destekleyen İngiltere ve Lozan Antlaşması'nı hâlâ onaylamayan Amerika Birleşik Devletleri'nin, kuruluşunda başrolü oynadığı NATO, diğer yanda Kurtuluş Savaşı'nı ve bağımsızlığı gerçekleştiren Kemalizm...

NATO'cular nasıl Kemalist oldular? Bütün bunlar çok garipti. Neler olmaktaydı?

7 Eylül

Rüştü Aytufan: "Amerikalılar, Türk savcısının odasında beni nasıl sorgular!.."

Umut Davasının duruşmalarından biri daha gerçekleşti bugün. Sanki Rüşdü Aytufan, bir dilekçesini hem okumuş hem de dosyaya girmesini sağlamıştı:

2 NO.LU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ

BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Sayın mahkeme heyeti,

Halen tutuklu bulunduğum Eskişehir Özel Tıp Cezaevinde, bir heyetin gelip beni ziyaret edeceği söylendi. Ben bu heyeti insan hakları kuruluşlarından sandım; görüşme için Eskişehir Başsavcılığına götürülmem için hazırlanmış evrakı imzaladım.

6.9.2001'de Cumhuriyet Başsavcısı Ali Turna'nın odasına götürüldüğümde, karşımda ABD Büyükelçiliğinden güvenlik müsteşarı olduğunu söyleyen kişiler buldum. Bu kişiler -iki bayan, biri tercüman olmak üzere iki erkek- tarafından sorgulanmak istendim. Bu kişiler, konumlarını, CIA mensubu oldukları yönünde belirginleştiriyorlardı.

Bu kişilerin önünde sayfalarca hazırlanmış sorular vardı. Tercüman olmayan diğer kişinin kaş, göz, mimik, kafa hareketleri ile, tehditkar bakışları eşliğinde psikolojik işkence yapılması ile yıpratılarak, güvenlik müsteşarı olduğunu söyleyen bayan tarafından, ne iş yaptığım, iş yerimin neresi olduğu, kaç çocuğumun olduğu, İran'a gidip gitmediğim, ABD Büyükelçiliğinin yerini bilip bilmediğim yönündeki soruları ile sorgulanmak istendim.

Dün başsavcılığa götürüldüm, karşıma Amerikan güvenlik müsteşarı ve CIA üyesi çıktı; yarın, yine "savcılığa gideceksin" diye götürüldüğümde ne ile karşılaşacağımı nasıl bilebilirim? Ben bu şekilde cezaevinden alınırsam, benim veya diğer insanların güvenliğini kim, nasıl sağlayacak? Bugün ABD güvenlik müsteşarı ve CIA tarafından sorgulanmak üzere alınabiliyorsam, yarın da İsrail veya bir başka ülke heyeti tarafından alınıp sorguya mı çekileceğim? Her yabancı ülke istihbaratı, istediği zaman, bilmediğim konularda, beni hukuk dışı bir şekilde sorguya çekecekse, bağımsız olalım diye canlarını feda edenlerin çabaları boşa çıkmış olmaz mı? Türkiye'nin bağımsızlığı nerede kalıyor? Türkiye'nin üstünlüğü nerede kalıyor?

Şunu sormak istiyorum; Türk heyeti, Türk istihbarat teşkilatları, Amerika'da, İsrail'de veya bir başka ülkede cezaevinden bir sanığı ahp yine o ülkenin savcısının makamında sorguya çekebiliyor mu? Mahkeme tarihinden bir gün önce CIA tarafından psikolojik olarak baskı altına alınmam, mahkemenin seyrini dışarıdan etkilemek değil midir? Birileri benim ceza almamı mı istemektedir? Asıl olan, mahkemelerin baskıdan uzak, bağımsız karar vermesi, ayrıca benim de sanık olarak hiçbir baskı altında kalmadan ifade verebilmem değil midir?

Sayın mahkeme heyeti,

Amerika güvenlik yetkililerinin psikolojik baskı altına alarak dava ile ilgili sorularını cevaplamayı reddettim. Mahkemenin devam ettiğini, sorularının cevaplarını mahkeme kayıtlarında bulabileceklerini, avukatım olmadan, meselenin ne olduğunu bilmeden hiçbir soruya cevap vermeyeceğimi belirterek reddettim.

Cezaevine ziyarete gelen, savcılık tarafından çağrılan Avukat İbrahim Ceylan ile görüşmem sağlandı. Avukat İbrahim Ceylan, bu şekilde sorgulanmanın hiçbir hukuki boyutu olmadığını, devam eden bir dava sanığının hukuk dışı sorgulanmasına rıza göstermesinin, hukuka ve insan haklarına saygısızlık olacağı düşüncesi ile sorgulanmamı reddetti.

Bu hukuksuzluğu aynı anlayış içinde ben de reddettim.

Hukuka rağmen yöntemlerle, yabancı bir güvenlik müsteşarlığı heyeti ile Eskişehir Cumhuriyet Başsavcısının odasında sorgulanmak istenişim, hukuk sistemine ve insan haklarına, değişik yerlerden ne tür müdahaleler olduğunu belirgin hale getirmektedir.

Bu hukuka rağmenliğin önlenmesi için mahkemenin gerekli tedbirleri almasını ve keyfi olarak bazı heyetlerce sorgulanma anlayışına son verilmesini istiyorum. Gereğini arz ederim.7.9.2001

Rüştü Aytufan

Savcı Kemal Ayhan'ın suikastın arkasında "Uluslararası örgütler, mafya, karanlık güçler var.." dediğini hatırladım.

9 Eylül

Sultanahmet'te, bozulan araba...

İstanbul'dayım. Kuzenim Bedran ve kızım Özge ile Sultanahmet ve kapalı çarşıda geziyoruz. Akşama doğru Sultanahmet'e arabayı park ettiğimiz yere geldik. Ama araba çalışmıyor. Ne yapsak çalışmıyor. Akü bitti diye düşünmek istemiyorum. Çünkü uzun yoldan henüz gelmişiz. Mümkün değil akünün bitmesi.

Havada çok yoğun manyetik alan var. Kendimizi arabadan dışarı zor attık. Çevredeki kafelerden birine oturduk. Sonunda Renault servisine ulaştık, onu bekliyoruz. Bu arada ortalığın hareketlendiğini de izliyoruz. Polisler gelip bakıyorlar. Sivil polis olduğunu düşündüğüm insanlar da yoğunlaştı çevrede. Tamir ekibi geldi bu arada ve aküden aküye şarj yaptırarak arabayı götürdüler. Özgür'e telefon etmiştim. Arkadaşları gelip bizi aldılar, eve döndük.

10 Eylül

Gümüşsuyu'nda patlayan bomba

Ertesi gün akşamüstü evde, Özge ve kuzenim Bedran ile oturuyoruz. Özgür'ün sınavdan gelmesini bekliyoruz. Çay hazır. Birden "Benim Özgür'e telefon etmem gerek" dedim ve ayağa kalktım. "E, et o zaman" dedi bizimkiler. "Daha şimdi değil." diyerek oturdum. İçimde bir huzursuzluk var. Birkaç dakika sonra "Evet şimdi etmem gerek." diyerek, telefonu elime aldım. Evdekiler bana biraz şaşkın bakıyorlar. Ayağa kalktım ve numarayı çevirdim. Biraz çaldıktan sonra açtı telefonu.

"Nasılsın Özgür, neredesin?" dememe kalmadı; hem dışardan hem de telefonda muazzam bir patlama duydum. Şangırılar... O da bana,

"Neredesin?" diye soruyor.

"Evdeyim." dedim.

“Geliyorum. İki dakika sonra ben de evdeyim” dedi o da.

Gelince anlattı ki Gölümüşsuyu’nda, polislerin yoğun olarak durduğu, köşesinde çiçekçilerin bulunduğu merdivenlerden Cihangir’e inilen yerde imiş. Arkadaşıyla dolmuştan inmiş. Ben arayınca rahat konuşmak için merdivenleri hızla inmiş. Oradaki polis noktasında olmuş patlama. Patlamayı, yerini ve saatini Özgür basındaki arkadaşına ilettili hemen. Saat 17:30 du. Türkiye beş dakika içinde patlamayı öğrenmişti. Patlamaya canlı bomba neden olmuştu. Sonra ilerleyen saatlerde öğreniyoruz ki, yaralananlardan biri de kuzenimin oğludur.

Bir gün önce Sultanahmet’teki yoğun sivil polis kalabalığının böyle bir bombalı eylem ihtimalinden kaynaklanmış olabileceği geldi aklıma.

11 Eylül

New York’ta 11 Eylül uçakları

Turgut Kazan’la, onun bürosuna yakın bir yerde buluştuk. Sanıklardan Rüştü Aytufan’ın 7 Eylül 2001 tarihli duruşmada söylediklerini anlattı. Rüştü Aytufan bu duruşmada iki yabancı ülke istihbarat görevlisinin Eskişehir Cumhuriyet Savcılığı’nda kendisini sorgulamak istediğini söylediğini ve bu adamlardan birinin konuşma sırasında, “Eyvah, o zaman hiçbirimiz güvencede değiliz” demiş olduğunu anlattı Kazan, yemek yerken.

Sonra eve döndüm. Özgür arkadaşlarıyla birlikte ders çalışıyordu. Yorulmuştum. Biraz uzandım.

Salondan gelen gürültülerle uyandım. Gerçekten tuhaf, heyecanlı gürültüler geliyordu. Merak edip salona geçtim. Çocuklar dersi, çalışmayı bırakmış televizyona kilitlenmişlerdi.

“Hayırdır çocuklar, ne oluyor?!..”

Heyecanla Amerika’daki İkiz Kulelere saldırı olduğunu söylediler. Televizyonu izlemeye başladım. Orada sabah, bizde akşamüstü idi. Naklen yayın vardı. Epeyce izledikten sonra,

“Galiba bu kulelerin iktisadi ve teknik ömrü dolmuştu. Ayrıca olay tıpkı yine bir Amerikan yapımı olan ‘Savcı’ filmine benziyor” dedim.

O filmde de başkan yardımcısı hem terör olaylarını yönlendiriyor, hem de görevi gereği terörle mücadele ediyormuş görünüyordu. Savcı bu ikili oyunu keşfedip ona ulaşınca da “Ne var bunda! Ne sanıyordun!?! Tabii ki biz yapıyoruz” diyordu.

Güvensizlik ortamında kimse kimseye güvenmez. Hiç kimse bir araya gelip hiçbir şeyi sorgulayamaz olur. Korku dağları bekler; cesaret de ovaya inemez. Böylece, olaylar, kurgulayıcıları tarafından istenildiği gibi yönlendirilebilir. Amerika, çıkarlarına ters düşen ya da düşebilecek birçok ülkeye saldırabilmek için kendine bir düşman yaratmış oldu. Ilımlı İslam’dan sonra terörist İslam. Çünkü her şey mantık dışıydı. Pentagon dâhil her şey saldırıya uğramıştı. Dünyanın en iyi ordusuna, en gelişmiş teknolojisine sahip olduğunu iddia eden, buna herkesi inandırmış bir ülkenin bu kadar acz içinde görünmeye razı olmasının altında muhakkak bir şeyler olmalıydı.

Kasım

Özgür, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni bitirdi ve aynı üniversitenin Devletler Umumi Hukuku Kürsüsü’nde asistan oldu.

2000 yılının Ağustos ayında başlayan Umut Davası, 2002 yılının ocak ayında sona erdi. Uğur Mumcu suikastı ile doğrudan ilişkili oldukları söylenen üç kişiden ikisi yakalanmış, biri ise hiç bulunamamıştı. Yakalanan, Ferhan Özmen ve Necdet Yüksel ağırlaştırılmış müebbet hapse mahkûm oldular. Bombayı yaptığı söylenen kimya mühendisi olan Cihan kod adlı Oğuz Demir ise hiç yakalanamadı. Müdahillik dilekçemi okuduğum duruşmada “Yataklık ettimse, polisime, jandarmama ettim” diyerek tahliyesini talep eden, Sapanca’da çiftlik sahibi olan yetmiş beş yaşındaki Arif Tarı hemen tahliye olmuştu ve beraat etti. Savcının, Karakuş’a baskı yaparak, Uğur Mumcu cinayetini üstlenmesini sağlamaya çalışmaları nedeniyle dava açtığı polisler, yargılandıkları davada beraat ettiler. Polisler beraat ettiklerine göre, bizim olayımızda ki gerçekler neredeydi?

Sonbahar

Bir gün, Sadettin Tantan aradı. Vakıfta isem ziyaret etmek istediğini söyledi. Akşamüstü geldi. Parti kurmuştu. Genel konulardan konuştuk. Doğru düzgün insanların siyasete girmesi gerektiğini söyledi. Umut operasyonunu sordum. Ellerinden geleni yaptıklarını söyledi. “Biliyorsunuz ayrılmak durumunda kaldım” dedi. Evinde ölü bulunan savcı Kemal Ayhan’ın “Suikastın arkasında uluslararası istihbarat örgütleri, mafya ve karanlık güçler var” tespitini sordum. Bana cevap olarak, mafya diye bir şey olmadığını; mafya olarak adlandırılan yapılanmanın mali oligarşinin ayakçılık görevini yerine getirdiğini söyledi.

Mali oligarşi mafyayı ayakçı olarak kullanıyordu yani. Bu sözleri söyleyen kişi yıllarca İstanbul'da Emniyet Müdürü'yken, mafya ile uğraşmış ve onların korkulu rüyası olmuş; daha eski yıllarda "kahrolsun mali oligarşi" diyen solcu gençleri gözaltına almış birisiydi.

Hayat ne garipti. Bazı gerçeklere ulaşanlar ya ortadan kaldırılıyor ya da görevlerini yapamaz hale getiriliyordu. Korku ve baskı, gözdağı vermeler, gerçekler ortaya çıkmasın ve çıkarılmasın diye ustalıkla kullanılıyor ve kurulu düzen devam ettiriliyordu. Ecevit, "Eşiniz de arı kovanına çomak sokmuştu" sözünü bunu ima etmek istemişti herhalde.

George Orwell 1930'larda "Keep The Aspidistra Flying"⁹ romanını boşuna yazmamıştı.

18 Aralık

Dr. Necip Hablemitoğlu'nun öldürülmesi

Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Necip Hablemitoğlu, 18 Aralık 2002 günü, saat 20:30 sularında evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi.

Birkaç gün sonra evlerine gittim. Eşi Şengül Hanım'la ve çocuklarıyla oturdum. Aynı kaderi paylaşan kadınların sayısı artıyordu. Acaba giderek daha çok mu artacaktı? Şengül Hanım'a gelen bir telefonda söylenen söz bana ilginç geldi: "Mustafa Kemal'in askerlerine yer var mı?"

"Mustafa Kemal'in askerlerine yer var mı?" demek, onlara yer yok mu demekti? Kurtuluş Savaşı'nda halk Mustafa Kemal'in askeri olarak savaşmamış mıydı? Yoksa bağımsızlık ve cumhuriyet bilincine mi yer yoktu?

⁹ George Orwell, *Aspidistra*, Can Yayınları, 2011.

24 Ocak

Uğur'un öldürülmesinden sonra her yıl onu, evin önünde, öldürüldüğü yerde andık. Bu anmalarda Uğur'un dostları ve ben 10 yıl boyunca konuşmalar yaptık.

Patlama sonrası Uğur'un cansız bedeninin düştüğü yer su deposunun bahçesiydi. Su deposunun bahçesi, üzerinde demirleri de olan yüksek duvarlarla çevriliydi.

Uğur öldürülmeden çok kısa bir süre önce, su deposunun önüne tek katlı bir bina yapıldı. Sorduğumuzda, binanın lojman olduğunu söylediler. Süikasten sonra o lojman yıkıldı. Su deposunun bahçesi yeniden düzenlendi.

Patlamanın şiddetiyle bahçe duvarları tahrip olmuş, demirleri dışarıya çıkmıştı. Bahçe duvarının o halini ve yüksekliğini koruyarak Ankara taşından, Uğur'un düştüğü yere Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Çankaya Belediyesi'nce bir anıt yapılmıştı. Anıtın hemen yanına bir çınar ağacı da dikildi.

Düzenlenen parka, trafo tarafındaki ağaçlar Uğur'un çok sevdiği iğde ağaçlarıydı. Su deposu ile park arasına da çam ağaçları dikildi.

2003 yılına geldiğimizde faili meçhuller için yapılmış bir anıt yoktu, halbuki nice canlar, faili meçhullerle gitmişti.

Bu nedenle Uğur'un öldürüldüğü yerde, O'nun adına yapılmış bu parka, öldürülüşünün 10. yılında, adına kurduğumuz Vakıf olarak heykeltıraş Ayhan Yılmaz'ın yaptığı bir faili meçhuller anıtı diktik.

Öldürülenlerin anısına, fotoğraflarında bulunduğu pul ve özel bir albüm hazırladık. “Unutmamak ve unutturmamak için” Ve o yıl onun-cu yılda, evin önünde son kez konuştum:

Sevgili Dostlar, Merhaba!

İnsanoğlu, aklı erdiği günden beri gerçeklerin peşine düştü. Kendi gerçeğinin, dünyanın gerçeğinin, evrenin gerçeğini. Buldu-ğu, ortaya çıkardığı her gerçek, egemen çevrelerin çıkarlarına dokunduğu anda onulmaz acılar ve baskılarla karşılaştı. Kimisi gerçeğin ardında durdu dimdik, susmadı; kimisi eğildi, sustu, adaletsizlik ve zulüm yol adlı o sessizlik üstünde.

Adaletsizlik ve zulmün hüküm sürmediği çağdaş bir toplum olmak istiyorsak eğer, kendi gerçeklerimizi bulup ortaya koyma-lıyız. Terör 60’lı yıllardan beri can almaktadır ülkemizde. Ölüm acısını yüreğinde hissetmeyen ev kalmadı. Acılarımız içimizi yakı-yor. Ama bu acıyla kavrulup susmamalıyız. Birey olarak, toplum olarak ve devlet olarak, terörün ardındaki gerçekleri ortaya çı-karmamız ve o gerçeklerle yüzleşmemiz gerekiyor; gerçek bir ’yurttaş olmak ve çağına yaraşan bir ülkede yaşamak istiyorsak eğer.

Öldürülen aydınlarımızın bazılarının failleri, tetikçileri bulun-du. Bir kısmı mahkum da oldu. Ama tetikçilerin arkasındaki kişi, kişiler, örgütler bütün bağlantılarıyla ortaya çıkarılmadığı sürece, bu cinayetlerin hepsi faili meçhuldür ve faili meçhul kalmaya devam edecektir.

Sevgili Dostlar,

Uğur Mumcu, “Biz unutkan bir ulusuz. Olanları bitenleri çabuk unuturuz. Bugün yarın kanlı olaylar için yas tutarız, sonra daha önceki olaylar gibi bu son kanlı olay da unutulur.

Ve bu olayların sorumluları, katilleri, kan içicileri, gizli örgüt şefle-ri, olaylar büsbütün unutulduktan sonra, bir yenisini, sonra bir başka-sını yaratmak için pusuya yatarlar.

1968 yılında, Beyazıt Meydanı’nda sırtından kurşunlanarak öldürü-

len Taylan Özgür'ün katili bulunsaydı, devlet her olayın üzerine gidebilseydi, kan seli bugünlere dek uzanır mıydı?" diye sorarak, yıllar boyunca terörü, terörün ardındakileri, bağlantılarını ve destekleyenleri araştırmıştı.

Her cinayet onu derinden sarsmış, hem yitirdiklerimize yamış, hem de onların yakınlarının acısını yüreğinde hissetmişti. Ve toplumu bellek uyanıklığına davet eden şu satırları yazmıştır:

"Biz unutkan bir ulusuz. Unutuyoruz olup bitenleri. Unutuyoruz oğulları kızları ölen ana-babaları, kanlı gözyaşlarıyla baş başa bırakıp gidiyoruz. Unutmayalım, unutturmayalım!"

Sevgili Dostlar,

Şimdi, bugün, Uğur'un öldürülüşünün 10. yılında, öldürülen binlerce insanımızı unutmadığımızı ve toplumsal belleğimizi diri tuttuğumuzu; Uğur'un öldürüldüğü bu yere, onun anısına oluşturulan bu parka, "şimdi hep birlikte" olduğumuzu göstermek için bir heykel diktik.

Terörün aramızdan aldığı binlerce insanımızın, canımızın, bize ne kadar yakın olduğunu her gün daha çok anlıyoruz. Terörü yaratan, yapan ve destekleyenlerin ise her gün öldüklerini görüyoruz. Heykelin kaidesinde işte bu yüzden 'kimi ölümler bize ne kadar yakın, yaşayanların birçoğu ne kadar da ölü' yazılıdır.

Sevgili Dostlar, şimdi bir dileğim var.

Ruhunuz titreyerek, içiniz yanarak, insanlığına olan sevginiz tükenmeden, aklınızın yol göstericiliğinde soru sorarak, terörün aramızdan aldıklarını unutmadan, sessizce ve çoğalarak, on yıl boyunca buraya geldiniz. Bundan sonra da geliniz. Bugün burada yaptığım bu konuşmadan sonra artık konuşmayacağım. Ve ben de yaşadığım sürece her yıl, buraya sizlerle sessizce çoğalarak geleceğim.

Ama bir dileğim daha var. Sessizliğimiz sadece bugünle sınırlı kalsın. Terörün aramızdan aldığı insanların anısı önünde sesimiz suskun, içimiz buruk olsun. Kalan 364 gün nerede olursak olalım, haksızlıklara, adaletsizliklere, yolsuzluklara, zulme, cinayetlere,

**teröre ve savaşı karşı çıkalım; gücümüz ve yüreğimiz el verdiğin-
ce.**

**Sevgimizi sevginizle birleştirirken hepinize sonsuz teşekkürle-
rimizi sunuyoruz. Sağ olunuz.**

2005 yılında Umut Davası sanıklarından Muzaffer Dağdeviren af yasasıyla hapisten çıkmıştı ve İstanbul'da Vatan caddesinde kafasına kurşun sıkılarak öldürüldü. Gazetelerde mafya hesaplaşması, alacak verecek meselesi olarak yer aldı.

Yıllar geçti. Özge yüksek lisansını başarıyla bitirdi ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin Siyaset Bilimi Bölümü'nde doktora başladı. Özgür, Paris'te Sorbon Üniversitesi'nden yüksek lisansını almış, aynı yerde doktorasına başlamıştı.

2006 yılının Mayıs ayında, çocuklarla birlikte yurtdışına bir gezi planladık. Paris, Floransa, Venedik, Nice'i kapsayan üçümüzün bir arada gezip, rahatlayacağımız üç haftalık bir programdı. Biz yurtdışı biletlerini, Özgür, Avrupa içi biletleri ayarladı. Floransa'da bulduğumuz sırada 17 Mayıs sabahı aradılar. Danıştay'a saldırı olmuş, İkinci daire üyesi Mustafa Yücel Özbilgin öldürülmüş; Daire Başkanı Mustafa Birden dâhil dört üye de yaralanmıştı. Neler oluyordu hiçbir fikrimiz yoktu. Doğrusu arayanlarında bir fikri yoktu. Ama bazı arkadaşlar, yurtdışında olduğumu öğrenince bir süre daha kalmamı, hemen dönmememi istediler. Bir anlam veremedim.

Konunun detayını Nice'e gittiğimde öğrendim. Ceyhan Ağabey'in kızı Evren'in evinde kalacaktık. Onlarda kalacağımı öğrenen Ceyhan Ağabey oraya telefon ederek gelişmeleri anlattı.

Danıştay saldırısından iki üç gün önce, vakfa bir adam gelir. Benimle görüşmek istediğini, çok önemli olduğunu söyler. Olmadığımı öğrenince de Ceyhan Mumcu'nun bürosuna gider ve:

Dünyada CIA ve MOSSAD'ın derin bir kavgaya tutuştüğünü, hâkimiyet alanlarının tekrar düzenlenmeye başlandığını, Türkiye'de de bu çatışmanın başladığını, birçok kişiyi gözaltına almak istediklerini, bu gözaltıları gerçekleştirebilmek için toplumda infial yaratacak kişileri hedef alarak öldüreceklerini, bu hedef kişiler arasında benim ve onun da bulunduğunu, dikkat etmemizi söylemiş.

Ceyhan Ağabey bu lafları pek kulak asmamış. Ama iki gün sonra Danıştay suikastı gerçekleşince, bir televizyon kanalında, gelen bu ziyaretçiyi ve söylediklerini anlatmış. Özge ben telefonda konuşurken, Evren ve eşiyle sohbete dalmıştı. Ben, konuşmayı düz bir şekilde sürdürdüm ve “dönünce konuşuruz” diyerek telefonu kapattım. Kimseye de pek bir şey belli etmedim. Arkadaşların neden “oralarda kal daha” dedikleri anlaşıyordu. Akşam Cannes Film Festivali'ne gittik.

Ankara'ya dönünce Ceyhan Ağabey ile tekrar konuştum ve konu ile ilgili ne yaptığını sordum. O da Emniyet Genel Müdürü'nün Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden arkadaşı olduğunu ona durumu ilettiğini, onun da ilgileneceğini söylediğini, söyledi. Dilekçe verip olayı anlatmamız gerektiğini, bu tür şeylerin kayda girmesinin daha doğru olacağını, verilen sözlerin pek bir işe yaramadığını dile getirdim. Konuyu ancak bu şekilde araştırmalarının mümkün olabileceğini de ekledim.

Ceyhan Ağabey bu önerimi benimsedi ve bir dilekçe ile valiliğe başvurdu. Bir müddet sonra ikimize de yakın koruma verdiler.

Salonda bordo koltuklarda oturuyorum. Bu koltuklarda oturup görülmeyen şehre bakmamın üstünden yıllar geçti. O'nun öldürüldüğü yere konmuş olan çamları arka bahçeye dikmiştik. O üç çamı şimdi oturduğum yerden rahatlıkla görebiliyorum. Tepeleri bizim kata kadar ulaştı. Tepelerine rüzgârda sallanan dallarına serçe kuşları konuyor. Kin ve nefretin yerine bu ağaçların dallarının her dalgalanışında buradan bütün dünyaya sevgi yaymasını diliyorum. Tıpkı yıllar önce Paris'te Jardin de Luxembourg'taki ağaçlardan dilediğim gibi.

Yıllar boyunca bütün bu olayları yaşarken, üstümden akan zamanla, içimden geçen zaman bir değildi. Biri yaşamam gereken hayatı bana sunarken, diğeri sonsuzluğun içindeki beni bana gösterdi.

ANIMSATMALAR

Uğur Mumcu'nun, 24 ocak 1993'te bir suikast sonucu öldürülmesinden sonra sorumlu makamlarda bulunanları görmenin bellek tazeleme ve değerlendirme yapma açısından yararlı olacağı düşüncesiyle, bir liste hazırladım.

24 Ocak 1993'ten bu yana 12 hükümet; 8 başbakan, 16 içişleri, 15 adalet, 9 milli savunma bakanı, 10 emniyet genel müdürü, 10 İstanbul emniyet genel müdürü değişmiş. O gün görevde bulunanlar dahil...

Başbakanlar

49- Sami Süleyman Gündoğdu Demirel, 20 Kasım 1991 - 16 Mayıs 1993 DYP; Erdal İnönü 16 Mayıs 1993-25 Haziran 1993

50-Tansu Penbe Çiller 25 Haziran 1993 -5 Ekim 1995 DYP

51-Tansu Penbe Çiller 5 Ekim 1995 - 30 Ekim 1995 DYP

52-Tansu Penbe Çiller 30 Ekim 1995 - 6 Mart 1996 DYP

53-Ahmet Mesut Yılmaz 6 Mart 1996 - 28 Haziran 1996 ANAP

54-Necmettin Erbakan 28 Haziran 1996 - 30 Haziran 1997 RP

55-Ahmet Mesut Yılmaz 30 Haziran 1997 - 11 Ocak 1999 ANAP

56- Mustafa Bülent Ecevit 11 Ocak 1999 - 28 Mayıs 1999 DSP

57- Mustafa Bülent Ecevit 28 Mayıs 1999 - 18 Kasım 2002 DSP

58 - Abdullah Gül 18 Kasım 2002 - 14 Mart 2003 - AKP

59 - Recep Tayyip Erdoğan 14 Mart 2003 - 29 Ağustos 2007

(Numaralar, hükümet numaralarıdır. Kaçınıcı cumhuriyet hükümeti olduğunu gösterir.)

Adalet Bakanları

Mehmet Seyfi Oktay 20 Kasım 1991 - 27 Temmuz 1994

Mehmet Moğultay 27 Temmuz 1994 - 5 Ekim 1995

Bekir Sami Daçe 5 Ekim 1995 - 31 Ekim 1995

Firuz Çilingiroğlu 31 Ekim 1995 - 6 Mart 1996
Mehmet Ağar 6 Mart 1996 - 28 Haziran 1996
Şevket Kazan 28 Haziran 1996 - 30 Haziran 1997
Mahmut Oltan Sungurlu 30 Haziran 1997 - 4 Ağustos 1998
Hasan Denizkurdu 4 Ağustos 1998 - 11 Ocak 1999
Selçuk Öztek 11 Ocak 1999 - 28 Mayıs 1999
Hikmet Sami Türk 28 Mayıs 1999 - 5 Ağustos 2002
Aysel Çelikel 15 Ağustos 2002 - 18 Kasım 2002
Cemil Çiçek 18 Kasım 2002 - 8 Mayıs 2007

Millî Savunma Bakanları

Nevzat Ayaz 20 Kasım 1991 - 24 Ekim 1993
Mehmet Gölhan 24 Ekim 1993 - 5 Ekim 1995
Vefa Tanır 05 Ekim 1995 - 6 Mart 1996
Oltan Sungurlu 06 Mart 1996 - 28 Haziran 1996
Turhan Tayan 28 Haziran 1996 - 30 Haziran 1997
İsmet Sezgin 30 Haziran 1997 - 11 Ocak 1999
Hikmet Sami Türk 11 Ocak 1999 - 28 Mayıs 1999
Sabahattin Çakmakoglu 28 Mayıs 1999 - 18 Kasım 2002
Vecdi Gönül 18 Kasım 2002 - 7 Temmuz 2011

İçişleri Bakanları

İsmet Sezgin 20 Kasım 1991 - 25 Haziran 1993
Beytullah Mehmet Gazioğlu 25 Haziran 1993 - 24 Ekim 1993
Nahit Menteşe 24 Ekim 1993 - 31 Ekim 1995
Teoman Ünüsan 31 Ekim 1995 - 6 Mart 1996
Ülkü Gökalgp Güney 06 Mart 1996 - 28 Haziran 1996
Mehmet Ağar 28 Haziran 1996 - 8 Kasım 1996
Meral Akşener 08 Kasım 1996 - 30 Haziran 1997
Murat Başesgioğlu 30 Haziran 1997 - 4 Ağustos 1998

Kutlu Aktaş 04 Ağustos 1998 - 11 Ocak 1999
Cahit Bayar 11 Ocak 1999 - 29 Mayıs 1999
Sadettin Tantan 28 Mayıs 1999 - 5 Haziran 2001
Rüştü Kazım Yücelen 05 Haziran 2001 - 5 Ağustos 2002
Muzaffer Ecemiş 05 Ağustos 2002 - 18 Kasım 2002
Abdülkadir Aksu 18 Kasım 2002 - 8 Mayıs 2007

MİT Müsteşarları

Teoman Koman 29 Ağustos 1988 – 27 Ağustos 1992
Sönmez Köksal 9 Kasım 1992- 11 Şubat 1998
Şenkal Atasagun 11 Şubat 1998- 11 Haziran 2005
Emre Taner 15 Haziran 2005- 26 Haziran 2010

Emniyet Genel Müdürleri

Yılmaz Ergün 18 Şubat 1992 - 10 Temmuz 1993
Mehmet Açar 10 Temmuz 1993 - 31 Ekim 1995
A.Cemil Serhadlı (Vekil) 31 Ekim 1995 - 12 Nisan 1996
Alaaddin Yüksel 12 Nisan 1996 - 26 Mayıs 1997
Kemal Çelik 26 Mayıs 1997 - 01 Ağustos 1997
Necati Bilican 01 Ağustos 1997 - 29 Eylül 1999
Doç. Dr. Turan Genç 12 Haziran 1999 - 13 Haziran 2001
İ. Kemal Önal 21 Haziran 2001 - 31 Ocak 2003
Gökhan Aydınar 01 Şubat 2003 - 05 Aralık 2006
Oğuz Kağan Köksal 12 Mart 2007 -

Ankara Emniyet Müdürleri

Mehmet Canseven 15 Temmuz 1991 - 17 Eylül 1993
Sefer Vurucu 17 Eylül 1993 - 29 Kasım 1993
M. Orhan Taşanlar 30 Kasım 1993 - 02 Kasım 1995
Ramazan Er 2 Kasım 1995 - 01 Ocak 1997

Ülkü Met	01 Ocak 1997 - 27 Ocak 1997
Mehmet Cebe	27 Ocak 1997 - 11 Ocak 1998
Cevdet Saral	11 Ocak 1998 - 08 Haziran 1999
Kemal İskender	08 Haziran 1999 - 23 Temmuz 2001
Hasan Yücesan	23 Temmuz 2001 - 23 Mayıs 2002
Ercüment Yılmaz	23 Mayıs 2002 - 01 Temmuz 2009

İstanbul Emniyet Müdürleri

Mehmet Ağar	22.10.1990 - 14.02.1992
Necdet Menzir	14.02.1992 - 02.11.1995
Orhan Taşanlar	02.11.1995 - 18.04.1996
Kemal Yazıcıoğlu	18.04.1996 - 03.02.1997
Ramazan Er	24.01.1997 - 04.08.2000
Hasan Özdemir	05.08.1997 - 07.08.2000
Kazım Abanoz	17.08.2000 - 08.06.2001
Hasan Özdemir	08.06.2001 - 05.03.2003
Celalettin Cerrah	04.03.2003 - 29.06.2009

EK:1 - Güldal Mumcu'nun İçişleri Bakanlığı'na, soruşturma sırasında evin talan edilmemesi ile ilgili dilekçesi.

İçİşLERİ BAKANLIğINA

Eğim Uğur MUMCU' hain bir dünya görüşünün sahiplerince, 24 Ocak 1993 günü katledildi.Devlet yetkililerinin olayla ilgilenmeleri bizi teselli etmekte. Ancak,Türkiyede özellikle son yıllardaki benzer sui-kastların eylemcileri ortaya çıkarılamadığı ve Prof.Muammer AKSOY'un katli üzerine polisin, Prof.AKSOY'un evinde, hocaların tüm evraklarını alıp götürmesi,çalışmalarının kaybolması sonucunu doğurmuştur. Bu olayın ta-nığı olan rahmetli Uğur MUMCU, polise, "sanığın evinde, yada sanığın ya-kalanması olası olan yerlerde arama ve zabt işi yapılır, burada arama yapılmaz "diye uyarmasına karşın, polis bildiğinden dönmemiştir.

Bu güne değin böyle bir durumla karşılaşmadığımız için huzurluyuz Ancak, Sayın İçişleri Bakanı'nın MUMCU'nun disketlerine el konulduğunu belirten bir açıklaması olduğunu öğrendim. Bu nedenle, konuyu en yetkili kişi olan sayın Bakanın bilgisine ulaştırmayı uygun gördüm. Çünkü ben, evimizde, Prof.AKSOY'un evinde yaşanan olay gibi bir olayın yaşanmasını istemiyorum. Uğur MUMCU'nun daha çok manevi değeri olan çalışmaları bizlere kalan değeri ölçülemez bir hazinedir. O'nu ,çocuklarımız babala-rının anısı olarak değerlendireceklerdir.

Ayrıca, bilindiği gibi,polis ve savcı, ve elbet mahkemeler, ancak sanığın evinde, yada bulunması olası yerlerde, sanık ve kanıt aramak için arama yapabilirler. Bizim evimizde, ne kanıt vardır nede sanık. Ma-labilirsek, kanıtı ve sanığı adalete teslim edeceğimizden de herhalde kuşku duyulamaz. Çünkü olayın gerçek nedenlerinin ve eylemcisinin or-taya çıkarılmasını en çok bizlerin istediği bilinmeledir.Elbet adaletin gerçekleşmesi için de sizlerin bizler kadar yasal ve moral çaba içinde olduğunuzun da bilincindeyiz.

İstediğimiz, soruşturma yapılırken, kanıt arama adına, evimizin ve Uğur MUMCU'dan kalanların, Prof.AKSOY olayında olduğu gibi talan e-dilmemesidir. Bu konuda ilgililerin, CMUK'nun 86-95 maddeleri de anım-satılarak uyarılmalarını ilgi ve bilgilerine iletirim. 28 Ocak 1993

Güldal MUMCU

GOP Karlı

Sokak No: 65/91

ANKARA

Emniyet Genel Müdürlüğü

Saygılarımla

Güldal MUMCU

İçİşLERİ BAKANLIğI

Özel Kalem Müdürlüğü

Tarih : 22.1.1993

No: 460

Em-Gen-170

2.2.1993

2.2.1993

MOSSAD VE BARZANİ...

Uğur Mumcu

Türkçe’imizde “kimin eli kimin cebinde” diye bir deyiş vardır. Ortadoğu’da kimin eli kimin cebinde belli değildir. Ortadoğu’nun karanlık bir kuyu olduğu her gün biraz daha anlaşılıyor.

Kanıtlanan son ilişki, MOSSAD-Barzani ilişkisidir.

“MOSSAD”, İsrail devletinin gizli istihbarat örgütüdür. Bu örgütün Kürt lideri Molla Mustafa Barzani ile ilişkileri olduğu daha önce söylene kim inanırdı?

Barzani’nin CIA ile ilişkisi artık belgelendi. Kimse bu ilişkiye “hayır, olmadı” diyemiyor. CIA-Barzani ilişkileri biliniyor da MOSSAD-Barzani ilişkileri pek bilinmiyordu.

MOSSAD’ın Barzani ile ilişkileri, Londra ve Sydney’de yayımlanan “İsrail’s Secret Wars-a History Of İsrail’s Intelligence Services” adlı kitapta sergileniyor.

Kitap, İngiliz “The Guardian” gazetesinin 1984 yılından bu yana Tel-Aviv muhabirliğini yapan Ian Black ve Washington’daki “Brooking Enstitüsü”nde çalışan öğretim üyesi Benny Morris tarafından yazılmış. MOSSAD-Barzani ilişkiler, İsrail Dışişleri Bakanlığı ve MOSSAD yazışmalarına dayanılarak açıklanıyor. Önsözde kitabın yayından önce İsrail ordu yetkilileri tarafından da incelendiği yazılıyor.

Kitapta, 1967 Arap-İsrail savaşından sora MOSSAD’ın “Kürtler”le ilişki kurduğu, (s. 327) Mısırlı ünlü gazeteci Hasan El Heykel’in İsraili subayların Kürtler aracılığı ile Irak’tan radyo bağlantıları kurduğunu 1971 yılında açıkladığı anlatılıyor.

1969 yılı Mart ayında Kerkük petrollerine yapılan saldırının da İsrail tarafından planlandığı açıklanıyor!

1972 yılında imzalanan Sovyet-İrak dostluk anlaşmasından sonra İran Şahı, ABD Başkanı Nixon ile gizli görüşme yapıyor; bu gizli görüşmeden sonra CIA tarafından “Kürdistan Demokrat Partisi”ne üç

yıl içinde 16 milyon dolar gönderiliyor. Barzani'nin Irak rejimine karşı ayaklandığı yıllarda ABD-İran-İsrail üçlüsü bu ayaklanmayı destekliyor.

Barzani-ABD ilişkileri, ABD Dışişleri Bakanı Dr. Kissinger eliyle yürütülüyor. MOSSAD-Barzani ilişkileri de İsrail'in Tahran'daki askeri ataşesi Yaakov Nimrondi aracılığı ile. Nimrondi'nin üstlendiği görev ilginç: Nimrondi, Sovyet silahlarının Barzani'nin eline geçmesinde rol oynuyor (s. 328-329).

Kitapta, MOSSAD'dan Kürtlere her ay 50 bin dolar para verildiği, ABD kaynaklarına dayanılarak açıklanıyor (s. 328)

70'li yıllardaki bu ilişkiler bugün sürüyor mu? Kitaba göre sürüyor.

“Körfez Savaşı” sırasında Irak'ın attığı Scud füzelerinin Tel-Aviv'e düşmesi üzerine bu ilişkiler yeniden başladı (s. 521). Baba Molla Mustafa Barzani ile kurulan ilişkiler, şimdi de oğul Mesud Barzani ile sürüyor. MOSSAD, Barzani'ye Avrupa kahvehanelerinde çekler vererek bu desteği sürdürüyor.

Kitapta, Mesud Barzani'nin, İsrail'e gizlice giderek yardım istediği de yazılıyor.

Bu ilişkiler, sürüyor ve öyle anlaşıyor ki daha da sürecek. Gizli yollarla sürecek, açık yollarla sürecek... İlgili belli. İlişki de belli.

İsrail'de Kürtler'in de yaşadığını, “Berliner Institut” tarafından yayınlanan “Kurden im Exil” adlı kitapta Birgit Amman'ın “Kurdische Juden in İsrail” başlıklı yazısından öğreniyoruz. (s. 2.3.1.-2.3.23).

Ortadoğu, çokuluslu çıkarların şaşırtıcı “ittifaklara” yol açtığı bir kaygan ortamdır. Bu kaygan ortamda savaşımlara yol açan ana neden, petrol kaynaklarıdır. Ortadoğu'ya yıllarca yön veren, vermek isteyen batılı hükümetler ve petrol şirketleridir.

Belirleyici olan “petro-dolar”dır. Halkları birbirine düşman eden de işte bu petro-dolarıdır.

Kürtler sömürgeciliğe karşı bağımsızlık savaşı yapıyorlarsa ne işi var CIA ve MOSSAD'ın Kürtler arasında?

Yoksa CIA ve MOSSAD, anti-emperyalist savaş yapıyorlar da dünya bu savaşın farkında mı değil?

(Cumhuriyet, 7 Ocak 1993)

(Son Yazılar, Uğur Mumcu, um:ag Kitapları, Ankara, 4. Baskı, şubat 2010)

5111 (23)
Sızıl - Ankara ☎ Büro : 131 2645 Ev : 13670 29 • Çankaya V.D. 2729270018

**ANKARA DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA**

Konu:Hazırlık soruşturmasının gizliliği ve bu gizliliğin bozulması hakkında

Bilindiği gibi ceza yargılamasında hazırlık soruşturması gizlidir. Bu gizlilik, kanıtların derlenmesi ve değerlendirilmesi yoluyla, olayın çözülmesi, eylemci yada eylemcilerin yakalanması amacıyla konulmuştur. Adaletin gerçekleşmesi için de bunun gerekli olduğu, tartışma götürmez bir gerçektir. Ayrıca herhangi bir olayda, kanıtların olay yerinde toplanması, soruşturmayı yürüten savcının gözetiminde yapılmalıdır. CMK'nın 151 - 157. maddeleri bu görüşümüzün yasal dayanaklarıdır. Savcının bu görevini bir başka mercie terk etmesi kanımızca yasaya aykırıdır. Yasanın 154. maddesi zabıta makam ve memurlarının Cumhuriyet Savcısının emir ve gözetiminde görev yapacaklarını emreder. Cumhuriyet Savcısı kuşkusuz emirlerini duruma göre yazılı yada sözlü olarak verebilir.

Bizin sistemimizde kamu davası açma tekeli C.savcısına verildiğinden savcı bu konuda tam ve tek yetkilidir.Buradan çıkarak, C.Savcısının hazırlık soruşturmasının gizliliğini sağlama ve bu gizliliğe uymayanlar hakkında doğrudan soruşturma açma ve sanıklarının yargı önüne çıkarılmasını sağlama yükümlülüğü bulunduğu kanısındayız.

Bu açıdan bakıldığında, Uğur Mumcu suikastı soruşturmasında, yetkili savcıya sözlü olarak da ilettiğimiz gibi devletin denetimindeki TRT tarafından gizliliğin ihlal edilmesi anlaşılar bir durum değildir. Ve bu ihlal kanuoyunda birçok kuşkuyu yaratacak sorulara neden olmuştur.

18.2.1993 gecesi TRT/1 TV'nin birinci kanalında Perde Arkası Programı sunucuları bu olayın en önemli kanıtlarını ayrıntılı bir senaryo ile (bc (bombanın nasıl konulduğu ve nasıl çalıştığı vb. konular senarize edilerek) milyonların önünde tartışılmıştır. Dahası hem basında hem TV nin öteki kanallarında bu açıklamanın yapılacağı önceden duyurulmuştur.

Bu senaryo - açıklamayı yapanlar hakkında DGM Savcılığınca soruşturma açılması gerekmektedir. Çünkü suç açıkca milyonların gözü önünde işlenmiştir. Bu tür açıklamanın zaman zaman devletin kimi organlarının da örneğine polis tarafından da yapıldığına tanık olunuyor. Olay faillerinin ve kanıtların kaybedilmesine yol açacak bu tür uygulamaların önlenmesi için de DGM Savcılığının gerekli titizliği göstereceğine inanmak istiyoruz.

Ayrıca bu yayın, kamuoyunda devletin, "görüyorsunuzya biz olayın aydınlatılması için var gücümüzle çalışıyoruz. Bir saç telinin niteliği ve kime ait olduğundan tutunda, bir ipliğin olay yerindeki herhangi bir nesnenin bir parçasının nereye ve kime ait ve ne işe yarayacağını saptamak için, kos-koca bir laboratuvarda saatlerce, günlerce çalışıyoruz. Bu çalışmayı en son sistem kriminolojik araçlarla yapıyoruz. Sonuç alınamıyorsa bu işleri yapan örgütlerin gücünü aşamayışımızdandır" gibi bir savunma amacı taşıdığı izlenimi yaratmıştır.

Evet gerçekten son sistem bir kriminolojik laboratuvara sahibiz. Ancak o laboratuvara götürdüğümüz suçla ilgili materyali, toplanmasından saklanması kadar yapılan yanlışlıklar, o laboratuvardaki sonuçları etkisiz kılacaktır. TV de açıklama yapan laboratuvar yetkilisi aynen şunları söyledi: "biz olayın önemi dolayısıyla orada deliller ayak altında kalmaması diye ivedi süpürge ile topladık." kanımızca bu, olaya ve sonuçlarına önem vermekten çok sonuçları karartacak bir yöntemdir. O laboratuvarı aldığımız ülkelerde kanıt toplanması bildiğimiz kadarıyla böyle yapılmaz. Madeni parçalar için (her parçanın nerede bulunduğu, olay yeri ve çevre ile ilişkileri, saptandıktan soara) büyük miknatıslar kullanılabilir. Çevrenin kimsenin sokulmayacağı şekilde güvenliğe alınması gerekir. Biz polisin nasıl çevre güvenliğini aldığını mesleki deneyimlerimizle çok yakından biliyoruz. Dolayısıyla oğün oraya başbakan ve bakanlar gelecek özürüyle kanıtların o biçimde toplanmasını doğru bulmuyoruz.

Biz DGM C.Savcılığının, Perde Arkası Programı yayınında, Mumcu olayına ilişkin kanıtların sergilenmesini önleyecek girişimlerde bulunduğunu biliyoruz. Bu durumda ilgililerin, suç işlemeyi göze almamaları gerekirken savcılığın uyarısını hiçe sayarcasına yayını yapmalarında arkalarında C.Savcılarının da bile çekinmeyenlerin bulunduğu kuşkusuna da katılıyoruz.

EK:4- DGM Askeri Savcısı Ülkü Coşkun'un, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan, tanık Ayhan Aydın hakkında İslami Hareket Örgütü'ne iftira ettiği için gerekli işlemlerin yapılması talebi.

T. C.

ANKARA

Devlet Güvenlik Mahkemesi

Cumhuriyet Başsavcılığı

1880

(56)

Sayı : 1993/415 Muh.

ANKARA

Konu : UĞUR MUMCU ile ilgili
soruşturma Hk.

03.10/1993

ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

24 Ocak 1993 günü Saat:13.15-13.20 sıralarında özel otosuna konulan bombanın otoyu patlatma gayreti içerisinde bulunduğu sırada patlaması sonucu gazeteci-Yazar UĞUR MUMCU'nun hayatını kaybedip öldüğü olay ile ilgili olaydan bir hafta sonra ifade veren şahit AYHAN AYDIN'ın UĞUR MUMCU'nun öldürüldüğü tarihten önce İstanbul'da İslami Hareket Örgütü ile ilgili yakalanan Mehmet Ali ŞEKER ve Ayhan USTA'ya otosunun patlamasından 15-20 dakika önce olay yerinde görüldüğü beyan ettiği bu konuda Cumhuriyet Savcılığı'nızca yapılan soruşturma sonucu Mehmet Ali ŞEKER ve Ayhan USTA'nın 23.01.1993 tarihinde İstanbul'da yakalanıp Emniyette gözlem altında bulunduklarının kesin olarak tespit edildiği dolayısıyla şahit AYHAN AYDIN'ın TCK.mn 285/1 maddesinde yer alan İslami Hareket Örgütünden Mehmet Ali ŞEKER ve Ayhan USTA'ya karşı iftira fiilini işlediği ve bu konunun TCK.mn 235. maddesi gereğince Savcılığınızca soruşturma sırasında görülməsi nedeniyle şahit AYHAN AYDIN hakkında TCK. 285. maddeden gerekli işlem yapılmak üzere evrak örnekleri ekte sunulmuştur.

Gereği rica olunur.

Ülkü COŞKUN

DGM.Cumhuriyet Savcısı

AKSOY CİNAYETİ...

Uğur Mumcu

Atatürk devrimlerinin ve hukuk devletinin yılmaz savunucusu Prof. Dr. Muammer Aksoy, geçen yıl bugün alçakça kurşunlanarak öldürülmüştü.

Cinayet, “İslami hareket” adına işlenmişti. “İslami hareket” bir örgüt adı mıydı yoksa cinayeti işleyenler, bu cinayeti, İslamcı düşünce adına işlediklerini anlatmak için genel anlamıyla “İslami hareket” sözcüklerini mi kullanmışlardı? Bu konular hiç aydınlanmadı. Bu gidişle bundan sonra da aydınlanacağı yok.

Aksoy cinayetini Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü Çetin Emeç cinayeti izledi; Çetin Emeç cinayetini Turan Dursun’un öldürülmesi... İslami hareketin en son kıydığı can, Doç. Bahriye Üçok’tu.

Aksoy cinayetinden sonra bir tek ipucu bile ele geçmedi. Emeç, Dursun ve Bahriye Üçok cinayetlerinin kimler tarafından işlendiğini gösteren bir tek kanıt bile ulaşılamadı.

Aksoy, Emeç ve Dursun, uçlarına susturucu takılmış silahlarla öldürülmüşlerdi. Cinayetlerde kullanılan teknikler, bu üç saldırının da Ortadoğulu istihbarat örgütlerince düzenlendiği yolunda kuşkularda doğmasına yol açmıştı. Bu arada kuşkulular arasında, bir İslam devletinin Ankara büyükelçiliğinde görevli diplomatlar da bulunuyorlardı.

Öyle ya da böyle; başta Aksoy cinayeti olmak üzere hiçbir cinayet aydınlanamadı.

On bir yıl önce öldürülen Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü ve Başyazarı Abdi İpekçi cinayeti aydınlandı mı? Hayır; aydınlanmadı; aydınlanmadığı gibi İpekçi cinayetinin aydınlanmaması için gizli eller bütün kanıtları değiştirdiler.

Bu gibi konular duyarlık ister... Bu duyarlılığı devlet göstermiyorsa basın organları ve siyasal partiler göstermelidir.

Örneğin SHP, niçin Aksoy ve Üçok cinayetlerinin aydınlanması

için bir araştırma komisyonu kurup kanıt toplamaz? Hürriyet Gazetesi -belki kurmuşlar, bilmiyorum- en yetenekli muhabirlerinden oluşan bir grup oluşturup gerektiğinde de polis ile işbirliği yaparak genel yayın müdürlerinin katillerini neden aramaz?

Yeri geldi açıkça yazayım:

İpekçi cinayetinden sonra basın görevini yapmadı. Gazeteciler, cinayetten sonra ellerindeki kanıtları karşılaştıır, bu ortak çalışma sonucunda cinayetin arkasındaki suç örgütünü ortaya çıkarabilirlerdi. Bu görevi, yalnızca iki gazeteci üstlendi. Bu iki gazeteci, ayrı gazetelerde çalışmalarına karşın bir araya gelip kanıtları birlikte değerlendirdiler.

Gazetecinin görevi, bu konuda savcılıkları harekete geçirmektir. Savcılar, kapanmış davayı yeniden açtılar. Bundan sonrası devletin işiydi. Devlet, bu aşamada duyarlık göstermedi. Ve dosya böylece kapandı.

İpekçi cinayetinin aydınlanmasından korkan gizli eller de hemen harekete geçirmişlerdi.

Aksoy, bir düşünce ve kavga adamıydı. Tek başına bir ordu gibi savaşırdı. Bu savaşta alçakça ve sinsice kurşunlanarak öldürüldü.

Devletin görevi, bu gibi cinayetlerin kanıtlarını bulmak değil midir? Devlet, “İslami hareket” adına, uçlarına susturucu takılmış silahlarla cinayet işleyen çetelere karşı bu kadar çaresiz midir?

Yoksa “devlet” dediğimiz şu büyük aygıtı takılan başka susturucular var da biz mi bu susturucuları bilemiyoruz!

(Cumhuriyet, 31 Ocak 1991)

(Ortadoğu’da Amerikan Bilardosu, Uğur Mumcu, **um:ag** Kitapları, Ankara, 4. Baskı, Ekim 2010)

SORU-YANIT...

Uğur Mumcu

M. Ali Ağca'nın Papa'ya suikast girişiminden bu yana on yıl geçti. Bu on yılda olay aydınlatılamadı. Tersine, suikast olayı gibi İpekçi cinayeti de gün geçtikçe karanlıklara gömüldü.

Bugün konuyu "soru ve yanıt" biçiminde ele alarak bu karanlıklara ışık tutmaya çalışalım:

- İpekçiyi kim öldürdü?
- Ağca ve Oral Çelik.
- Kaç el ateş edildi?
- Olay yerinde 11 mermi kovarı bulunduğuna göre on bir el ateş edildi.
- Olayda hangi tip silah kullanıldı?
- Silah ele geçmediği için bu konu belli olmadı.
- Görgü tanıkları ne dediler?
- İki kişinin olay yerinden kaçarak kendilerini bekleyen arabanın arka kapısından içeri girdiklerini söylediler.
- Arabayı kim kullanıyordu?
- Yavuz Çaylan.
- Nerede şimdi bu Yavuz Çaylan?
- İşadamı oldu.
- Ağca nasıl yakalanmış?
- Bir ihbar üzerine İstanbul Beyazıt'ta Marmara Kiraathanesi'nde yakalanmıştı.
- İhbar eden kimdi?
- Ramazan Gündüz adlı bir ülkücü.

- Ne oldu bu ülkücüye?
- Ülkücülerce öldürüldü.
- Mehmet Şener kimdir?
- İpekçi cinayetini planlayan ülkücülerden biridir.
- Nerededir şimdi?
- Şener, Türkiye’de hiç yakalanmadı. İsviçre’de uyuşturucu madde kaçakçılığı suçundan tutuklandı. Önce mahkûm oldu, sonra amlandı. İsviçre’de yaşadığı sanılıyor.
- Türkiye’ye iadesi istendi mi?
- İstendi, ancak İsviçre Federal Mahkemesi 22 Mart 1983 gün ve 455/82 sayılı kararı ile Şener’in Kürt olduğunu, Kürtlere de Türkiye’de işkence yapıldığını ileri sürerek iade istemini reddetti.
- Abdullah Çatlı kimdir?
- ÜGD Genel Başkan Yardımcısı’dır. Ankara’da 7 Tiplinin katil sanığı olarak aranırken 22 Şubat 1982 günü Mehmet Şener ile Zürih’te yakalanmış; Türkiye’ye iadesi gerekirken 24 Şubat günü serbest bırakılmıştır. Çatlı İsviçre’nin Basel kenti savcılığınca açılan bir uyuşturucu madde kaçakçılığı soruşturması nedeniyle Fransa’da tutuklanmıştır.
- Ağca’yı cezaevinden kim kaçırdı?
- Başta Oral Çelik olmak üzere ülkücü grup ve bazı cezaevi personeli.
- Ağca’yı İstanbul’dan Ankara’ya götüren araba kimin arabasıydı?
- 06 RF 601 plaka nolu Renault araba Mehmet Şener’in kardeşi Hasan Hüseyin Şener’in üzerine kayıtlıydı.
- Bu aracın Mehmet Şener’in kardeşi üzerine kayıtlı olduğu polisçe biliniyor muydu?
- Tabii biliniyordu.
- Ağca, Roma’da üzerinde bulunan pasaportu nasıl sağlamıştı?
- Pasaport, Nevşehir Emniyet Müdürlüğünce Faruk Özgün adına

düzenlenmiş, Abdulluh Çatlı'nın kardeşi Zeki Çatlı ve Oral Çelik tarafından Ağca'ya ulaştırılmıştır.

- Nevşehir Emniyet Müdürlüğünce başka ülkücülere de sahte pasaport düzenlenmiş mi?

- Evet, ülkücü Ömer Ay, Mehmet Şener ve Abdullah Çatlı'ya da sahte pasaportlar Nevşehir'de düzenlenmiştir.

- Ağca'ya yurtdışında yardımcı olanlar kimlerdir?

- Kaçakçılar, gümrükçüler ve ülkücüler.

- Kimler örneğin?

- Abuzer Uğurlu adlı ünlü kaçakçı, Ömer Mersan adlı bir yakını aracılığı ile Ağca'ya 1000 mark gönderdi. Doğan Yıldırım adlı gümrükçünün de Ağca ile ilişkileri oldu.

- Hangi ülkücüler yardım ettiler?

- Türk Federasyonu Başkanı Musa Serdar Çelebi, Mehmet Şener, Abdullah Çatlı, Mahmut İnan adını kullanan ülkücü Feridun Akkuzu, İsviçre'nin Olten Ülkü Ocağı Başkanı Eyüp Erdem, muhasebeci Ömer Bağcı, Vahdettin Özdemir, Erdal Ünal.

- Ağca'nın Bulgarlar ile ilişkisi var mıydı?

- Ağca, kaçakçılık örgütlerinde görevliydi. Bu nedenle Bulgarlar'la yakın ilişkisi vardı.

- MİT ile ilişkisi var mıydı?

- Ağca, Roma'da Türk savcılarına verdiği ifadede MİT'te görevli Şahin Tolunoğlu ile ilişkileri olduğunu söyledi.

- Ağca, Papa suikastından önce Mayorka Adası'na niçin gitmişti?

- Bu hiç anlaşılmadı. Adada MİT'ten ayrılan bir eski istihbaratçı ile görüşmeye gittiği ileri sürüldü. Ancak bu kanıtlanmadı.

- Ağca bu MİT görevlisini tanıyor muydu?

- Tanınması gerekirdi. Çünkü bu MİT görevlisi İpekçi cinayetini incelemişti.

- Ağca suikastta tek başına mıydı?

- Hayır, yanında büyük olasılıkla Oral Çelik vardı.
- Oral Çelik ve Çatlı'nın MİT ile ilişkileri var mı?
- Bazı MİT görevlileri ile ilişkileri olduğunu sanıyorum. Bu yolda duyumlarımız var. Kanıt ise yok. Bu gibi ilişkilerin kanıtı olmaz.
- Federal Almanya'daki ülkücülerin Alman İstihbaratı ile ilişkileri oldu mu?
- Oldu. MHP'nin Federal Almanya'daki temsilcisi Enver Altaylı'nın -ki bir eski MİT görevlidir- Alman İstihbaratından Dr. Kannapin ile ilişkileri belgelendi.
- Ağca'nın Roma'daki ikinci davanın açılması için ifade vermesini sağlayan kimdi?
- İtalyan Askeri İstihbarat Servisi SISMI'nin Başkan Yardımcısı General Musumici!
- Nerede şimdi bu General Musumici?
- Cezaevinde.
- Suçu ne?
- Üst düzey SISMI görevlileriyle birlikte 80 kişinin ölümü ile sonuçlanan Bologna Garı bombalaması olayında kanıtları değiştirerek neo-faşist terör örgütlerini korumak.
- Hangi avukat savunmuştu bu SISMI görevlilerini?
- Avukat D'ividio?
- Kimdi bu avukat?
- D'ividio, Ağca'nın avukatıdır.
- Çok mu karışık bu olaylar?
- Evet, ama hiç de aydınlanamaz nitelikte değil. Fransa'da başka bir ad altında tutuklu bulunduğu ileri sürülen Oral Çelik, Türkiye'de sorgulanırsa bu işler aydınlanır...
- Olayın aydınlanmasını istemeyenler var mı?
- Evet, birçok çevre ve insan, bu işlerin aydınlanmasından korkuyor.

- Neden?

- Bu soruları ve yanıtları bir kez daha dikkatli okuyun anlarsınız, bu korkunun nedeninin ne olduğunu!..

(Cumhuriyet, 13 Mayıs 1991)

(Saklı Devletin Güncesi, "Çatlı vs.", Uğur Mumcu, um:ag Kitapları, Ankara, 11. Baskı, Mart 2011)

İFADE TUTANAĞI

TANIK: GÜLDAL MUMCU: Birayya ve Fmine'den olma, 1951 D.lu, Ankara Altındağ İlç.Misaki Milli Mah.mül.kyt.lı olup, halen Gaziosmanpaşa Karlı Sok.(Uğur Mumcu Sokakı) 65/9'da oturur, mektul UĞUR MUMCU'nun eşi olduğunu söyledi, olayın özelliği ve daha önce tespit edilen ifadeside gsnne alınarak tanzik sıfatıyla yeminet olarak ifadesine başvuruldu:

Ben gazeteci-yazar UĞUR MUMCU'nun eşi olurum. Olayla ilgili 18.2.1993 tarihinde ifade vermiştik dedi. İfadesi 3.nl klasörde olmakla tanığa okındı: Bu beyanım aynen doğrudur dedi. Görülen lüzum üzerine tanıktan bazı konulara ağıllığa kavuşturulması istenildi bu nedenle soruldu:

Konuşmam olan ÖMER ÇİFTÇİ'nin olay günü mektulla veya sinle konuşup konuşmadığı konusunda bildikleriniz nedir: Cevap: ÖMER ÇİFTÇİ bizim konuşmam olur bizim evden yeni eşimin çalıma odasından bir pencere ile ÖMER ÇİFTÇİ'nin yetek odasını görmektedir bu nedenle pencereler açıldığında karşılıklı görüşme olanağı vardır olay günü Pazar günü idi Minamit adlı program vardı program izledikten sonra eşim çalıma odasının havalandırılması için penceresini açtığı anda karşıda ÖMER ÇİFTÇİ'yi görüyordum ve onunla aralarında bir konuşma geçiyor bunun üzerine bana GÜLDAL sana bir şey soracağım dedi ve devamla bana ÖMER ÇİFTÇİ pencereden bug dışarı çıkıp çıkmayacağını sordu tuhaf değil mi önce niçin sormuş olabilir diye aramada konuşma geçti bizde hasta ziyareti için evde hazırlandık bunda ona eşes(ç) olma olma zevkliğinden sormuştur dedim bir tuhaflık varsa istersen gitmeyelim veya çıkmayalım diye söyledim Uğur'da bana ama çok tuhaf diye söyledi daha sonra ben hazırlanmaya devam ettim eşimde hazırlanmaz o benden tahminen 2-3.dakika kadar önce benden ayrıldı hasta ziyareti normal 13.30.da başlıyordu binde o ziyarete yetişme telağındaydık aile dostumuz olan ALPASLAN İŞİKLİ kendisi Profesrdr olaydan sonra taziye için bizim eve geldiğinde Milkiyeliler Derneğ(ç) Birliğinde iken ÖMER ÇİFTÇİ'nin Uğur'la en son konuşan benim pencereden kendisine aşağıya incekmişin diye sordum dediğini ve bu konuyu araştırıp araştırmadığımı, hatırlayıp hatırlamadığımı ALPASLAN İŞİKLİ bana söylemişti bunda bu konuda ÖMER ÇİFTÇİ ile herhangi bir görüşme yapmadığımı söyledim.

...

1990-1991.yıllarında MEB. tarafından numaraları silinmiş silahların Kuzey Irak'a gönderilmesi konusunda benim elinde bir dosya olup olmadığını bilemiyorum ancak bu konuyla ilgili aramışta böyle bir olayın olduğu şeklinde konuşmanın geçtiğini hatırlıyorum ancak teferuatını bilemiyorum terör örgütlerine silah gönderildiği konusunda aramışta bir diyalog geçmişti ancak bu konuyla ilgili kendisine bir dosya verilip verilmediğini veya kim tarafından ne şekilde verildiği hususunda veya daha sonra bu dosyanın neye intikal ettiği konusunda bir bilgim yoktur. Ancak benim çalışma stili olarak şunu söyleyebilirim kendisi yazdığı yazılar konusunda veya araştırmaları konusunda bana ve diğer yakın arkadaşlarıma bazı şeyler sorar ve kendi fikrini başkalarıyla paylaşırdı bende kendisine sorduğu hususlarda zaman zaman yardımcı olurdum. Hatta bazı yazılarını düzelttiğim olmuştur. Kendisi Cumhuriyet Gazetesi ile ilişkiliydi bu gazeteden kendisine sık sık gelip onunla sıkı ilişkide bulunan bir şahıs yoktu evinde yakın bir yerde kendisinin bir çalışma bürosu vardı bu da evimin bitişiktir ve binin evden o çalışma bürosuna bir kapı ile girilir bunun dışında Ankara'da başka bir yerde bürosu yoktu gazetede ki odasında çok az gidiyordu. WÜHR MUMBU Kurt dosyası ile ilgili bir araştırma yapıyordu buda en son araştırmaydı bu araştırmayı sırasında kendisi ile sıkı görüşen HZİH TAVLAŞ adlı bir gazeteci vardı bu gazeteci halen Kuveyt Medya diye bir gazete çıkarmaktadır.

Olaydan 2.gün kadar önce yani 22.1.1993 tarihinde çocukların karnesi alındığı bu karnelerde iyi not aldıkları için birlikte ailece bir yemek yiyelim diye düğündük bu nedenle Boğaz Sokaktaki VILLA PIZA adlı yere gittik orada yemek yedik gece 22.00 civarında eve geldik gelirken yolda direksiyon çöküyor dedi bu sırada yolun kenarına çaktık tekerlekleri patladı diye düğündük ancak tekerlek patlamamıştı bizde birgöy anladık o haliyle evin önüne kadar geldik her gündü park yerlerimizde arabalar vardı bizde duvarın kenarındaki bulunan yere arabayı park ettik. Pazar günü oğlum olan WÜHR'e babamın araba çekiyordu tekerleklerde bir göy varmış git tekerlekle vur anlaşıyor dedi inikim bana haber ver dedi çocukta gitti tekerlekleri kontrol etti gelip haber verince bizde tekerleklerin sağlam olduğunu anladık daha sonra kendisine sordüğümüzda

dört tokeri de ben kontrol ettin dedi. Olay günü eşim hastanaya telefon ederek siyaset hayatını keşfe olduğunu bildirdi. Başka bir yerde telefon etti ÜCAL BAKIRHAN adlı bir dostumuz vardı genelde bir pazar günleri balık yeriz ve Uğur'da balık almak için Pazar günleri çıkar ÜCAL Beyle birlikte balık yiyelim şeklinde konuşmamız oldu o da siz bize gelin biade yiyelim dedi ÜCAL Bey bizim aile dostumuzdur kararlaşdırmanın akşam saatlerinde olacaktı bu durumda göre her belükarda bir Pazar günü dışarı çıkıyorduk ya hasta ziyaretine veya ÜCAL Beylere gidecektik.

Eşimin yazılarının bilgisayarında yazılması nedeniyle bunların disketleri vardır başka herhangi bir disket veya bilgi yüklenmiş disketler yoktur daha önce disketlerin gözümü yapıştırmış anca belirttiğim gibi bunlarda yasadışı yazıların kayıtları vardır.

Biz disketlere baktık son araştırmamızda disketlerden çıkartıp yayınladık.

Eşimin Zedet silahı vardı bunlara ait ruhsatda mevcuttur.

Koruma konusunda BAHRİYE UÇOK HİAHLULUKTEN sonra bize koruma vermeyi teklif ettiler o zaman Ankara "Emniyet HİAHLULUK HİAHLULUK" AĞAR'da kendisi eşime evden çıkmadan yarım saat önce emniyete haber vermemini ve kendisine bir emniyetli koruma verildiğini söyledi eşim bir iki safer bu şekilde dışarı çıkarken telefon etti emniyetçiler geç gelince bana bir daha bunlara çıkarmayalım diye söyledi daha sonra çıkarmadık o zaman HİAHLULUK KORUMALAR HİAHLULUK bizim eve geldi daha yani eşime sizin ev içinde korumanız iyi dışardan var ancak saldırı arabasına bomba konulmak şeklinde olabilir bunun da önlemini Tuncu Elçiliğindeki korumalara söyleyerek biz elazas dedi. Daha sonra MEHMET AĞAR'a korumalara yaza niye yazılmadı diye sorduğunda ihmal etmişiz GÜLDAL RANNA diye söylemiştir.

Bizim yan apartmanımızda DEMET CANTÜRK'ün Avukatlığına yapan YUSUF ZİYA EKİNCİ bir daire satın almıştı birgün Uğur İstanbul'dan uçakla gelirken uçakta YUSUF EKİNCİ ile karşılaşıyor ve Uğur'a ben sizin apartmanın yakınında bir ev satın aldım diye söylüyor eşimde bunu bana gelip söylemişti YUSUF ZİYA EKİNCİ ile bizim herhangi bir ilişkımız olmamıştır.

Birinci MIT. raporunun kamoyuna yansımalarından sonra MEHMET EYMÜR ABHET TAN adlı gazeteci ile akşamleyin bizim eve geldiler ve eşimle görüştiler konuşma metni MIT. Raporu ile ilgiliydi. Aynı gün akşam dışarı çıktıklarında diğeride MEHMET EYMÜR iki şahsa raslıyor ve daha sonra bu şahısların kim olduğunu binada ne aradıklarını eşime söylüyor eşimde bunlara bana anlattı bu için aslı şudur bizim binamızın 13. numaralı dairenin o dönemde Almanya'da bir firmamın temsilcileri olduğunu belirten bazı şahıslar kiralanmıştı bu kiraleyan şahıslara bahçede MEHMET EYMÜR rastlıyor ve eşimle MEHMET EYMÜR arasında şu konuşma geçiyor: MEHMET EYMÜR eşime bu şahısları tanıyormusun diyeince eşimde tanıyorum diyor ve devamla: Bu şahıslar İran İstihbaratına mensuplardır demiş ve o tarihten itibaren bu şahıslar bir daha görünmediler kirayda ödememişler ev sahibi daha sonra kontrat olup olmadığı hususunda ben sorduğumda bana kim olduklarını bilmediğini söyledi.

ERCAN VURALHAN'ın Milli Savunma Bakanı olduğu aralarda kızılı aracı alman ile ilgili Uğur gazetesinde yazılar yazmıştı bu nedenle hakkında dava açıldı ve Yargı tay'da bezaatle sonuçlandı. O konu ile ilgili cevap(ç) bilgiler dosyasında vardır miçteki EROAN VURALHAN idi.

Eşim PKK. Xirt dosyası adı altında bir araştırma yapmaya başlayınca ABDULLAH ÜCALAN hakkında bilgi edinmeye başladı ve onu araştırıyordu bu sırada 1970. tarihlerinde ABIRULLAH ÜCALAN'ın teleteliği sırasında bildirdi dağıtarak gıvazlıca alındığı o sırada Savcı olan BAKİ TUĞ tarafından serbest bırakıldığı yolunda yazılar yazılmıştır. Neolin lokantasında bu konu ile ilgili BA U TUĞ ile eşim konuşmuş serbest bırakılmasının nedeni isin benzerliği olarak deniliyordu ama niye bırakıldı gerçek nedeni çeklinde aralarında konuşma geçmiş BAKU TUĞ'da kayıtlarına bakman lazım diye söylemiş daha sonra 10. gün sonra için gün veriliyor o tarihte 27. Ocak 1993 gününe rastlıyor ancak bilindiği gibi 24. 'ünde olay olmuş bu görüşmede olmuyor. Bu görüşmenin doğruluğunu daha sonra BAKİ TUĞ önce doğruladı daha sonra yalanladı. Cumhuriyet Gazetesi istanbul Büromünden eşimde Hakkı ile vade sak olarak görülen bir şahısta tanıyormusun diye gidip gelme çeklinde yoktur ama telefonla görüşmeler olabilir.

15.1...

15

SAYFA: 5

Özgür Gündem gazetesi İstanbul'da el değiştirdikten sonra YAŞAR KAYA ve DEMİR ÇARTÜRK adlı şahıslara geçtiğinde Uğur gazetelere bu konuyla ilgili yazılar yazmıştı 1992.yılı sonbaharında eşim evde gazeteleri okuduktan sonra bunlar beni öldüreceklerdiye söyledi bende kimler/diye dedim PKK.eğiliminde olanlar şeklinde söyledi YAŞAR KAYA'nın yazısında var olduğunu bana söyledi YAŞAR KAYA'na yazısı Özgür Gündem gazetesinde çıkmıştı bu yazıyı okuduktan sonra bana bu lafı söyledi daha sonra YAŞAR KAYA yurtdışına gitti. Dedi. Devamla: 1993.yılı 14.Haziranında bana birisi evime sabahleyin telefon etti size olayı yapanların kimler olduğunu anlatayım dedi ve bana kimliğini bana sormayın dedi devamla bu işi yapanlar Siyasi Bube Müdür Yardımcısı ŞUKRİ AKYOLAS, Eski Hassas Koruma Müdürü şimdi Trafik Müdürlüğünde FAHRETTİN KAÇAR, Pasaport şubesinde çalışan Başkomiser AHMET DÜŞÜNMEZ, Emekli Başkomiser NİHAT DEMİR'dir dedi ve telefonu kapattı bunlarla ilgili soruşturma yapıp yapılmadığını bilemiyorum ben bunları NUSRET DEMİRAL'a bildirmiştim. Dedi. Benim size söyleyeceklerim bundan ibarettir dedi. Ve Alınan beyanlarının doğruluğunu imzasıyla onayladı.14.03.1997

Hanıza KELEŞ
DGM.C.Şavcısı

Z.K.77

TANIK
ŞUKRAN GÜLDAL NUNCU

SEVR Mİ, LOZAN MI?

Cumhurbaşkanlığı seçimi için ikinci tur da yapıldı. Türkiye yeni cumhurbaşkanı seçimi ile uğraşırken, ABD iki duyarlı konu üzerinde yoğunlaşıyor. Bu duyarlı konulardan biri “Ermeni” öteki de “Kürt sorunu”.

Artık görmeyen gözler gördü, duymayan kulaklar da duydu. Ermeniler ve Kürtler NATO'nun patronu “dost ve müttefik” ABD tarafından açıkça destekleniyorlar.

Lozan Antlaşmasına imza koymayan ABD, bugün yeni yeni sorunlar yaratıyor.

Bulgaristan göçmenleri konusu da tam bir “iflas” ile sonuçlandı.

Bulgar hükümetinin soydaşlarımıza karşı girdiği “asimilasyon politikası” bir süre ABD tarafından “ideolojik malzeme” olarak kullanıldı. ABD, Türkiye’yi bu konuda başta destekler gibi davrandı. Sonra da Türkiye, Bulgaristan ile karşı karşıya bırakıldı.

Türkiye 21. yüzyılın eşiğinde bir yol kavşağına doğru hızla sürükleniyor. Bu kavşağa açılan yollardan biri Sevr’e, öteki de Lozan’a doğru gidiyor.

Bu “Sevr/Lozan” denkleminde PKK terörü de yer alıyor.

Dün, Federal Almanya’nın Düsseldorf kentinde “PKK çetesi davası” başladı. Federal Alman savcı, üçü tutuksuz, 16’sı tutuklu 19 PKK militanının, silahlı örgüt kurma, yönetme, cinayet suçlarından cezalandırılmalarını istiyor.

Federal Alman Anayasası Koruma Örgütünün 1980 yılı raporunda PKK “en militan ve aktif örgüt” olarak niteleniyor. Raporda, Kürt örgütlerinin Federal Almanya’da 2150 çekirdek üye sayısına sahip oldukları, 1988 yılında bu sayının 2750’ye ulaştığı kaydediliyor.

Anayasayı Koruma Örgütüncü her yıl yayımlanan raporda PKK’nın kısa adı “Feyka” olarak bilinen taban örgütü “Kürt Vatansızlar İşçi ve Kültür Dernekleri Federasyonu”nun, tutuklanan 16 PKK

üyesi için geçen eylül ayında Karlsruhe’de düzenlenen toplantıya 4000 kişinin katıldığı bildiriliyor.

Dün Düsseldorf’ta yargılanan PKK’lıların adları şöyle:

Hasan Hayri Güler, Hüseyin Çelebi, İbrahim Kafdah, Yasemin Gedik, Mustafa Erbil, M. Sait Yıldırım, Ali Haydar Kaytan, Selahattin Erdem, Erol Gedik, Ali Sapan, Meral Kızır, Selahattin Çelik, Selman Aslan, Ali Aktaş, Ekrem Güngöze, Kemal Güngöze...

Bu sanıklar, geçen yılın şubat ayı ile temmuz aylarında silahlı örgüt üyeliği ve cinayet suçlarından tutuklanmışlar.

Hasan Engizek, Bozan Öztürk ve Ali Savik de tutuksuz olarak yargılanıyorlar.

19 PKK militanı için örgüt avukat tuttu; dava ile ilgili gösteriler birbirini izledi, bildiriler yayımlandı.

PKK, Federal Almanya’daki devrimci Türk örgütleri ile de savaşa girdi, cinayetler işledi. PKK, “Komkar” kısa adıyla bilinen “Federal Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu” üyelerine de saldırdı. Komkar üyesi Ramazan Adıgüzel, 3 Mayıs 1987 günü Hannover’de üç PKK’lı teröristçe öldürüldü. Komkar Genel Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Elbistan da Stuttgart’ta silahlı saldırıda yaralandı.

Federal Almanya’da “Komkar” ile iç içe çalışan “Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi”, 4 Mayıs 1987 günü yayımladığı bildiriye PKK’yı “Hasta ve ajan bir kişinin komutlarına göre işleyen bir komplo ve cinayet örgütü” olarak suçladı.

Terör, ister sağ, ister sol görüntülü olsun, isterse de etnik kimliklerle bürünsün, sonuç hiç değişmez. İşin kuralı şu:

Bu terör örgütleri, eninde sonunda emperyalizme ve faşizme hizmet ederler, şovenizme ve cuntaların değirmenlerine su taşırlar.

Sevr mi, Lozan mı? Sorun budur.

(Cumhuriyet, 25 Ekim 1989)

(Askeri Marksizmden Demokrat Sosyalizme, Uğur Mumcu, **um:ag** Kitapları, , 4. Baskı, Ağustos 2007)

HİZBULLAH...

Bugünlerde İspanya'da ilginç olaylar sergileniyor.

Bu olaylar, Avrupa'da terör trafiğinin yoğunlaşacağı yolunda kuş-kular doğruyor.

Geçen hafta Madrid'de Kürt kökenli uyuşturucu madde kaçakçıları yakalandılar, önceki gün de Valencia ve Madrid'de İslamcı "Hizbullah Örgütü"ne bağlı oldukları ileri sürülen on kişi patlayıcı maddelerle ele geçirildiler.

"Hizbullah" İran yanlısı bir İslamcı terör örgütüdür.

1982 yılında İranlı bir kısım "devrim muhafızı" tarafından "Bekaa Vadisi"nde kurulan Hizbullah, Lübnan'daki Hıristiyan egemenliğine son vermeyi amaçlayan eylemler yapıyor.

"Allah'ın Partisi" anlamına gelen "Hizbullah" örgütünün "Kuvaat El Ru'ub" adıyla bilinen kanadı Beyrut'ta birçok eylemde adlarını duyurmuştu.

İspanyol polisi, ele geçen bomba ve patlayıcı maddelerin İspanya'da değil Avrupa'nın öteki ülkelerinde düzenlenecek saldırılar için kullanılmak üzere İspanya'ya getirilmiş olabileceğini ileri sürüyor.

İspanya'da 1959 yılında kurulan "ETA" örgütü (Euzkadı Ta Askatasuna) Bask bölgesinin İspanya'dan ayrılması için çalışan, bu amaçla terör eylemleri düzenleyen bir örgüttür.

Terör örgütleri arasında zaman zaman işbirliği yapılır. Bu işbirliği daha çok bu örgütlere silah sağlanması konusundadır. Asya ülkelerinden gelen uyuşturucu madde, uluslararası mafyanın eliyle silahlarla değiştirilir.

Bu uyuşturucu/silah trafiği için kullanılan bankalar da vardır. Bu bankalardan biri merkezi Londra'da bulunan "Bank of Credit and Commerce International"dır. Geçen yıl ekim ayında Londra'da yöneticileri tutuklanan bankanın Türkiye'de şubesi ve müşterileri bulunuyor!

Çeşitli terör örgütleri arasındaki ilişkiler, eylem birliği biçiminde de ortaya çıkabilir.

Bu eylem birliğini nasıl kanıtlarız?

Çok kolay...

Londra’da Collet’s Kitabevine giderseniz, burada, “ASALA” ve “PKK” örgütlerinin yayınlarını görebilirsiniz. Bu yayınlarda ASALA ile PKK’nın birlikte düzenledikleri basın toplantısının tutanaklarını okuyabilirsiniz.

Örneğin “ASALA Interview” adlı derginin 15. sayfasındaki “Joint ASALA-Kürdîsh Workers Party Press Conference” bölümünde PKK-ASALA işbirliği, hiçbir yorumu gerektirmeyecek biçimde kendi yayınları ile gözler önüne seriliyor.

Bu dergiyi okuduktan sonra yine Collet’s Kitabevi’nden bulacağınız “Interview With Mihran Mihranian” adlı broşürün 40. sayfasına da göz atarsanız bu eylem birliğinin kanıtlarını okursunuz.

Ermeni terörü, 1974 Kıbrıs Barış Harekâtından sonra başlatılıyor. 1977-1984 yılları arasında yoğunlaşıyor.

ASALA, aralarında büyükelçilerin de bulunduğu 51 kişiyi öldürüyor, bu saldırılar sonucunda yaralananların sayısı 208. ASALA, en çok Fransa’da saldırı düzenlemiş, Fransa’daki saldırı sayısı 19, sonra Amerika’da... Amerika’daki saldırı sayısı 12.

1984 yılında ASALA terörü bıçakla kesilir gibi birdenbire kesiliyor. Bundan sonra Türkiye’de PKK terörü başlıyor.

1984 yılı 15 ağustos gününden 1989 yılı 29 kasım gününe kadar Güneydoğu’da, yarıçapı 150-200 kilometrelik alanı kapsayan çatışmalardaki ölü sayısı 1402’dir.

Türkiye’de iç terör, en çok 1978-80 yılları arasında tırmanış göstermişti. Bu dönemdeki çatışmalardaki ölü sayısı 3146’dır.

Bütün bu bulgu ve veriler, Ermeni terörü ile iç terörün hemen hemen aynı tarihlerde tırmanışa geçtiğini, sağ sol terör eylemlerinin durdurulmasından ve ASALA’nın da eylem alanlarını terk etmesinden sonra PKK terörünün başlatıldığını gözler önüne seriyor.

İspanya’da Kürt kökenli uyuşturucu madde kaçakçılarının ardından da “Hizbullah” adlı İslamcı terör örgütüne bağlı oldukları sanılan terör-

ristlerin yakalanmaları Avrupa’da yeniden terör eylemlerinin başlayacağı konusunda kuşkular doğuruyor.

(Cumhuriyet, 30 Kasım 1989)

(Askeri Marksizmden Demokrat Sosyalizme, Uğur Mumcu, **um:ag** Kitapları, , 4. Baskı, Ağustos 2007)

DUMANLI HAVA...

Türkçemizde “Kurt dumanlı havayı sever” diye bir özdeyiş vardır. Körfez savaşı ile başlayan dönem de terör örgütleri için aranıp da bulunamayacak eylem ortamını oluşturmuştur.

Dünyada ve Türkiye’de büyük terör olaylarına hazır olalım Kısa adı IRA olarak bilinen İrlanda Kurtuluş Ordusunun önceki gün Londra’da düzenlediği saldırı, bu dumanlı havadaki yeni eylemler için bir “sinyal” olarak yorumlanabilir.

IRA’nın Filistin Kurtuluş Örgütü ile de ilişkiler kurduğu, bu ilişkilerin Stephen Robert Howe adlı bir İrlandalı tarafından yürütüldüğü, Howe’un, Kasım Muhammed Salim olarak da bilindiği ileri sürülmüştür. (Adams James, The Financing of Terror, Londra, 1986, s:50)

Körfez bunalımından sonra IRA gibi örgütlerin FKÖ ve Filistin kökenli öteki örgütlerle eylem birliği yapmaları hiç de şaşırtıcı değildir.

İspanya’daki, kısa adıyla ETA olarak bilinen Bask Bölgesi’nin bağımsızlığı için savaştan Euzkadi Ta Askatasuna adlı örgütün de yine Filistin Kurtuluş Örgütü ile ilişkileri olduğu Amerikan yazarlarının kitaplarında yer alan bilgiler arasındadır. (Dobson, Christopher-Peyne Ronald, Terrorists, Facts on File, New York, 1979, s 190)

Ermeni terör örgütü ASALA’nın ayrımcı Kürt örgütü PKK ile ortak toplantılar düzenlediği, ASALA’nın yayın organı “Asala Interview”ün 1986 Ocak sayısının 15’inci sayfasında “ASALA-Kurdish Workers Party Press Conference” adlı yayınında da yer alıyor. “İnterview With Mihran Mhiranian” adlı küçük bir kitapçığın 40. sayfasında da PKK-ASALA işbirliğine değiniliyor.

Aynı konu, Amerikalı Profesör Michael M. Gunter'in, Middle East Journal'ın 1986 yılı Haziran ayında yayımladığı The Kurdish Problem in Turkey başlıklı incelemesinde de yer alıyor. Prof. Gunter, ASALA-PKK işbirliğini Armanian Reporter ve Armanian Weekly adlı yayınlara dayanarak açıklıyor.

Bu ortamda, büyük terör örgütleri birbirleriyle eylem birliği yapabilirler. Bunların bir kısmının da Filistin kamplarında eğitim gördüklerini unutmamak gerekiyor. FKÖ, eğer ABD ve bağlaşıklarına karşı terör eylemlerine karar verirse, bütün dünyada terör örgütlerinin eşgüdüm içinde eylemlere girişmeleri beklenebilir.

FKÖ'nün bu aşamada böyle bir eylem kararı vermediği biliniyor. FKÖ ile uyuşmazlığa düşen öteki Filistin örgütlerinin örneğin Ebu Nidal'ın Suriye BAAS Partisi üyesi olduğu, Saddam ile dostluk ilişkileri kurduğu da biliniyor.

Batılı yayın organları El İbrahim adlı bir teröristten de sık sık söz ediyorlar.

Dr. George Habbaş'ın kurduğu Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ve Ebu Musa önderliğindeki El Fetih-İsyancılar adlı Filistin kökenli öteki örgütler, bu arada eylem yarışına girebilirler. Terör kargaşasına, Amal, İslami Amal, El Cihad El İslami ve Hizbullah, Cundullah gibi şii kökenli terör örgütleri de karışabilir.

Türkiye'de son yıllarda sık sık saldırılar düzenleyen Dev Sol, 1977 yılında Dev-Yol hareketinden ayrılan bir grup tarafından kuruldu. Ankara SBF öğrencisi Mahir Çayan'ın önderliğindeki çeşitli fakülte ve yüksek okul öğrencileriyle Hava Kuvvetleri Komutanlığının küçük rütbedeki subaylarından oluşan Türkiye Halk Kurtuluş Parti Cephesi'ni model aldı.

THKP-C, 1971 yılında İsrail'in Başkonsolosu Efraim Elrom'u kaçırarak öldürüldü. Bir süre tutuklu kalan örgüt üyeleri, İstanbul'da Kartal-Maltepe Askeri Tutukevi'nden kaçıp 1972 yılı 26 Mart günü Ünye'de radar tesislerinde görevli iki İngiliz ve bir Kanadalı teknisyeni kaçırdılar.

Üç yabancı teknisyen ile birlikte Niksar'ın Kızıldere köyünde saklanan Çayan ve dokuz arkadaşı, güvenlik kuvvetlerince atılan havan

toplanyla öldürüldüler. Üç yabancı teknisyen, açılan havan atışından önce Çayan ve arkadaşlarınca öldürülmüşlerdi.

Dev-Sol'un 12 Eylül 1980 tarihinden önceki en önemli eylemi, İstanbul'da, 12 Mart dönemi başbakanlarından Prof. Dr. Nihat Erim'in ve MHP'li bakanlardan Gün Sazak'ın öldürülmeleriydi.

Dev-Sol örgütünün önderleri, 12 Eylül döneminde Ankara, İstanbul ve İzmir sıkıyönetim komutanlıkları askeri mahkemelerinde yargılandılar. Dev-Sol'un önderleri Bayrampaşa Cezaevinden kaçmayı başardılar.

Dev-Sol son bir yıldır işlenen 32 cinayetin on ikisini üstlendi. Bunların arasında, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı eski Adli Müşaviri Durmuş Akşen, MİT eski Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas, polis görevlisi Kazım Çakmakçı, emekli Başkomiser Muhsin Bodur ve Aydın Barıl, Bayrampaşa cezaevi Savcısı Fikret Aygen, emekli Korgeneral Hulusi Sayın cinayetleri de var.

Dev-Sol'un en son cinayeti, Adana'da İncirlik Üssünde görevli Amerikalının öldürülmesidir.

Savaş nedeniyle terörün çok daha canlar alacağı anlaşıyor.

(Cumhuriyet, 9 Şubat 1991)

(Ortadoğu'da Amerikan Bilardosu, Uğur Mumcu, **um:ag** Kitapları, Ankara, 4. Baskı, Ekim 2010)

HİZBUL-PKK...

PKK, Kuzey İran'da Tahran rejiminin desteği ile konuşlandırılıyor. Kira bedeli olarak da PKK yayın organlarında İran İslam Devrimini selamlayan yazılar çıkıyor.

PKK'nun 2. Ulusal Kongresinde “dinleri ve mezhepleri PKK çevresinde örgütleme” kararı aldığını, bu “Kürt-İslam sentezi” ile Kürt milliyetçiliğini dinsel taban yaratılmak istendiğini 15 Mart gününü yazımızda anlatmıştık.

Bu gelişmeleri doğrulayan bir başka belirtiyi de İran yanlısı Ce-

malettin Kaplan'ın Köln'de yayımlanan "Ümmed-i Muhammed" adlı gazetesindeki "Doğu olayları ve altında yatan gerçekler" başlıklı yazıda buluyoruz...

Ümmed-i Muhammed, 15 Mart 1991 günlü sayısında PKK'ya seslenen bir yazı yayımladı. Amaç, PKK'yı İslamlaştırmaktır. PKK da İslamı Kürtleştirmeye çalışıyor. Her ikisi de Kemalizmi düşman ilan ediyor. Hem Abdullah Öcalan hem Cemalettin Kaplan, Kemalizme saldırıyorlar.

Neden? Çünkü Kemalizm, Türk ve Kürt şovenizmine olduğu kadar, din ve mezhep ayrımlarına da karşıdır.

PKK'nın yeni siyaseti din ve mezhep ayrımı üzerine kuruluyor. "Hizbullah" örgütü ile PKK bir gün birlikte eylem yaparlarsa şaşırmanın.

(Cumhuriyet, 26 Mart 1991)

(Ortadoğu'da Amerikan Bilardosu, Uğur Mumcu, **um:ag** Kitapları, Ankara, 4. Baskı, Ekim 2010)

KÜRT İSLAMCILIĞI...

Güneydoğu'da "Özgür Gündem", "2000'e Doğru" ve "Yeni Ülke" muhabirlerini kimler öldürüyor?

Mardin'in Kızıltepe ilçesi SHP İlçe Başkanı Abdullah Kızılcınar'ın kardeşi Mehmet Kızılcınar'ı kimler öldürdü?

PKK yanlıları ve bir kısım yurttaş, bu saldırılardan "Hizbullah" adlı örgütü sorumlu tutuyor. Bazı yayın organları da bu örgütün "Kont-rgerilla" tarafından desteklendiğini ileri sürüyorlar.

Önce şu "Hizbullah" sorununa değinelim.

PKK, 4-13 Mayıs 1990 tarihinde Lübnan'da topladığı "2. Ulusal Konferans"ında din duygularının ve dince kutsal kavramların kullanılmasının gerektiğine karar vermiş, Abdullah Öcalan bu kararı, aynı

yıl Almanya’da yayımlanan “Din Sorununa Devrimci Yaklaşım” adlı kitapta açıklamıştı. Kitabın 119 sayfasına göz atalım.

– ... *dinin anti emperyalist, anti sömürgeci bir temelde ve halkın tarihi geleneklerine uygun bir mücadele olarak kullanılmasına ön ayak olmak gerekir. Bir İran deneyinde olduğu gibi anti emperyalist, radikal çıkış örneklerinden yararlanarak bunların olumlu yönlerini kendi koşullarımızda değerlendirerek ve daha olumlu bir karşılık vererek sonuç alabiliriz.*

Abdullah Öcalan, aynı kitapta (s. 123) amaçlarını da açıklamıştı. Amaç şuydu:

– *İslam halkları arasında geliştirdiğimiz İslam enternasyonalizmini kurabilme çabası...*

Almanya’da “Kürdistan Dindarlar Birliği” ile Suudi Arabistan’da ERNK adına yayımlanan dinsel içerikli bildiriler, PKK’nın “Kürt-İslam sentezi” peşinde olduğunu gözler önüne seriyor.

PKK’nın bu çalışmalarına karşı İran yanlısı “Hizbullah”, Türkiye’de de örgütlenerek, Diyarbakır ve çevresinde “İslami Yumruk” adına bildiriler yayımlayarak, Yeni ülke, Özgür Halk, 2000’e Doğru gibi yayın organlarında çalışanlara karşı “cihat” açtı.

Bu gelişmelere bakarak, cinayetlerin bir kısmının Türkiye’de örgütlenen “Hizbullah” tarafından işleneceği söylenebilir.

Bu olaylar, terör aracı olarak seçilen din silahının nasıl geri teptiğini ve ne kadar da tehlikeli olduğunu gösteriyor.

Bu gibi karanlık cinayetlerde her olayı tek tek incelemeden genel yargılar, soyut suçlamalar, kuşkulu varsayımlar ve dedikodular ile sonuç alınamaz. “Hizbullah”, bu olaylar nedeniyle suçlanan bir örgüttür. PKK da bölgede 1979 yılından bu yana işlenen cinayetler nedeniyle suçlanan bir başka örgüttür.

Böyle bir ortamda “Kürt Kürt’ü öldürür mü” diye sorulur mu?

Kürt ayaklanmalarını özgün Kürt kaynaklarından inceleyenler, “Dersim Ayaklanması” lideri Şeyh Rıza’nın yeğeni Rehber’in bu ayaklanmanın askeri liderlerinden Alişen ve karısı Zerife’yi, Bahtiyar aşireti reisi Şahin Ağa’nın aynı aşiretten Hıdır tarafından öldürölüp

kesik başlarını hükümet kuvvetlerine teslim ettiklerini bilirler. PKK'nın 1979 yılında Doğu Perinçek'in liderliğindeki TİKP'nin Güneydoğu'daki üyelerini nasıl öldürttüğünü öğrenmek isteyenler Aydın-
lık gazetesinin 1979 yılı yayınlarına göz atabilirler.

Bu gibi örnekler, ayaklanmalarda ve terör olaylarında "Kürt'ün Kürt'ü öldürmesi" alışkanlığının hiç de yeni olmadığını anlatmaya yetiyor.

Örneklerle devam edelim:

PKK'nın örgütlenmesinde Abdullah Öcalan'dan çok daha etkili çalışmalar yaptığı söylenen Haki Karaer'in 1977 yılında "Tekoşin" adlı bir Kürt örgütünce öldürüldüğü ileri sürülüyor. Öcalan'ın yakın arkadaşlarını öldürttüğü, Haki Karaer'in 1985 yılında PKK'dan ayrılan kardeşi Baki Karaer tarafından açıklanıyor. (Michael M. Gunter, The Kurds in Turkey, s. 62) Mehmet Uzun, Ali Yaylacık, Ahmet Ballı, Abdullah Kumral, Resul Altınok, Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin, Abdullah Öcalan ile uyuşmazlığa düşen ve kuşkulu biçimde öldürülen PKKlıların adlarıdır.

Abdullah Öcalan ile uyuşmazlığa düşen, PKK'nın Avrupa sorumlusu avukat Hüseyin Yıldırım da PKK tarafından düzenlenen silahlı saldırıya uğramamış mıydı? PKK içindeki kilit adamlardan biri olan ve annesi PKK yayın organlarınca "Kürdistan'ın anası" olarak selamlanan Mehmet Şener'in 1991 yılında Suriye'nin Kamışlı kentinde öldürülmesi PKK'nın kendi içindeki bu hesaplaşmanın sürdüğünü ve süreceğini gösteriyor.

Bu örnekler de PKK'nın yalnızca devletin güvenlik güçlerine karşı değil, Marksist-Leninist ve Maocu görüşleri benimseyen TİKP ve kendi üyelerine ve öncü militan kadrosuna karşı da cinayetler işleyebileceğini kanıtlıyor.

Devlete düşen görev, bu "faili meçhul cinayetleri" bir an önce durdurmak, katilleri yakalamak, bu cinayetleri işleten örgüt "Hizbullah" mıdır, PKK mıdır, yoksa bir başka örgüt müdür, bunları kamuoyuna açıklamak ve sorumluları mahkeme önüne çıkartmaktır.

Böyle yapılmazsa "faili meçhul" kalan her cinayet, kuşkulu varsayımları daha da yaygınlaştırarak devletin saygınlığı ile birlikte güven-

liğini her gün biraz daha azaltır...

(Cumhuriyet, 8 Ağustos 1992)

(Kemalizm Sendromu ve Pax Amerikan, Uğur Mumcu, **um:ag** Kitapları, 4. Baskı, Eylül 2011)

HİZBULKONTRA!

Son günlerde Güneydoğu'da işlenen cinayetlerin arkasında kimler var? Bir sava göre "Hizbullah"...

Bu savın sahipleri, Hizbullah örgütünün devlet tarafından desteklendiğini, bu cinayetlerin "Kontrgerilla" örgütüne planlandığını, "Hizbullah" adlı İslamcı örgütün bu amaçla kullanıldığını da ileri sürüp, bu örgüte "Hizbulkontra" adını takıyorlar.

"Hizbullah" Şii kökenli bir terör örgütüdür. Sözcük anlamıyla "Allah'ın Partisi" demektir.

"Hizbullah", 1973 yılında İran'ın Kum kentinde Muhammed Gaffari tarafından kuruldu. Gaffari, Şah rejimi tarafından tutuklandı ve cezaevinde öldürüldü. Örgüt, Humeyni'nin iktidara gelmesinden sonra Muhammed Gaffari'nin oğlu Hadi Gaffari tarafından yaşatıldı. "Hizbullah", İran'da İslam Cumhuriyeti kurulduktan sonra kısa sürede 75 silahlı militana sahip bir örgüt haline geldi.

Aynı amaçlı bir başka örgüt "Amal" örgütüdür. Şii liderlerden İmam Musa Sadr'ın 1975 yılında Güney Lübnan'da kurduğu "Amal" örgütü, 1978 yılında Musa Sadr'ın Libya'da öldürülmesinden sonra ikiye ayrılmış, "Amal" örgütü Nebih Berri tarafından temsil edilirken, Hüseyin Musavi liderliğindeki "İslami Amal" Bekaa Vadisi'nde örgütlenmeye başlamıştı.

İktidara geldikten sonra komşu İslam ülkelerine "devrim ihraç" etmek isteyen Tahran rejimi, bir yandan büyük çaplı bir propaganda çalışmasına girişirken, bir yandan da İran İslam Cumhuriyeti'nin emrindeki "Hizbullah" eliyle Ortadoğu ülkeleri ile Avrupa ve Türkiye'de

Şah yanlılarına karşı eylemler düzenlemeye başlamıştı. İran rejimi, ilk aşamada Irak'a ve daha sonra Türkiye'ye de devrim ihraç etmek istiyordu. Asıl amacı da Irak ve İran'daki Kürtleri denetimi altında tutmaktı.

Hizbullah, Türkiye'deki Kürtleri etkilemeye çalışıyordu.

Tahran'da "Vezaret-i İrşadı İslami" tarafından hazırlanan "Kürdistan, Emperyalizm ve Bağımlı Gruplar" başlıklı kitap Türkçe olarak yayımlandı.

Hizbullah ve öteki Şii örgütleri, Türkiye'de de örgütlendiler. Güneydoğu'daki "Hizbullah" adlı örgüt, bu Şii örgütlerinin Türkiye'deki uzantısıdır. Güneydoğu'daki Hizbullah, İslamcı Kürtler'den oluşur, "Hizbullah" ve "Amal" örgütleri ile aynı yolu izler, aynı yöntemleri kullanır.

PKK ise Marksist-Leninist ideolojiye dayandığını ileri sürer. İslamcılıkla Marksist-Leninistlik nasıl bağdaşır? Tabii ki bağdaşmaz.

PKK 15-26 Temmuz 1961 tarihleri arasında topladığı 1. Kongre'ye sunduğu raporda Marksist-Leninist ideolojiyi benimsediğini ve bu bağlamda şu stratejiyi uyguladığını açıklamıştı:

– *Orta-Kuzey-Batı Kürdistan Devrimi proletarya önderliğindeki bir Milli Demokratik Devrim'dir* (Politik Rapor, Weşanen Serxwebun, 1982, Köln, s. 92 ve 147).

1988 yılından sonra Tahran rejiminin PKK'ya Kuzey İran'da kamp yerleri vermesi üzerine PKK lideri Abdullah Öcalan, İran İslam Devrimi'ni öven demeçler vermeye başladı:

– Çünkü İran devrimi İslam'ı, ilerici temelde kullanmış veya değerlendirmiştir, devrimci ve anti emperyalist özünü ortaya çıkarabilmiş ve büyük etkinlik sağlamıştır. (Serxwebun, Kasım 1990, s. 19)

Öcalan, Almanya'da yayımlanan "Din Sorununa Devrimci Yaklaşım" adlı kitapta da şu görüşleri savundu:

– Bir İran deneyiminde olduğu gibi anti emperyalist, radikal çıkış örneklerinden yararlanarak, bunların olumlu yönlerini kendi koşullarımıza göre değerlendirerek ve daha olumlu bir karşılık vererek sonuç alabiliriz. (Din Sorununa Devrimci Yaklaşım, Weşanen Serxwebun,

Marksist-Leninist olduğunu ileri süren PKK'nın din silahına el atması ters tepki yaratmış ve PKK'nın bu yeni stratejisi herhalde "Hizbullah" örgütünü ve İslamcı Kürtleri harekete geçirmiştir.

"Kürt Hizbullahı" özellikle son bir yıldır PKK'ya karşı saldırılar düzenliyor. Bu saldırılar devlet içindeki örgütler, örneğin "Kontrgerilla" olarak bilinen eski adı "Özel Harp Dairesi" tarafından destekleniyor mu? Bunu, bugün için bilmeye ve yazılı belgeye dayanarak kanıtlamaya olanak yoktur.

Bazı devlet görevlileri ile bu tür örgütler arasında hiyerarşik düzen içinde ve emir komuta ile değil, 12 Eylül öncesinde kanıtlandığı gibi bireysel ilişkiler de kurulabilir.

12 Eylül öncesinde kurulan bu ilişkilerin bir kısmı yazılı belgelere dayanılarak kanıtlanmış ve ilişkiler bu köşede yayımlanmıştı. Ancak bu ilişkilerin devletin hangi tepe noktasına kadar ulaştığı ise bir türlü anlaşılamamıştı.

Bugün, hükümetin başta Musa Anter cinayeti olmak üzere bölgede işlenen bütün cinayetleri tek tek aydınlatması gerekir. Bu cinayetler aydınlanmaz ve bu saldırılar da böyle sürüp giderse, devlet –haklı ya da haksız, yanlış ya da doğru– bu tür suçlamalardan kurtulamaz.

(Cumhuriyet, 26 Eylül 1992)

(Kemalizm Sendromu ve Pax Amerikan, Uğur Mumcu, um:ag Kitapları, 4. Baskı, Eylül 2011)

A

A.Vehbi Aksoy, 102
Abdullah Argun Çetin, 116,
117, 120, 121, 122, 131, 133,
146, 147
Abdullah Çatlı, 115, 118, 119,
122, 158
Abdullah Öcalan, 14, 48, 49
Abdülhamit Çelik, 158, 159
Abuzer Uğurlu, 154, 156, 202
Adil Özkol, 24, 60
Ahmet Cem Ersever, 118, 119,
131
Ahmet Düşünmez, 69
Ahmet Özdemir, 132
Ahmet Tan, 81
Ahmet Taner Kışlalı, 144
Ahmet Uğurlu, 156
Ahmet Yorulmaz, 35
Akman Akyürek, 105, 131, 145
Ali Galip Kayıran, 156
Ali Kalkan, 140
Ali Sirmen, 29, 51, 62, 73
Ali Tartanoğlu, 116, 117, 122,
133, 146

Ali Turna, 173
Alpaslan Işıklı, 25
Antony Richter, 159, 160
Arif Tanı, 165, 178
Atilla Coşkun, 64
Avni Karadurmuş, 156
Ayça Nur Kip, 17
Ayetullah Humeyni, 27, 220
Aydın Doğan, 95
Ayhan Aydın, 73, 75, 98, 106,
108, 136, 197
Ayhan Koç, 141
Aynur Adışen, 142, 168, 169
Aytaç Yalman, 171

B

Bahriye Üçok, 75, 84, 129, 198
Baki Tuğ, 49
Bedran Ersözlü, 175
Bedrettin Cömert, 127
Berin Nadi, 35
Beyhan Gürson, 31, 54, 55, 57,
63, 92, 96, 100, 101, 102, 122,

123, 125, 131, 134, 137, 146,
158
Bülent Ecevit, 20, 72, 127, 130,
152, 167, 179

C - Ç

Cavit Kavak, 171
Celalettin Cerrah, 172
Ceyhan Mumcu, 24, 62, 63, 64,
66, 70, 89, 90, 93, 102, 122,
123, 125, 126, 131, 134, 137,
138, 139, 158, 184, 185
Cüneyt Arcayürek, 14, 48, 83,
85
Cumhur Ersümer, 171
Çetin Emeç, 108, 198

D

Derya Kadioğlu, 127
Doğan Güreş, 20, 86, 87, 98,
106
Doğan Öz, 127
Doğan Taşdelen, 25, 28, 29
Dürüst Oktay, 128, 129

E

Elçibey, 119
Emin Değer, 45, 46, 54, 55, 57,
63, 64, 69, 70, 96, 109, 110,
158

Ercüment Ulay, 18, 24, 27, 30,
32, 84
Erdal İnönü, 20, 32, 65, 66
Ergun Gökdeniz, 64
Erkani Keyman, 63
Ertürk Yöndem, 57, 67
Eşref Bitlis, 53, 54, 126, 172
Evren Değer, 19, 92, 122, 123

F

Fahrettin Kaçar, 69
Fahri Korutürk, 154, 155
Fehim Adak, 157
Ferhan Özmen, 158, 159, 178
Fikri Sağlar, 29, 30, 121, 122

G

Gaffar Okkan, 169
Gencay Şeylan, 18, 22
George Orwell, 179
George Soros, 159, 160
Gonca Us, 115
Grillmayer, 118, 119, 120
Gün Sazak, 128, 216

H

Hacı Mirza, 156
Hakan Altınay, 159

Hakkı Erdem, 19
Halil Sevinç, 146, 160
Halit Çelenk, 64, 89, 90, 91, 93
Halit Kahraman, 157
Haluk Bayülken, 154
Hamza Keleş, 116, 122, 123,
131, 158, 162, 205
Hasan Fehmi Güneş, 64, 153,
154
Hasan Gökçe, 115
Hasan Özdemir, 170
Haydar Aliyev, 119
Haydar Altıntaş, 126
Hayrettin Yağcı, 156
Hikmet Çetin, 20, 24, 125
Hiram Abas, 82, 141, 216
Hüsametdin Cindoruk, 20, 100,
106
Hüsametdin Korkutata, 105,
106
Hüseyin Kocadağ, 115
Hüseyin Uğurlu, 154, 156
Hüseyin Velioğlu, 146, 150

I – İ

Ian Black, 192
Işık Kansu, 26
İbrahim Ceylan, 174
İbrahim Telemen, 150, 151,
152, 153, 154, 155, 156, 157
İlhan Selçuk, 32, 64, 92, 93

İmran Öktem, 87
İrfan İhsan Önsör, 33
İrfan Özaydınlı, 127
İsa Parlak, 127
İsmail Köse, 105
İsmet Sezgin, 51, 63, 67

J

Jak Kamhi, 121
John F. Kennedy, 21, 59, 118

K - L

Kazım Abanoz, 150, 167, 170
Kazım Türker, 13
Kemal Ayhan, 97, 100, 101,
102, 103, 104, 148, 175, 178
Kemal Kumkumoğlu, 64, 95
Kemal Nebioğlu, 92, 94
Kemal Türkler, 128
Kenan Evren, 128
Leman Sam, 172

M

Mahmut Yıldırım, 113, 131
Manukyan, 118
Mehmet Açıktan, 18, 22, 24,
31, 34, 85

Mehmet Ağar, 84, 108, 109,
110, 118
Mehmet Bedri İncetahtacı, 145
Mehmet Cantas, 156
Mehmet Elkatmış, 131, 145
Mehmet Eroğlu, 159
Mehmet Eymür, 81, 82, 141
Mehmet Gölhan, 103
Mehmet Moğoltay, 101, 102
Mehmet Özbay, 115
Mehmet Özer, 156
Mehmet Tonbul, 156
Melahat Özbay, 115
Melih Pabuççuoğlu, 105
Mesut Yılmaz, 127, 130, 171
Metin Günday, 95
Mihri Koçtürk, 22
Molla Mustafa Barzani, 49, 50,
192, 193
Muammer Gökkaya, 87
Muammer Aksoy, 45, 51, 52,
61, 75, 84, 108, 143, 198
Muharrem Coşkun, 102
Muhittin Kaya, 66
Murat Karayalçın, 60, 64, 68,
83
Mustafa Birden, 184
Mustafa Kemal Kumkumoğlu,
64, 95
Mustafa Mirza, 156
Mustafa Uğurlu, 156
Mustafa Yılmaz, 105, 106
Mustafa Yücel Özbilgin, 184

Muzaffer Albayrak, 66
Muzaffer Özbayrak, 64
Mümtaz Soysal, 129
Mürşit Gürçay, 126

N

Nahit Menteşe, 98, 106
Nadire Mumcu, 126
Necati Bilican, 132
Necdet Üruğ, 154
Necdet Yüksel, 158, 159, 178
Necip Hablemitoğlu, 179
Necmettin Erbakan, 20, 157
Nedim Dışkaya, 156
Nevzat Ercan, 105
Nihat Demir, 69
Nilüfer Kışlalı, 144
Nizamettin Aytemiz, 156
Nusret Demiral, 52, 56, 69, 70,
73, 88, 96, 102, 106

O - Ö

Oğuz Demir, 159, 178
Oğuzhan Asiltürk, 111
Orfi Çetinkaya, 156
Osman Çetin, 117
Osman İmamoğlu, 156
Osman Özbek, 171, 172
Osman Seyfi, 105

Ömer Açıkbaş, 68

Ömer Ay, 202

Ömer Çiftçi, 14, 15, 18, 25, 89,
90, 91, 92, 94, 95, 141

Ömer Lütfi Topal, 118

Önder Pekcan, 62, 63

Önder Sav, 103

Özer Çiller, 118

Özge Mumcu, 9, 11, 15, 16, 17,
19, 20, 22, 24, 31, 32, 35, 48,
72, 111, 112, 139, 141, 144,
148, 160, 162, 164, 172, 175,
184, 185

Özgen Acar, 80

Özgür Mumcu, 9, 13, 14, 18,
22, 26, 28, 31, 32, 35, 72, 110,
111, 112, 113, 115, 127, 128,
130, 138, 160, 162, 164, 172,
175, 176, 177, 184

P - R

Paul Henze, 146

Perihan Ergun, 58, 59, 68

Pırlı Özkol, 24

Recep Güvelioğlu, 32

Reha Muhtar, 73, 75

Reinhard Gehlen, 80

Reşat Kadayıfçılar, 64

Rıza Ezer, 26

Rüştü Aytufan, 172, 174, 176

S

Sabri Uğurlu, 156

Sadettin Tantan, 134, 137, 148,
149, 150, 151, 157, 162, 167,
170, 171, 178

Sadık Avundukluoğlu, 105,
106

Sedat Edip Bucak, 115

Selahattin Gönensoy, 156

Serap Sağlar, 30

Serpil Şaylan, 19, 29

Sevinç İnönü, 65, 66

Seyfettin Orbak, 156

Seyfi Oktay, 64, 89

Sönmez Köksal, 76, 79, 80,
151

Süleyman Demirel, 21, 83, 85,
86, 88, 89, 120, 138, 139, 141

Süleyman Takkeci, 129

Ş

Şefik Polat, 98

Şekibe Çelenk, 91

Şengül Hablemitoğlu, 179

Şerif Ercan, 59

Şükran Soner, 92

Şükrü Açıkbaş, 69

T

Tansu Çiller, 105

Talat Şalk, 171

Taylan Özgür, 182

Teoman Koman, 82

Tevfik Hancılar, 104, 116

Thomas Berry, 142, 143

Timur Erkman, 76, 79, 80, 83

Tokar Öner, 62

Tufan Demirel, 141

Tuncay Özkan, 18, 19, 31, 32, 33

Turan Genç, 170

Turgut Bilgehan, 126

Turgut Kazan, 52, 64, 119, 149, 150, 158, 176

Turgut Özal, 63

U - Ü

Uğur Alacakaptan, 45, 67, 71

Uğur Badem, 139, 140, 141, 142, 147, 148

Ülkem Aksoy, 45

Ülkü Coşkun, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 67, 70, 79, 83, 96, 97, 98, 101, 102, 103, 104, 108, 110, 114, 123, 147, 157, 162, 197

Ünal İnanc, 82

V

Vedat Dolakay, 72

Veli Devocioğlu, 64

William Dryton, 168

Y

Yaşar Kaya, 47

Yekta Güngör Özden, 86, 87, 106

Yıldırım Aktuna, 23

Yusuf Karakuş, 150, 158, 159

Yüksel Çakmur, 35

İÇİMDEN GEÇEN ZAMAN

Ev sakinleşince, ablamla birlikte camın önündeki bordo koltuklara oturduk. Sis ne zaman bastırmıştı bilmiyorum ama yoğundu ve şehir görünmüyordu. Sis bulutunun arkasındaki şehre bakarken, sanki sis bizi de içine alıyordu. O gece uyumadım. Şimdi neler konuştuğumuzu tam olarak anımsamıyorum. Öylece koltuklarda oturan halimiz ve camın dışındaki sis perdesi gözümün önüne geliyor. Bir de, ara ara içeriye gidip çocukların odalarında dolaşırken peşimi bırakmayan bulut...

Uğur'u sonsuzluğa uğurladığımız günün ertesinde kar her tarafı kaplamıştı. Beyaz bir sessizlik şehri sarmıştı sanki. Pencerenin önündeki bordo koltuğa oturdum. Şehrin karla kaplı sessizliğine baktım. Hayatımda yeni bir dönem başlıyordu.

GÜLDAL
MUMCU

ISBN 978-605-4274-32-1

9 786054 274321

um